

KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima NLB Komercijalne banke AD Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja NLB Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji se sastoje od:

- pojedinačnog bilansa stanja na dan 31. decembra 2024. godine;
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine:

- pojedinačnog bilansa uspeha;
- pojedinačnog izveštaja o ostalom rezultatu;
- pojedinačnog izveštaja o promenama na kapitalu;
- pojedinačnog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled materijalno značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja

(„pojedinačni finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovani finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2024. godine, kao i nekonsolidovane rezultate njenog poslovanja i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI računovodstveni standardi).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2024. godine.

Naše mišljenje o pojedinačnim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom pojedinačnih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i pojedinačnih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je Godišnji izveštaj o poslovanju:

- usklađen sa pojedinačnim finansijskim izveštajima; i
- pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije pojedinačnih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su pojedinačni finansijski izveštaji pripremljeni po svim materijalno značajnim pitanjima, su:

- usklađene sa pojedinačnim finansijskim izveštajima; i
- pripremljene u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Banci i njenom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Banci.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li pojedinačni finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Banke da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 18. mart 2025. godine

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

**FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU
KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2024. GODINE**

Mart 2025. godine

SADRŽAJ:	STRANA
BILANS USPEHA	1
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU	2
BILANS STANJA	3
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU	4 – 5
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	6 – 7
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE	8 – 158
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

BILANS USPEHA

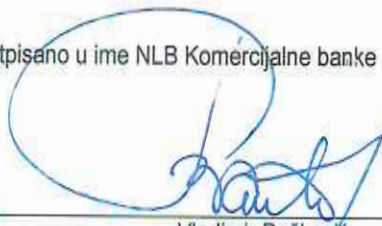
Za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	1.1.-31.12.2024.	1.1.-31.12.2023.
Prihodi od kamata	3c; 7	34.032.193	28.646.288
Rashodi od kamata	3c; 7	(5.003.889)	(2.660.047)
Neto prihod po osnovu kamata		29.028.304	25.986.241
Prihodi od naknada i provizija	3d; 8	12.206.565	11.239.847
Rashodi naknada i provizija	3d; 8	(2.606.203)	(2.770.662)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		9.600.362	8.469.185
Neto (gubitak) / dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3e; 9	(228.895)	217.915
Neto (gubitak) / dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3f; 10	(165.990)	297.967
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3b; 11	(5.504)	(368.482)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3j; 12	(754.285)	(1.845.057)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3j; 13	30.444	12.791
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	14	17.962	-
Ostali poslovni prihodi	3g; 15	263.660	233.059
Ukupan neto poslovni prihod		37.786.058	33.003.619
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3r; 16	(6.872.842)	(6.177.327)
Troškovi amortizacije	3h; 3i; 3lj; 17	(1.615.429)	(1.325.795)
Ostali prihodi	18	512.034	1.307.957
Ostali rashodi	19	(10.923.311)	(9.838.183)
Dobitak pre oporezivanja		18.886.510	16.970.271
Porez na dobitak	3i; 20.1	(2.230.436)	(1.821.728)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	3i; 20.1; 20.4	105.114	15.751
Gubitak po osnovu odloženih poreza	3i; 20.1; 20.4	(177.485)	(102.908)
Dobitak nakon oporezivanja		16.583.703	15.061.386
Rezultat perioda – dobitak		16.583.703	15.061.386

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 18. marta 2025. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

 Vladimir Bošković
 Član Izvršnog odbora

 Dejan Janjatović
 Zamenik predsednika Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	1.1.-31.12.2024.	1.1.-31.12.2023.
DOBITAK PERIODA		16.583.703	15.061.386
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	20.5	1.654	-
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava	20.5	(363)	-
Aktuarski dobici / (gubici)	20.5	(35.868)	(34.172)
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20.5	770.917	430.085
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20.5	-	(518)
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20.5	1.910.298	3.373.881
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	20.5	-	(125.954)
Dobitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	20.5	11.162	105.261
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	20.5	(402.186)	(570.595)
Ukupan pozitivan / (negativan) ostali rezultat perioda		2.255.614	3.177.988
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		18.839.317	18.239.374

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 18. marta 2025. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

Vladimir Bošković
Član Izvršnog odbora

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

BILANS STANJA

Na dan 31. decembar 2024. godine

(U hiljadama dinara)

	Broj napomene	31.12.2024.	31.12.2023.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3k; 21	111.811.982	98.199.666
Potraživanja po osnovu derivata	22	66.052	259.160
Hartije od vrednosti	3j; 23	100.740.804	98.472.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3j; 24	36.467.830	43.829.705
Kredit i potraživanja od komitenata	3j; 25	379.573.993	328.929.752
Investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	26	779.384	445.637
Investicije u zavisna društva	27	-	93.436
Nematerijalna imovina	3lj; 28	1.360.827	731.301
Nekretnine, postrojenja i oprema	3h; 3l; 29	11.439.328	11.446.910
Investicione nekretnine	3m; 30	1.587.556	1.983.089
Odložena poreska sredstva	3i; 20.3; 20.4	385.316	849.388
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	31	1.355.652	91.776
Ostala sredstva	3j; 32	3.550.608	3.828.154
Ukupno aktiva		649.119.332	589.160.752
PASIVA			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	22	37.991	2.203
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3o; 33	22.012.771	14.572.631
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3o; 34	510.341.744	461.411.907
Subordinirane obaveze	3o; 35	1.767.497	1.772.995
Rezervisanja	3p; 3r; 36	4.392.885	4.705.395
Tekuće poreske obaveze	3i; 20.1	381.075	1.261.901
Ostale obaveze	37	8.807.928	7.839.931
Ukupno obaveze		547.741.891	491.566.963
Kapital			
Akcijski kapital	3t; 38	45.859.620	45.859.620
Dobitak	3t; 38	30.084.427	28.516.577
Rezerve	3t; 38	25.433.394	23.217.592
Ukupno kapital		101.377.441	97.593.789
Ukupno pasiva		649.119.332	589.160.752

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 18. marta 2025. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

 Vladimir Bošković
 Član Izvršnog odbora

 Dejan Janjatović
 Zamenik predsednika Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine

(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital (napomena 38)	Emisiona premija (napomena 38)	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve (napomena 38)	Revalorizacije rezerve - potražni saldo (napomena 38)	Revalorizacije rezerve - dugovni saldo (napomena 38)	Dobitak (napomena 38)	Ukupno (napomena 38)
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	18.849.896	27.009.724	22.147.207	-	(1.566.507)	21.361.103	87.801.423
Korigovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	18.849.896	27.009.724	22.147.207	-	(1.566.507)	21.361.103	87.801.423
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	1.070.385	1.566.507	-	2.636.892
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	15.061.386	15.061.386
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(8.370.612)	(8.370.612)
Ostalo - povećanje	-	-	-	-	-	465.238	465.238
Ostalo - smanjenje	-	-	-	-	-	(538)	(538)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	-	-	-	(7.905.912)	(7.905.912)
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	18.849.896	27.009.724	22.147.207	1.070.385	-	28.516.577	97.593.789

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU (NASTAVAK)
Za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital (napomena 38)	Emisiona premija (napomena 38)	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve (napomena 38)	Revalorizacije rezerve - potražni saldo (napomena 38)	Revalorizacije rezerve - dugovni saldo (napomena 38)	Dobitak (napomena 38)	Ukupno (napomena 38)
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	18.849.896	27.009.724	22.147.207	1.070.385	-	28.516.577	97.593.789
Korigovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	18.849.896	27.009.724	22.147.207	1.070.385	-	28.516.577	97.593.789
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	2.215.802	-	-	2.215.802
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	16.583.703	16.583.703
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(15.061.281)	(15.061.281)
Ostalo - povećanje	-	-	-	-	-	45.974	45.974
Ostalo - smanjenje	-	-	-	-	-	(546)	(546)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	-	-	-	(15.015.853)	(15.015.853)
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	18.849.896	27.009.724	22.147.207	3.286.187	-	30.084.427	101.377.441

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 18. marta 2025. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

Vladimir Bošković
Član Izvršnog odbora

Dejan Janjatović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	1.1.-31.12.2024.	1.1.-31.12.2023.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	47.085.002	41.589.299
Prilivi od kamata	33.257.172	29.197.475
Prilivi od naknada	12.485.716	11.431.807
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	1.337.894	954.055
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	4.220	5.962
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(24.500.817)	(20.553.813)
Odlivi po osnovu kamata	(4.540.916)	(2.236.102)
Odlivi po osnovu naknada	(3.101.033)	(2.836.214)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(6.054.037)	(5.605.329)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(1.262.829)	(1.268.636)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(9.542.002)	(8.607.532)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	22.584.185	21.035.486
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	54.768.392	31.978.925
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	-	769.975
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	54.768.392	31.208.950
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(61.821.757)	(48.611.262)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(61.792.362)	(48.611.262)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(29.395)	-
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	15.530.820	4.403.149
Plaćeni porez na dobit	(3.111.262)	(1.056.198)
Isplaćene dividende	(15.062.459)	(8.401.079)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti posle poreza	(2.642.901)	(5.054.128)

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (NASTAVAK)
Za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	1.1.-31.12.2024.	1.1.-31.12.2023.
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	59.886.842	43.058.483
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	59.720.721	42.358.800
Prilivi od prodaje investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	111.398	-
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	834	611.710
Prilivi od prodaje investicionih nekretnina	53.889	87.973
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(61.868.646)	(20.115.892)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(59.263.812)	(17.253.551)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	(333.747)	(535.637)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(2.271.087)	(2.326.704)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.981.804)	22.942.591
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	334.557.515	345.771.463
Prilivi po osnovu uzetih kredita	334.557.515	345.771.463
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(334.538.915)	(348.136.530)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(334.128.783)	(347.775.440)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(410.132)	(361.090)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	18.600	(2.365.067)
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	496.297.751	462.398.170
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(500.903.856)	(446.874.774)
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE	(4.606.105)	15.523.396
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI NA POČETKU GODINE	62.822.889	47.327.662
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	269.535	379.003
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	(276.053)	(407.172)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI NA KRAJU PERIODA	58.210.266	62.822.889

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke AD Beograd na dan 18. marta 2025. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke AD Beograd:

 Vladimir Bošković
 Član Izvršnog odbora

 Dejan Janjatović
 Zamenik predsednika Izvršnog odbora

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE

NLB Komercijalna banka a.d., Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 1. decembra 1970. godine, a transformisana je u akcionarsko društvo 6. maja 1992. godine. Banka je registrovana kod Trgovinskog suda u Beogradu 10. jula 1991. godine, a zakonski je preregistrovana u Agenciji za privredne registre 14. aprila 2006. godine. Banka je dobila dozvolu za bankarsku delatnost od Narodne banke Jugoslavije 3. jula 1991. godine.

NLB d.d. Ljubljana je vlasnik 100% običnih i preferencijalnih akcija, odnosno vlasnik 100% kapitala Banke od 13. jula 2022. godine.

Banka je registrovana za obavljanje kreditnih, depozitnih i garancijskih poslova, kao i za obavljanje poslova platnog prometa, u zemlji i inostranstvu.

Na dan 31. decembar 2024. godine, Banku čine centrala u Beogradu u ulici bulevar Mihajla Pupina 165V, 4 regiona i 162 ekspoziture na teritoriji Srbije (31. decembra 2023. godine: centrala u Beogradu, 4 regiona, 1 filijala i 171 ekspozitura na teritoriji Srbije).

Na dan 31. decembar 2024. godine Banka je imala 2.329 zaposlenih (31. decembra 2023. godine: 2.332 zaposlenih). Poreski identifikacioni broj Banke je 100001931.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2024. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje. Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“).

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2.2., a Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu postali efektivni, obelodanjeni su u napomeni 2.3.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS“ br. 93/2020).

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala Računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.2. Izmene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primena obavezni u tekućoj godini

U 2024. godini Banka je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2024. godine:

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na tekuće ili stalne – odlaganje dana primene i tekuće obaveze sa kovenantima. Prema izmenama MRS 1, klasifikacija određenih obaveza kao kratkoročnih ili dugoročnih može biti podložna promenama (npr. konvertibilni dug). Pored toga, Društva će možda morati da obezbede nova obelodanjivanja za obaveze koje podležu kovenantima;
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – lizing obaveza u transakciji prodaje i ponovne kupovine. Izmene MSFI 16 utiču na to kako prodavac-zakupac obračunava promenljiva plaćanja zakupa koja nastaju tokom transakcija prodaje i povratnog zakupa. Izmene uvode novi računovodstveni model za varijabilna plaćanja i zahtevaće od zakupaca da ponovo procene i potencijalno preračunaju transakcije prodaje i povratnog zakupa;
- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 „Finansijski instrumenti“ – obelodanjivanje finansijskih aranžmana dobavljača. Prema izmenama, Društva takođe treba da obelodane vrstu i efekat negotovinskih promena u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih obaveza koje su deo finansijskog aranžmana dobavljača.

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajne efekte na finansijske izveštaje Banke.

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- Izmene MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva“ – nedostatak zamenljivosti koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2025. godine;
- Klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata – izmene MSFI 9 u MSFI 7 koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2026. godine;

Tokom poslednjih nekoliko godina, postavljana su pitanja kako klasifikovati pojedina finansijska sredstva sa ESG povezanim karakteristikama – na primer, kredit sa smanjenjem kamatne stope ako dužnik ispuní određení ESG cilj – u skladu sa postojećim zahtevima. Kako globalno tržište za ova finansijska sredstva brzo raste, postojala je hitna potreba za pojašnjenjem kako bi ovakve karakteristike trebalo analizirati.

Međunarodni savet za računovodstvene standarde (IASB) je sada izmenio MSFI 9 Finansijski instrumenti nakon svog post-implementacionog pregleda (PIR) zahteva za klasifikaciju i merenje. Izmene uključuju smernice o klasifikaciji finansijskih sredstava, uključujući ona sa uslovnim karakteristikama.

IASB je takođe izmenio MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja. Kompanije će sada biti obavezane da pruže dodatna obelodanjivanja o finansijskim sredstvima i finansijskim obavezama koje imaju određene uslovne karakteristike.

- Izmene MSFI 18 – prezentacija i obelodanjivanje u finansijskim izveštajima koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2027. godine;

Način na koji kompanije obelodanjuju svoje finansijske performanse biće promenjen.

Odgovarajući na zahteve investitora za relevantnijim i uporedivijim informacijama, MSFI 18 Prezentacija i obelodanjivanje u finansijskim izveštajima ima za cilj da obezbedi veću konzistentnost u prezentaciji kako bilansa uspeha i izveštaja o novčanim tokovima, kao i detaljnije informacije.

Suštinski, neto profit kompanija se neće promeniti. Međutim, ono što će se promeniti jeste način na koji prikazuju svoje rezultate u bilansu uspeha i kako obelodanjuju informacije u napomenama uz finansijske izveštaje. Takođe, određene "non-GAAP" mere – mere učinka menadžmenta (MPM) – sada će biti deo revidiranih finansijskih izveštaja. Zajedno, novi zahtevi pomoći će kompanijama da bolje ispričaju svoju priču i povežu svoje izveštavanje u finansijskim izveštajima.

Novi standard utiče na sve kompanije u različitim industrijama.. Kompanije moraju da se fokusiraju na detaljne zahteve i primene ih u svojim specifičnim okolnostima kako bi doneli nove procene, navigirali kroz složenosti i nadgledali promene u sistemima i procesima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- MSFI 19 Zavisna pravna lica bez javne odgovornosti: obelodanjivanja koja su primenljiva na periode nakon 1. januara 2027. godine.
- Godišnja unapređenja standarda koja su primenljiva na periode nakon 1. januara 2026. godine.
- Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva, dostupan za dobrovoljnu primenu sa odloženim neodređenim datumom obavezne primene.

Banka nije primenila navedene nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da primena ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

2.4. Uporedni podaci

Za sve iznose koji su dati u finansijskim izveštajima tekućeg perioda prezentuju se uporedne informacije o prethodnom periodu.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u pojedinačnim finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike primenjene u sastavljanju pojedinačnih finansijskih izveštaja su navedene u nastavku.

(a) *Konsolidacija*

Banka je u toku 2024.godine prodala učešće u Društvu za upravljanje UCITS fondom KomBank Invest a.d. Beograd i na dan 31.12.2024. godine nema učešće u istom.

U decembru 2023.godine Banka je uplatom 445.637.020,00 RSD stekla 48,91% učešća u NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd. Nakon izvršene dokapitalizacije u 2024.godini i uplate u kapital u iznosu 333.747.314,40 Banka je na 31.12.2024. godine posedovala 48,91% učešća u kapitalu NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd.

Konsolidovani finansijski izveštaji se posebno pripremaju i obelodanjuju.

U pojedinačnim finansijskim izveštajima ulaganja u zavisna i pridružena lica se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenj za gubitke od obezvređenja.

(b) *Preračunavanje deviznih iznosa*

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, koje su iskazane po nabavnoj vrednosti, preračunate su u dinare prema srednjem kursu koji je važio na dan bilansa. Kursne razlike nastale kao rezultat preračuna deviznih pozicija iskazane su u okviru bilansa uspeha. Nemonetarne pozicije aktive koje se vrednuju po nabavnoj vrednosti u stranoj valuti preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, su obelodanjeni u napomeni 43.

(c) *Prihodi i rashodi od kamata*

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha primenom metoda efektivne kamatne stope (EKS). Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog tj. ugovorenog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) *Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)*

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope – naknade za obradu zahteva za odobravanje kredita kao i naknade za aneksiranje.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, saglasno MSFI 9, obuhvataju sledeće vrste naknada:

1. „origination fee“ – naknada koju Banka naplaćuje u vezi sa emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade mogu uključivati kompenzacije za aktivnosti procene finansijskog stanja zajmoprimca, procene i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranja o uslovima finansijskog instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije;
2. „commitment fee“ – naknada koju Banka prima za odobravanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati;
3. „origination fee“ – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

Prilikom početnog priznavanja kredita odobrenih fizičkim i pravnim licima, Banka kao deo efektivne kamatne stope koji ulazi u amortizovanu vrednost kredita, uključuje naknade za obradu kreditnog zahteva koje se naplaćuju od klijenata, fizičkih ili pravnih lica, prilikom odobrenja kredita, a koje se razgraničavaju metodom EKS tokom perioda trajanja kredita i priznaju kao prihod od kamate.

Izuzetno od prethodnog stava, ukoliko je naknada za obradu kreditnog zahteva primljena po osnovu revolving kredita ili odobrenih prekoračenja po tekućim računima, s obzirom na činjenicu da nije moguće predvideti visinu i dinamiku korišćenja odobrenih sredstava, naknada se razgraničava po proporcionalnoj metodi tokom perioda trajanja kredita i priznaje kao prihod od kamate.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze.

Transakcioni troškovi uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja.

Priznavanje prihoda od kamata na obezvređene plasmane vrši se po neto principu, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva.

(d) *Prihodi i rashodi od naknada i provizija*

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i iskazani su u okviru prihoda i rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- a) naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita („monitoring“ ili „management“ fee);
- b) „commitment fee“ – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati i
- c) naknade vezane za sindicirani kredit koje je Banka primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: „u trenutku“ i „tokom vremena“ kako su pružene usluge kada se naknade razgraničavaju i srazmerni deo se priznaje kao prihod perioda. Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja i korišćenja platnih kartica, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga. Prihodi od naknada i provizija se evidentiraju u trenutku pružanja usluga.

Rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(e) Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata**

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti: derivata, promene vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i dobitke umanjene za gubitke proistekle iz promene vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(f) Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po fer vrednosti odnose se na finansijska sredstva i obaveze iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha i fer vrednost kroz ostali rezultat.

(g) Dividende

Prihodi po osnovu dividendi se priznaju u momentu kada je utvrđeno pravo banke na isplatu i kada je verovatan priliv ekonomskih koristi od dividendi. Dividende su prikazane u okviru pozicije ostali poslovni prihodi.

(h) Lizing

Na početku ugovora, Banka procenjuje da li ugovor sadrži lizing komponentu ili predstavlja lizing. Tačnije, analizira se da li ugovor prenosi pravo na kontrolu korišćenja odvojivih sredstava tokom definisanog vremenskog perioda, u zamenu za naknadu.

Banka kao zakupac

Banka primenjuje jedinstveni pristup priznavanja i merenja za sve zakupe, osim za kratkoročni zakup i zakup sredstava male vrednosti. Banka priznaje lizing obaveze za plaćanje zakupa i pravo na korišćenje koje predstavlja pravo na korišćenje osnovnih sredstava.

(i) Pravo na korišćenje sredstava

Banka priznaje pravo na korišćenje imovine na dan početka zakupa (tj. na datum kada je imovina dostupna za upotrebu). Pravo na korišćenje imovine vrednuje se u visini nabavne vrednosti, umanjene za akumuliranu amortizaciju i gubitke od obezvređenja, i prilagođava se bilo kojem naknadnom merenju obaveza po osnovu lizinga. Nabavna vrednost prava na korišćenje sredstava uključuje iznos priznatih lizing obaveza, inicijalnih direktnih troškova i lizing plaćanja izvršenih na dan ili pre datuma početka, umanjene za primljene podsticaje za zakup.

Pravo na korišćenje sredstava amortizuje se proporcionalno, na period trajanja zakupa ili procenjenog korisnog veka imovine. Lizing sredstva amortizovana su primenom stope u rasponu od 80% do 6,90% na godišnjem nivou u zavisnosti od ugovorenog prava korišćenja sredstva.

(ii) Obaveze po osnovu lizinga

Na dan početka zakupa, Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga, merene po sadašnjoj vrednosti lizing plaćanja koja treba da se izvrše tokom trajanja zakupa. Lizing plaćanja uključuju fiksne isplate, umanjene za sva potraživanja po osnovu podsticaja za zakup, varijabilne isplate zakupa koje zavise od indeksa ili stope, i za iznose za koje se očekuje da će biti sigurno plaćeni za rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja takođe uključuju cenu izvršenja kupovne opcije za koju je razumno očekivano da će se izvršiti od strane Banke i plaćanje penala za raskid ugovora, ako je opcija raskida koju Banka može da iskoristi u toku trajanja ugovora.

Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope priznaju se kao rashodi u periodu u kom su nastali događaji ili uslovi koji dovode do plaćanja.

Pri izračunavanju sadašnje vrednosti lizing plaćanja, Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja na dan priznavanja lizinga, jer implicitna kamatna stopa za lizing nije lako utvrđiva. Nakon datuma početka, iznos lizing obaveza se povećava za obračunatu kamatu za protekli period i umanjuje se za izvršena lizing plaćanja. Pored toga, knjigovodstvena vrednost lizing obaveza se ponovo meri ako postoji modifikacija ugovora, promena trajanja zakupa, promena plaćanja zakupa (npr. promene u budućim plaćanjima koje su posledica promene indeksa ili stope korišćene za utvrđivanje takvih plaćanja zakupa) ili promena u proceni opcije za kupovinu osnovnog sredstva koje je predmet zakupa.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Lizing (nastavak)

U periodu januar - decembar 2024. godine FTP stopa zaduženja kretala se u rasponu od 1,17% do 5,72% za EUR odnosno 2,7840% do 7,4400% za RSD (isti raspon kretanja bio je u 2023 godini).

(iii) Kratkoročni zakupi i zakupi sredstava male vrednosti

Banka primenjuje izuzeće od priznavanja kratkoročnog zakupa za svoje kratkoročne zakupe mašina i opreme (tj. one zakupe koji imaju rok trajanja kraći od 12 meseci od datuma početka i ne sadrže opciju kupovine). Takođe se primenjuje izuzeće od priznavanja za zakup sredstava male vrednosti na zakup kancelarijske opreme i poslovnog prostora za postavljanje bankomata. Lizing plaćanja kod kratkoročnih zakupa i zakupa sredstava male vrednosti priznaju se kao rashod, proporcionalno u toku perioda trajanja zakupa.

Banka kao davalac zakupa

Zakupi u kojima Banka ne prenosi suštinski sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad sredstvom, klasifikuju se kao operativni lizing. Prihodi od zakupa se obračunavaju proporcionalno u toku trajanja ugovora i evidentiraju se kao prihodi u bilansu uspeha, zbog svoje operativne prirode. Inicijalni direktni troškovi nastali u pregovaranju i uređivanju operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenoj vrednosti sredstva datih u zakup i priznaju se tokom trajanja zakupa na istoj osnovi kao i prihodi od zakupa.

(i) Tekući i odloženi porezi

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru kapitala ili u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(i) Porez na dobitak

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu poreza na dobit za obračunski period, uz korišćenje poreskih stopa važećih ili koje će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodne godine.

(ii) Dobitak i gubitak po osnovu odloženih poreza

Odloženi porezi se utvrđuju u odnosu na privremene razlike nastale između knjigovodstvenih vrednosti imovine i obaveza u finansijskim izveštajima i vrednosti imovine i obaveza za poreske svrhe. Prilikom određivanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na izveštajni datum.

Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se netiraju ukoliko postoji zakonsko pravo da se netiraju tekuća poreska sredstva i tekuće poreske obaveze i odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se preneti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Odložena poreska sredstva su predmet analize na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju se do iznosa za koji više nije verovatno da će doći do realizacije neophodne oporezive dobiti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Banka plaća različite poreze i doprinose, kao što su: porez na dodatu vrednost, porez na imovinu, doprinose na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u "Ostale rashode".

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“- klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9

Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo je svako sredstvo koje je:

- gotovina;
- instrument kapitala drugog pravnog lica;
- ugovorno pravo za primanje gotovine ili nekog drugog finansijskog sredstva od drugog pravnog lica;
- ugovorno pravo za razmenu finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim pravnim licem, pod uslovima koji su potencijalno povoljni;
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je nederivatni, a za koji Banka jeste ili može biti u obavezi da primi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala;
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala i koji je derivatni, a koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka ugovorena obaveza:

- da isporuči gotovinu ili drugo finansijsko sredstvo drugom pravnom licu;
- da razmeni finansijske instrumente sa drugim pravnim licem pod uslovima koji su potencijalno nepovoljni.

Pravila procenjivanja finansijskih instrumenata

Sa aspekta klasifikacije i merenja, MSFI 9 definiše kriterijume za klasifikaciju finansijskih sredstava, osim vlasničkih instrumenata i derivata, koji se zasnivaju na proceni poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornim karakteristikama novčanih tokova finansijskih instrumenata.

Finansijska sredstva

Klasifikacija finansijskih sredstava se zasniva na primeni odgovarajućeg poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima i ispunjenosti testa karakteristika ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni model određuje da li novčani tokovi proizilaze iz prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba. Poslovni model za klasifikaciju finansijskih sredstava se određuje na odgovarajućem nivou agregiranja.

Klasifikacija i merenje

Sa aspekta klasifikacije i merenja sva finansijska sredstva, osim vlasničkih instrumenata i derivata, procenjuju na osnovu poslovnog modela upravljanja konkretnim finansijskim sredstvima i ugovornih karakteristika novčanih tokova instrumenata.

Banka vrši procenu ciljeva poslovnih modela za upravljanje finansijskim sredstvima na portfolio nivou, budući da ovakva procena na najbolji način oslikava način upravljanja poslovnim aktivnostima i način izveštavanja rukovodstva. Poslovni model određuje da li novčani tokovi proizilaze iz prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba. Poslovni model za klasifikaciju finansijskih sredstava se određuje na odgovarajućem nivou agregiranja.

Ispunjenost testa karakteristika ugovorenih novčanih tokova podrazumeva da se novčani tokovi sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamata na preostalu glavnici (SPPI kriterijum). U slučaju razmatranja ispunjenja SPPI kriterijuma, kamata se može sastojati od naknade za vremensku vrednost novca, kreditni rizik, druge osnovne rizike kreditiranja, profitnu maržu, kao i naknade i administrativne troškove (kao što je naknada za obradu kredita i slično) u skladu sa metodologijom koja definiše predmetnu oblast.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“- klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Finansijska sredstva se mogu klasifikovati u sledeće kategorije:

- a) *finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku (AC)*
Finansijska sredstva se klasifikuju po amortizovanom trošku ukoliko se drže u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i ukoliko ispunjavaju test karakteristika ugovorenih novčanih tokova, a odnose se na kredite, depozite, ostale plasmane i dužničke HoV. Ukoliko finansijska sredstva ne ispunjavaju test karakteristika ugovorenih novčanih tokova, vrednuju se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.
- b) *finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)*
Finansijska sredstva se klasifikuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ukoliko se drže u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje radi trgovanja. Ukoliko su dužničke HoV ili vlasničke HoV uključujući učešća u kapitalu pravnih lica pribavljene sa namerom da budu prodate odmah ili u kratkom roku, klasifikuju se kao sredstva za trgovanje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.
Finansijska sredstva – vlasničke HoV i derivati klasifikuju se kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, osim ukoliko se na dan inicijalnog priznavanja odabere mogućnost prikazivanja promena fer vrednosti investicija u instrumente kapitala kroz ostali rezultat. Ova mogućnost se ne može primeniti na vlasničke HoV koje se drže radi trgovanja.
- c) *finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat sa priznavanjem kroz bilans uspeha - „recycling“ (FVOCI)*
Finansijska sredstva se klasifikuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat sa priznavanjem kroz bilans uspeha, ukoliko se drže u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijskih sredstava i koji ispunjavaju test karakteristika ugovorenih novčanih tokova, a odnose se na dužnička finansijska sredstva. Ukoliko dužnička finansijska sredstva ne ispunjavaju test karakteristika ugovorenih novčanih tokova, vrednuju se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.
- d) *finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat bez priznavanja kroz bilans uspeha (FVOCI)*
Investicije u instrumente kapitala, koje se ne drže radi trgovanja i za koje je na dan inicijalnog priznavanja odabrana mogućnost prikazivanja promene fer vrednosti kroz ostali rezultat, klasifikuju se u finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, pri čemu se iznosi priznati kroz kapital ne reklasifikuju u bilans uspeha.

U skladu sa klasifikacijom sredstava iz prethodnog stava, Banka kategorizuje sve plasmane iz svog portfolia koji se odnose na:

- Kredite i potraživanja kao nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu i koja Banka ne namerava da proda u kratkom roku. Krediti i potraživanja nastaju kada Banka plasira novac ili usluge dužniku bez namere da dalje trguje ovim plasmanima. Krediti i potraživanja obuhvataju plasmane bankama i plasmane klijentima.
- HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha koje predstavljaju instrumente stečene u svrhu ostvarivanja dobiti po osnovu fluktuacije cena i marže. Sredstva namenjena trgovanju predstavljaju sredstva koja Banka nabavlja ili koja su nastala prevashodno u cilju prodaje ili ponovnog otkupa u bliskoj budućnosti ili koje Banka drži u okviru portfolija kojim se jedinstveno upravlja u cilju sticanja kratkoročne dobiti.
- Hartije od vrednosti, koje obuhvataju dužničke hartije od vrednosti i vlasničke hartije od vrednosti (instrumente kapitala).
 - o Dužničke hartije od vrednosti uključuju obveznice i prenosive sekjuritizovane instrumente duga, državne zapise, blagajničke zapise, komercijalne zapise, sertifikate o depozitu, bankarske akcepte, subordinirane obveznice i druge slične dužničke hartije od vrednosti kojima se trguje na finansijskim tržištima.
 - o Vlasničke hartije od vrednosti uključuju akcije koje predstavljaju udeo u kapitalu akcionarskog društva i zamenljive obveznice koje imaocu, pod uslovima utvrđenim odlukom o izdavanju, daju pravo na zamenu za obične akcije društva. Vlasničke hartije od vrednosti (instrumenti kapitala) su svi oblici učešća u kapitalu pravnih lica za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.
 - o Investicije u zavisna pravna lica koja obezbeđuju kontrolu, odnosno preko 50% upravljačkih prava i investicije u pridružena pravna lica koja obezbeđuju od 20% do 50% upravljačkih prava.
- Finansijski derivati obuhvataju *forward* i *swap* transakcije. Derivatna finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako nisu imenovana kao instrumenti zaštite od rizika.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(j) „Finansijski instrumenti“- klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)****Klasifikacija i merenje (nastavak)**

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha (FVTPL) kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Naknadno, dobici ili gubici po osnovu finansijskih sredstava FVOCI će biti priznati preko ostalog rezultata, osim za prihode ili rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha. Kamata obračunata primenom efektivne kamatne stope se priznaje u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Inicijalno finansijske obaveze se vrednuju po fer vrednosti. Nakon početnog merenja, finansijske obaveze se naknadno mere po amortizovanom trošku. Amortizovani trošak izračunava se uzimajući u obzir diskont ili premiju na finansijske obaveze i troškove koji su sastavni deo EKS-a.

Banka nema finansijske obaveze koje se procenjuju kao FVTPL.

Neto prihod / rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

U skladu sa MSFI 9, metodologija za obezvređenje se zasniva na konceptu budućeg očekivanog gubitka („expected credit loss „ECL, eng.) kroz uključivanje uticaja očekivanog kretanja makroekonomskih varijabli na buduće kretanje verovatnoće gubitka na bazi statistički dokazanih međuzavisnosti. Obračun troškova obezvređenja za očekivene gubitke se vrši za sva potraživanja i druge dužničke instrumente koji se ne procenjuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha, uključujući i neopozive obaveze i izdate garancije. Troškovi obezvređenja baziraju se na očekivanom kreditnom gubitku u skladu sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci, osim u slučaju kada postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja, kada se procena kreditnih gubitaka vrši na bazi verovatnoće neizmirenja obaveza za period životnog veka instrumenta.

Banka je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Nivo 1

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, su obračunati na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL) u skladu sa MSFI 9. U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije, uključujući i obaveznu rezervu i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika 0, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.,

Nivo 2

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u Nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta.

Banka razmatra da li postoji značajan rast kreditnog rizika poređenjem life time verovatnoće neizmirenja od inicijalnog priznavanja sredstva u odnosu na rizik neizmirenja na kraju svakog izveštajnog perioda. Prema internoj politici Banke, značajnim povećanjem kreditnog rizika smatra se docnja od 31 do 90 dana, restruktuiranje klijenta, klijenti na watch listi (Napomena 4.1).

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Nivo 3

Finansijski instrumenti su uključeni u Nivo 3 u slučaju kada postoji objektivan dokaz obezvređenja uz uvođenje višestrukih scenarija naplate. Za materijalno značajne plasmane iz Nivoa 3 obračun obezvređenja se vrši na individualnoj osnovi.

Banka je u procenu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uključila i informacije o očekivanim trendovima makroekonomskih parametara za naredne tri godine, a za koje je utvrđena statistički značajna zavisnost.

Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju i obračunala parametre rizika u skladu sa zahtevima MSFI 9.

„POCI“

Sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja („POCI“) su finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena u inicijalnom priznavanju. „POCI“ imovina evidentira se po fer vrednosti pri prvobitnom priznavanju, a prihod od kamata se naknadno priznaje na osnovu kreditno prilagođene EKS. Obračunata ispravka vrednosti se priznaje ili oslobađa samo u onoj meri u kojoj se naknadno promene očekivani kreditni gubici.

Otpis

Predmet otpisa su potraživanja koja Banka nije uspela da naplati i pored sprovođenja svih aktivnosti naplate definisanih svojim politikama i procedurama: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

(i) *Prestanak priznavanja*

Banka prestaje sa priznavanjem finansijskog sredstva kada ugovorna prava nad gotovinskim tokovima vezanim za sredstvo isteknu, ili kada Banka transakcijom prenese sva suštinska prava i koristi vezane za vlasništvo nad finansijskim sredstvom ili ako transakcijom Banka niti prenese niti zadrži sva suštinska prava vezana za vlasništvo, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom. Svo vlasništvo nad prenesenim finansijskim sredstvom koje ispunjava uslove za prestanak priznavanja koje je Banka stvorila ili zadržava priznaje se kao zasebno sredstvo ili obaveza u izveštaju o finansijskoj poziciji. Prilikom prestanka priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti (ili knjigovodstvene vrednosti dela sredstva koji je prenet) i zbira primljene nadoknade (uključujući nova sredstva koja su nabavljena umanjena za nove preuzete obaveze), kao i zbirni dobiti ili gubici koji su prethodno priznati u izveštaju o ostalom rezultatu, priznaju se u bilansu uspeha.

Banka obavlja transakcije po kojima vrši prenos sredstava priznatih u svom bilansu stanja, mada zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako se svi ili suštinski svi rizici i koristi zadržavaju, onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, transakcije ponovnog otkupa.

Kod transakcija u kojima Banka, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom i zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) „Finansijski instrumenti“ klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i obaveza - MSFI 9 (nastavak)

Klasifikacija i merenje (nastavak)

Banka vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada se obaveza ispuni, otkaže ili istekne. Kada se postojeća finansijska obaveza zameni drugom od istog zajmodavca pod bitno drugačijim uslovima ili su uslovi postojeće obaveze bitno izmenjeni, takva zamena ili modifikacija tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze i priznavanje nove obaveze. Razlika između knjigovodstvene vrednosti prvobitne finansijske obaveze i plaćene naknade priznaje se u bilansu uspeha.

(ii) *Modifikacija*

Modifikacije finansijskih sredstava koje ne dovode do prestanak priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se nužno značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

Saglasno MSFI 9 Banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha. Efekat se priznaje na poziciji prihod / rashod po osnovu umanjenja/povećanja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom njegovog veka trajanja.

(iii) *Netiranje*

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izveštaju o finansijskoj poziciji samo kada Banka ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu Banke sličnih transakcija, kao što su to transakcije koje Banka ima po osnovu trgovanja.

Računovodstvene politike za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka opisane su u Napomeni 4. Upravljanje rizikom, 4.1. Kreditni rizik - MSFI 9 Finansijski instrumenti.

(k) *Gotovina i sredstva kod centralne banke*

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, sredstva kod centralnih banaka kojima se može neograničeno raspolagati i visoko likvidnu finansijsku aktivu sa izvornim dospećem kraćim od 3 meseca, malim rizikom promene vrednosti, a koja se koriste od strane Banke za upravljanje kratkoročnom likvidnošću.

Novčana sredstva se vode po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(l) *Nekretnine, postrojenja i oprema*

(i) *Priznavanje i vrednovanje*

Početno merenje nekretnine, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja, oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i ukupne akumulirane gubitke usled smanjenja vrednosti.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(I) Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)****(i) Priznavanje i vrednovanje (nastavak)**

Nakon početnog priznavanja, nekretnine se vrednuju po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Revalorizacija se vrši dovoljno redovno, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za isto sredstvo. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se u celosti prenosi na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine odnosno njenog otuđenja. Revalorizaciona rezerva se može preneti u neraspoređeni dobitak i dok se sredstvo koristi u iznosu razlike između amortizacije zasnovane na revalorizovanoj knjigovodstvenoj vrednosti sredstva i amortizacije na osnovu prvobitne nabavne vrednosti sredstva. Prenosjenje revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit ne vrši se preko bilansa uspeha.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između vrednosti ostvarene njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene sastavnog dela nekog osnovnog sredstva priznaju se kao deo knjigovodstvene vrednosti tog osnovnog sredstva ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sastavnim delom priliti u Banku i ako se cena koštanja tog dela može pouzdano izmeriti. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog dela se isknižava. Troškovi redovnog servisiranja nekretnine i opreme se priznaju u bilansu uspeha kada nastanu.

(iii) Amortizacija

Amortizacija se priznaje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nepokretnosti, postrojenja i opreme, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Sredstva uzeta na lizing se amortizuju tokom ugovorenog perioda trajanja lizinga ili korisnog veka sredstva, u zavisnosti koji je period kraći.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	Procenjen koristan vek (u godinama)	%
Građevinski objekti	40	2,5%
Kompjuterska oprema	4	25,00%
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 - 20%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	4,58 -20	5-25%
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1,25 -14,92	8,51-48,71%

Metod amortizacije, korisni vek i preostala vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

Troškovi održavanja sredstava se priznaju u bilansu uspeha za period u kome nastanu.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(lj) Nematerijalna imovina**

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja umanjenoj za amortizaciju i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati povećane buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalnih ulaganja, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebne ekonomske vrednosti sadržane u sredstvu. Procenjeni korisni vek nematerijalnih ulaganja iznosi 3 do 10 godina, odnosno amortizacione stope se kreću u rasponu od 10,00% do 33,33%.

Metod amortizacije, korisni vek i preostala vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

(m) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe, a ne za prodaju u redovnom toku poslovanja ili za korišćenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe.

Inicijalno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine obuhvata njenu kupoprodajnu cenu i sve izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva.

Nakon početnog priznavanja, naknadno merenje investicionih nekretnina se vrši po metodu fer vrednosti. Fer vrednost je cena koja bi se naplatila za prodaju sredstava ili platila za prenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicione nekretnine priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

(n) Obezvređenje nefinansijskih sredstava

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava se analizira na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje pokazatelji koji ukazuju da je došlo do njihovog obezvređenja. U slučaju da se utvrdi da postoje određeni pokazatelji obezvređenja, utvrđuje se nadoknadiva vrednost sredstava. Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje ako knjigovodstvena vrednost sredstva prevazilazi njegovu procenjenu nadoknadivu vrednost.

Nadoknadiva vrednost sredstva se utvrđuje kao vrednost koja je veća od upotrebne vrednosti sredstva i njegove fer vrednosti. Za potrebe utvrđivanja upotrebne vrednosti, procenjeni budući novčani prilivi po osnovu sredstva se diskontuju na njihovu sadašnju vrednost, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca, kao i rizika specifičnih za sredstvo.

Gubitak po osnovu obezvređenja se priznaje u slučaju kada je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti i priznaje se u okviru rezultata perioda.

Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za amortizaciju sredstva, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(o) Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i drugim komitentima, krediti i subordinirane obaveze**

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Banka klasifikuje instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovorenih uslova za konkretni instrument.

Depoziti, dužničke hartije od vrednosti, krediti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za sve direktne transakcione troškove, dok se njihovo naknadno vrednovanje vrši po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

(p) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje se očekuje da će doći do odliva resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Banku. Rezervisanje se utvrđuje putem diskontovanja očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, tamo gde je to odgovarajuće, rizika specifičnih za obavezu.

(r) Beneficije zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazane na dan 31. decembar 2023. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki obelodanjenih u napomeni 36(b).

(s) Finansijske garancije

Finansijske garancije predstavljaju ugovore kojima se Banka obavezuje da izvrši plaćanja njihovim korisnicima za gubitke nastale zbog neispunjavanja obaveze plaćanja određenog dužnika po dospeću obaveze, a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

Obaveze po finansijskim garancijama se inicijalno priznaju po fer vrednosti, a inicijalna fer vrednost se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveza po osnovu garancije se naknadno odmerava u iznosu koji je veći od amortizovane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanog budućeg plaćanja. Finansijske garancije se evidentiraju u okviru vanbilansnih stavki.

(t) Akcijski kapital i rezerve

Kapital Banke obuhvata osnivačke akcije, akcije narednih emisija, emisiju premiju, rezerve, rezerve fer vrednosti, akumulirani rezultat i dobitak tekuće godine.

Kapital Banke formiran je iz uloženi sredstava osnivača Banke u novčanom i nenovčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

Ukoliko Banka otkupi sopstvene akcije, plaćena naknada, uključujući sve direktno pripisane dodatne troškove, odbija se od kapitala koji se pripisuje vlasnicima, sve dok se akcije ne ponište ili otuđe. Ako se takve akcije kasnije prodaju, sve primljene naknade, bez direktno pripisanih dodatnih troškova transakcije, uključuju se u kapital koji se pripisuje vlasnicima kapitala.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(u) Poslovne kombinacije entiteta pod zajedničkom kontrolom

Na sednici Skupštine Komercijalne banke a.d., Beograd održanoj 23. decembra 2021. godine doneta je odluka o pripajanju NLB banke a.d. Beograd Komercijalnoj banci a.d., Beograd. Statusna promena pripajanja NLB banke a.d., Beograd je tehnički sprovedena 30. aprila 2022. godine i registrovana je kod Agencije za privredne registre.

Poslovna kombinacija pod zajedničkom kontrolom se odnosi na kombinaciju entiteta koji su pod zajedničkom kontrolom od strane istog entiteta, pre i nakon poslovne kombinacije, i ta kontrola nije prolazna.

Kako se MSFI 3 ne primenjuje na poslovne kombinacije pod zajedničkom kontrolom, Banka je u skladu sa MRS 8 izabrala da se transakcija spajanja evidentira metodom knjigovodstvene vrednosti (na engleskom jeziku: pooling of interest method), bez izmena uporednih podataka i bilansa uspeha.

Spajanje po knjigovodstvenim vrednostima iz pojedinačnih finansijskih izveštaja banke koja je preuzete i banke koja preuzima je utvrđeno kao relevantno imajući u vidu sledeće činjenice:

- Banke nameravaju da nastave sa zajedničkim poslovanjem u okviru NLB Grupe u Srbiji;
- Ovakva politika je usklađena sa sličnim politikama u okviru NLB Grupe;
- Vremenski period od trenutka ulaska u zajedničku grupu do trenutka spajanja.

Primena metode računovodstvene vrednosti je sledeća:

- Imovina i obaveze entiteta koji se pripaja priznaju se po knjigovodstvenim vrednostima iskazanim u poslovnim knjigama (finansijskim izveštajima) entiteta koji se pripaja na dan statusne promene;
- Nema nove procene fer vrednosti ili priznavanja nove imovine ili obaveza. Jedina usklađivanja se sprovode radi usklađivanja računovodstvenih politika;
- Goodwill se ne priznaje kao rezultat spajanja;
- Razlika između plaćenog iznosa/emitovanih akcija i priznate neto imovine entiteta koji se pripaja priznaje se u okviru kapitala;
- Uporedni podaci se ne prepravljaju.

S obzirom da su obe banke pre spajanja bile pod zajedničkom kontrolom NLB d.d., nije izvršeno spajanje bilansa uspeha, već je rezultat NLB banke a.d. Beograd za 4 meseca 2022. godine uključen u neraspoređenu dobit spojene Banke.

U toku 2024. godine nije bilo poslovnih kombinacija.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Sistem upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je inkorporiran u sve poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil banke uvek bude u skladu sa već utvrđenom sklonošću ka rizicima. Srazmeran je obimu i složenosti poslovanja Banke. Sam proces upravljanja rizicima obuhvata identifikaciju, merenje, procenu, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena.

Suštinski principi upravljanja rizicima definisani su u Strategiji upravljanja rizicima, dok su detaljna pravila u vezi sa upravljanjem rizicima, ograničenja i nadležnosti u procesu upravljanja rizicima definisani internim aktima kao što su politike, metodologije i ostala internim aktima kojim je proces upravljanja rizicima uređen. Strategijom upravljanja rizicima je obezbeđeno jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima na dugoročnoj osnovi i definisan je odnos Banke prema rizicima kojima je izložena ili može biti izložena. Strategija upravljanja rizicima usaglašena je sa poslovnom politikom i strategijom Banke, odnosno sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja, kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije Banke.

Banka je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom i sa njim povezanim rizicima, riziku likvidnosti, tržišnim rizicima, operativnim rizicima koji uključuju u pravne rizike, riziku ulaganja, riziku koncentracije izloženosti, riziku zemlje, kao i svim ostalim rizicima koji se mogu pojaviti u uslovima redovnog poslovanja Banke.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**Sistem upravljanja rizicima (nastavak)**

Banka se vodi glavnim principima upravljanja rizicima tako što u svom poslovanju:

- uzima u obzir glavni koncept Apetita za rizike i limite definisane u Apetitu za rizike Banke,
- uključuje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou u cilju predupiranja rizika koje nose volatilne izloženosti sa potencijalno negativnim ishodom;
- primenjuje diverzifikaciju kako bi izbegla koncentraciju na nivou portfolija;
- uključuje i optimalno koristi kapital i upravlja njegovom alokacijom kroz biznis segmente;
- kreira adekvatno izbalansiranu rizikom ponderisanu (prilagođenu) cenu;
- obezbeđuje sveukupnu usklađenost poslovanja kroz interna akta/dokumenta;
- obezbeđuje adekvatan sistem internih kontrola zasnovan na modelu „tri linije odbrane“.

Jedan od ključnih procesa koji Banka sprovodi u okviru procesa upravljanja rizicima je i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) sa ciljem utvrđivanja nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena. Rezultati ICAAP-a se uključuju u proces donošenja kako strateških, tako i operativnih odluka.

Banka je uspostavila okvir za upravljanje Apetitom za rizike (eng. Risk Appetite Framework) kojim se definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati (tolerancija ka rizicima). Sklonost ka rizicima predstavlja za Banku prihvatljivu strukturu i nivo rizika koje ona namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva. Okvir za upravljanje Apetitom za rizike uključuje Izjavu o apetitu za rizike (RAS), limite za pojedinačne rizike, nadležnosti i odgovornosti u procesu postavljanja i kontrolisanja okvira za upravljanje Apetitom za rizike, proces eskalacije u slučaju prekoračenja definisanih nivoa, proces izveštavanja.

Nadležnosti

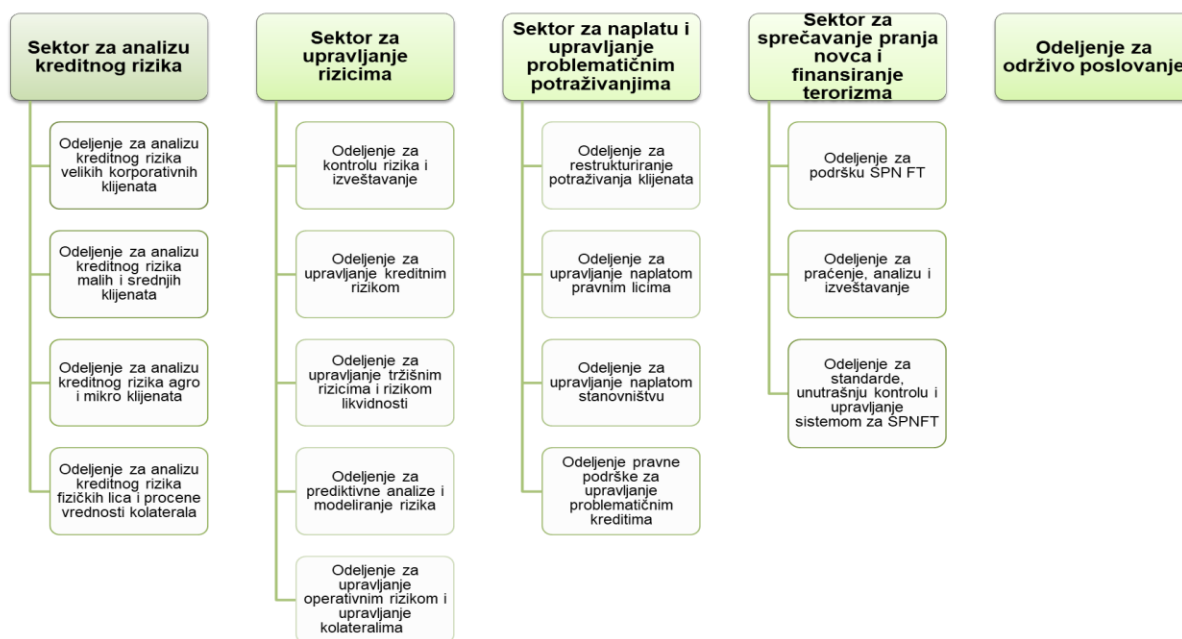
Upravljanje rizicima je funkcionalno i organizaciono nezavisno od poslovne funkcije u čijoj je nadležnosti preuzimanje rizika. Nezavisnost u radu je postignuta podelom poslova, odgovornosti i dužnosti zaposlenih kojima se sprečava sukob interesa.

Organizacioni delovi zaduženi za upravljanje rizicima pod ingerencijom člana Izvršnog odbora za upravljanje rizicima podeljeni su u okviru:

- Sektora za analizu kreditnog rizika,
- Sektora za upravljanje rizicima,
- Sektora za naplatu i upravljanje problematičnim potraživanjima,
- Sektora za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma,
- Odeljenje za održivo poslovanje.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Upravni odbor i Izvršni odbor Banke su odgovorni za uspostavljanje adekvatnog sistema za upravljanje rizicima i njegovu doslednu primenu u praksi.

Upravni odbor usvaja strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke; razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije o rezultatima izvršene revizije, kao i izveštaje o aktivnostima i radu unutrašnje revizije, te odobrava godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli Banke; usvaja tromesečne i godišnje izveštaje Izvršnog odbora Banke o poslovanju Banke, uključujući tromesečne izveštaje o upravljanju rizicima; usvaja Plan oporavka Banke i drugo.

Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru poslovnu politiku i strategiju Banke, kao i strategiju i politiku za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke; sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura i obezbeđivanjem njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi s tim aktivnostima; analizira sistem upravljanja rizicima i najmanje tromesečno izveštava Upravni odbor Banke o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i drugo.

Odbor praćenje poslovanja (odbor za reviziju) analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru Banke podnose na razmatranje i usvajanje; analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti.

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima, kao i postupanjima sa problematičnim potraživanjima u okvirima utvrđenim aktima Banke, analizira kreditni portfolio, a takođe predlaže mere Izvršnom odboru Banke.

Funkcija upravljanja rizicima definiše i predlaže za usvajanje strategiju, politike, procedure i metodologije upravljanja rizicima, identifikuje, meri, ublažava, prati i kontroliše i izveštava o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležna je za razvijanje modela i metodologija za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa Banke.

Funkcija unutrašnje revizije je odgovorna za kontinuirano sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima, kao i za redovnu procenu adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Sistem upravljanja rizicima (nastavak)

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja odgovorna je za identifikaciju, praćenje i upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja Banke, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik. Dužna je da najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje rizike te usklađenosti i predloži planove upravljanja rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja Banke.

Banka daje veliki značaj kulturi rizika i unapređivanju svesti zaposlenih o svim relevantnim rizicima u Banci. Kultura rizika se sprovodi na sveobuhvatan način na svim nivoima, što znači da su svi zaposleni koji su uključeni u proces donošenja odluka, upravljanja i praćenja rizika potpuno svesni svoje odgovornosti u procesu upravljanja rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima konstantno prate dešavanja na lokalnom i globalnom nivou i analiziraju uticaj promena na visinu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena. U skladu sa tim donose se odluke o usaglašavanju poslovanja sa novonastalim okolnostima. Posebna pažnja posvećuje se zahtevima regulatora i promeni zakonske regulative.

Makroekonomska kretanja

U pogledu makroekonomskih kretanja u toku 2024. godine izdvaja se nekoliko ključnih rizika: inflatorni pritisci i neizvesnost u pogledu kretanja cena energenata i drugih primarnih proizvoda, potencijalni rast problematičnih kredita i njihov uticaj na profitabilnost banaka, smanjenje kamatonosnih prihoda i profitabilnosti i potencijalni pad solventnosti banaka, uticaj klimatskih promena na privredu i posledično na bankarski sektor (materijalizacija fizičkih i tranzicionih rizika), neizvesnost u pogledu cena nepokretnosti, rast cyber napada koji mogu da naruše poverenje u stabilnost finansijskog sistema, uticaj veštačke inteligencije i novih tehnologija na promene u funkcionisanju finansijskih sistema, i dr.

Rast svetske privrede se pokazao otpornijim od očekivanog tokom perioda vođenja restriktivnih monetarnih politika. Rast je neujednačen po regionima, pri čemu se ekonomska aktivnost u zoni evra oporavlja sporije od očekivanog. U toku 2024. godine nastavljena je opadajuća putanja globalne inflacije uz zadržavanje postojanog nivoa bazne inflacije. Većina centralnih banaka započela je proces ublažavanja monetarnih politika u skladu sa usporavanjem inflacije. Narodna Banka Srbije nastavila je da oprezno usporava monetarnu politiku. Kreditna aktivnost nastavlja da raste ali i dalje raste sporije od bruto domaćeg proizvoda.

U procesu usaglašavanja sa standardima matične banke, Banka je u toku 2024. godine nastavila sa unapređenjem uspostavljenog ESMS Sistema (Environmental and Social Management System – Sistem upravljanja zaštitom životne i društvene sredine); implementirane su nove procedure za upravljanje rizicima u delu ESG analize rizika, kao i procedure koje se odnose na aktivnosti finansiranja „zelenih“ projekata, odnosno projekata koji doprinose zaštiti životne sredine (Projekti energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, smanjenja štetnih gasova i sl); unapređen je sistem praćenja strateški najbitnijih ESG indikatora na nivou Banke i na nivou portfolija; održan je novi krug obuka sa ciljem podizanja svesti o značaju ESG teme, ali su održane i obuke sa ciljem ekspertskog osposobljavanja zaposlenih za bavljenje temama zaštite životne sredine; nastavljen je proces usaglašavanja sa najbitnijim standardima i inicijativama na međunarodnom nivou poput EBRD Zahteva učinka i MIGA Standardima performansi i preduzete aktivnosti na formiranju Net-zero Strategije do 2050. godine. Takođe, u 2024. godini formalno je uspostavljen Komitet održivosti, kao najviše telo za odlučivanje o svim bitnim temama iz domena održivosti. Krajem 2024. usvojena je i prva Politika održivosti.

4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Banka ima definisane kriterijume odobravanja kredita, izmene uslova, produženje roka i restrukturiranja potraživanja, koji su propisani procedurama i metodologijama odobravanja plasmana i upravljanja rizicima.

Pre odobrenja plasmana Banka procenjuje kreditnu sposobnost dužnika, kao primarni izvor otplate plasmana na osnovu interno definisanih kriterijuma, i ponuđeni kolateral, kao sekundarni izvor naplate. Na osnovu identifikovanog i izmerenog nivoa kreditnog rizika i nezavisnog mišljenja o riziku, nadležna lica, odbori i organi Banke, saglasno definisanom sistemu odlučivanja, donose Odluku o odobrenju/izmenama plasmana. Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku, Banka je definisala kroz sistem odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti. Donosioci kreditnih odluka su: lica sa posebnim ovlašćenjima iz Funkcije upravljanja rizicima, Kreditni odbor, Izvršni odbor i Upravni odbor. Prilikom donošenja odluka poštuje se princip dvostruke kontrole, tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Za plasmane ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom, Banka procenjuje uticaj promene kursa dinara na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika, a naročito analizira adekvatnost novčanih tokova dužnika u odnosu na promenjeni nivo kreditnih obaveza pod pretpostavkom da će doći do određenih promena kursa dinara na godišnjem nivou.

Organizacioni model sistema upravljanja kreditnim rizikom Banke obezbeđuje adekvatnu komunikaciju, razmenu informacija i saradnju na svim organizacionim nivoima, a takođe obezbeđuje jasnu, operativnu i organizacionu razdvojenost funkcije za nezavisno upravljanje rizicima i aktivnosti podrške s jedne strane, od aktivnosti preuzimanja rizika, sa druge strane, odnosno podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti. Banka je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja kreditnim rizikom i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Banke.

Upravljanje kreditnim rizikom

Apetitom za rizike i sistemom internih limita Banka je definisala set pokazatelja koji se odnose na kvalitet portfolija i praćenje kreditnog rizika. Poštovanje definisanih limita proverava se na mesečnom nivou, a svi limiti se proveravaju najmanje jednom godišnje prilikom pripreme Izjave o rizičnom apetitu.

U skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje obavlja, Banka je organizovala proces upravljanja kreditnom rizikom i jasno razgraničila odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa.

Prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku Banke u skladu je sa definisanim Okvirom za upravljanje rizičnim apetitom i Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Banke, na osnovu koje se vrši limitiranje mogućih uticaja negativnih efekata na finansijski rezultat i adekvatnost kapitala.

Osnovna načela upravljanja kreditnim rizikom su:

- Upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačne izloženosti i na nivou celokupnog portfolija Banke;
- Održavanje nivoa kreditnog rizika koji minimizira negativan uticaj na finansijski rezultat i kapital;
- Rangiranje izloženosti u skladu sa njihovom rizičnošću;
- Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za odobravanje izloženosti;
- Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje kreditnim rizikom.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Banka nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Banka ocenjuje kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrši monitoring dužnika, plasmana i kolateralu, kako bi bila u mogućnosti da preduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja.

Banka vrši kvantitativno i/ili kvalitativno merenje, odnosno procenu identifikovanog kreditnog rizika. Proces merenja kreditnog rizika je zasnovan na merenju nivoa rizičnosti pojedinačne izloženosti na osnovu internog rejtinga.

Interni rejting je instrument za donošenje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačne izloženosti. Pored navedenog, interni rejting služi za procenjivanje nivoa rizika ukupnog portfolija, a koristi se i u postupku obezvređenja izloženosti u cilju rangiranja nivoa rizičnosti i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni rejting podleže redovnoj reviziji i unapređenju a njegova izmena je koordinirana od strane matične Banke. Interni rejting na dan 31.12.2024 godine u potpunosti je usklađen sa NLB Grupom.

Ublažavanje kreditnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke, odnosno održavanje prihvatljivog nivoa kvaliteta kreditnog portfolija Banke.

Osnovne tehnike ublažavanja kreditnog rizika su:

- Limiti izloženosti – rizik koncentracije,
- Diversifikovanje ulaganja,
- Sredstva obezbeđenja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Limiti izloženosti po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika, a limiti izloženosti na nivou portfolija usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliju. Banka kontinuirano kontroliše kretanje kreditnog rizika u okviru definisanog rizičnog profila.

Rizik koncentracije obuhvata: veliku izloženost (izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom), grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika kao što su privredni sektori, vrste proizvoda, geografska područja i slično, i instrumente kreditne zaštite. Banka prati izloženost prema definisanim limitima sa istim ili sličnim faktorima rizika i u zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja, kretanja u pojedinim delatnostima i geografskim područjima, vrednosti predviđenim Biznis planom Banke, i redovno vrši preispitivanje definisanih limita i predlaže redefinisane istih u slučaju promene faktora rizika.

Praćenje kvaliteta izloženosti na nivou pojedinačnog dužnika zasniva se pre svega na obezbeđivanju ažurnih podataka o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti dužnika i tržišnoj vrednosti sredstava obezbeđenja, dok se praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši identifikovanjem promena na nivou grupa klijenata određenog nivoa rizika, izloženosti, kolaterala, u cilju utvrđivanja i upravljanja stanjem i kvalitetom aktive.

Kontrola kreditnog rizika podrazumeva proces kontinuiranog praćenja poslovanja sa definisanim sistemom limita, naročito kada izloženost kreditnom riziku teži gornjoj granici definisanog rizičnog profila, a posebno prilikom uvođenja novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

U cilju zaštite od rizika neizvršenja obaveza u poslovanju sa klijentima, Banka preduzima sledeće mere za naplate izloženosti: produženje roka, restrukturiranje, poravnanje, preuzimanje sredstava obezbeđenja u cilju naplate potraživanja, zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem, pokretanje sudskog spora i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere naplate izloženosti, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate izloženosti u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Banke, ili prenos iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Banka osim bilansne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (plative i činidbene garancije, avali, akreditivi i ostale vanbilansne stavke) po osnovu koje ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost Banka koristi iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik po osnovu bilansnih izloženosti.

Izveštavanje o kreditnom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja, sprovodi se na mesečnom nivou i po utvrđenoj dinamici, a u skladu sa definisanim sistemom izveštavanja.

MSFI 9 finansijski instrumenti

Banka kontinuirano primenjuje MSFI 9 standard. U skladu sa MSFI 9 standardom finansijska aktiva može se klasifikovati i vrednovati kao:

- Finansijski instrumenti po amortizovanom trošku (AC), poslovni model prikupljanja novčanih tokova glavnice i kamate i ispunjen SPPI¹ kriterijum;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), ispunjen SPPI, ali je poslovni model prikupljanje novčanih tokova i prodaja;
- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Banka je svoju Metodologiju obezvređenja na grupnoj i individualnoj obavezi u potpunosti uskladila sa NLB Grupom.

Takođe, primenom MSFI 9 standarda, Banka obračunava obezvređenje i za kreditne plasmane date Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije (za sredstva koja nisu odmah raspoloživa) koje se evidentira na teret bilansa uspeha, kao i obezvređenje po osnovu hartija od vrednosti koje evidentira kroz ostali ukupni rezultat.

¹ Solely Payments of Principal and Interest (SPPI)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

Banka prati kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se kontinuirano prate i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategorije Standardni, Potencijalno rizični (Watch list) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima).

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Banka je uvela i nivoe obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (Watch list 2 i ICL kategorija, pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na trenutak odobrenja -promena ocene rejtinga, kašnjenja od 31 dan do 90 dana, vrednost DTI za fizičkih lica – odnos mesečnih kreditnih obaveza podeljen sa mesečnom zaradom veći od 60% za sve nestambene kredite, odnosno veći DTI od 90% za stambene kredite) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3. Klijenti koji se nalaze u nivoima 1 i 2 se obezvređuju na grupnoj osnovi, dok klijenti iz nivoa 3, uz ispunjenje kriterijuma materijalne značajnosti, se obezvređuju pojedinačno. NPL klijenti koji se nalaze u nivou 3, a imaju manje materijalno značajnu izloženost, obezvređuju se na grupnoj osnovi uvažavajući zahteve MSFI 9 standarda u delu najmanje 2 scenarija naplate.

Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, odnosno u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3 obezvređenja.

Svrha praćenja kvaliteta portfolija je sprečavanje direktnog transfera Standardnih klijenata u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima bez prethodnog identifikovanja klijenata kao potencijalno rizičnih i bez sprovođenja radnji prevencije rizičnih plasmana, odnosno ublažavanja i smanjivanja kreditnog rizika putem sprovođenja adekvatne strategije i akcionih planova. Potencijalno rizični klijenti se prate češće u odnosu na Standardne klijente i ukoliko se utvrdi dalje povećanje kreditnog rizika, klijenti se svrtavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.

Pod problematičnim potraživanjima podrazumevaju se sva potraživanja koja kasne u izmirivanju obaveza preko 90 dana, po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi (kontinuirana docnja, 1% od ukupnog bilansnog angažovanja bez učešća u kapitalu, minimum 50.000 dinara za pravna lica, odnosno 10.000 dinara za fizička lica) prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima, klijenti sa internim rejtingom D, DF i E, potraživanja kod kojih je na osnovu finansijskog stanja procenjeno da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenata kreditne zaštite (bez obzira da li kasni u izmirivanju obaveza), potraživanja za koja je utvrđen iznos obezvređenja na pojedinačnoj osnovi. Problematičnim se smatraju i potraživanja po osnovu: prestanka evidentiranja prihoda od kamata, provizija i naknada u bilansu uspeha, specifičnih prilagođavanja za kreditni rizik koja su obračunata zbog značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta koje je usledilo nakon nastanka izloženosti, značajnog gubitka koji se ostvaruje ustupanjem potraživanja, restrukturiranja potraživanja izvršenog usled finansijskih teškoća dužnika, kao i podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom. Kod fizičkih lica status preminuo i ostao bez posla opredeljuju default-a (stage 3 i NPL status), za izloženosti koji ne kasne preko 90 dana. Problematičnim potraživanjima smatraju se sva potraživanja od dužnika, ukoliko je jedno potraživanje klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja**

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačne izloženosti koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira da li ima dospelih obaveza, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obaveza. Restrukturiranje se vrši na jedan od sledećih načina: promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice i/ili kamate, promena datuma dospeća i dr), kao i refinansiranjem potraživanja. Ovakve okolnosti se često u praksi nazivaju „forbearance“. Pored navedenog, u kategoriju restrukturiranih potraživanja svrstavaju se i potraživanja kod kojih je:

- izvršena promena ugovorenih uslova otplate problematičnih potraživanja ili koja bi, u odsustvu navedenih izmena, bila svrstana u kategoriju problematičnih potraživanja,
- izvršena promena ugovorenih uslova otplate potraživanja koja dovodi do potpunog ili delimičnog otpisa u materijalno značajnom iznosu tj. gde iznos umanjenog potraživanja ne može biti veći od 1%:

$$DO = (NPV_0 - NPV_1) / NPV_0$$

DO = iznos umanjenog potraživanja izražen u procentima;

NPV₀ = neto sadašnja vrednost očekivanih novčanih tokova (uključujući neizmirene kamate i naknade) pre promene ugovorenih uslova otplate diskontovanih primenom inicijalno ugovorene efektivne kamatne stope za datog dužnika;

NPV₁ = neto sadašnja vrednost očekivanih novčanih tokova nakon promene uslova otplate diskontovanih primenom inicijalno ugovorene efektivne kamatne stope za datog dužnika.

- Banka aktivirala ugovorene klauzule o restrukturiranju na osnovu kojih se uslovi otplate menjaju usled nastupanja određenih događaja (ugrađene klauzule) prema dužniku od koga je potraživanje već klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja ili bi bilo tako klasifikovano da nisu aktivirane te klauzule,
- ukoliko je dužnik istovremeno kada je odobreno novo potraživanje (ili u kratkom periodu pre ili posle tog odobravanja) izvršio plaćanje po osnovu drugog potraživanja Banke (ili drugog pravnog lica prema kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku), a koje je bilo klasifikovano ili je ispunjavalo uslove da bude klasifikovano u grupu problematičnih ili bi u odsustvu novog potraživanja, bilo klasifikovano u navedenu grupu, odnosno ispunjavalo te uslove.

U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, svako restrukturiranje potraživanja usled finansijskih poteškoća smatra se modifikovanim ili promenjenim finansijskim sredstvom.

Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI²“, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja i inicijalno se vrednuju po fer vrednosti. Prilikom inicijalnog priznavanja, za POCI nije obračunata ispravka vrednosti, već su očekivani kreditni gubici tokom čitavog veka uključeni u obračun efektivne kamatne stope.

Samim tim, Banka uključuje inicijalne očekivane kreditne gubitke u procenu novčanih tokova, prilikom obračuna kreditno-prilagođene efektivne kamatne stope finansijskog sredstva za koje se smatra da su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja. Takođe, za potrebe obračuna obezvređenja, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3.

MSFI 9 u slučaju značajne modifikacije finansijskog instrumenta ukazuje na potrebu za prestankom priznavanja starog finansijskog sredstva i priznavanjem novog po fer vrednosti na dan priznavanja.

Prestanak priznavanja dovodi do trajnog dobitka ili gubitka, koji se priznaje u okviru bilansa uspeha, a jednakog razlici između amortizovane vrednosti starog finansijskog sredstva i fer vrednosti novog finansijskog sredstva. Prilikom svake promene kreditnih uslova, kod plasmana koji nisu u statusu problematičnih (PL) klijenata, kao i kod loših (NPL) klijenata,

² Purchased or Originated Credit-Impaired (POCI)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Identifikovanje problematičnih i restrukturiranih potraživanja (nastavak)

Banka izračunava 10% test u cilju utvrđivanja da li se radi o značajnoj ili manje značajnoj modifikaciji.

Banka u svom sistemu evidentira svaku modifikaciju sredstva, bez obzira da li se radi o manje značajnoj ili značajnoj modifikaciji, i bez obzira da li je modifikacija nastala zbog promene tržišnih uslova kod dobrih (PL) klijenata ili je nastala zbog problema u poslovanju loših (NPL) klijenata.

Banka redovno prati preduzete mere za restrukturiranje rizičnih plasmana i kontroliše pravovremenost preduzimanja ovih mera. Praćenje preduzetih mera, odnosno realizacija istih, kao što je npr. izmirenje dospelih obaveza, vrši se na dnevnom nivou. Monitoring poslovanja restrukturiranih klijenata obavlja se redovno na svakih 6 meseci, ili češće u slučaju potrebe. Analiza finansijskih izveštaja, analiza zaduženosti, proveru adekvatnosti obezbeđenja, kao i monitoring sveukupnog poslovanja, strategija prema dužnicima predstavljaju ključne tačke pomenutog monitoringa.

Restrukturirano potraživanje koje je klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja (nivo 3) Banka nakon isteka godinu dana od dana njegovog restrukturiranja, klasifikuje u grupu potraživanja koja se ne smatraju problematičnim ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- nije utvrđen iznos obezvređenja za restrukturirano potraživanje i nije nastupio status neizmirenja obaveza;
- u poslednjih 12 meseci izvršene su uplate blagovremeno ili sa docnjom ne dužom od 30 dana, u skladu sa izmenjenim uslovima otplate;
- na osnovu analize finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, ocenjeno je da će dužnik moći da izmiri obaveze u celosti u skladu sa izmenjenim uslovima otplate.

Rizik promene kvaliteta aktive

Tokom 2024. godine završen je proces usklađivanja internog rejtinga na nivou NLB Grupe. Kvalitet aktive Banke se meri stepenom izloženosti pojedinim kategorijama rizika prema kriterijumima definisanim objektivnim rejtingom. Interni rejting sistem se zasniva na individualnim i portfolijskim rejtingom koji se određuju na osnovu finansijskih parametara poslovanja. Nakon inicijalnog određivanja individualnog i portfolijskog rejtinga, interni rejting uključuje dodatne biheviorističke kvantitativne parametre (docnja, blokada računa, status rizičnosti klijenta -stečaj, likvidacija UPPR, uticaj povezanih lica, enviromentalni incident ...) koji konačno određuju rejting klijenta. Postoji tripl skala sa 12 kategorija rizika koja se primenjuje kod privrede, mikro klijenata i poljoprivrednika, a kod fizičkih lica se primenjuje singl skala sa 6 kategorija rizika. Različite izloženosti prema istom dužniku opredeljuju istu kategoriju rejtinga, bez obzira na specifičnosti različitih vrsta kredita.

Izračunavanje rejtinga vrši se na mesečnom nivou. Nizak nivo rizika podrazumeva poslovanje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i prihvatljiv je za Banku, povišen nivo rizika predstavlja poslovanje sa klijentima koji imaju određene probleme u poslovanju, a mogu negativno da utiču na izmirenje obaveza i čije poslovanje se intenzivno prati i visok nivo rizika označava klijente sa negativnim rezultatima poslovanja i lošom kreditnom istorijom.

Banka se štiti od rizika promene kvaliteta aktive kroz kontinuirano praćenje poslovanja klijenata, identifikovanje promena koje mogu nastati pogoršanjem stanja dužnika, kašnjenjem u otplati ili promenama u okruženju, kao i pribavljanjem odgovarajućih sredstava obezbeđenja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje NPE (nivo 3)

Obezvredjenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga, promene prvobitnih uslova iz ugovora, drugo restrukturiranje i drugo.

Problematično potraživanje predstavlja potraživanje kod koga je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- dužnik je u docnji više od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima;
- Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne;
- Banka smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima, ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite;
- potraživanje se smatra obezvređenim u skladu sa MSFI 9 i raspoređeno je u nivo 3 primenom kriterijuma iz Metodologije za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi i Metodologije obračuna ispravki vrednosti i rezervisanja na individualnoj osnovi;
- preuzete neopozive obaveze – ako bi njihovim povlačenjem od strane dužnika došlo do nastanka potraživanja za koje Banka, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, smatra da ne bi bilo naplaćeno u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja;
- date garancije – ako je verovatno da će biti aktivirane, a naročito ako garancija obezbeđuje potraživanje koje ispunjava uslove da se smatra problematičnim;
- prestanak evidentiranja prihoda od kamata i prihoda od provizija i naknada u bilansu uspeha po osnovu potraživanja od dužnika;
- specifična prilagođavanja za kreditni rizik koja su obračunata zbog značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta koje je usledilo nakon nastanka izloženosti;
- značajan gubitak koji se ostvaruje ustupanjem potraživanja;
- restrukturiranje potraživanja izvršeno usled finansijskih teškoća dužnika, uz umanjeње iznosa tog potraživanja zbog otpisa dela duga ili produženja roka otplate glavnice, kamate ili naknade, gde je promena neto sadašnje vrednosti starih novčanih tokova koji su diskontovani inicijalnom kamatnom stopom i neto sadašnje vrednosti budućih tokova diskontovani inicijalnom kamatnom stopom veća od 1%;
- podnošenje predloga Banke za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom zbog neizmirenog potraživanja prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima;
- pokretanje postupka stečaja nad dužnikom, koji dovodi do neizmirenja obaveze ili neblagovremenog izmirenja obaveze prema Banci (matičnom društvu) ili podređenim društvima.
- Ako je dužnik fizičko lice, smrt klijenta, gubitak posla
- Dužnik koji je ocenjen sa rejtingom D, DF ili E u skladu sa Metodologijom objektivnog razvrstavanja.

Problematičnim potraživanjima smatraju se sva potraživanja od dužnika, ako je jedno potraživanje od navedenog dužnika klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja.

Ispravka vrednosti na pojedinačnoj osnovi se obračunava ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja koji su rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva i ukoliko postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine.

Prag materijalne značajnosti za pojedinačno obezvređenje Banka određuje na osnovu analize vrednosne strukture portfolija po vrstama klijenata i određen je u zavisnosti od visine angažovanja. Za izloženost preko praga materijalne značajnosti (posmatra se ukupna izloženost na nivou klijenta) radi se pojedinačna ispravka vrednosti, a za potraživanja ispod praga materijalne značajnosti obračun ispravke vrednosti se radi na grupnoj osnovi za nivo 3.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Pojedinačno procenjivanje NPE (nivo 3) (nastavak)

Dokumentacija potrebna kao dokaz za obezvređenje plasmana, obuhvata i dokaze za procenu očekivanih priliva po plasmanu, koji se pre svega odnose na dokumentaciju o planiranim budućim novčanim tokovima dužnika.

Kada postoje objektivni dokazi, iznos obezvređenja se obračunava kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pri čemu Banka uvažava postojanje više scenarija naplate prilikom procene očekivanih budućih tokova gotovine u skladu sa MSFI 9 standardom. Tom prilikom, scenarija koja se mogu uzeti u obzir su scenarija iz poslovanja (restrukturiranje/sporazumi i slično), scenarija iz realizacija kolaterala (vansudski/sudski/stečaj i ostalo) i prodaja potraživanja. Verovatnoće određenog scenarija Banka procenjuje na osnovu istorijske realizacije i naplate problematičnih slučajeva, specifičnosti pojedinačnog klijenta, kao i predviđanjem budućih mogućih ishoda, pri čemu je zbir svih scenarija 100%.

Za grupu manje materijalnih izloženosti koja se nalaze i nivou 3, obračunava se isprvaka vrednosti u skladu sa Metodologijom za grupno obezvređenje.

Grupno procenjivanje

Obezvređenje se procenjuje grupno po svim izloženostima kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja i nalaze se u nivou 1 – standard klijenti i u nivou 2 – klijenti sa identifikovanim povećanjem kreditnog rizika, kao i nivo 3 za izloženosti ispod praga materijalne značajnosti.

Grupna procena se vrši po grupama prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije (po vrstama klijenata u sektoru privrede i po vrstama proizvoda u sektoru stanovištvu), bazirane na sistemu internog rejtinga i to na mesečnom nivou.

U 2024. godini, urađeno je reskorovanje rejtinga u prethodnim godinama na osnovu završnih računa za pravna lica i mikro klijente, dok su fizička lica reskorovana na osnovu docnje, kako bi u svim godinama rejting bio obračunat po istim kriterijumima. Nakon toga, dodati su i bihevioristički trigere koji su klijenti imali u prošlosti (docnja, blokada računa, rizičnost klijenta ...) i tako je izračunat konačni rejting klijenta.

Troškovi obezvređenja finansijskih instrumenata, kod kojih se ne smatra da postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika, obračunati su na osnovu 12-mesečnih očekivanih gubitaka (ECL). U Nivo 1 uključene su i izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije, obavezna rezerva i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika nula, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Svi finansijski instrumenti kod kojih je realizovano pogoršanje kreditnog rizika klasifikovani su u nivo 2 i troškovi obezvređenja obračunati su na osnovu očekivanih gubitaka za ceo životni vek instrumenta. Glavni indikatori povećanja kreditnog rizika (nivo 2) su docnja od 31 do 90 dana, WL2 (klijenti sa ranim signalima upozorenja) i ICL(restrukturiranje) u PL statusu (standard-dobri klijenti). Kriterijumi za WL2 kod pravnih lica obuhvataju moguće postojanje strukturnih i strateških problema u poslovanju klijenta. Uz definisane kriterijuma prati se pogoršanja finansijskog poslovanja, urednost plaćanja obaveza u Banci, blokade računa, pogoršanje rejtinga za 3 notcha, statusne promene, vanredni događaji i sl. Ukoliko se analizom kriterijuma i kroz redovan review proces utvrdi da problemi u poslovanju zaista i postoje, menja se status rizičnosti, odnosno kategorija klijenta, odnosno klijent prelazi u nivo 1 ili nivo 3. Osnovni kriterijum za WL2 kod fizičkih lica su: narušena kreditna sposobnost - DTI veći od 60% kod nestambenih kredita, odnosno veći od 90% kod stambenih kredita. , izostanak uplate prve mesečne obaveze, povratak iz statusa defaulta.

Zbog značajnog uticaja kamatnog rizika na kreditni rizik, naročito na segment fizičkih lica, Banka je na osnovu regulative Narodne banke Srbije zamrzнула kamatne stope za stambene kredite na 4,08% počev od septembra 2023. godine do kraja 2024. godine. Narodna banka Srbije je donela Odluku da se i u 2025 godini ograniče kamatne stope na stambene kredite i po tom osnovu Banka je na kraju 2024 godine evidentirala efekat modifikacije u iznosu od RSD 457.891 hiljada.

Banka obračunava troškove obezvređenja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), kao akumulirani iznos obezvređenja koji takođe utiče i na Bilans uspeha. Međutim, očekivani kreditni gubici ne umanjuju iznos bruto finansijske aktive u bilansu stanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Grupno procenjivanje (nastavak)

Za sektor privrede i stanovništva, Banka obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

ECL	Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
EAD	Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
MPD	Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
LGD	Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
DF	EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)

Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivou 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta.

EAD, odnosno izloženost u trenutku nastupanja statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovorenih novčanih tokova kao i moguća korišćenja sredstava iz odobrenih linija pre momenta default-a. Izloženost usled neispunjenja obaveza (EAD) predstavlja bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih instrumenata koji podležu obračunu umanjenja vrednosti, uzimajući u obzir i mogućnost klijenta da poveća svoju izloženost neispunjenju obaveza.

Za izračunavanje EAD za nivo 1, Banka procenjuje mogućnost neizmirenja obaveza u okviru 12 meseci za obračun dvanaestomesečnog očekivanog kreditnog gubitka (ECL), odnosno, izračunava se obezvređenje za kredit koji se nalazi u nivou 1, za koji se očekuje da će rezultirati nemogućnošću isplate obaveza u periodu od 12 meseci od datuma bilansa stanja. Za nivo 2, izloženost po neispunjenju obaveza se razmatra za sve događaje u toku životnog veka instrumenata.

PD predstavlja procenu verovatnoće neispunjenja obaveza u datom vremenskom periodu. Neispunjenje obaveza se može desiti samo u određeno vreme tokom procenjenog perioda, ukoliko se nije prethodno prestalo sa priznavanjem instrumenata, a Banka je još uvek izložena. Banka na osnovu istorijskih podataka izračunava PD parametar posebno u sektoru privrede i sektoru stanovništva. U sektoru privrede, PD se obračunava po vrstama lica (velika preduzeća, srednja preduzeća, mala preduzeća, mikrosegment...), a u sektoru stanovništva po vrstama proizvoda (stambeni krediti, gotovinski krediti, poljoprivredni krediti...).

Vrednosti parametra PD ažuriraju se jednom godišnje, a po potrebi i češće.

LGD Gubitak u slučaju neizmirenja obaveza je procena gubitaka koji se javlja u slučaju neizmirenja obaveza u određeno vreme. Zasniva se na razlici između ugovorenih novčanih tokova i novčanih tokova koje bi kreditor očekivao da primi, uključujući i realizaciju bilo kojeg kolaterala. To je obično izraženo kao procenat EAD-a. Banka u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom procene obezvređenja i MSFI 9 standardom, želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i iz realizacije kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom.

U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept odvojenog LGD secured i LGD unsecured parametra u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana. Za potrebe obračuna LGD secured-a, odnosno očekivane stope gubitka nakon realizacije kolaterala, Banka uzima u obzir sve interno raspoložive kolaterale gde postoji procena o mogućoj naplativosti.

U 2024. godini, Banka je u obračun troškova obezvređenja uključila i LGD floor koji predstavlja minimalni iznos plasmana na koji Banka obračunava troškove obezvređenja i ako je taj deo plasmana pokriven hercatovanom vrednosti hipoteke ili delom depozita. Takođe, Banka za stage 3 koji se obračunava na grupnoj osnovi koristi vrednost LGD unsecured u zavisnosti od vremena provedenog plasmana u defaultu u skladu sa krivom naplate koja je izračunata na bazi istorijskih podataka po vrstama klijenata i plasmana.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Grupno procenjivanje (nastavak)

Nakon obračuna istorijskih PD-jeva, Banka uključuje i *forward looking* komponentu kroz Beta faktor koji predstavlja uticaj kretanja makroekonomskih varijabli (kretanje društvenog proizvoda, nezaposlenosti, stope inflacije, industrijske proizvodnje...) na budući PD. Beta faktor se izračunava pomoću statističkih i ekonometrijskih modela.

Takođe, na obračunati LGDsecured i LGDunsecured, Banka uključuje i uticaj makroekonomskih faktora u naredne tri godine, izumajući u obzir tri scenarija (optimističan, realističan i pesimističan).

Za potrebe uključivanja *forward looking* komponente, Banka u obračun vrednosti Beta faktora uključuje tri različita scenarija kretanja makroekonomskih varijabli (optimistični, realan i pesimistični), nakon čega se vrši ponderisanje sa verovatnoćama očekivane realizacije navedenih scenarija, kako bi se dobio finalni Beta faktor koji sadrži sva tri scenarija (optimističan, realan, pesimističan).

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja

U postupku obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koriste se parametri kreditnog rizika *forward looking* PD-a i LGD-a. Navedeni parametri uslovljeni su jednim delom istorijskim kretanjem stopama neizmirenja obaveza, odnosno gubitka usled neizmirenja obaveza, dok su drugim delom, odnosno njihove buduće vrednosti, pod uticajem očekivanog kretanja makroekonomskih faktora. Makroekonomski faktori, koji u skladu sa rezultatima statističkih modela, opredeljuju *forward looking* parametre PD-a i LGD-a su sledeći: realni bruto domaći proizvod, Belibor 6m, inflacija, stopa nezaposlenosti i nominalni devizni kurs dinara prema evru.

Prema preliminarnim procenama Republičkog zavoda za statistiku, realni rast bruto domaćeg proizvoda u trećem kvartalu 2024. godine, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, iznosio je 3,1%. Ovaj rezultat je za 1,1 procentni poen niži u odnosu na rast iz drugog kvartala. Analizirajući sektorsku strukturu, svi sektori osim poljoprivrede imali su pozitivan doprinos ekonomskom rastu. Najizraženiji rast u ovom periodu zabeležen je u sektoru informisanja i komunikacija sa 7,8%, zatim u sektoru umetnosti, zabave i rekreacije sa 7,3%, dok je sektor stručnih, naučnih, inovacionih i tehničkih delatnosti porastao za 6,3%. Projekcije za 2025. godinu ukazuju na ubrzanje ekonomske aktivnosti u poređenju sa prethodnom godinom.

Broj zaposlenih u odnosu na isti kvartal prethodne godine povećan je za 61.300, dok je broj nezaposlenih smanjen za 25.300. Istovremeno, broj osoba van radne snage smanjen je za 62.100. Stopa zaposlenosti dostigla je 51,9%, što predstavlja rast od 1,4 procentna poena, dok je stopa nezaposlenosti pala na 8,1%, beležeći smanjenje od 0,9 procentnih poena. Stopa stanovništva van radne snage takođe je smanjena za 0,9 p.p., dostigavši 43,6%. U poređenju sa prethodnim kvartalom, broj zaposlenih povećan je za 23.800, što je praćeno smanjenjem stanovništva van radne snage za 28.500. Broj nezaposlenih je neznatno manji, za manje od 1.000 lica. Stopa zaposlenosti uvećana je za 0,5 p.p., dok su stope nezaposlenosti i stanovništva van radne snage smanjene za 0,1 p.p. i 0,4 p.p., respektivno. Očekuje se da će se u 2025. godini nastaviti trend opadanja stope nezaposlenosti.

Međugodišnja inflacija je u trećem kvartalu ostala u okvirima dozvoljenih odstupanja od cilja. Nakon što je u julu i avgustu iznosila 4,3%, u septembru je blago opala na 4,2%. Ovaj nivo ukupne inflacije bio je u skladu sa projekcijama Narodne banke Srbije iz avgustovskog izveštaja. Na rast cena voća i povrća zbog suše delovalo je povećanje troškova, ali je to neutralisano nižim cenama naftnih derivata usled pada globalne cene nafte. Bazna inflacija, isključujući cene hrane, energije, alkohola i cigareta, nastavila je da se kreće oko 5% na međugodišnjem nivou, pod uticajem rasta cena usluga, dok su cene industrijskih proizvoda nastavile sa usporavanjem rasta. Prema projekcijama Narodne banke Srbije, inflacija bi u naredne dve godine trebalo da ostane unutar ciljanih granica od $3\% \pm 1,5\%$.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

BELIBOR (Belgrade Interbank Offered Rate) predstavlja referentnu kamatnu stopu koja se formira na Panelu banaka na srpskom međubankarskom tržištu. Tokom trećeg tromesečja 2024. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije smanjio je referentnu kamatnu stopu i stope na kreditne i depozitne olakšice u julu i septembru za po 25 baznih poena, na 5,75%, 7,00% i 4,50%, respektivno. Kao posledica, kamatne stope na međubankarskom tržištu novca nastavile su da padaju, u proseku za 54 b.p., što je gotovo jednako ukupnom smanjenju referentne kamatne stope. Na kraju septembra, kamatne stope BELIBOR kretale su se u rasponu od 4,54% za najkraće ročnosti do 4,98% za šestomesečne ročnosti. S obzirom na slabljenje inflatornih pritisa, mnoge centralne banke su započele proces ublažavanja monetarne politike. Evropska centralna banka smanjila je referentne kamatne stope u junu, dok je američki FED to učinio u septembru, pomerajući ih bliže neutralnim nivoima. Narodna banka Srbije je takođe započela sa ublažavanjem monetarne politike, smanjujući referentnu kamatnu stopu od juna ukupno za 75 baznih poena, na 5,75%. Iako monetarna politika NBS i dalje ima restriktivan karakter, snižavanje inflacionih očekivanja dovodi do postepenog smanjenja stepena restriktivnosti.

* Izvor podataka je Republički Zavod za Statistiku i Narodna Banka Srbije.

Projekcija makroekonomskih faktora 31.12.2024. godine za ECL i LGD scenario

Makroekonomski faktor	LGD scenario	2023. ostvareno	2024.	2025.	2026.
Bruto Domaći Proizvod (%)	Pesimistični scenario	2,5***	2,1	1,7	3,0
	Realistični scenario	2,5***	3,3	3,7	3,7
	Optimistični scenario	2,5***	3,8	4,1	4,1
Međugodišnja Inflacija (%)	Pesimistični scenario	12,5	6,2	5,0	4,2
	Realistični scenario	12,5	4,1	3,3	3,0
	Optimistični scenario	12,5	4,5	2,8	2,7
Šestomesečni Belibor (%)	Pesimistični scenario	5,8	5,6	5,1	5,2
	Realistični scenario	5,8	4,6	4,1	4,1
	Optimistični scenario	5,8	3,4	3,0	3,3
Stopa Nezaposlenosti (%)	Pesimistični scenario	9,4	9,7	12,2	13,0
	Realistični scenario	9,4	9,0	8,8	8,6
	Optimistični scenario	9,4	8,7	7,9	7,7
Devizni kurs EUR/RSD	Pesimistični scenario	117,2	120,1	120,1	120,1
	Realistični scenario	117,2	117,2	117,2	117,2
	Optimistični scenario	117,2	117,0	117,0	117,0

*** obračunato po prethodno važećoj metodologiji RZS-a

Obračun ispravki po različitim scenarijima, ostavlja mogućnost Banci da u zavisnosti od makroekonomskih kretanja prilagodi obračun ispravke vrednosti, odnosno da na vreme uključi uticaj negativnih ili pozitivnih efekata makroekonomskih varijabli na svoje poslovanje.

U pogledu makroekonomskih kretanja u toku 2024.godine izdvaja se nekoliko ključnih rizika: I dalje prisutna inflacija, iznad ciljanih vrednosti sa tendencijom pada, referentne kamatne stope Narodne banke Srbije u blagom padu, ne pada brzinom kojom se očekivalo zbog dalje prisutne inflacije. Referentne kamatne stope u zoni EUR, brži padaju u odnosu na Srbiju. I dalje visoka cena nafte na svetskim berzama, izražena nestabilnost,

Analiza senzitivnosti očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na buduće ekonomske uslove

Očekivani kreditni gubici su osetljive na procene i pretpostavke u vezi sa formulacijom scenarija koji se odnose na buduće događaje i kako se ti scenariji uključuju u obračune.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Makroekonomski faktori korišćeni u procesu obezvređenja (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje ispravku vrednosti po osnovu korporativnim i maloprodajnim korisnicima, pod pretpostavkom da je svaki scenario koji se odnosi na buduće događaje (npr. realistični, optimistični i pesimistični) ponderisan sa 100 procenata, umesto primene ponderisane verovatnoće scenarija reflektovane u finansijskim izveštajima.

Bilans	u 000 RSD			
31.12.2024	Ispravka vrednosti Ponderisani	Ispravka vrednosti - Realistični	Ispravka vrednosti - Optimistični	Ispravka vrednosti - Presimistični
Stanovništvo	3.693.298	3.593.979	3.228.020	4.455.529
Privredni klijenti	3.112.892	2.988.417	2.636.819	3.962.656
Ukupno	6.806.190	6.582.397	5.864.840	8.418.185

Vanbilans	u 000 RSD			
31.12.2024	Ispravka vrednosti Ponderisani	Ispravka vrednosti - Realistični	Ispravka vrednosti - Optimistični	Ispravka vrednosti - Presimistični
Stanovništvo	472.195	456.165	394.248	598.340
Privredni klijenti	49.286	46.761	40.347	65.805
Ukupno	521.481	502.926	434.595	664.146

Bilans	u 000 RSD			
31.12.2023	Ispravka vrednosti Ponderisani	Ispravka vrednosti - Realistični	Ispravka vrednosti - Optimistični	Ispravka vrednosti Pesimistični
Stanovništvo	4.195.821	4.183.927	3.703.197	4.720.355
Privredni klijenti	2.453.939	2.450.979	2.242.506	2.672.984
Ukupno	6.649.760	6.634.906	5.945.703	7.393.339

Vanbilans	u 000 RSD			
31.12.2023	Ispravka vrednosti Ponderisani	Ispravka vrednosti - Realistični	Ispravka vrednosti - Optimistični	Ispravka vrednosti - Presimistični
Stanovništvo	363.199	361.884	302.942	427.354
Privredni klijenti	51.424	51.110	46.707	57.054
Ukupno	414.623	412.994	349.649	484.409

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****Obračun obezvređenja za kreditni rizik za nivo 1 i 2 i nivo 3 na grupnoj osnovi**

Poslednji korak u obračunu obezvređenja je diskontni faktor - DF u cilju svođenja na sadašnju vrednost. Za diskontovanje se koristi inicijalna efektivna kamatna stopa u čiji obračun ulaze samo one kamate i naknade koje se mogu identifikovati kao direktan prihod Banke. U nivou 2, period na koji se vrši diskontovanje, zavisi od roka trajanja finansijskog sredstva, dok je u nivou 1, vremenski faktor uvek jednak jednoj godini (12 meseci).

Za obračun obezvređenja za izloženosti prema državama, finansijskim institucijama i obezvređenje hartija od vrednosti, Banka koristi drugačiji način obračuna obezvređenja. Banka ne poseduje adekvatnu istoriju u pogledu migracija i default-a izloženosti prema državama i finansijskim institucijama.

Prilikom procene obezvređenja i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata država, njenih organa, centralnih banaka kao i finansijskih institucija, oslanja se na definisane procene koje se baziraju na procenama eksternih rejting agencija.

Tom prilikom koristi sve raspoložive izvore do kojih može doći bez upotrebe prekomernog troška ili truda, kako bi adekvatno utvrdila verovatnoću default-a za potrebe obračuna obezvređenja. Verovatnoća default-a za period od godinu dana je utvrđena kao verovatnoća migracije iz utvrđenog eksternog rejtinga ugovorne strane (ili rejtinga srodne ugovorne strane ukoliko ne postoji dostupan eksterni rejting), u status default-a. Kumulativni PD se određuje jednostavno eksponencijalnim dizanjem na stepen jednogodišnjih stopa default-a, na sledeći način:

$$CPD_t = 1 - e^{-(\text{default rate} * t)}$$

Vrednosti godišnje stope PD koje se koriste u obračunu obezvređenja HOV i finansijskih institucija svode se na mesečne.

Za LGD unsecured parametar koristi vrednost propisanu za izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama, u skladu sa bazelskim standardima. LGD secured (ako postoji sredstvo obezbeđenja) koristi se na isti način kao kod privrede i stanovništva.

Obezvređenje plasmana privredi, stanovništvu, državama i finansijskim institucijama umanjuje vrednost plasmana i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha, dok se za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ne priznaje ispravka vrednosti u finansijskim izveštajima jer je knjigovodstvena vrednost ovih sredstava njihova fer vrednost. Međutim, ispravka vrednosti se obelodanjuje i priznaje u neraspoređenoj dobiti.

Obezvređenje nivoa 3 za manje materijalno značajne plasmane u skladu sa definisanim limitima, se radi na grupnoj osnovi. Za obračun obezvređenja, PD je jednak 100%, procenat LGD unsecured se koristi u zavisnosti od vremena plasmana provedenom u defaultu, a za plasmane sa docnjom preko 180 dana jednak je 100%. LGD secured za plasmane sa docnjom preko 720 jednak je 100%..

U 2024. godini obračun PD (TTC matrica) se radio na osnovu internog rejtinga za sve segmente.. Banka je uradila reskorovanje kljenata za godine za koje nije obračunavala interni rejting. Takođe, izvršeno je ažuriranje LGD secured i LGD unsecured parametara, kao i uticaj makroekonomski varijabli na PD i LGD. Obračunate su nove verovatnoće scenarija za obračun obezvređenja.

Utvrđivanje verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama

Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama – plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivo 1 i 2, Banka utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao obezvređenje bilansnih potraživanja, osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Banka umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF). U skladu sa MSFI 9 standardom, Banka je na osnovu iskustva obračunala faktore kreditne konverzije (CCF), koji predstavljaju verovatnoću konverzije vanbilansnih izloženosti u bilansne. Za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje je Banka ugovorila безусловnu otkazivost ugovora ili mogućnost otkaza ugovorene obaveze ako klijent prekrši ugovorene kovenante, Banka ne obračunava rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza.

Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, najčešća praksa koju Banka koristi, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, je i pribavljanje instrumenata obezbeđenja (kolaterala), kojima se obezbeđuje naplata potraživanja i minimizira kreditni rizik. Iznos i vrsta potrebnog kolaterala zavisi od procene kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Kao standardne instrumente obezbeđenja Banka od klijenata pribavlja menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika i vrste plasmana ugovaraju:

- Za komercijalne ili korporacijske kredite i kredite za male biznise – zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske, korporativne i garancije države, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti, udelima i potraživanjima;
- Za kredite stanovništvu – hipoteke na nepokretnostima, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, osiguranje Nacionalne korporacije za osiguravanje stambenih kredita, životno osiguranje i drugo;
- Za pozajmljene vrednosne papire i ugovore o reotkupu – novac ili vrednosni papiri.

Prilikom procene vrednosti nepokretne ili pokretne imovine, Banka obezbeđuje stručnu i nezavisnu procenu vrednosti nepokretnosti od strane ovlašćenih procenitelja, kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanje moguću meru. Nepokretna i pokretna imovina koja je založena u korist Banke mora biti i osigurana od strane osiguravajućeg društva prihvatljivog za Banku, a polise vinkulirane u korist Banke.

U cilju zaštite od promene tržišnih vrednosti kolaterala (hipoteka, zaloge, hartija od vrednosti i sl.), procenjena vrednost kolaterala se koriguje za definisani procenat (haircut) u zavisnosti od vrste kolaterala i lokacije, koji se redovno preispituju i revidiraju. Na ovaj način Banka sa štiti od potencijalnih gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja iz sredstava obezbeđenja.

Korektivni faktor (haircut) predstavlja razliku između procenjene vrednosti kolaterala i novčanog priliva koji je moguće ostvariti prodajom kolaterala u postupku naplate. Haircut procenjenju tržišnu vrednost svakog instrumenta obezbeđenja svodi na očekivanu vrednost koja će biti naplaćena njegovom realizacijom u budućnosti, i to uvažavajući volatilnost tržišne vrednosti, mogućnost realizacije i gotovinske odlive po osnovu troškova aktiviranja i prodaje (sudski troškovi, troškovi poreza koji padaju na teret prodavca, troškovi konsultanata i oglašavanja i ostali troškovi), očekivani pad tržišne vrednosti od trenutka procene do trenutka planirane realizacije, kao i svojstvenu neizvesnost u utvrđivanju vrednosti.

Banka obraća pažnju na redovno praćenje vrednosti kolaterala. Za nerizične plasmane (standard klijente) koji se nalaze u nivou 1 i klijente koji se nalaze na Watch listi – nivo 2, hipoteke na stambenim i poslovnim nepokretnostima, kao i na poljoprivrednom zemljištu procenjuju se najmanje jednom u tri godine, od strane ovlašćenog procenjivača, a prihvatljivo je i poresko rešenje. Za rizične plasmane (NPL) koji se nalaze u nivou 3, hipoteke se procenjuju jednom godišnje. Hartije od vrednosti se procenjuju na mesečnoj osnovi za sve plasmane.

Procenjena vrednost svih nepokretnosti se prati i ažurira jednom godišnje za potrebe NLB Grupe (statistika i izveštaj o praćenju/ažuriranju).

Vrednost kolaterala i tendencije kretanja, Banka prati i ažurira kako bi se potencijalni rizik od nerealne procene sveo na najmanju moguću meru, a u slučaju potrebe može zahtevati i dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom. Kolaterali predstavljaju sekundarni izvor naplate potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku

Ukupna izloženost kreditnom riziku na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine, prikazana je u sledećem pregledu, bez uzimanja u obzir bilo kakvog kolaterala ili neke druge kreditne zaštite. Navedene vrednosti iskazane su u bruto i neto knjigovodstvenom iznosu (posle efekata ublažavanja po osnovu obezvređenja).

Ukupna izloženost kreditnom riziku

	31.12.2024.		31.12.2023.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive	639.893.573	632.211.269	581.508.550	573.519.215
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.856.156	111.811.982	98.239.323	98.199.666
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	36.480.795	36.467.830	43.844.949	43.829.705
Kreditni i potraživanja od komitenata	386.380.183	379.573.993	335.579.513	328.929.752
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	97.586.989	97.382.610	96.202.827	96.074.668
Ostala sredstva - izložena kreditnom riziku	2.802.560	2.216.606	4.028.056	2.910.218
Ukupno - kreditni rizik	635.106.683	627.453.021	577.894.668	569.944.009
Hartije od vrednosti – ne izloženo kreditnom riziku	3.424.246	3.424.246	2.657.270	2.657.270
Ostala sredstva - ne izloženo kreditnom riziku	1.362.644	1.334.002	956.612	917.936
II. Vanbilansne stavke	181.655.471	181.133.990	161.022.989	160.608.108
Plative garancije	18.129.195	18.049.341	14.697.392	14.587.864
Činidbene garancije	29.661.517	29.424.389	26.915.826	26.791.752
Nepokriveni akreditivi	87.376	86.788	286.749	278.569
Preuzete neiskorišćene obaveze i druge stavke po osnovu kojih može doći do plaćanja	133.750.497	133.564.184	118.986.250	118.835.509
Ostalo	26.886	9.288	136.772	114.414
Ukupno (I+II)	821.549.044	813.345.259	742.531.539	734.127.323

Poziciju hartija od vrednosti koje nisu izložene kreditnom riziku čine učešća Banke u kapitalu drugih pravnih lica, uključujući i finansijske institucije, dok ostala sredstva koja nisu izložena kreditnom riziku predstavljaju zalihe i pojedina vremenska razgranicenja koja ne predstavljaju rizične stavke za Banku.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2024. godine

				<i>U hiljadama dinara</i>
Stanovništvo	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	178.559.501	3.458.845	2.233.216	184.251.562
Nova potraživanja	85.541.099	1.287.370	305.830	87.134.299
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(35.590.597)	(763.740)	(308.962)	(36.663.299)
Prelazak u nivo 1	940.780	(851.092)	(89.688)	-
Prelazak u nivo 2	(1.223.288)	1.353.042	(129.754)	-
Prelazak u nivo 3	(823.738)	(293.442)	1.117.180	-
Otpis	(265.992)	(186.578)	(518.764)	(971.334)
Smanjenje po osnovu otplate/povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	(26.956.987)	3.184.555	(521.992)	(24.294.424)
31.12.2024.	200.180.778	7.188.960	2.087.066	209.456.804
Privredni klijenti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	134.991.150	13.401.379	2.935.422	151.327.951
Nova potraživanja	35.697.797	68.500	5	35.766.302
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(9.071.506)	(571.688)	(51.166)	(9.694.360)
Prelazak u nivo 1	7.375.307	(7.098.634)	(276.673)	-
Prelazak u nivo 2	(5.680.586)	5.680.586	-	-
Prelazak u nivo 3	(500.854)	(49.717)	550.571	-
Otpis	(10.101)	(455)	(40.726)	(51.282)
Smanjenje po osnovu otplate /povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	(1.536.770)	1.914.872	(803.334)	(425.232)
31.12.2024.	161.264.437	13.344.843	2.314.099	176.923.379
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	43.844.949	-	-	43.844.949
Nova potraživanja	54.195	-	-	54.195
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(3.056.764)	-	-	(3.056.764)
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	28.212	-	28.212
Prelazak u nivo 3	-	-	3.265	3.265
Otpis	-	-	-	-
Smanjenje po osnovu otplate	(4.393.062)	-	-	(4.393.062)
31.12.2024.	36.449.318	28.212	3.265	36.480.795

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2024. godine (nastavak)

Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	95.365.827	846.000	-	96.202.827
Nova potraživanja	7.820.892	-	-	7.820.892
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(1.201.126)	-	-	(1.201.126)
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Otpis	-	-	-	-
Smanjenje po osnovu otplate /povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	(5.235.604)	-	-	(5.235.604)
31.12.2024.	96.740.989	846.000	-	97.586.989
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	2.897.736	8.670	1.121.650	4.028.056
Nova potraživanja	57.470	5.301	4.738	67.509
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(51.836)	(2.484)	(29.804)	(84.124)
Prelazak u nivo 1	39.941	(16.642)	(23.299)	-
Prelazak u nivo 2	19.199	(20.860)	1.661	-
Prelazak u nivo 3	1.445	118	(1.563)	-
Otpis	-	-	(551.149)	(551.149)
Smanjenje po osnovu otplate /povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	(789.409)	49.574	82.103	(657.732)
31.12.2024.	2.174.546	23.677	604.337	2.802.560
Vanbilanse stavke	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama dinara Ukupno
31.12.2023.	156.474.864	4.228.401	319.724	161.022.989
Nova potraživanja	27.375.202	36.410	4.445	27.416.057
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(5.597.411)	(437.887)	(30.739)	(6.066.037)
Prelazak u nivo 1	4.155.879	(4.180.728)	24.849	-
Prelazak u nivo 2	5.224.562	(5.236.992)	12.430	-
Prelazak u nivo 3	5.098	597	(5.695)	-
Otpis	-	-	-	-
Smanjenje po osnovu otplate /povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	(12.080.501)	11.400.586	(37.623)	(717.538)
31.12.2024.	175.557.693	5.810.387	287.391	181.655.471

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena ispravki vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2024. godine (nastavak)

Stanovništvo	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	1.158.454	73.429	1.222.056	2.453.939
Nova potraživanja	1.026.067	97.879	172.688	1.296.634
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(317.546)	(17.172)	(164.103)	(498.821)
Prelazak u nivo 1	61.637	(18.395)	(43.242)	-
Prelazak u nivo 2	(51.195)	110.699	(59.504)	-
Prelazak u nivo 3	(9.610)	(10.214)	19.824	-
Otpis	(4.629)	(6.167)	(382.985)	(393.781)
Smanjenje po osnovu otplate /povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	(134.626)	116.111	273.436	254.921
31.12.2024.	1.728.552	346.170	1.038.170	3.112.892
Privredni klijenti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	1.313.626	529.666	2.352.529	4.195.821
Nova potraživanja	268.853	2.415	4	271.272
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(63.739)	(4.714)	(13.800)	(82.253)
Prelazak u nivo 1	590.453	(333.175)	(257.278)	-
Prelazak u nivo 2	(156.386)	156.386	-	-
Prelazak u nivo 3	(10.643)	(1.498)	12.141	-
Otpis	(623)	(10)	(47.083)	(47.716)
Smanjenje po osnovu otplate /povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	(905.430)	352.406	(90.802)	(643.826)
31.12.2024.	1.036.111	701.476	1.955.711	3.693.298
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	15.244	-	-	15.244
Nova potraživanja	475	-	-	475
Izašli klijenti /Otplata potraživanja	(9.929)	-	-	(9.929)
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	205	-	205
Prelazak u nivo 3	-	-	3.265	3.265
Otpis	-	-	-	-
Smanjenje po osnovu otplate /povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	3.705	-	-	3.705
31.12.2024.	9.495	205	3.265	12.965

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promena ispravki vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika od 01.01.-31.12.2024. godine (nastavak)

Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	80.970	47.189	-	128.159
Nova potraživanja	2.565	-	-	2.565
Otplata potraživanja koji više nisu u portfoliju	(177)	-	-	(177)
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Otpis	-	-	-	-
Povećanje kod postojećih izloženosti	65.726	8.106	-	73.832
31.12.2024.	149.084	55.295	-	204.379

Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31.12.2023.	13.901	946	1.102.991	1.117.838
Nova potraživanja	868	114	3.036	4.018
Otplata potraživanja koji više nisu u portfoliju	(1.031)	(230)	(27.703)	(28.964)
Prelazak u nivo 1	(22.240)	318	21.922	-
Prelazak u nivo 2	117	(1.167)	1.050	-
Prelazak u nivo 3	97	12	(109)	-
Otpis	-	-	(551.149)	(551.149)
Povećanje kod postojećih izloženosti	13.705	502	30.004	44.211
31.12.2024.	5.417	495	580.042	585.954

Vanbilanse stavke	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	U hiljadama dinara Ukupno
31.12.2023.	277.787	61.629	75.465	414.881
Nova potraživanja	46.418	1.358	1.569	49.345
Otplata potraživanja za klijente koji više nisu u portfoliju	(4.081)	(1.154)	(3.151)	(8.386)
Prelazak u nivo 1	82.257	(88.316)	6.059	-
Prelazak u nivo 2	14.745	(15.783)	1.038	-
Prelazak u nivo 3	19	11	(30)	-
Otpis	-	-	-	-
Smanjenje po osnovu otplate /povećanje izloženosti kod postojećih klijenata	(191.484)	127.472	129.653	65.641
31.12.2024.	225.661	85.217	210.603	521.481

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Na dan 31.12.2024. godine tranzicije izloženosti po nivoima su posledice redovnih poslovnih promena.

Promene kod kreditnih izloženosti u sektoru privrede i stanovništva:

- tranzicija u nivo 1 iz nivoa 2 i 3, posledica je poboljšanja performansi i finansijskih pokazatelja kod privrednih klijenata (prelazak iz nivoa 2 u 1 i iz nivou 3 u 2 pa u 1), kao i izmirenja dospelih obaveza delimično ili u celosti kod oba segmenta (smanjenje docnje).
- tranzicija u nivo 2 iz nivoa 1, najviše je posledica pogoršanja poslovanja kod pojedinih klijenata u sektoru privrede i prelazak na Watch list 2. Kod fizičkih lica na prelazak iz nivoa 1 u nivo 2 uticao je nov trigger koji je uveden za stage 2 – DTI veći od 60% kod nestambenih kredita i DTI veći od 90% kod stambenih kredita.
- tranzicija u nivo 3 iz nivoa 1 i 2, je posledica povećanja rizičnosti klijenata, najvećim delom kod fizičkih lica usled docnje i flega preminuo i ostao bez posla i privrednih klijenata usled finansijskih poteškoća. Druge promene u nivou 3 se odnose na smanjenje potraživanja, najvećim delom usled redovne naplate i naplate iz kolaterala. Tokom godine, potraživanja iz nivoa 1 su se nalazila u nivou 2 pre nego što su prešla u nivo 3;
- otpisana potraživanja koja su se na početku godine nalazila u nivo 1 i 2, tokom godine su se nalazila u nivo 3;
- povećanje ispravki vrednosti u nivou 1, najviše se odnosi na novoodobrene plasmane. Povećanje ispravki u nivou 2, najvećim delom se odnose na novomigrirane klijente u stage 2;
- smanjenje ispravki vrednosti u drugim promenama u nivou 1, posledica je redovne otplate klijenata u navedenim segmentima. Povećanje ispravki vrednosti u drugim promenama u nivo 2 se odnosi na postojeće klijente u stage 2 koji su pogoršali rejting tokom 2024 godine. Smanjenje ispravki u stage 3 u drugim promenama se odnosi na postojeće rizične klijente kod kojih se naplaćuju potraživanja. U sektoru stanovništva u stage 3 došlo je do povećanja obezvređenja usled povećanja docnje i povećanja procenta obezvređenja.

Ostala poraživanja

Najveći deo drugih promena kod ostalih potraživanja se odnose na promenu kod računa bez analitike za koji se ne obračunava ispravka vrednosti.

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

									<i>U hiljadama dinara</i>
31.12.2024.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	77.579.442	1.988.255	516.092	80.083.789	173.119	38.449	102.798	314.366	79.769.423
Gotovinski	79.226.705	3.301.688	837.951	83.366.344	1.215.318	248.900	521.304	1.985.522	81.380.822
Poljoprivreda	23.822.255	1.354.088	297.713	25.474.056	94.573	35.319	125.148	255.040	25.219.016
Tekući računi, kartice i ostalo	3.198.507	121.516	250.075	3.570.098	32.084	8.555	195.717	236.356	3.333.742
Mikro biznis	16.353.869	423.412	185.236	16.962.517	213.458	14.949	93.201	321.608	16.640.909
Ukupno stanovništvo	200.180.778	7.188.959	2.087.067	209.456.804	1.728.552	346.172	1.038.168	3.112.892	206.343.912
Velika preduzeća	62.709.407	8.423.278	1.203.642	72.336.327	472.529	230.561	1.008.539	1.711.629	70.624.698
Srednja preduzeća	53.337.402	1.286.314	358.777	54.982.493	277.142	35.341	335.640	648.123	54.334.370
Mala preduzeća	9.201.660	122.739	77.253	9.401.652	62.729	3.160	60.650	126.539	9.275.113
Država	36.015.337	3.512.513	443.471	39.971.321	223.713	432.414	319.925	976.052	38.995.269
Ostalo	631	-	230.955	231.586	-	-	230.955	230.955	631
Privredni klijenti	161.264.437	13.344.844	2.314.098	176.923.379	1.036.113	701.476	1.955.709	3.693.298	173.230.081
Kredit i potraživanja od komitenata	361.445.215	20.533.803	4.401.165	386.380.183	2.764.665	1.047.648	2.993.877	6.806.190	379.573.993
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	36.449.317	28.213	3.265	36.480.795	9.495	205	3.265	12.965	36.467.830
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.856.156	-	-	111.856.156	44.174	-	-	44.174	111.811.982
Poslovne banke	13.826.179	-	-	13.826.179	60	-	-	60	13.826.119
Centralna Banka	98.029.977	-	-	98.029.977	44.114	-	-	44.114	97.985.863
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	96.740.989	846.000	-	97.586.989	149.084	55.295	-	204.379	97.382.610
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.174.546	23.677	604.337	2.802.560	5.417	495	580.042	585.954	2.216.606

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke

31.12.2024.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	3.389.468	307.071	10.179	3.706.718	326	-	-	326	3.706.392
Tekući računi, kartice i ostalo	5.579.465	52.336	30.639	5.662.440	34.239	738	9.719	44.696	5.617.744
Mikro biznis	1.427.605	12.584	11.619	1.451.808	3.387	82	795	4.264	1.447.544
Ukupno stanovništvo	10.396.538	371.991	52.437	10.820.966	37.952	820	10.514	49.286	10.771.680
Velika preduzeća	60.120.799	2.337.275	-	62.458.074	91.450	65.402	-	156.852	62.301.222
Srednja preduzeća	59.045.451	1.712.938	4.036	60.762.425	55.240	15.268	509	71.017	60.691.408
Mala preduzeća	8.229.732	827	13.040	8.243.599	7.667	4	51	7.722	8.235.877
Država	14.378.118	1.386.944	217.878	15.982.940	33.089	3.714	199.529	236.332	15.746.608
Ostalo	7.649	413	-	8.062	264	8	-	21	7.790
Privredni klijenti	141.781.749	5.438.397	234.954	147.455.100	187.710	84.396	200.089	472.195	146.982.905
Kreditni i potraživanja od komitenata	152.178.287	5.810.388	287.391	158.276.066	225.662	85.216	210.603	521.481	157.754.585
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	23.379.405	-	-	23.379.405	-	-	-	-	23.379.405
Vanbilansne stavke	175.557.692	5.810.388	287.391	181.655.471	225.662	85.216	210.603	521.481	181.133.990

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti	Neto
Stambeni	72.657.747	440.397	561.468	73.659.612	53.303	1.351	244.862	299.516	73.360.096
Gotovinski	66.620.795	1.140.818	948.630	68.710.243	626.828	26.020	563.030	1.215.878	67.494.365
Poljoprivreda	23.055.302	1.263.756	251.251	24.570.309	151.547	18.496	110.254	280.297	24.290.012
Tekući računi, kartice i ostalo	3.481.314	66.155	252.895	3.800.364	24.358	8.029	188.927	221.314	3.579.050
Mikro biznis	12.744.343	547.719	218.972	13.511.034	302.418	19.533	114.983	436.934	13.074.100
Ukupno stanovništvo	178.559.501	3.458.845	2.233.216	184.251.562	1.158.454	73.429	1.222.056	2.453.939	181.797.623
Velika preduzeća	52.041.123	4.630.680	1.800.877	58.472.680	422.351	140.615	1.541.893	2.104.859	56.367.821
Srednja preduzeća	35.781.888	1.883.554	276.581	37.942.023	391.206	59.616	226.681	677.503	37.264.520
Mala preduzeća	10.557.007	109.525	46.419	10.712.951	178.052	4.202	23.317	205.571	10.507.380
Država	36.610.502	6.777.620	561.764	43.949.886	322.011	325.233	313.911	961.155	42.988.731
Ostalo	630	-	249.781	250.411	6	-	246.727	246.733	3.678
Privredni klijenti	134.991.150	13.401.379	2.935.422	151.327.951	1.313.626	529.666	2.352.529	4.195.821	147.132.130
Kredit i potraživanja od komitenata	313.550.651	16.860.224	5.168.638	335.579.513	2.472.080	603.095	3.574.585	6.649.761	328.929.753
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	43.844.949	-	-	43.844.949	15.244	-	-	15.244	43.829.705
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	-	-	98.239.323	39.657	-	-	39.657	98.199.666
Poslovne banke	11.118.252	-	-	11.118.252	453	-	-	453	11.117.799
Centralna Banka	87.121.071	-	-	87.121.071	39.204	-	-	39.204	87.081.867
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	95.356.827	846.000	-	96.202.827	80.970	47.189	-	128.159	96.074.668
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.897.736	8.670	1.121.650	4.028.056	13.901	946	1.102.991	1.117.838	2.910.218

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke									
	31.12.2023.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Ispravka vrednosti Nivo 1	Ispravka vrednosti Nivo 2	Ispravka vrednosti Nivo 3	Ispravka vrednosti
									Neto
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	2.746.579	141.766	37.337	2.925.682	76	-	-	76	2.925.606
Tekući računi, kartice i ostalo	6.673.352	17.234	39.599	6.730.185	25.253	1.071	9.984	36.308	6.693.877
Mikro biznis	1.509.889	134.529	16.280	1.660.698	8.068	5.018	1.954	15.040	1.645.658
Ukupno stanovništvo	10.929.820	293.529	93.216	11.316.565	33.397	6.089	11.938	51.424	11.265.141
Velika preduzeća	49.118.267	839.073	-	49.957.340	137.126	7.622	-	144.748	49.812.592
Srednja preduzeća	43.202.725	1.578.482	14.519	44.795.726	48.719	21.180	1.660	71.559	44.724.167
Mala preduzeća	11.001.505	43.071	15.424	11.060.000	15.689	339	471	16.499	11.043.501
Država	10.493.418	1.474.246	195.922	12.163.586	41.372	26.399	61.373	129.145	12.034.442
Ostalo	227.348	-	643	227.991	1.226	-	23	1.249	226.742
Privredni klijenti	114.043.263	3.934.872	226.508	118.204.643	244.132	55.540	63.527	363.199	117.841.444
Kreditni i potraživanja od komitenata	124.973.083	4.228.401	319.724	129.521.208	277.529	61.629	75.465	414.623	129.106.585
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	31.501.781	-	-	31.501.781	258	-	-	258	31.501.523
Vanbilansne stavke	156.474.864	4.228.401	319.724	161.022.989	277.787	61.629	75.465	414.881	160.608.108

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Promene ispravki vrednosti potraživanja u Bilansu stanja

	31.12.2023.	Povećanje ispravki vrednosti	Ukidanje ispravki vrednosti	Druge promene	U hiljadama dinara 31.12.2024.
Ukupno stanovništvo	2.453.940	3.781.183	(3.226.790)	104.559	3.112.892
Privredni klijenti	4.195.821	4.486.194	(3.828.434)	(1.160.283)	3.693.298
Kredit i potraživanja od komitenata	6.649.761	8.267.377	(7.055.224)	(1.055.724)	6.806.190
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	15.244	48.850	(51.093)	(36)	12.965
Gotovina i sredstva kod centralne banke	39.657	45.300	(40.759)	(24)	44.174
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	128.159	166.018	(89.773)	(25)	204.379
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	1.117.838	662.348	(637.334)	(556.898)	585.954
Vanbilansne stavke	414.881	1.105.344	(998.995)	251	521.481

* Druge promene se odnose na izvršen prenos u celosti obezvređenih potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, kursne razlike i ostale promene.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

U hiljadama dinara

31.12.2024.	Nivo 1						Nivo 2					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	76.428.898	1.150.544	-	-	-	77.579.442	1.689.665	193.355	68.584	36.651	-	1.988.255
Gotovinski	74.590.730	4.635.975	-	-	-	79.226.705	2.114.388	742.010	298.615	146.675	-	3.301.688
Poljoprivreda	23.377.022	445.233	-	-	-	23.822.255	974.446	178.271	86.274	115.097	-	1.354.088
Tekući računi, kartice i ostalo	2.923.587	274.919	-	-	-	3.198.506	74.702	28.276	11.025	7.514	-	121.517
Mikro biznis	15.403.335	950.535	-	-	-	16.353.870	330.850	92.562	-	-	-	423.412
Ukupno stanovništvo	192.723.572	7.457.206	-	-	-	200.180.778	5.184.051	1.234.474	464.498	305.937	-	7.188.960
Velika preduzeća	62.019.895	689.512	-	-	-	62.709.407	8.423.278	-	-	-	-	8.423.278
Srednja preduzeća	51.901.713	1.435.690	-	-	-	53.337.403	1.198.835	-	-	87.479	-	1.286.314
Mala preduzeća	8.228.617	973.043	-	-	-	9.201.660	72.486	50.253	-	-	-	122.739
Država	35.760.849	254.488	-	-	-	36.015.337	3.469.864	42.650	-	-	-	3.512.514
Ostalo	631	-	-	-	-	631	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	157.911.705	3.352.733	-	-	-	161.264.438	13.164.463	92.903	-	87.479	-	13.344.845
Kreditni i potraživanja od komitenata	350.635.277	10.809.939	-	-	-	361.445.216	18.348.514	1.327.377	464.498	393.416	-	20.533.805
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	2.004.425	64.931	-	-	-	2.069.356
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih instrumenata	36.337.685	111.632	-	-	-	36.449.317	28.213	-	-	-	-	28.213
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.856.156	-	-	-	-	111.856.156	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	13.826.179	-	-	-	-	13.826.179	-	-	-	-	-	-
Centralna Banka	98.029.977	-	-	-	-	98.029.977	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	96.740.989	-	-	-	-	96.740.989	846.000	-	-	-	-	846.000
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.174.113	433	-	-	-	2.174.546	23.677	-	-	-	-	23.677

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 1						Nivo 2					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
31.12.2024.												
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	3.351.247	38.221	-	-	-	3.389.468	226.349	75.015	2.444	3.263	-	307.071
Tekući računi, kartice i ostalo	5.559.590	19.875	-	-	-	5.579.465	48.809	1.754	1.252	521	-	52.336
Mikro biznis	1.366.356	61.249	-	-	-	1.427.605	11.628	956	-	-	-	12.584
Ukupno stanovništvo	10.277.193	119.345	-	-	-	10.396.538	286.786	77.725	3.696	3.784	-	371.991
Velika preduzeća	60.068.142	52.657	-	-	-	60.120.799	2.337.275	-	-	-	-	2.337.275
Srednja preduzeća	57.184.422	1.861.028	-	-	-	59.045.450	1.612.223	8.558	-	10.107	-	1.630.888
Mala preduzeća	7.756.068	473.665	-	-	-	8.229.733	807	20	-	-	-	827
Država	14.375.166	2.952	-	-	-	14.378.118	1.386.944	-	-	-	-	1.386.944
Ostalo	7.649	0	-	-	-	7.649	413	-	-	-	-	413
Privredni klijenti	139.391.447	2.390.302	-	-	-	141.781.749	5.337.662	8.578	-	10.107	-	5.356.347
Kreditni i potraživanja od komitenata	149.668.640	2.509.647	-	-	-	152.178.287	5.624.448	86.303	3.696	13.891	-	5.728.338
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	22.322.546	1.056.860	-	-	-	23.379.406	81.500	550	-	-	-	82.050
Vanbilansne stavke	171.991.186	3.566.507	-	-	-	175.557.693	5.705.948	86.853	3.696	13.891	-	5.810.388
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Potraživanja po danima docnje - nivo 1 i 2

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 1						Nivo 2					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	71.215.472	1.442.275	-	-	-	72.657.747	263.512	99.616	51.612	25.657	-	440.397
Gotovinski	60.884.961	5.735.834	-	-	-	66.620.795	419.654	252.938	306.879	161.347	-	1.140.818
Poljoprivreda	22.281.890	773.412	-	-	-	23.055.302	933.668	182.139	107.865	40.084	-	1.263.756
Tekući računi, kartice i ostalo	3.049.719	431.595	-	-	-	3.481.314	25.165	13.720	16.979	10.291	-	66.155
Mikro biznis	11.935.209	809.134	-	-	-	12.744.343	374.714	168.243	4.572	190	-	547.719
Ukupno stanovništvo	169.367.251	9.192.250	-	-	-	178.559.501	2.016.713	716.656	487.907	237.569	-	3.458.845
Velika preduzeća	51.560.514	480.609	-	-	-	52.041.123	4.630.680	-	-	-	-	4.630.680
Srednja preduzeća	34.978.835	803.053	-	-	-	35.781.888	1.277.571	605.983	-	-	-	1.883.554
Mala preduzeća	10.164.098	392.909	-	-	-	10.557.007	107.321	2.204	-	-	-	109.525
Država	36.561.005	49.497	-	-	-	36.610.502	6.777.341	279	-	-	-	6.777.620
Ostalo	630	-	-	-	-	630	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	133.265.082	1.726.068	-	-	-	134.991.150	12.792.913	608.466	-	-	-	13.401.379
Kredit i potraživanja od komitenata	302.632.333	10.918.318	-	-	-	313.550.651	14.809.626	1.325.122	487.907	237.569	-	16.860.224
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	5.192.078	19.739	-	-	-	5.211.817
kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	43.843.549	1.400	-	-	-	43.844.949	-	-	-	-	-	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	-	-	-	-	98.239.323	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	11.118.252	-	-	-	-	11.118.252	-	-	-	-	-	-
Centralna Banka	87.121.071	-	-	-	-	87.121.071	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti i potraživanja pa osnovu derivata	95.356.827	-	-	-	-	95.356.827	846.000	-	-	-	-	846.000
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.844.119	53.617	-	-	-	2.897.736	6.648	933	589	500	-	8.670

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 1						Nivo 2					
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	2.648.472	98.107	-	-	-	2.746.579	86.795	25.640	29.331	-	-	141.766
Tekući računi, kartice i ostalo	6.601.757	71.595	-	-	-	6.673.352	10.216	2.165	3.043	1.810	-	17.234
Mikro biznis	1.441.823	68.066	-	-	-	1.509.889	28.450	105.979	-	100	-	134.529
Ukupno stanovništvo	10.692.052	237.768	-	-	-	10.929.820	125.461	133.784	32.374	1.910	-	293.529
Velika preduzeća	43.856.779	5.261.488	-	-	-	49.118.267	839.073	-	-	-	-	839.073
Srednja preduzeća	42.452.902	749.823	-	-	-	43.202.725	1.577.619	863	-	-	-	1.578.482
Mala preduzeća	10.845.955	155.550	-	-	-	11.001.505	38.537	4.534	-	-	-	43.071
Država	10.490.435	2.983	-	-	-	10.493.418	1.462.247	11.999	-	-	-	1.474.246
Ostalo	227.348	-	-	-	-	227.348	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	107.873.419	6.169.844	-	-	-	114.043.263	3.917.476	17.396	-	-	-	3.934.872
Kreditni i potraživanja od komitenata	118.565.471	6.407.612	-	-	-	124.973.083	4.042.937	151.180	32.374	1.910	-	4.228.401
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	30.316.537	1.185.244	-	-	-	31.501.781	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	148.882.008	7.592.856	-	-	-	156.474.864	4.042.937	151.180	32.374	1.910	-	4.228.401
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

U hiljadama dinara

	31.12.2024.					31.12.2023.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	-	22.302	105.235	1.860.718	1.988.255	-	9.080	77.269	354.048	440.397
Gotovinski	-	12.256	445.290	2.844.142	3.301.688	-	8.313	468.225	664.280	1.140.818
Poljoprivreda	647.293	89.884	201.371	415.540	1.354.088	-	35.124	147.949	1.080.683	1.263.756
Tekući računi, kartice i ostalo	-	14.645	18.538	88.333	121.516	-	9.970	27.271	28.914	66.155
Mikro biznis	326.348	15.195	-	81.869	423.412	441.416	9.078	4.762	92.463	547.719
Ukupno stanovništvo	973.641	154.282	770.434	5.290.602	7.188.959	441.416	71.565	725.476	2.220.388	3.458.845
Velika preduzeća	2.281.220	1.335.771	-	4.806.287	8.423.278	2.799.130	-	-	1.831.550	4.630.680
Srednja preduzeća	93.581	549.979	87.479	555.275	1.286.314	253.614	17.376	-	1.612.564	1.883.554
Mala preduzeća	29.906	-	-	92.833	122.739	63.376	-	-	46.149	109.525
Država	48.652	29.325	-	3.434.536	3.512.513	1.652.254	5.122.876	-	2.490	6.777.620
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	2.453.359	1.915.075	87.479	8.888.931	13.344.844	4.768.374	5.140.252	-	3.492.753	13.401.379
Kredit i potraživanja od komitenata	3.427.000	2.069.357	857.913	14.179.533	20.533.803	5.209.790	5.211.817	725.476	5.713.141	16.860.224

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2024.					31.12.2023.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	100.014	-	5.707	201.350	307.071	-	-	29.331	112.435	141.766
Tekući računi, kartice i ostalo	-	-	1.773	50.563	52.336	-	-	4.853	12.381	17.234
Mikro biznis	5.852	550	-	6.182	12.584	39.010	-	100	95.419	134.529
Ukupno stanovništvo	105.866	550	7.480	258.095	371.991	39.010	-	34.284	220.235	293.529
Velika preduzeća	4.813	-	-	2.332.462	2.337.275	804.487	-	-	34.586	839.073
Srednja preduzeća	158.309	-	10.107	1.544.522	1.712.938	44.181	-	-	1.534.301	1.578.482
Mala preduzeća	750	-	-	77	827	13.235	-	-	29.836	43.071
Država	1.000	-	-	1.385.944	1.386.944	1.436.964	-	-	37.282	1.474.246
Ostalo	0	-	-	413	413	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	164.872	-	10.107	5.263.418	5.438.397	2.298.867	-	-	1.636.005	3.934.872
Vanbilansne stavke	270.738	550	17.587	5.521.513	5.810.388	2.337.877	-	34.284	1.856.240	4.228.401

Tabela se odnosi na kredite zato što se ostala finansijska imovina nalazi u Nivou 1 i nije bilo promena u Nivoima tokom 2024. godine.

Ostalo obuhvata tehničke i ekspertske signale (u skladu sa procesom rane identifikacije potencijalno rizičnih izloženosti (Watch list), kao i narušena kreditna sposobnost kod fizičkih lica. Promena rejtinga se odnosi na promenu rejtinga za 3 podkategorije od trenutka odobrenja plasmana, odnosno od 31.03.2021. godine za postojeći portfolio.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Ispravke vrednosti po kriterijumu uključivanja u Nivo 2

U hiljadama dinara

	31.12.2024.					31.12.2023.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	-	149	6.650	31.650	38.449	-	-	353	998	1.351
Gotovinski	-	1.671	60.480	186.749	248.900	-	208	10.701	15.111	26.020
Poljoprivreda	19.378	1.052	8.531	6.358	35.319	-	610	6.570	11.316	18.496
Tekući računi, kartice i ostalo	-	1.855	3.852	2.848	8.555	-	60	5.463	2.506	8.029
Mikro biznis	12.125	1.401	-	1.423	14.949	15.773	750	149	2.862	19.534
Ukupno stanovništvo	31.503	6.128	79.513	229.028	346.172	15.773	1.628	23.236	32.793	73.430
Velika preduzeća	73.974	55.229	-	101.358	230.561	83.799	-	-	56.816	140.615
Srednja preduzeća	2.174	23.716	2.424	7.027	35.341	5.885	915	-	52.816	59.616
Mala preduzeća	908	-	-	2.252	3.160	2.912	-	-	1.290	4.202
Država	1.351	763	-	430.300	432.414	95.914	229.216	-	103	325.233
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	78.407	79.708	2.424	540.937	701.476	188.510	230.131	-	111.025	529.666
Kredit i potraživanja od komitenata	109.910	85.836	81.937	769.965	1.047.648	204.283	231.759	23.236	143.818	603.096

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2024.					31.12.2023.				
	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno	Promena IR	Restrukturiranje	Docnja preko 30 dana	Ostalo	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	-	-	130	608	738	-	-	225	846	1.071
Mikro biznis	71	-	-	11	82	726	-	1	4.291	5.018
Ukupno stanovništvo	71	-	130	619	820	726	-	226	5.137	6.089
Velika preduzeća	557	-	-	64.845	65.402	7.622	-	-	-	7.622
Srednja preduzeća	12.131	-	1.265	1.872	15.268	56	-	-	21.124	21.180
Mala preduzeća	4	-	-	-	4	293	-	-	46	339
Država	-	-	-	3.714	3.714	25.577	-	-	822	26.399
Ostalo	-	-	-	8	8	0	-	-	-	-
Privredni klijenti	12.692	-	1.265	70.439	84.396	33.548	-	-	21.992	55.540
Vanbilansne stavke	12.763	-	1.395	71.058	85.216	34.274	-	226	27.129	61.629

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvređena potraživanja po danima docnje - Problematična potraživanja, nivo 3

U hiljadama dinara

31.12.2024.	Nivo 3					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	232.488	100.114	17.007	12.616	153.867	516.092
Gotovinski	283.526	138.008	51.523	38.411	326.483	837.951
Poljoprivreda	132.069	8.717	11.089	16.013	129.825	297.713
Tekući računi, kartice i ostalo	97.091	19.419	6.547	11.431	115.587	250.075
Mikro biznis	65.146	25.445	4.496	20.095	70.053	185.235
Ukupno stanovništvo	810.320	291.703	90.662	98.566	795.815	2.087.066
Velika preduzeća	96.815	1.100.827	-	-	6.000	1.203.642
Srednja preduzeća	44.523	28.967	23.498	69.988	191.800	358.776
Mala preduzeća	4.803	8.169	-	-	64.282	77.254
Država	332	311.764	-	-	131.374	443.470
Ostalo	230.955	-	-	-	-	230.955
Privredni klijenti	377.428	1.449.727	23.498	69.988	393.456	2.314.097
Kredit i potraživanja od komitenata	1.187.748	1.741.430	114.160	168.554	1.189.271	4.401.163
od čega: restrukturirana	392.472	1.474.409	7.918	81.128	93.518	2.049.445
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija i drugih finansijskih institucija	3.265	-	-	-	-	3.265
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Ostala sredstva - izložena kreditnom riziku	604.337	-	-	-	-	604.337

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 3						
	31.12.2024.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	10.179	-	-	-	-	-	10.179
Tekući računi, kartice i ostalo	21.270	1.218	408	243	7.500	30.639	
Mikro biznis	10.855	38	278	-	448	11.619	
Ukupno stanovništvo	42.304	1.256	686	243	7.948	52.437	
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-
Srednja preduzeća	3.410	587	-	-	40	4.037	
Mala preduzeća	204	-	-	-	12.835	13.039	
Država	207.735	1.080	-	-	9.063	217.878	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	211.349	1.667	-	-	21.938	234.954	
Vanbilansne stavke	253.653	2.923	686	243	29.886	287.391	
od čega: restrukturirana	852	-	-	-	-	852	

Potraživanja sa docnjom ispod 90 dana koja se nalaze u nivou 3 odnose se na klijente koji imaju finansijske teškoće kao posledica uticaja makroekonomskih faktora (visoke inflacije) u sektoru privrede, a u segmentu stanovništva se odnose na klijente koji su izgubili posao, a imaju druge izvore prihoda i preminule klijente kojima naslednici otplaćuju kredit. Za ove klijente, Banka je procenila da postoji rizik od neizmirenja obaveza do kraja otplate kredita.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Obezvređena potraživanja po danima docnje - Problematična potraživanja, nivo 3

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 3					Ukupno
	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	
Stambeni	191.188	73.073	3.860	7.635	285.712	561.468
Gotovinski	264.001	157.426	45.725	33.748	447.730	948.630
Poljoprivreda	101.386	28.470	16.377	2.483	102.535	251.251
Tekući računi, kartice i ostalo	65.130	26.051	6.642	4.592	150.480	252.895
Mikro biznis	89.593	24.802	16.466	25.216	62.895	218.972
Ukupno stanovništvo	711.298	309.822	89.070	73.674	1.049.352	2.233.216
Velika preduzeća	746.549	-	-	-	1.054.328	1.800.877
Srednja preduzeća	45.503	26.740	-	15.974	188.364	276.581
Mala preduzeća	3.045	7.849	-	-	35.525	46.419
Država	7.779	422.019	-	-	131.966	561.764
Ostalo	217.473	-	-	-	32.308	249.781
Privredni klijenti	1.020.349	456.608	-	15.974	1.442.491	2.935.422
Kredit i potraživanja od komitenata	1.731.647	766.430	89.070	89.648	2.491.843	5.168.638
od čega: restrukturirana	929.791	534.936	16.222	1.624	1.164.658	2.647.231

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 3						
	31.12.2023.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	24.160	1.792	3.242	-	8.143	37.337	
Tekući računi, kartice i ostalo	19.802	1.452	363	302	17.680	39.599	
Mikro biznis	13.974	714	280	377	935	16.280	
Ukupno stanovništvo	57.936	3.958	3.885	679	26.758	93.216	
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	
Srednja preduzeća	14.019	-	-	500	-	14.519	
Mala preduzeća	456	-	-	-	14.968	15.424	
Država	194.855	-	1.067	-	-	195.922	
Ostalo	643	-	-	-	-	643	
Privredni klijenti	209.973	-	1.067	500	14.968	226.508	
Vanbilansne stavke	267.909	3.958	4.952	1.179	41.726	319.724	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

31.12.2024.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	<i>U hiljadama dinara</i> Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	209.456.804	3.112.892	2.087.067	390.920	1.038.168	1,00%	1.361.529
Stambeni	80.083.790	314.366	516.092	117.606	102.798	0,64%	516.092
Gotovinski	83.366.344	1.985.522	837.951	71.432	521.304	1,01%	342.654
Poljoprivreda	25.474.056	255.040	297.713	67.396	125.148	1,17%	293.565
Tekući računi, kartice i ostalo	3.570.097	236.356	250.075	122.992	195.717	7,00%	23.982
Mikro biznis	16.962.517	321.608	185.236	11.494	93.201	1,09%	185.236
Privredni klijenti	176.923.379	3.693.298	2.314.098	1.658.525	1.955.712	1,31%	2.095.627
Poljoprivreda	8.644.775	76.227	29.683	-	27.543	0,34%	23.729
Prerađivačka industrija	41.784.271	1.502.304	1.120.947	1.053.963	1.019.501	2,68%	1.189.382
Električna energija	14.817.298	161.116	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	21.209.552	160.943	3.106	-	3.106	0,01%	3.106
Trgovina na veliko i malo	38.713.353	331.813	152.277	98.839	129.551	0,39%	248.215
Uslužne delatnosti	15.047.462	705.127	311.764	311.764	188.306	2,07%	311.785
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	9.983.456	121.915	193.964	193.959	91.759	1,94%	194.003
Ostalo	26.723.212	633.853	502.357	-	495.946	1,88%	125.407
Kredit i potraživanja od komitenata	386.380.183	6.806.190	4.401.165	2.049.445	2.993.880	1,14%	3.459.380
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	36.480.795	12.965	3.265	-	3.265	0,01%	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.856.156	44.174	-	-	-	0,00%	-
Poslovne banke	13.826.179	60	-	-	-	0,00%	-
Centralna Banka	98.029.977	44.114	-	-	-	0,00%	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	97.586.989	204.379	-	-	-	0,00%	-
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.802.560	585.954	604.337	74	580.042	21,56%	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke							
31.12.2024.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	10.820.966	49.286	52.437	852	10.514	0,48%	15.461
Stambeni	-	-	-	-	-	0,00%	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	0,00%	-
Poljoprivreda	3.706.718	326	10.179	-	-	0,27%	10.179
Tekući računi, kartice i ostalo	5.662.440	44.696	30.639	852	9.719	0,54%	50
Mikro biznis	1.451.808	4.264	11.619	-	795	0,80%	5.232
Privredni klijenti	147.455.099	471.945	234.954	-	200.089	0,16%	222.590
Poljoprivreda	3.173.141	3.226	99	-	15	0,00%	-
Prerađivačka industrija	24.969.877	44.717	733	-	21	0,00%	587
Električna energija	7.857.937	45.961	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	50.991.000	96.265	3.410	-	504	0,01%	3.410
Trgovina na veliko i malo	32.242.639	33.315	12.835	-	20	0,04%	12.735
Uslužne delatnosti	10.521.533	14.501	1.080	-	160	0,01%	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8.958.771	195.464	188.272	-	179.687	2,10%	188.272
Ostalo	8.740.201	38.496	28.525	-	19.682	0,33%	17.586
Kreditni i potraživanja od komitenata	158.276.065	521.231	287.391	852	210.603	0,18%	238.051
Kreditni i potraživanja od komitenata i drugih finansijskih institucija	23.379.406	250	-	-	-	0,00%	-
Vanbilansne stavke	181.655.471	521.481	287.391	852	210.603	0,18%	238.051

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

Učešće problematičnih potraživanja, nivo 3 u ukupnim kreditima

							U hiljadama dinara
31.12.2023.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	184.251.562	2.453.940	2.233.216	285.193	1.222.056	1,21%	1.504.705
Stambeni	73.659.612	299.516	561.468	94.102	244.862	0,76%	561.131
Gotovinski	68.710.243	1.215.878	948.630	87.657	563.030	1,38%	447.593
Poljoprivreda	24.570.309	280.297	251.251	13.330	110.254	1,02%	248.177
Tekući računi, kartice i ostalo	3.800.364	221.314	252.895	86.917	188.927	6,65%	29.147
Mikro biznis	13.511.034	436.935	218.972	3.187	114.983	1,62%	218.657
Privredni klijenti	151.327.951	4.195.821	2.935.422	2.362.038	2.352.529	1,94%	2.545.121
Poljoprivreda	7.125.473	102.039	26.740	26.740	4.337	0,38%	26.740
Prerađivačka industrija	35.604.095	1.920.824	1.542.030	1.515.019	1.398.239	4,33%	1.542.109
Električna energija	13.880.120	376.432	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	14.135.361	100.465	3.041	-	2.164	0,02%	3.041
Trgovina na veliko i malo	35.118.147	475.275	165.705	159.315	154.149	0,47%	165.325
Uslužne delatnosti	13.561.963	368.231	444.313	422.019	187.059	3,28%	444.121
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	9.022.264	198.549	244.262	238.945	106.918	2,71%	239.010
Ostalo	22.880.528	654.006	509.331	-	499.663	2,23%	124.775
Kredit i potraživanja od komitenata	335.579.513	6.649.761	5.168.638	2.647.231	3.574.585	1,54%	4.049.826
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	43.844.949	15.244	-	-	-	0,00%	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	39.657	-	-	-	0,00%	-
Poslovne banke	11.118.252	453	-	-	-	0,00%	-
Centralna Banka	87.121.071	39.204	-	-	-	0,00%	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	96.202.827	128.159	-	-	-	0,00%	-
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	4.028.056	1.117.838	1.121.650	9.693	1.102.991	27,85%	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke							
31.12.2023.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Nivo 3	Nivo 3 restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti Nivo 3	Učešće Nivo 3 u ukupnim (%)	Iznos sredstava obezbeđenja Nivo 3
Ukupno stanovništvo	11.316.565	51.424	93.216	-	11.938	0,82%	39.768
Stambeni	-	-	-	-	-	0,00%	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	0,00%	-
Poljoprivreda	2.925.682	76	37.337	-	-	1,28%	34.095
Tekući računi, kartice i ostalo	6.730.185	36.308	39.599	-	9.984	0,59%	595
Mikro biznis	1.660.698	15.040	16.280	-	1.954	0,98%	5.078
Privredni klijenti	118.204.643	363.199	226.508	-	63.527	0,13%	215.742
Poljoprivreda	3.314.105	1.777	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	22.208.890	39.337	2.087	-	267	0,01%	1.801
Električna energija	1.534.544	25.855	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	36.990.347	107.110	-	-	-	0,00%	-
Trgovina na veliko i malo	27.979.655	57.317	11.971	-	23	0,04%	11.871
Uslužne delatnosti	7.419.465	20.026	3.736	-	554	0,05%	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	7.964.395	52.324	180.266	-	44.065	2,26%	180.266
Ostalo	10.793.242	59.453	28.448	-	18.618	0,04%	21.804
Kreditni i potraživanja od komitenata	129.521.208	414.623	319.724	-	75.465	0,26%	255.510
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	31.501.781	258	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke	161.022.989	414.881	319.724	-	75.465	020%	255.510

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

Promene problematičnih potraživanja

U hiljadama dinara

	31.12.2023.	Nova problematična potraživanja - Nivo 3	Smanjenje problematičnih potraživanja - Nivo 3	Druge promene	31.12.2024.	Neto
Stambeni	561.468	129.821	(58.308)	(116.889)	516.092	413.294
Gotovinski	948.630	700.934	(139.455)	(672.158)	837.951	316.647
Poljoprivreda	251.251	245.461	(13.109)	(185.890)	297.713	172.565
Tekući računi, kartice i ostalo	252.895	111.958	(8.570)	(106.208)	250.075	54.350
Mikro biznis	218.972	234.836	-	(268.572)	185.236	92.035
Ukupno stanovništvo	2.233.216	1.423.010	(219.442)	(1.349.717)	2.087.067	1.048.891
Velika preduzeća	1.800.877	-	(274.670)	(322.565)	1.203.642	195.101
Srednja preduzeća	276.581	489.075	-	(406.879)	358.777	23.137
Mala preduzeća	46.419	61.501	-	(30.667)	77.253	16.603
Država	561.764	-	(2.003)	(116.290)	443.471	123.546
Ostalo	249.781	-	-	(18.826)	230.955	-
Privredni klijenti	2.935.422	550.576	(276.673)	(895.227)	2.314.098	358.387
Kreditni i potraživanja od komitenata	5.168.638	1.973.586	(496.115)	(2.244.944)	4.401.165	1.407.278

Druge promene se odnose na delimično povećanje/smanjenje iznosa potraživanja u okviru jedne partije tokom godine, a najviše se odnosi na delimičnu naplatu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.2. Problematična potraživanja (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2023.	Nova problematična potraživanja - Nivo 3	Smanjenje problematičnih potraživanja - Nivo 3	Druge promene	31.12.2024.	Neto
Stambeni	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	37.337	45.891	-	(73.049)	10.179	10.179
Tekući računi, kartice i ostalo	39.599	12.884	(6.147)	(15.697)	30.639	20.920
Mikro biznis	16.280	5.450	(408)	(9.703)	11.619	10.824
Ukupno stanovništvo	93.216	64.225	(6.555)	(98.449)	52.437	41.923
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-
Srednja preduzeća	14.519	24.869	-	(35.351)	4.037	3.527
Mala preduzeća	15.424	576	-	(2.961)	13.039	12.990
Država	195.922	12.365	-	9.591	217.878	18.348
Ostalo	643	361	-	(1.004)	-	-
Privredni klijenti	226.508	38.171	-	(29.725)	234.954	34.865
Vanbilansne stavke	319.724	102.396	(6.555)	(128.174)	287.391	76.788

Tabela se odnosi na kredite zato što se ostala finansijska imovina se ne nalazi u nivo 3.

Smanjenje problematičnih potraživanja najviše se odnosi na prenos 100% obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju, kao i naplate rizičnih plasmana.

Druge promene se odnose na delimično povećanje/smanjenje iznosa potraživanja u okviru jedne partije tokom godine, a najviše se odnosi na delimičnu naplatu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.3. Neproblematična potraživanja (nivo 1 i nivo 2)

U hiljadama dinara

	31.12.2024.					31.12.2023.				
	Nizak (Rejtingr A)	Povišen (Rejting B)	Visok (Rejtingr C)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja	Nizak (Rejtingr A)	Povišen (Rejting B)	Visok (Rejtingr C)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja
Stambeni	79.233.120	16.380	318.197	79.567.697	80.984.300	72.599.047	23.163	475.934	73.098.144	71.262.827
Gotovinski	80.210.334	1.136.749	1.181.310	82.528.393	28.971.266	65.115.400	1.343.799	1.302.414	67.761.613	18.591.080
Poljoprivreda	14.490.125	9.614.451	1.071.767	25.176.343	23.082.251	13.835.465	9.160.833	1.322.760	24.319.058	22.955.309
Tekući računi, kartice i ostalo	3.224.625	46.467	48.931	3.320.023	68.454	3.397.465	81.237	68.767	3.547.469	81.687
Mikro biznis	4.213.200	11.736.021	828.060	16.777.281	16.789.629	3.893.824	8.449.778	948.460	13.292.062	13.292.377
Ukupno stanovništvo	181.371.404	22.550.068	3.448.265	207.369.737	149.895.900	158.841.201	19.058.810	4.118.335	182.018.346	126.183.280
Velika preduzeća	3.535.991	64.892.266	2.704.428	71.132.685	79.207.541	1.570.106	51.531.079	3.570.618	56.671.803	55.829.184
Srednja preduzeća	4.642.396	47.135.589	2.845.731	54.623.716	60.902.258	4.860.830	32.289.859	514.753	37.665.442	37.696.047
Mala preduzeća	820.806	7.621.637	881.956	9.324.399	9.215.562	1.273.209	9.024.923	368.400	10.666.532	10.667.837
Država	1.461.334	34.435.224	3.631.292	39.527.850	14.862.953	1.149.075	35.389.172	6.849.875	43.388.122	19.458.431
Ostalo	631	-	-	631	4.081.699	-	630	-	630	218.566
Privredni klijenti	10.461.158	154.084.716	10.063.407	174.609.281	168.270.013	8.853.220	128.235.663	11.303.646	148.392.529	123.870.065
Kredit i potraživanja od komitenata	191.832.562	176.634.784	13.511.672	381.979.018	318.165.913	167.694.421	147.294.473	15.421.981	330.410.875	250.053.345
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	9.302.059	27.147.258	28.212	36.477.529	-	5.953.027	37.891.922	-	43.844.949	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	13.692.267	98.163.889	-	111.856.156	-	11.088.881	87.150.442	-	98.239.323	-
Poslovne banke	13.692.267	133.912	-	13.826.179	-	11.088.881	29.371	-	11.118.252	-
Centralna Banka	-	98.029.977	-	98.029.977	-	-	87.121.071	-	87.121.071	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	23.219.628	73.521.361	846.000	97.586.989	-	11.686.132	83.670.695	846.000	96.202.827	-
Ostala sredstva – izložena kreditnom riziku	2.004.423	177.351	14.549	2.196.323	-	2.671.312	191.154	43.940	2.906.406	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.3. Neproblematična potraživanja (nivo 1 i nivo 2) (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2024.					31.12.2023.				
	Nizak (Rejtingr A)	Povišen (Rejting B)	Visok (Rejtingr C)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja	Nizak (Rejtingr A)	Povišen (Rejting B)	Visok (Rejtingr C)	Ukupno	Vrednost sredstava obezbeđenja
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	2.031.449	1.427.758	237.333	3.696.540	3.653.611	1.527.078	1.139.757	221.510	2.888.345	2.883.419
Tekući računi, kartice i ostalo	5.616.332	8.484	6.985	5.631.801	23.558	6.653.910	18.588	18.088	6.690.586	44.888
Mikro biznis	432.014	961.826	46.348	1.440.188	1.296.334	504.826	1.074.092	65.500	1.644.418	1.444.268
Ukupno stanovništvo	8.079.795	2.398.068	290.666	10.768.529	4.973.503	8.685.814	2.232.437	305.098	11.223.349	4.372.575
Velika preduzeća	9.711.784	52.723.131	23.159	62.458.074	61.217.053	6.053.623	43.066.036	837.681	49.957.340	48.570.770
Srednja preduzeća	10.824.375	48.688.637	1.245.376	60.758.388	59.207.789	9.236.755	34.636.420	908.032	44.781.207	43.532.190
Mala preduzeća	1.495.916	6.531.091	203.552	8.230.559	7.937.276	2.758.320	7.973.488	312.768	11.044.576	10.597.020
Država	1.463.333	10.404.952	1.439.443	13.307.728	7.385.781	470.603	10.021.189	1.475.872	11.967.664	3.083.809
Ostalo	885	6.927	250	8.062	4.980	119.848	103.250	4.250	227.348	1.708.426
Privredni klijenti	23.496.293	118.354.738	2.911.780	144.762.811	135.752.879	18.639.149	95.800.383	3.538.603	117.978.135	107.492.215
Kreditni i potraživanja od komitenata	31.576.088	120.752.806	3.202.446	155.531.340	140.726.382	27.324.963	98.032.820	3.843.701	129.201.484	111.864.790
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih institucija	21.931.398	1.448.008	-	23.379.406	-	28.791.156	2.710.625	-	31.501.781	-
Vanbilansne stavke	53.507.486	122.200.814	3.202.446	178.910.746	140.726.382	56.116.119	100.743.445	3.843.701	160.703.265	111.864.790

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja

U hiljadama dinara

31.12.2024.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - Nivo 2	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - Nivo 2	Restrukturirana potraživanja - Nivo 3	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - Nivo 3	Učešće restrukturiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
Ukupno stanovništvo	209.456.804	3.112.892	545.201	182.444	154.281	6.127	390.920	176.316	0,26%	234.080
Stambeni	80.083.790	314.366	139.910	29.062	22.301	149	117.606	28.912	0,17%	117.607
Gotovinski	83.366.344	1.985.522	83.687	43.731	12.256	1.671	71.432	42.060	0,10%	26.344
Poljoprivreda	25.474.056	255.040	157.279	17.459	89.884	1.052	67.396	16.407	0,62%	69.198
Tekući računi, kartice i ostalo	3.570.097	236.356	137.636	83.994	14.645	1.855	122.992	82.140	3,86%	9.437
Mikro biznis	16.962.517	321.608	26.689	8.198	15.195	1.400	11.494	6.797	0,16%	11.494
Privredni klijenti	176.923.379	3.693.298	3.573.600	1.417.101	1.915.075	79.708	1.658.525	1.337.393	2,02%	1.817.260
Poljoprivreda	8.644.775	76.228	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Prerađivačka industrija	41.784.271	1.502.304	2.939.713	1.049.788	1.885.750	78.945	1.053.963	970.843	7,04%	1.122.342
Električna energija	14.817.298	161.116	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Građevinarstvo	21.209.552	160.943	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Trgovina na veliko i malo	38.713.353	331.813	98.839	86.490	-	-	98.839	86.490	0,26%	189.193
Uslužne delatnosti	15.047.462	705.127	311.764	188.306	-	-	311.764	188.306	2,07%	311.764
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	9.983.456	121.915	193.959	91.754	-	-	193.959	91.754	1,94%	193.961
Ostalo	26.723.212	633.852	29.325	763	29.325	763	-	-	0,11%	-
Kreditni i potraživanja od komitenata	386.380.183	6.806.190	4.118.801	1.599.545	2.069.356	85.835	2.049.445	1.513.709	1,07%	2.051.340

Napomena: U delu vanbilansne izloženosti nije bilo restrukturiranih potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Bruto izloženost	Ispravke vrednosti bruto izloženosti	Restrukturirana potraživanja	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	Restrukturirana potraživanja - Nivo 2	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - Nivo 2	Restrukturirana potraživanja - Nivo 3	Ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja - Nivo 3	Učešće restrukturiranih u ukupnim (%)	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
Ukupno stanovništvo	184.251.562	2.453.940	356.758	124.776	71.565	1.628	285.193	123.148	0,19%	229.894
Stambeni	73.659.612	299.516	103.182	26.504	9.080	-	94.102	26.504	0,14%	103.182
Gotovinski	68.710.243	1.215.878	95.970	48.124	8.313	208	87.657	47.916	0,14%	50.774
Poljoprivreda	24.570.309	280.297	48.454	3.128	35.124	610	13.330	2.518	0,20%	47.121
Tekući računi, kartice i ostalo	3.800.364	221.314	96.887	44.001	9.970	60	86.917	43.941	2,55%	16.552
Mikro biznis	13.511.034	436.935	12.265	3.019	9.078	750	3.187	2.269	0,09%	12.265
Privredni klijenti	151.327.951	4.195.821	7.502.290	2.050.069	5.140.252	230.131	2.362.038	1.819.938	4,96%	7.502.289
Poljoprivreda	7.125.473	102.039	26.740	4.337	-	-	26.740	4.337	0,38%	26.740
Prerađivačka industrija	35.604.095	1.920.824	1.515.019	1.385.098	-	-	1.515.019	1.385.098	4,26%	1.515.019
Električna energija	13.880.120	376.432	5.072.275	226.586	5.072.275	226.586	-	-	36,54%	5.072.275
Građevinarstvo	14.135.361	100.465	-	-	-	-	-	-	0,00%	-
Trgovina na veliko i malo	35.118.147	475.275	176.692	149.286	17.377	915	159.315	148.371	0,50%	176.692
Uslužne delatnosti	13.561.963	368.231	422.298	178.600	279	2	422.019	178.598	3,11%	422.297
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	9.022.264	198.549	238.945	103.534	-	-	238.945	103.534	2,65%	238.945
Ostalo	22.880.528	654.006	50.321	2.628	50.321	2.628	-	-	0,22%	50.321
Kreditni i potraživanja od komitenata	335.579.513	6.649.761	7.859.048	2.174.845	5.211.817	231.759	2.647.231	1.943.086	2,34%	7.732.183

Napomena: U delu vanbilansne izloženosti nije bilo restrukturiranih potraživanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Promene restrukturiranih potraživanja

	31.12.2023.	Nova restrukturirana potraživanja	Smanjenje restrukturiranih potraživanja	Druge promene	31.12.2024.	U hiljadama dinara Neto
Stambeni	103.182	48.387	(6.782)	(4.878)	139.909	110.848
Gotovinski	95.970	22.638	(20.734)	(14.187)	83.687	39.956
Poljoprivreda	48.454	123.652	(2.509)	(12.318)	157.279	139.820
Tekući računi, kartice i ostalo	96.887	75.670	(29.196)	(5.725)	137.636	53.642
Mikro biznis	12.265	21.551	(3.975)	(3.151)	26.689	18.491
Ukupno stanovništvo	356.758	291.898	(63.196)	(40.259)	545.201	362.757
Velika preduzeća	1.794.488	1.335.771	(285.946)	(310.900)	2.533.413	1.475.642
Srednja preduzeća	154.433	619.985	(63.220)	(12.188)	699.010	528.820
Mala preduzeća	8.475	-	(7.849)	(539)	87	15
Država	5.544.894	-	(5.072.553)	(131.251)	341.090	152.022
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	7.502.290	1.955.756	(5.429.568)	(454.878)	3.573.600	2.156.499
Kredit i potraživanja od komitenata	7.859.048	2.247.654	(5.492.764)	(495.137)	4.118.801	2.519.256

Napomena: U delu vanbilansne izloženosti nije bilo promena kod restrukturiranih potraživanja.

Povećanje restrukturiranih potraživanja posledica je restrukturiranja više klijenata sa finansijskim teškoćama u segmentu stanovništva, kao i jednog velikog klijenta i jednog srednjeg klijenta u segmentu privrede kao posledica finansijskih poteškoća. Smanjenje restrukturiranih potraživanja najviše se odnosi na ispunjenje uslova za prestanak statusa restrukturiranja, najviše kod pravnih lica iz sektora države. Druge promene se odnose na redovne otplate kod postojećih restrukturiranih kredita.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.4. Restrukturirana potraživanja (nastavak)

Mere koje Banka sprovodi prilikom restrukturiranja potraživanja

Banka sprovodi različite mere restrukturiranja u zavisnosti od potreba klijenata, poštujući interes Banke uz sagledavanje kompletne poslovne, finansijske i kolateralne pozicije klijenata.

Mere koje Banka najčešće sprovodi prilikom restrukturiranja plasmana su:

- produženje roka dospeća koje je uglavnom praćeno i korigovanjem kamatne stope koja se usklađuje sa finansijskim položajem klijenata;
- uvođenje grace perioda ili moratorijuma na izmirenje obaveza u određenom roku;
- kapitalizacija docnje, ukoliko postoje dospele o roku neizmirene obaveze, iste se prilikom sprovođenja restrukturiranja vraćaju u nedospele obaveze odnosno formira se novo početno stanje potraživanja;
- refinansiranje potraživanja – u opravdanim slučajevima moguće je vršiti refinansiranje potraživanja od ostalih poverilaca u cilju poboljšanja pozicije Banke (kolateralne ili finansijske odobrenjem povoljnijih uslova otplate);
- delimični otpis – u proteklom periodu Banka nije sprovodila delimične otpise prilikom restrukturiranja, a prilikom sagledavanja svakog pojedinačnog zahteva Banka razmatra sve raspoložive modalitete u cilju maksimiziranja naplate;
- konvertovanje duga u kapital – takođe nije vršeno u proteklom periodu.

Navedene mere se mogu realizovati pojedinačno ili sprovođenjem više mera u zavisnosti od svakog pojedinačnog postupka restrukturiranja.

4.1.5. Rizik koncentracije

Banka upravlja rizikom koncentracije preko uspostavljenog sistema limita koji obuhvata limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima / delatnostima, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, prema vrsti proizvoda, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za kontrolu rizika koncentracije u cilju diversifikacije kreditnog portfolija. Banka na godišnjem nivou u zavisnosti od tržišnih kretanja, apetita za rizikom, poslovne politike Banke i godišnjeg biznis plana, preispituje i po potrebi menja interno postavljene limite.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

U hiljadama dinara

31.12.2024.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo*	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo	207.369.737	-	-	-	-	2.087.067	-	-	-	-
Stambeni	79.567.696	-	-	-	-	516.092	-	-	-	-
Gotovinski	82.528.393	-	-	-	-	837.951	-	-	-	-
Poljoprivreda	25.176.343	-	-	-	-	297.713	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	3.320.023	-	-	-	-	250.075	-	-	-	-
Mikro biznis	16.777.282	-	-	-	-	185.236	-	-	-	-
Privredni klijenti	174.609.281	-	-	-	-	2.314.098	-	-	-	-
Poljoprivreda	8.615.093	-	-	-	-	29.683	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	40.663.324	-	-	-	-	1.120.947	-	-	-	-
Električna energija	14.817.298	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	21.206.446	-	-	-	-	3.106	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	38.561.076	-	-	-	-	152.277	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	14.735.697	-	-	-	-	311.764	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	9.789.493	-	-	-	-	193.964	-	-	-	-
Ostalo	26.220.854	-	-	-	-	502.357	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	381.979.018	-	-	-	-	4.401.165	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	31.090.256	3.797	26.045	4.251.080	1.106.352	-	-	3.265	-	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.856.156	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	13.826.179	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Centralna Banka	98.029.977	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	73.544.800	-	822.561	15.061.950	8.157.678	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	1.809.972	26	39	388.164	22	604.337	-	-	-	-

* Ostale izloženosti u delu pozicije Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija predstavljaju izloženosti prema bankama iz Singapura i Švajcarske, a u okviru pozicije Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata izloženosti prema USA i Velika Britanija..

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2024.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
		Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo		10.768.529	-	-	-	-	52.437	-	-	-	-
Stambeni		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda		3.696.540	-	-	-	-	10.179	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo		5.631.801	-	-	-	-	30.639	-	-	-	-
Mikro biznis		1.440.188	-	-	-	-	11.619	-	-	-	-
Privredni klijenti		147.218.210	-	-	1.399	535	234.954	-	-	-	-
Poljoprivreda		3.173.042	-	-	-	-	99	-	-	-	-
Prerađivačka industrija		24.969.145	-	-	-	-	732	-	-	-	-
Električna energija		7.857.937	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo		50.987.590	-	-	-	-	3.410	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo		32.229.803	-	-	-	-	12.835	-	-	-	-
Uslužne delatnosti		10.520.453	-	-	-	-	1.080	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama		8.770.499	-	-	-	-	188.273	-	-	-	-
Ostalo		8.709.741	-	-	1.399	535	28.525	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od komitenata		157.986.739	-	-	1.399	535	287.391	-	-	-	-
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija		6.966.345	-	-	16.413.062	-	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke		164.953.084	-	-	16.414.461	535	287.391	-	-	-	-

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Banka vrši diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo*	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo	182.018.346	-	-	-	-	2.233.216	-	-	-	-
Stambeni	73.098.144	-	-	-	-	561.468	-	-	-	-
Gotovinski	67.761.613	-	-	-	-	948.630	-	-	-	-
Poljoprivreda	24.319.058	-	-	-	-	251.251	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo	3.547.469	-	-	-	-	252.895	-	-	-	-
Mikro biznis	13.292.062	-	-	-	-	218.972	-	-	-	-
Privredni klijenti	148.392.529	-	-	-	-	2.935.422	-	-	-	-
Poljoprivreda	7.098.733	-	-	-	-	26.740	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	34.062.065	-	-	-	-	1.542.030	-	-	-	-
Električna energija	13.880.120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	14.132.320	-	-	-	-	3.041	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo	34.952.442	-	-	-	-	165.705	-	-	-	-
Uslužne delatnosti	13.117.650	-	-	-	-	444.313	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama	8.778.002	-	-	-	-	244.262	-	-	-	-
Ostalo	22.371.197	-	-	-	-	509.331	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	330.410.875	-	-	-	-	5.168.638	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	37.750.560	3.802	46.983	4.768.642	1.274.962	-	-	-	-	-
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.239.323	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poslovne banke	11.118.252	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Centralna Banka	87.121.071	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	83.714.528	-	802.166	6.311.438	5.374.695	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	2.817.193	-	10	88.260	943	1.121.650	-	-	-	-

* Ostale izloženosti u delu pozicije Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija predstavljaju izloženosti prema bankama iz Švajcarske, a u okviru pozicije Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata izloženosti prema USA.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2023.	Nivo 1 i 2					Nivo 3				
		Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo	Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo
Ukupno stanovništvo		11.223.349	-	-	-	-	93.216	-	-	-	-
Stambeni		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda		2.888.345	-	-	-	-	37.337	-	-	-	-
Tekući računi, kartice i ostalo		6.690.586	-	-	-	-	39.599	-	-	-	-
Mikro biznis		1.644.418	-	-	-	-	16.280	-	-	-	-
Privredni klijenti		117.976.372	-	-	1.387	376	226.508	-	-	-	-
Poljoprivreda		3.314.105	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija		22.206.803	-	-	-	-	2.087	-	-	-	-
Električna energija		1.534.544	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo		36.990.347	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trgovina na veliko i malo		27.967.684	-	-	-	-	11.971	-	-	-	-
Uslužne delatnosti		7.415.729	-	-	-	-	3.736	-	-	-	-
Aktivnosti u vezi sa nekretninama		7.784.129	-	-	-	-	180.266	-	-	-	-
Ostalo		10.763.031	-	-	1.387	376	28.448	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata		129.199.721	-	-	1.387	376	319.724	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija		2.754.812	-	-	28.737.467	9.502	-	-	-	-	-
Vanbilansne stavke		131.954.533	-	-	28.738.854	9.878	319.724	-	-	-	-

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata po geografskoj koncentraciji izloženosti u Srbiji

U hiljadama dinara

	31.12.2024.								31.12.2023.							
	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo*	Ukupno	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	Crna Gora	BiH	EU	Ostalo*	Ukupno
Ukupno stanovništvo	59.051.960	74.237.656	76.167.188	-	-	-	-	209.456.804	52.792.794	65.305.824	66.152.944	-	-	-	-	184.251.562
Privredni klijenti	23.120.813	109.023.381	44.779.185	-	-	-	-	176.923.379	19.354.080	92.698.068	39.275.803	-	-	-	-	151.327.951
Kredit i potraživanja od komitenata	82.172.773	183.261.037	120.946.373	-	-	-	-	386.380.183	72.146.874	158.003.892	105.428.747	-	-	-	-	335.579.513
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	30.397	31.007.711	52.148	3.797	29.310	4.251.080	1.106.352	36.480.795	42.389	36.658.922	1.049.249	3.802	46.983	4.768.642	1.274.962	43.844.949
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	111.856.156	-	-	-	-	-	111.856.156	-	98.239.323	-	-	-	-	-	98.239.323
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	-	73.544.800	-	-	822.561	15.061.950	8.157.678	97.586.989	-	83.714.528	-	-	802.166	6.311.438	5.374.695	96.202.827
Ostala sredstva - izložena kreditnom riziku	64.088	2.133.064	217.157	26	39	388.164	22	2.802.560	50.513	3.725.165	163.165	-	10	88.260	943	4.028.056

* Ostalo u okviru pozicije Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija se odnosi na izloženost prema Švajcarskoj i USA.
Ostalo u okviru pozicije Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata se odnosi na izloženost prema USA i Velikoj Britaniji.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.5. Rizik koncentracije (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	31.12.2024.						31.12.2023.					
	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	EU	Ostalo	Ukupno	Vojvodina	Beograd	Centralna Srbija	EU	Ostalo	Ukupno
Ukupno stanovništvo	2.531.502	5.006.009	3.283.455	-	-	10.820.966	2.001.806	5.484.217	3.830.542	-	-	11.316.565
Privredni klijenti	26.133.563	66.711.628	54.609.373	-	535	147.455.099	19.357.851	49.935.571	48.909.458	1.387	376	118.204.643
Kreditni i potraživanja od komitenata	28.665.065	71.717.637	57.892.828	-	535	158.276.065	21.359.657	55.419.788	52.740.000	1.387	376	129.521.208
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	-	6.966.344	-	16.413.062	-	23.379.406	-	2.754.812	-	28.737.467	9.502	31.501.781
Vanbilansne stavke	28.665.065	78.683.981	57.892.828	16.413.062	535	181.655.471	21.359.657	58.174.600	52.740.000	28.738.854	9.878	161.022.989

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.6. Hartije od vrednosti

	31.12.2024.		31.12.2023.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Hartije od vrednosti :				
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	54.140.936	54.140.936	80.062.260	80.062.260
- po amortizovanoj vrednosti	46.804.248	46.599.869	18.538.677	18.410.518
Ukupno	100.945.184	100.740.805	98.600.937	98.472.778

U hiljadama dinara

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu i koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Sastoje se, najvećim delom, od obveznica emitovanih od strane Republike Srbije, jedinica lokalne samouprave i obveznica drugih banaka i država (Sjedinjenih Američkih Država, Republike Slovenije, Republike Srpske, Republike Francuske, Republike Finske, Kraljevine Velike Britanije i Evropske Unije).

Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na mesečnom nivou se obračunava njihova fer vrednost i to na osnovu tržišnih cena za hartije od vrednosti kojima se trguje na berzi (mark to market), kao i primenom interno razvijenih modela za vrednovanje (mark to model). Interno razvijeni model za vrednovanje se koristi u slučaju kada za određeni finansijski instrument nisu dostupni nezavisni izvori tržišnih informacija odnosno kada se dostupne cene ne menjaju redovno niti su zabeleženi značajniji obimi trgovanja, a bazira se na roku do dospeća hartije od vrednosti i nivoa bezrizičnih kamatnih stopa.

Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti se odnose na korporativne obveznice (nalaze se u stage 2), obveznice emitovane od strane Republike Srbije, Sjedinjenih Američkih Država, Republike Slovenije, Republike Srpske, Republike Francuske, Republike Finske, Kraljevine Velike Britanije i Evropske Unije (stage 1). Za sve hartije od vrednosti se obračunava i ispravka vrednosti u skladu sa rejtingom klijenta, odnosno rejtinga države (određene od strane međunarodnih rejting agencija) koja izdaje hartiju od vrednosti i bazelskog LGD od 45%.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali)

U sledećim pregledima vrednost kolaterala je prikazana prema fer vrednosti kolaterala, tako da je vrednost kolaterala prikazana samo do iznosa bruto plasmana (u slučaju kada vrednost kolaterala prekoračuje iznos kredita). Kada je vrednost kolaterala niža od vrednosti bruto plasmana iskazuje se vrednost kolaterala.

Vrednost kolaterala i garancija primljenih u cilju ublažavanja izloženosti kreditnom riziku koji proizilazi iz plasmana klijentima, prikazan je u sledećem pregledu:

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima

U hiljadama dinara

31.12.2024.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	56.677.023	-	-	9.201.995	65.879.018	1.469.086	-	-	227.054	1.696.140
Gotovinski	9.474	651.194	-	26.993.316	27.653.984	1.382	15.890	-	1.298.374	1.315.646
Poljoprivreda	5.955.108	2.269	-	15.066.262	21.023.639	575.639	0	-	710.317	1.285.956
Tekući računi, kartice i ostalo	41.581	1.531	-	1.097	44.209	14.631	112	-	4.581	19.324
Mikro biznis	583.292	558.746	-	15.110.211	16.252.249	26.189	2.168	-	392.730	421.087
Ukupno stanovništvo	63.266.478	1.213.740	-	66.372.881	130.853.099	2.086.927	18.170	-	2.633.056	4.738.153
Velika preduzeća	15.297.188	7.253	310.634	44.952.037	60.567.112	385.734	-	2.255.671	3.734.538	6.375.943
Srednja preduzeća	9.496.711	335.950	72.766	38.525.620	48.431.047	517.393	-	-	702.713	1.220.106
Mala preduzeća	1.004.314	24.769	29.081	7.592.011	8.650.175	-	-	-	117.801	117.801
Država	-	-	3.313.535	10.870.491	14.184.026	-	-	-	910.514	910.514
Ostalo	-	-	-	231.586	231.586	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	25.798.213	367.972	3.726.016	102.171.745	132.063.946	903.127	-	2.255.671	5.465.566	8.624.364
Kredit i potraživanja od komitenata	89.064.691	1.581.712	3.726.016	168.544.626	262.917.045	2.990.054	18.170	2.255.671	8.098.622	13.362.517
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	236.873	-	-	1.719.073	1.955.946

* Ostali kolaterali se odnose na zaloge na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva, menice.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2024.	Nivo 3					Nepokriveno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	
Stambeni	507.234	-	-	2.192	509.426	11.999.207
Gotovinski	-	9.554	-	333.100	342.654	54.054.060
Poljoprivreda	181.624	0	-	108.124	289.748	2.874.713
Tekući računi, kartice i ostalo	6.304	1.895	-	10.617	18.816	3.487.748
Mikro biznis	22.386	11.973	-	151.091	185.450	103.731
Ukupno stanovništvo	717.548	23.422	-	605.124	1.346.094	72.519.459
Velika preduzeća	1.038.909	-	-	158.733	1.197.642	4.195.630
Srednja preduzeća	70.630	-	-	280.996	351.626	4.979.714
Mala preduzeća	52.946	-	-	22.562	75.508	558.168
Država	311.764	-	-	354	312.118	24.564.664
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	1.474.249	-	-	462.645	1.936.894	34.298.176
Kredit i potraživanja od komitenata	2.191.797	23.422	-	1.067.769	3.282.988	106.817.635
od čega: restrukturirana	1.600.535	-	-	288.206	1.888.741	274.114

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
31.12.2024.										
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	3.224.708	-	-	121.832	3.346.540	307.071	-	-	-	307.071
Tekući računi, kartice i ostalo	13.622	8.120	-	1.815	23.557	-	-	-	-	-
Mikro biznis	155.521	125.879	-	1.008.118	1.289.518	5.851	-	-	966	6.817
Ukupno stanovništvo	3.393.851	133.999	-	1.131.765	4.659.615	312.922	-	-	966	313.888
Velika preduzeća	4.537.666	1.462.777	24.331	52.862.720	58.887.494	2.240.035	11.794	-	77.731	2.329.560
Srednja preduzeća	6.055.443	2.132.675	468.060	48.842.342	57.498.520	823.027	292.708	121.520	472.015	1.709.270
Mala preduzeća	590.158	385.418	116.173	6.845.506	7.937.255	-	-	-	20	20
Država	-	-	-	6.869.768	6.869.768	-	-	-	516.013	516.013
Ostalo	-	3.000	230.289	1.980	235.269	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	11.183.267	3.983.870	838.853	115.422.316	131.428.306	3.063.062	304.502	121.520	1.065.779	4.554.863
Vanbilansne stavke	14.577.118	4.117.869	838.853	116.554.081	136.087.921	3.375.984	304.502	121.520	1.066.745	4.868.751
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke 31.12.2024.	Nivo 3					Nepokriveno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	
Stambeni	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	10.179	-	-	-	10.179	42.928
Tekući računi, kartice i ostalo	-	50	-	-	50	5.638.833
Mikro biznis	-	-	-	5.232	5.232	150.242
Ukupno stanovništvo	10.179	50	-	5.232	15.461	5.832.003
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	1.241.020
Srednja preduzeća	-	-	-	-	-	1.554.635
Mala preduzeća	12.735	-	-	3.997	16.732	289.592
Država	-	-	-	205.858	205.858	8.391.301
Ostalo	-	-	-	-	-	23.152.199
Privredni klijenti	12.735	-	-	209.855	222.590	34.628.747
Vanbilansne stavke	22.914	50	-	215.087	238.051	40.460.750
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIM,A (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

31.12.2023.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	67.624.057	2.679	-	3.195.710	70.822.446	439.487	-	-	894	440.381
Gotovinski	6.378	762.345	-	17.416.961	18.185.684	-	9.638	-	395.758	405.396
Poljoprivreda	7.122.032	6.341	-	14.608.740	21.737.113	426.062	-	-	792.134	1.218.196
Tekući računi, kartice i ostalo	71.200	1.962	-	107	73.269	1.656	670	-	6.092	8.418
Mikro biznis	763.590	770.127	906.567	10.304.259	12.744.543	36.611	24.255	113.396	373.572	547.834
Ukupno stanovništvo	75.587.257	1.543.454	906.567	45.525.777	123.563.055	903.816	34.563	113.396	1.568.450	2.620.225
Velika preduzeća	20.687.691	1.292.565	2.756.575	26.461.671	51.198.502	2.456.903	1	98.990	2.074.788	4.630.682
Srednja preduzeća	7.034.842	636.749	1.661.866	26.493.696	35.827.153	906.361	27.771	73.168	861.594	1.868.894
Mala preduzeća	2.213.276	333.859	520.179	7.505.677	10.572.991	4.883	-	22.866	67.097	94.846
Država	232.640	-	5.547.036	6.057.942	11.837.618	-	-	-	7.620.813	7.620.813
Ostalo	-	168.687	-	49.879	218.566	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	30.168.449	2.431.860	10.485.656	66.568.865	109.654.830	3.368.147	27.772	195.024	10.624.292	14.215.235
Kredit i potraživanja od komitenata	105.755.706	3.975.314	11.392.223	112.094.642	233.217.885	4.271.963	62.335	308.420	12.192.742	16.835.460
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	30.720	-	-	5.168.288	5.199.008

* Ostali kolaterali se odnose na zaloge na robi, zaloge na potraživanjima, zaloga na opremi, jemstva, menice.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

31.12.2023.	Nivo 3					U hiljadama dinara
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nepokriveno
Stambeni	561.107	-	-	24	561.131	1.835.654
Gotovinski	-	2.445	-	445.148	447.593	49.671.570
Poljoprivreda	120.694	-	-	127.483	248.177	1.366.823
Tekući računi, kartice i ostalo	6.093	6.041	-	17.013	29.147	3.689.530
Mikro biznis	43.083	9.116	29.660	136.798	218.657	-
Ukupno stanovništvo	730.977	17.602	29.660	726.466	1.504.705	56.563.577
Velika preduzeća	1.647.075	-	-	147.413	1.794.488	849.008
Srednja preduzeća	137.056	-	-	108.920	245.976	-
Mala preduzeća	35.298	-	-	9.816	45.114	-
Država	422.019	-	-	5.679	427.698	24.063.757
Ostalo	31.845	-	-	-	31.845	-
Privredni klijenti	2.273.293	-	-	271.828	2.545.121	24.912.765
Kredit i potraživanja od komitenata	3.004.270	17.602	29.660	998.294	4.049.826	81.476.342
od čega: restrukturirana	2.319.615	-	-	213.560	2.533.175	126.865

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke 31.12.2023.	Nivo 1					Nivo 2				
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	2.597.138	8.185	-	136.330	2.741.653	141.766	-	-	-	141.766
Tekući računi, kartice i ostalo	13.622	8.442	-	22.638	44.702	-	186	-	-	186
Mikro biznis	213.311	214.524	-	898.224	1.326.059	41.015	-	-	77.194	118.209
Ukupno stanovništvo	2.824.071	231.151	-	1.057.192	4.112.414	182.781	186	-	77.194	260.161
Velika preduzeća	7.587.038	2.133.989	521.196	37.513.660	47.755.883	-	67.433	-	747.455	814.888
Srednja preduzeća	3.739.951	2.049.897	1.757.676	34.422.461	41.969.985	481.756	54.888	-	1.025.562	1.562.206
Mala preduzeća	2.004.350	344.096	97.370	8.114.017	10.559.833	25.102	3.238	-	8.847	37.187
Država	-	-	-	1.674.845	1.674.845	-	-	-	1.408.964	1.408.964
Ostalo	-	-	281.017	1.427.409	1.708.426	-	-	-	-	-
Privredni klijenti	13.331.339	4.527.982	2.657.259	83.152.392	103.668.972	506.858	125.559	-	3.190.828	3.823.245
Vanbilansne stavke	16.155.410	4.759.133	2.657.259	84.209.584	107.781.386	689.639	125.745	-	3.268.022	4.083.406
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Kreditni rizik (nastavak)

4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)

U hiljadama dinara

Vanbilanse stavke 31.12.2023.	Nivo 3					Nepokriveno
	Nekretnine	Depoziti	Garancije	Ostali kolaterali	Ukupno	
Stambeni	-	-	-	-	-	-
Gotovinski	-	-	-	-	-	-
Poljoprivreda	33.509	-	-	586	34.095	8.168
Tekući računi, kartice i ostalo	-	595	-	-	595	6.684.702
Mikro biznis	-	4.815	-	263	5.078	211.352
Ukupno stanovništvo	33.509	5.410	-	849	39.768	6.904.222
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	1.386.570
Srednja preduzeća	-	4.218	-	1.801	6.019	1.257.517
Mala preduzeća	11.871	-	-	2.997	14.868	448.112
Država	-	-	-	194.855	194.855	8.884.922
Ostalo	-	-	-	-	-	59.846.089
Privredni klijenti	11.871	4.218	-	199.653	215.742	71.823.210
Vanbilansne stavke	45.380	9.628	-	200.502	255.510	78.727.432
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.1. Kreditni rizik (nastavak)****4.1.7. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolaterali) (nastavak)****Kredit i potraživanja od komitenata pokrivena kolateralima (nastavak)**

Odnos visine kredita i procenjene vrednosti nekretnine koja se drži kao kolateral prati se prema rasponu Loan To Value Ratio – LTV racio.

Pregled kredita i potraživanja obezbeđeni hipotekama prema rasponu LTV racija

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31.12.2024.	31.12.2023.
Manje od 50%	28.581.664	44.413.590
50% - 70%	29.078.162	36.426.223
71% - 100%	36.893.833	26.601.574
101% - 150%	25.102.057	10.350.984
Više od 150%	22.520.177	7.293.640
Ukupna izloženost	142.175.893	125.086.011
Prosečni LTV	62,70%	57,97%

4.1.8. Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja

Sredstava obezbeđenja preuzeta od strane Banke u procesu naplate plasmana, prikazana su u narednom pregledu:

<i>U hiljadama dinara</i>	Stambeni objekti	Poslovni objekti	Oprema	Zemljišta i šume	Ostalo	Ukupno
31.12.2023.	127.944	319.217	19.348	99.988	1.940	568.437
Sticanje	-	-	-	-	-	-
Prodaja	(28.260)	(50.358)	(5.544)	(551)	-	(84.713)
Prenos na investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-
Prenos na osnovna sredstva	-	-	-	-	-	-
Ostalo	859	10.943	(3.244)	2.837	-	11.395
31.12.2024.	100.543	279.802	10.560	102.274	1.940	495.119

4.2. Rizik likvidnosti

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti upravljanja likvidnošću (ILAAP), koji se sprovodi najmanje jednom godišnje. Proces interne procene adekvatnosti likvidnosti obezbeđuje sveobuhvatno upravljanje rizikom likvidnosti i uspostavljanje sveobuhvatne interne procene uzimajući u obzir kvalitativne i kvantitativne elemente. Kvalitativni elementi opisuju strategije, procedure, metodologije, uspostavljeni sistem limita koji se koristi u Banci u cilju upravljanja i kontrole rizika likvidnosti, kao i upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama. Kvantitativni aspekti ILAAP-a su vezani za kvantitativne elemente uključujući uvid u ispunjenost propisanih limita, stres testove, gap analize, pokazatelje likvidnosti i ostale alate u cilju uspešne procene likvidne pozicije Banke.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem likvidnosti, i to: 0,8 obračunat za jedan radni dan; zatim minimum 0,9 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 1 kao prosek svih radnih dana u mesecu, kao i sa regulatorno propisanim limitima za uži pokazatelj likvidnosti, i to: 0,5 obračunat za jedan radni dan, zatim minimum 0,6 ne duže od tri uzastopna radna dana, odnosno minimum 0,7 kao prosek svih radnih dana u mesecu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Tokom 2024. godine Banka je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom na nivou koji nije niži od regulatorno propisanog limita (100%) odnosno sa interno definisanog limita.

Usklađenost sa eksterno definisanim limitima likvidnosti:

	Pokazatelj likvidnosti		Uži pokazatelj likvidnosti		Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	
	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.	31.12.2024.	31.12.2023.
Na dan	2,71	3,17	2,58	3,01	199%	216%
Prosek za period	3,01	3,09	2,74	2,79	231%	232%
Maksimalan za period	3,48	3,36	3,18	3,05	264%	257%
Minimalan za period	2,47	2,62	2,25	2,32	190%	214%

Tokom 2024. godine pokazatelj likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom su se kretali znatno iznad definisanih limita, kao i u okviru definisane tolerancije prema rizicima.

Banka je uspostavila sistem internih limita i Rizični apetit, u skladu sa standardima Grupe za strukturne pokazatelje likvidnosti, kao i sa prirodom poslovanja Banke.

Banka održava stabilnu likvidnu poziciju i dovoljan i adekvatan nivo rezervi likvidnosti. Rezerve likvidnosti su najvećim delom u obliku gotovine i visoko likvidnih dužničkih državnih hartija od vrednosti, koje se mogu u relativno kratkom roku unovčiti. Istovremeno, kontinuirano se prati i održava minimalni iznos nezaloženih rezervi likvidnosti za pokriće potencijalnih odliva u slučaju stresa. Pored navedenog, Banka je usklađena sa limitima pokazatelja strukturne likvidnosti, koji su postavljeni u skladu sa Standardima na području upravljanja rizicima u NLB Grupi, a odnose se na minimalni nivo raspoloživih i nezaloženih rezervi likvidnosti. Banka aktivno upravlja i dnevnom likvidnošću, u cilju osiguranja pravovremenog izmirenja dospelih obaveza, uzimajući u obzir normalan tok poslovanja i vanrednu situaciju likvidnosti.

Pored toga Banka limitira i usklađuje poslovanje sa limitima definisanim sa aspekta ročnosti po značajnijim valutama, kao i definisanim targetima za diversifikaciju izvora finansiranja.

Usklađenost sa interno definisanim limitima likvidnosti na dan 31.12.2024. godine:

	Limiti	31.12.2024.	31.12.2023.
NSFR	Min 120%	180%	185%
Nezaložene rezerve likvidnosti	Min 15%	24%	25%
Pokazatelj samofinansiranja - LTD ratio	Max 105%	73%	70%
Učešće depozita nebankarskog sektora u ukupnim obavezama (bez kapitala)	Min 65%	96%	96%
Jak stres test – 3 meseca	Min 100%	128%	403%

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2024. godine

U hiljadama dinara

	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 - 3 meseca</u>	<u>Od 3 - 12 meseci</u>	<u>Od 1 - 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.811.982	-	-	-	-	111.811.982
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	32.370.127	163.730	777.151	3.156.822	-	36.467.830
Kredit i potraživanja od Komitenata	11.634.891	20.215.325	84.439.008	172.690.453	90.594.316	379.573.993
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	9.462.840	1.755.200	23.860.594	33.240.592	32.487.630	100.806.856
Ostala sredstva	184.039	-	2.032.567	-	-	2.216.606
Ukupno	165.463.879	22.134.255	111.109.320	209.087.867	123.081.946	630.877.267
Obaveze po osnovu derivata	37.991					37.991
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	6.625.115	3.656.865	10.552.425	1.170.149	8.217	22.012.771
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	389.820.090	25.851.044	81.693.570	10.770.589	2.206.451	510.341.744
Subordinarne obaveze	12.274	-	-	1.755.223	-	1.767.497
Ostale obaveze	4.488.894	61.539	311.944	1.045.511	607.320	6.515.208
Ukupno	400.984.364	29.569.448	92.557.939	14.741.472	2.821.988	540.675.211
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2024. godine	(235.520.485)	(7.435.193)	18.551.381	194.346.395	120.259.958	90.202.056
Na dan 31.12.2023. godine	(197.558.984)	19.548.282	(9.138.909)	195.850.883	80.516.502	89.217.774

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2023. godine

	Do 1 meseca	Od 1 - 3 meseca	Od 3 - 12 meseci	Od 1 - 5 godina	Preko 5 godina	<i>U hiljadama dinara</i> Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.199.666	-	-	-	-	98.199.666
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.024.831	196.760	168.678	2.439.436	-	43.829.705
Kredit i potraživanja od Komitenata	8.691.257	20.136.279	76.016.371	150.427.131	73.658.714	328.929.752
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	14.309.302	8.902.212	4.820.782	60.322.430	10.377.212	98.731.938
Ostala sredstva	2.187.576	596.944	125.698	-	-	2.910.218
Ukupno	164.412.632	29.832.195	81.131.529	213.188.997	84.035.926	572.601.279
Obaveze po osnovu derivata	2.203	-	-	-	-	2.203
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	7.705.951	418.108	5.889.720	558.852	-	14.572.631
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	350.814.107	9.453.721	84.136.732	15.755.849	1.251.498	461.411.907
Subordinarne obaveze	15.389	-	-	-	1.757.606	1.772.995
Ostale obaveze	3.433.966	412.084	243.986	1.023.413	510.320	5.623.769
Ukupno	361.971.616	10.283.913	90.270.438	17.338.114	3.519.424	483.383.505
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2023. godine	(197.558.984)	19.548.282	(9.138.909)	195.850.883	80.516.502	89.217.774
Na dan 31.12.2022. godine	(242.187.891)	14.681.573	46.580.151	181.868.340	77.286.755	78.228.928

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Izveštaj o ročnoj strukturi monetarne aktive i pasive sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema preostalom roku dospeća, uz konzervativnu pretpostavku da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Banka prikuplja depozite pravnih lica i stanovništva, koji obično imaju kraće rokove dospeća i mogu biti povučeni na zahtev. Kratkoročna priroda ovih depozita povećava rizik likvidnosti Banke i zahteva aktivno upravljanje ovim rizikom, kao i konstantno praćenje tržišnih trendova.

Banka kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti praćenjem i kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća diversifikacija portfolija depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke pružaju dobar preduslov za postojanje stabilne i dugoročne depozitne baze, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava.

Banka redovno sprovodi proces stresnog testiranja rizika likvidnosti kao i obrnuti stres test likvidnosti.

Rezultati stres testa pokazuju koliko vremena je Banka spremna da „preživi“ date pretpostavke stresnog scenarija. Na osnovu rezultata stres testa utvrđuje se da li Banka ima dovoljno likvidnih sredstava da preživi tri meseca jakog stresa.

Obrnuti stres test (reverse stres test) pruža dodatni uvid u rizičnu poziciju Banke pronalazeći scenarija koja potencijalno mogu dovesti Banku do problema i na osnovu kojih Banka može da utvrdi svoje slabosti. Takođe može da utiče i na buduće poslovne odluke Banke.

Banka redovno testira i Plan upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama i proverava period preživljavanja i solventnost Banke, dostupnost izvora za pokriće obaveze koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje podršku u pretpostavljenim uslovima krize.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2024. godine

U hiljadama dinara

	Do 1 meseca	Od 1 - 3 meseca	Od 3 - 12 meseci	Od 1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.811.982	-	-	-	-	111.811.982
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	32.388.449	198.189	919.829	3.461.566	-	36.968.033
Kredit i potraživanja od Komitenata	14.060.731	24.253.852	101.833.375	218.213.357	131.986.550	490.347.865
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	9.771.579	2.400.175	26.562.559	43.899.650	39.029.218	121.663.181
Ostala sredstva	184.039	-	2.032.567	-	-	2.216.606
Ukupno	168.216.780	26.852.216	131.348.330	265.574.573	171.015.768	763.007.667
Obaveze po osnovu derivata	37.991	-	-	-	-	37.991
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	6.625.115	3.670.259	10.592.577	1.288.341	8.217	22.184.509
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	389.882.737	26.023.751	83.149.335	11.027.137	2.307.229	512.390.189
Subordinarne obaveze	12.274	-	74.074	1.976.469	-	2.062.817
Ostale obaveze	4.494.638	72.791	358.843	1.201.512	651.803	6.779.587
Ukupno	401.052.755	29.766.801	94.174.829	15.493.459	2.967.249	543.455.093
Plative garancije	576.288	2.557.493	7.434.260	4.531.217	2.950.083	18.049.341
Činidbene garancije	1.743.020	3.108.764	10.023.578	14.548.730	295	29.424.387
Nepokriveni akreditivi	-	-	86.788	-	-	86.788
Ukupno	2.319.308	5.666.257	17.544.626	19.079.947	2.950.378	47.560.516
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2024. godine	(235.155.283)	(8.580.842)	19.628.875	231.001.167	165.098.141	171.992.058
Na dan 31.12.2023. godine	(202.146.624)	19.086.167	(17.804.459)	215.650.256	95.779.473	110.564.813

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontovani tokovi gotovine monetarne aktive i monetarne pasive na dan 31. decembar 2023. godine

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 - 3 meseca	Od 3 - 12 meseci	Od 1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.199.666	-	-	-	-	98.199.666
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.052.724	198.419	173.617	2.440.556	-	43.865.316
Kredit i potraživanja od Komitenata	10.335.861	23.610.039	86.376.631	175.219.573	90.415.660	385.957.764
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	16.447.750	9.394.945	6.168.244	66.145.807	10.827.345	108.984.091
Ostala sredstva	2.187.576	596.944	125.698	-	-	2.910.218
Ukupno	168.223.577	33.800.347	92.844.190	243.805.936	101.243.005	639.917.055
Obaveze po osnovu derivata	2.203	-	-	-	-	2.203
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	7.729.131	448.676	6.109.044	580.211	-	14.867.062
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	351.018.034	9.585.858	86.251.669	16.550.151	1.340.131	464.745.843
Subordinarne obaveze	15.389	-	146.472	260.662	1.791.332	2.213.855
Ostale obaveze	3.438.672	421.302	282.541	1.160.503	562.076	5.865.094
Ukupno	362.203.429	10.455.836	92.789.726	18.551.527	3.693.539	487.694.057
Plative garancije	3.211.233	1.742.354	5.815.070	2.156.183	1.663.023	14.587.863
Činidbene garancije	4.676.970	2.515.990	12.043.853	7.447.970	106.970	26.791.753
Nepokriveni akreditivi	278.569	-	-	-	-	278.569
Ukupno	8.166.772	4.258.344	17.858.923	9.604.153	1.769.993	41.658.185
Neto ročna neusklađenost						
Na dan 31.12.2023. godine	(202.146.624)	19.086.167	(17.804.459)	215.650.256	95.779.473	110.564.813
Na dan 31.12.2022. godine	(245.372.899)	12.372.229	42.546.078	194.849.447	92.982.802	97.377.655

Nediskontovani novčani tokovi koji proističu iz pozicija monetarne aktive i pasive obuhvataju buduće novčane tokove po osnovu bilansnih pozicija i budućih kamata.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.3. Tržišni rizik**

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik - u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je minimiziranje potencijalnog negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Za postizanje ovog cilja, Banka je uspostavila sistem upravljanja deviznim rizikom, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima, koji omogućava pouzdan proces za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu deviznog rizika. U cilju adekvatnog upravljanja deviznim rizikom Banka je uspostavila sistem limita devizno otvorenih pozicija ukupno i po valutama. Kontrolu ispunjenosti limita dnevno sprovodi Sektor za upravljanje rizicima.

Cilj upravljanja cenovnim rizikom je minimiziranje potencijalnog negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na tržištu u knjizi trgovanja. Banka je minimizirala pozicije u knjizi trgovanja u skladu sa usmerenjima NLB Grupe. U cilju adekvatnog upravljanja cenovnim rizikom Banka je uspostavila sistem limita knjige trgovanja. Kontrolu usklađenosti sa limitima dnevno sprovodi Sektor za upravljanje rizicima. Na dan 31.12.2024. godine Banka nije imala otvorenih pozicija u knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, kojom se vrši jasno razgraničavanje procesa preuzimanja tržišnih rizika od procesa upravljanja tim rizicima. Primarnu ulogu u procesu upravljanja tržišnim rizikom ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Banke ovim rizicima.

4.3.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa. Izloženost ovoj vrsti rizika zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive.

Banka upravlja sledećim vidovima kamatnog rizika:

- rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk);
- rizik krive prinosa (yield curve risk) – kome je izložena usled promene oblika krive prinosa;
- bazni rizik (basis risk) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija (optionality risk) – kome je izložena zbog ugovorenih opcija – kredita s mogućnošću prevremene otplate, depozita s mogućnošću prevremenog povlačenja i drugo.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je održavanje prihvatljivog nivoa izloženosti kamatnom riziku sa aspekta uticaja na finansijski rezultat kao i na ekonomsku vrednost Banke, vođenjem adekvatne politike ročne usklađenosti perioda ponovnog formiranja kamatne stope, usklađivanja odgovarajućih izvora sa plasmanima prema vrsti kamatne stope i ročnosti, kao i projekcijom kretanja krive prinosa na inostranom i domaćem tržištu. Prevažno, Banka upravlja marginom internog prinosa kroz cenu kredita i depozita, fokusirajući se na kamatnu maržu.

Banka posebno sagledava uticaj promene kamatnih stopa i strukture kamatonosne aktive i pasive sa aspekta ročnosti, ponovnog formiranja kamatnih stopa i valutne strukture i upravlja njihovim uticajem na ekonomsku vrednost kapitala.

Banka procenjuje uticaj koji bi mogao imati šok kamatnih stopa (pozitivni i negativni pomaci kamatnih stopa na referentnim krivama prinosa) za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.

Proces upravljanja kamatnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva sveobuhvatno i blagovremeno prepoznavanje uzroka koji dovode do nastanka rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.3. Tržišni rizik****4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)**

Merenje, odnosno procena kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog kamatnog rizika korišćenjem sledećih metoda:

- GAP analiza;
- Analiza osetljivosti;
- Analiza baznog rizika;
- Analiza kredit spred rizika – uticaj osetljivosti promene kreditnog spreda na portfolio hartija od vrednosti.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke i podrazumeva proces definisanja sistema limita izloženosti Banke, kao i definisanje i sprovođenje mera za ublažavanje kamatnog rizika.

Kontrola i praćenje kamatnog rizika obuhvata proces praćenja usklađenosti sa uspostavljenim sistemom limita, kao i monitoring definisanih mera za umanjenje izloženosti kamatnom riziku Banke. Kontrola kamatnog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja, kao i nezavistan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o kamatnom riziku podrazumeva jasno determinisan sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Banke o upravljanju kamatnim rizikom.

Interni limiti determinišu se na osnovu internog izveštaja o kamatom GAP-u, koji obuhvata sve pozicije bilansa. Interni limiti postavljeni su u okviru apetita za rizike, a odnose se na pokazatelj ekonomske vrednosti kapitala, pokazatelj kreditnog spreda na portfolio hartija od vrednosti i pokazatelj kamatnog prihoda.

Pokazatelj ekonomske vrednosti kapitala (u daljem tekstu EVE) koristi se za merenje izloženost kamatnom riziku, koja proizilazi iz neusklađenosti kamatonosne aktive i kamatonosne pasive prema periodu do ponovnog formiranja kamatne stope (za pozicije sa tržišno promenljivom stopom) odnosno periodu inicijalno ugovorenog dospeća (za pozicije sa fiksnom i administrativnom kamatnom stopom) i pretpostavljene promene kamatne stope.

EVE predstavlja odnos promene neto sadašnje vrednosti (NPV) očekivanih tokova gotovine aktive umanjena za sadašnju vrednost očekivanih tokova pasive korigovana za sadašnju vrednost očekivanih tokova gotovine po osnovu vanbilansnih stavki (u skladu sa predefinisanim scenarijima promene kamatnih stopa) i osnovnog kapitala Banke.

Merenje uticaja osetljivosti promene kamatnih stopa na neto kamatne prihode (u daljem tekstu NII) sprovodi se primenom stresnih scenarija promene kamatnih stopa. Uticaj promene kamatnih stopa na NII obračunava se poređenjem baznog scenarija sa scenarijom sa stresiranom kamatnom stopom u skladu sa predefinisanim pretpostavkama promene kamatnih stopa.

Rizik kreditnog spreda (marže) predstavlja rizik nastanka negativnih efekata vrednovanja portfolija HOV usled promena kreditnog spreda prouzrokovanog kreditnim rejtingom izdavaoca HoV. Pokazatelj kreditnog spreda predstavlja uticaj promene kreditnog spread-a na vrednost portfolija HoV koji se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) i po amortizacionom trošku (AC) u odnosu na osnovni kapital.

Tokom 2024. godine pokazatelji kamatnog rizika (EVE, NII i pokazatelj kreditnog spreda) su se kretali u okviru interno definisanih limita.

Usklađenost sa interno definisanim limitima kamatnog rizika na kraju izveštajnog perioda:

	Limiti	31.12.2024.	31.12.2023.
Pokazatelj kreditnog spreda na portfolioju HoV (promena vrednosti portfolija HoV u odnosu na osnovni kapital)	8%	0,47%	2,45%
Pokazatelj kamatnog prihoda (promena kamatnog prihoda u odnosu na osnovni kapital)	3,5%	1,43%	1,53%

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Usklađenost sa interno definisanim limitima ekonomske vrednosti kapitala (EVE; % u odnosu na osnovni kapital):

	31.12.2024.	31.12.2023.
Na dan	3,39%	2,32%
Prosek za period	2,88%	1,71%
Maksimalan za period	3,55%	2,92%
Minimalan za period	1,42%	0,86%
Limit	8%	8%

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP-u kamatnog rizika na dan 31.12.2024. godine

Izloženost kamatnom riziku može se sagledati i na osnovu Izveštaja o GAP-u kamatnog rizika monetarne aktive i pasive:

	Do 1 meseca	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno kamatonosno	Nekamatonosno	<i>U hiljadama dinara</i> Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	57.120.580	-	-	-	-	57.120.580	54.691.402	111.811.982
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	33.014.424	3.192.052	81.745	99.227	-	36.387.448	80.382	36.467.830
Kredit i potraživanja od komitenata	141.649.205	65.093.543	60.579.629	95.340.884	13.802.925	376.466.186	3.107.806	379.573.993
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	5.099.057	1.755.200	23.794.543	36.751.039	29.064.749	96.464.588	4.342.268	100.806.856
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	2.216.606	2.216.606
Ukupno	236.883.266	70.040.795	84.455.917	132.191.150	42.867.674	566.438.802	64.438.464	630.877.267
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	37.991	37.991
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	6.284.488	4.827.014	10.358.120	-	-	21.469.622	543.149	22.012.771
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	379.858.457	25.781.801	80.818.816	7.472.794	570.704	494.502.572	15.839.170	510.341.744
Subordinirane obaveze	-	-	1.755.224	-	-	1.755.224	12.274	1.767.497
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	6.515.208	6.515.208
Ukupno	386.142.945	30.608.815	92.932.160	7.472.794	570.704	517.727.418	22.947.792	540.675.211
Neto ročna neusklađenost na dan:								
31. decembar 2024. godine	(149.259.679)	39.431.980	(8.476.243)	124.718.356	42.296.970	48.711.384	41.490.672	90.202.056
31. decembar 2023. godine	(175.557.208)	70.725.074	24.197.090	104.436.421	10.022.789	33.824.166	55.393.608	89.217.774

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)

Izveštaj o GAP–kamatnog rizika monetarnog podbilansa na dan 31.12.2023. godine

	Do 1 meseca	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno kamatonosno	Nekamatonosno	<i>U hiljadama dinara</i> Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	42.216.174	-	-	-	-	42.216.174	55.983.492	98.199.666
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	43.521.361	162.875	72.710	57.053	-	43.813.999	15.706	43.829.705
Kredit i potraživanja od komitenata	82.476.523	71.265.137	109.424.403	59.599.733	3.543.320	326.309.116	2.620.636	328.929.752
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	14.050.243	8.902.212	4.820.782	60.322.431	7.719.942	95.815.610	2.916.328	98.731.938
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	-	2.910.218	2.910.218
Ukupno	182.264.301	80.330.224	114.317.895	119.979.217	11.263.262	508.154.899	64.446.380	572.601.279
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	2.203	2.203
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i centralnoj banci	7.814.137	415.608	6.097.329	170.543	-	14.497.617	75.014	14.572.631
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	350.007.372	9.189.542	82.265.870	15.372.253	1.240.473	458.075.510	3.336.397	461.411.907
Subordinirane obaveze	-	-	1.757.606	-	-	1.757.606	15.389	1.772.995
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	-	5.623.769	5.623.769
Ukupno	357.821.509	9.605.150	90.120.805	15.542.796	1.240.473	474.330.733	9.052.772	483.383.505
Neto ročna neusklađenost na dan:								
31. decembar 2023. godine	(175.557.208)	70.725.074	24.197.090	104.436.421	10.022.789	33.824.166	55.393.608	89.217.774
31. decembar 2022. godine	(195.434.497)	48.908.237	60.805.225	96.430.292	10.788.440	21.497.697	56.731.231	78.228.928

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.3. Tržišni rizik (nastavak)****4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)**

Izveštaj o GAP-u kamatnog rizika monetarnog podbilansa sadrži monetarne bilansne pozicije raspoređene prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope ili preostalom periodu do dospeća, u zavisnosti od toga koji period je kraći. U skladu sa navedenim, korišćena je konzervativna pretpostavka da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca.

Rukovodstvo Banke veruje da odgovarajuća usklađenost pozicija po vrsti kamatne stope i periodu ponovnog formiranja predstavlja dobar preduslov za ostvarivanje zahtevanog finansijskog rezultata uz očuvanje ekonomske vrednosti kapitala.

Rizik od promene kamatnih stopa

Pored praćenja kamatnog gepa, upravljanje kamatnim rizikom podrazumeva i praćenje osetljivosti aktive i pasive Banke na različita scenarija promene kamatne stope. Banka redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje procene uticaja promene ključnih faktora na kamatni rizik Banke.

U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremenog vraćanja kredita, koje Banka procenjuje na bazi istorijskih kretanja i ekspertске procene. Banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju i štednje stanovništva primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija.

Osnovna scenarija za stresno testiranje pokazatelja ekonomske vrednosti kapitala obuhvataju: standardni šok – paralelno pomeranje krive prinosa za +/- 400 bps za RSD i +/-200 bps za ostale valute, rotaciju krive kao i rast / pad kratkoročne krive. Efekti navedenih scenarija na osnovni kapital Banke dati su u tabeli:

OSNOVNA SCENARIJA	2024		2023	
	Promena NPV u MRSD	EVE (% osnovnog kapitala)	Promena NPV u MRSD	EVE (% osnovnog kapitala)
+ 200bp/400bp	-1.414.808	-1,70%	-1.517.880	-1,84%
- 200bp/400bp	1.378.269	1,65%	628.875	0,76%
STEEPENER	-2.826.442	-3,39%	791.199	0,96%
FLATTENER	2.471.359	2,96%	-1.430.411	-1,74%
SHORT IR UP	486.595	0,58%	-1.914.277	-2,32%
SHORT IR DOWN	-944.654	-1,13%	1.719.283	2,09%

Banka takođe primenjuje standardizovani šok kamatnih stopa i to paralelni rast i pad kamatnih stopa za 200 baznih poena:

STANDARDIZOVANI ŠOK KAMATA	2024		2023	
	Promena NPV u MRSD	EVE (% osnovnog kapitala)	Promena NPV u MRSD	EVE (% osnovnog kapitala)
+ 200bp	151.764	0,18%	132.620	0,16%
-200bp	-631.762	-0,76%	-1.271.350	-1,54%

U modeliranju scenarija za testiranje pokazatelja kamatnog prihoda koriste se pretpostavke u delu promene kriva prinosa na bazi istorijskih serija proseka tromesečnih razlika između tržišnih i primenjenih kamatnih stopa kao i scenario paralelnog pomeranja krive prinosa za 100 baznih poena za valutu RSD, odnosno 50 baznih poena za valute EUR, USD, CHF i ostale valute zbirno, posmatrano u periodu do godinu dana.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.3. Tržišni rizik (nastavak)****4.3.1. Kamatni rizik (nastavak)**

Analiza osetljivosti Banke, odnosno uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke kao posledica paralelnog povecanja i smanjenja kamatne stope, uz pretpostavku konstantne finansijske pozicije, data je u tabeli:

<i>U hiljadama dinara</i>	Paralelno povećanje od 100/50 b.p.	Paralelno smanjenje od 100/50 b.p.	Udeo u osnovnom kapitalu
2024.			
Na dan 31. decembra	1.194.722	(1.194.722)	1,43%
2023.			
Na dan 31. decembra	1.262.916	(1.262.916)	1,53%

4.3.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa.

Proces upravljanja deviznim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o deviznom riziku.

Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke koji dovode do nastanka deviznog rizika što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti deviznom riziku, kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti.

Merenje, odnosno procena deviznog rizika predstavlja kvantitativnu procenu identifikovanog deviznog rizika, korišćenjem sledećih tehnika:

- GAP analiza i pokazatelj deviznog rizika;
- VaR;
- Stress test;
- Backtesting.

Pokazatelj deviznog rizika izračunava se stavljanjem u odnos ukupne rizične devizne pozicije i regulatornog kapitala Banke. Regulatorni limit za pokazatelj deviznog rizika iznosi maksimalno 20% regulatornog kapitala Banke.

Ublažavanje deviznog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke kroz postavljanje sistema limita i definisanje mera za ublažavanje deviznog rizika.

Kontrola i praćenje deviznog rizika obuhvata praćenje i nadzor usklađenosti pozicija sa interno i eksterno definisanim limitima, kao i monitoring definisanih i preduzetih mera. Kontinuiranim praćenjem i kontrolom deviznog rizika u toku dana omogućeno je blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja deviznog rizika u okviru definisanih limita. Kontrola deviznog rizika podrazumeva kontrolu na svim nivoima upravljanja kao i nezavisan sistem kontrole koji sprovode organizacioni delovi nadležni za internu reviziju i praćenje usklađenosti poslovanja.

Izveštavanje o deviznom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja i sprovodi se na dnevnom nivou.

Banka usklađuje svoje poslovanje sa regulatorno propisanim limitom deviznog rizika, koji predstavlja odnos zbira otvorene devizne pozicije i pozicije u zlatu i regulatornog kapitala.

Pregled ukupne rizične devizne pozicije i regulatorno definisanog pokazatelja deviznog rizika na dan 31. decembar:

	31.12.2024.	31.12.2023.
Ukupna rizična devizna pozicija	3.408.262	1.671.232
Regulatorni kapital	84.907.818	84.188.105
Pokazatelj deviznog rizika	4,01%	1,99%
Regulatorno propisan limit	20%	20%

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2024. godine

						U hiljadama dinara				
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u USD	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	43.930.391	152.933	130.549	114.567	44.328.440	-	-	-	67.483.542	111.811.982
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.005.572	1.137.343	143.268	1.111.122	5.397.305	4.157.771	-	-	26.912.754	36.467.830
Kredit i potraživanja od komitenata	2.173.051	1.234	-	-	2.174.285	227.498.520	-	33.221	149.867.967	379.573.993
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	29.949.736	10.690.213	-	840.081	41.480.030	-	-	-	59.326.826	100.806.856
Ostala sredstva	831.180	1.171	917	102	833.370	2.775	3	-	1.380.458	2.216.606
Ukupno	79.889.930	11.982.894	274.734	2.065.872	94.213.430	231.659.066	3	33.221	304.971.547	630.877.267
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-	-	37.991	37.991
Depoziti i ostale obaveze prema bankama dr. fin. institucijama i centralnoj banci	4.723.102	1.388.284	11.500	1.174	6.124.060	65	-	-	15.888.646	22.012.771
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	288.453.175	11.569.604	9.981.740	2.983.449	312.987.968	119.897	-	-	197.233.879	510.341.744
Subordinirane obaveze	1.769.951	-	-	-	1.769.951	0	-	-	(2.454)	1.767.497
Ostale obaveze	606.794	102.720	58.077	15.467	783.058	2.342.471	-	-	3.389.679	6.515.208
Ukupno	295.553.022	13.060.608	10.051.317	3.000.090	321.665.037	2.462.433	0	0	216.547.741	540.675.211
Neto devizna pozicija 31.12.2024. godine	(215.663.092)	(1.077.714)	(9.776.583)	(934.218)	(227.451.607)	229.196.633	3	33.221	88.423.806	90.202.056
Neto devizna pozicija 31.12.2023. godine	(203.753.023)	236.665	(9.778.310)	(2.062.842)	(215.357.510)	210.146.290	3	44.881	94.384.110	89.217.774

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Devizni rizik (nastavak)

Pregled monetarne aktive i monetarne pasive po valutama na dan 31. decembar 2023. godine

						U hiljadama dinara				
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u valuti	Devizna klauzula u EUR	Devizna klauzula u USD	Devizna klauzula u CHF	Dinarske pozicije	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	42.658.653	216.714	171.850	229.580	43.276.797	-	-	-	54.922.869	98.199.666
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.580.380	1.956.111	217.255	1.094.125	8.847.871	330.132	-	-	34.651.702	43.829.705
Kredit i potraživanja od komitenata	2.299.065	1.122	-	-	2.300.187	211.771.083	-	44.880	114.813.602	328.929.752
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	28.893.389	9.982.518	-	-	38.875.907	8.189	-	-	59.847.842	98.731.938
Ostala sredstva	672.116	1.229	973	163	674.481	400	3	-	2.235.334	2.910.218
Ukupno	80.103.603	12.157.694	390.078	1.323.868	93.975.243	212.109.804	3	44.880	266.471.349	572.601.279
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-	-	2.203	2.203
Depoziti i ostale obaveze prema bankama dr. fin. institucijama i centralnoj banci	2.836.722	509.867	37.793	29.254	3.413.636	51	-	-	11.158.944	14.572.631
Depoziti i ostale obaveze prema deponentima	278.797.192	11.324.485	10.096.401	3.342.620	303.560.698	459.620	-	-	157.391.589	461.411.907
Subordinirane obaveze	1.776.015	-	-	-	1.776.015	-	-	-	(3.020)	1.772.995
Ostale obaveze	446.697	86.677	34.194	14.836	582.404	1.503.843	-	(1)	3.537.523	5.623.769
Ukupno	283.856.626	11.921.029	10.168.388	3.386.710	309.332.753	1.963.514	-	(1)	172.087.239	483.383.505
Neto devizna pozicija 31.12.2023. godine	(203.753.023)	236.665	(9.778.310)	(2.062.842)	(215.357.510)	210.146.290	3	44.881	94.384.110	89.217.774
Neto devizna pozicija 31.12.2022. godine	(194.397.780)	(1.199.521)	(3.225.830)	(3.101.969)	(201.925.100)	205.611.012	19	41.538	74.501.459	78.228.928

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Devizni rizik (nastavak)

Pregled desetodnevno VaR-a

Banka vrši i stresno testiranje deviznog rizika kojim se procenjuje potencijalni uticaj specifičnih događaja i / ili promene više finansijskih varijabli na finansijski rezultat, kapital i pokazatelj deviznog rizika.

VaR označava najveći mogući gubitak u portfoliju Banke tokom određenog perioda i pri unapred definisanom intervalu poverenja. Banka izračunava jednodnevni i desetodnevni VaR, sa intervalom poverenja od 99%, na deviznim pozicijama (devizni VaR). Banka izračunava VaR primenom autoregresivnog-heteroskedastičnog modela GARCH, za koji nije tražila odobrenje Narodne banke Srbije, u cilju procene regulatornih kapitalnih zahteva za devizni rizik.

Devizni VaR se računa na pozicijama u stranoj valuti, kao i na dinarskim pozicijama indeksiranim valutnom klauzulom koje su sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Pregled desetodnevno VaR-a sa intervalom poverenja od 99% za 31.12.2024. i 31.12.2023. godinu je prikazan kao što sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>	Na dan	Prosek	Maksimalan	Minimalan
31.12.2024.				
Devizni rizik	8.488	6.127	83.534	161
31.12.2023.				
Devizni rizik	7.210	3.061	22.754	295

4.4. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka mogućeg gubitka za Banku, gde njegov uzrok može biti: nedostatak ili greške kod funkcionisanja unutrašnjih procesa Banke, sistema i ljudi ili zbog spoljnih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne i strateški i reputacioni rizik. Zbog značaja, reputacioni rizik se uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom. Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat:

- neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja,
- internih i eksternih prevara,
- neadekvatne prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu,
- potraživanja klijenata Banke,
- distribucije neadekvatnih proizvoda,
- novčanih kazni i penala usled povreda zakonskih obaveza,
- štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i
- sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: Finansiranje privrednih subjekata, Trgovina i prodaja, Brokerski poslovi s fizičkim licima, Bankarski poslovi s privrednim društvima, Bankarski poslovi s fizičkim licima, Platni promet, Usluge za račun klijenta i Upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o štetnim događajima i identifikovanim operativnim rizicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Organizaciona jedinica Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima Upravnom odboru Banke, Izvršnom odboru Banke, Odboru za reviziju, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i Odboru za operativne rizike.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4. Operativni rizik (nastavak)

U Banci je formiran Odbor za operativne rizike koji je odgovoran za nadzor nad upravljanjem operativnim rizicima, a posebno prati sprovođenje usvojenih politika iz oblasti operativnog rizika, razmatra identifikovane operativne rizike i štetne događaje, prati primenu mera za upravljanje operativnim rizikom, prati bezbednosne pretnje i incidente, prati rizični profil Banke, kao i ostala vaša pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizikom.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika Banke vrši se kroz kvantitativnu i / ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika Banke. Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke i ukazuju na određeni operativni rizik i veću izloženost u nastanku štetnih događaja operativnog rizika.

Profil operativnih rizika Banke predstavlja izloženost Banke operativnom riziku i predstavlja osnovu za donošenje odluka koje vode ka unapređenju postojećeg profila operativne rizičnosti i približavanja ciljnom profilu. Postojeći profil operativnih rizika je rezultat identifikacije i ocene operativnih rizika u okviru definisanih procesa, od strane organizacionih jedinica Banke, koja se sprovodi najmanje jednom godišnje. On uključuje operativne rizike koje zaposleni, koji su odgovorni za praćenje operativnih rizika, kao i drugi zaposleni koji učestvuju u identifikaciji, prepoznaju u okviru svojih organizacionih jedinica u svom radu ili izvan njih.

Banka je uspostavila sistem praćenja štetnih događaja i sa njima povezanih identifikovanih operativnih rizika na dnevnom nivou. U cilju efikasnog praćenja, u svakoj organizacionoj jedinici Banke imenovani su zaposleni koji su odgovorni za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka o operativnim gubicima, kao i za tačnost i ažurnost unetih podataka. Posebna pažnja se posvećuje i izveštavanju o potencijalnim štetnim događajima po osnovu operativnih rizika, u cilju identifikacije uzroka koji su doveli do događaja, a nakon toga i definisanja dodatnih mera koje doprinose unapređenju: procesa rada, procedura, internih kontrola. Praćenje potencijalnih i realizovanih štetnih događaja se vrši centralizovano u okviru nadležne organizacione jedinice Banke zadužene za upravljanje rizicima.

Banka je definisala nultu toleranciju na sledeće štetne događaje: interni i eksterni kriminal, događaji koji za posledicu imaju odliv i/ili obelodanjivanje informacija neovlašćenim licima, pranje novca i finansiranje terorizma, zloupotrebe na tržištu finansijskih instrumenata, ostale vrste štetnog ponašanja, uključujući koruptivne prakse.

U periodu od 1.1. – 31.12.2024. godine Banka je izvršila redovno usklađivanje internih akata koji definišu sveobuhvatan proces upravljanja operativnim rizicima sa standardima NLB Grupe.

Upravljanje operativnim rizikom u Banci uključuje sledeće aktivnosti: identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrola, izveštavanje. Banka definiše i preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika. Proaktivno reaguje na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih poslovnih aktivnosti u Banci, definisanje i realizaciju mera za unapređenje procesa i internih kontrola.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji donetih mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice Banke u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji mogu nastati.

Takođe, Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa trećim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovorenih strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja informacionog sistema i procesa Banke, u slučaju prekida poslovanja koji su prouzrokovani elementarnim nepogodama, negativnim uticajima spoljnih faktora, velikim kvarovima računarske opreme, epidemijama, kao i ograničavanja gubitaka u takvim situacijama, Banka je usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja. Banka je takođe, izradila i usvojila Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DR plan).

Banka jednom godišnje sprovodi Analizu uticaja na poslovanje (BIA) za sve organizacione jedinice, kada poslovne funkcije procenjuju prioritete oporavka poslovnih procesa i aplikacija. Nakon sprovedene Analize uticaja na poslovanje vrši se ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja i planova oporavka (DR plan).

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.5. Rizici ulaganja Banke

Rizik ulaganja Banke predstavlja rizik ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Ulaganja Banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala Banke, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumeva ulaganje kojim Banka stiče udeo ili akcije lica koje nije lice u finansijskom sektoru. Ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne smeju preći 60% kapitala Banke, s tim što se ovo ograničenje ne odnosi na sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja.

Pokazatelji rizika ulaganja (ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine i ulaganja u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru), u 2024. godini kretala se u okviru propisanih limita.

4.6. Rizik izloženosti

Velika izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i lica povezana sa Bankom jeste izloženost koja iznosi preko 10% kapitala Banke.

U svom poslovanju, Banka vodi računa o usklađenosti sa regulatorno definisanim limitima izloženosti:

- izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Banke;
- zbir svih velikih izloženosti Banke ne sme preći 400% kapitala Banke.

Definisani limiti izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica odnose se i na lica povezana sa Bankom.

Izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i izloženost prema licima povezanim sa Bankom, u 2024. godini kretala se u okviru propisanih limita.

4.7. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji.
- Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.

Banka upravlja rizikom zemlje na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolija. Merenje i kontrolu izloženosti pojedinačnog plasmana riziku zemlje, Banka vrši određivanjem kategorije internog rejtinga zemlje dužnika, a na osnovu rejtinga dodeljenog od strane međunarodno priznatih rejting agencija i utvrđivanjem limita izloženosti kao procentom od kapitala Banke u zavisnosti od kategorije internog rejtinga zemlje. Merenje i kontrolu izloženosti portfolija riziku zemlje Banka vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom zemlje, Banka definiše limite izloženosti pojedinačno po zemljama porekla dužnika.

Plasmani Banke koji su odobreni dužnicima sa sedištem izvan Republike Srbije, za finansiranje poslovanja u Republici Srbiji, čije se izmirenje finansijskih obaveza prema Banci očekuje iz izvora poslovanja ostvarenog u Republici Srbiji, predstavljaju potraživanja Banke bez izloženosti riziku zemlje porekla dužnika.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.8. Klimatski rizici

Klimatske promene predstavljaju jedan od najznačajnijih izazova sa kojima se čovečanstvo susreće. Ekstremni događaji povezani sa klimatskim uslovima (suše, poplave, zemljotresi, rastuća koncentracija gasova staklene bašte u atmosferi, i dr.) dovode ne samo do negativnih efekata na ekosistem, već predstavljaju i neposrednu pretnju po finansijsku stabilnost. Zbog toga, tema vezana za životnu sredinu i socijalno upravljanje postaje sve važnija za finansijski sektor. Tome u prilog govori i činjenica, da se na globalnom nivou, rizici povezanim sa klimom već više godina zaredom uvrstavaju u najznačajnije rizike sadašnjosti i budućnosti.

Klimatske promene stvaraju kako fizički rizik koji proizilazi iz prirodnih opasnosti, tako i tranzicioni rizik koji potiče od ekonomske transformacije ili bilo koje promene koja zahteva drastično smanjenje ili eliminaciju gasova sa efektom staklene bašte. Efikasno suočavanje sa uzrocima klimatskih promena zahteva kolektivne napore i sveobuhvatan i sistematski pristup. Tranzicioni rizici za zemlje Zapadnog Balkana su posebno izraženi.

Banka je orijentisana ka održivom finansiranju, poštuje najviše međunarodne standarde i vrednosti u obezbeđivanju finansijskih proizvoda i usluga, razvija aktivnosti na polju zaštite životne sredine i zaštite ljudskih i radnih prava. Usvajanjem Politike i Procedure o zaštiti životne i društvene sredine, definisala je standarde za identifikovanje i upravljanje rizicima životne i društvene sredine u procesu odobravanja i praćenja plasmana.

Tokom 2024. godine u vezi sa upravljanjem ESG (Environmental, Social and Governance – Životna sredina, Društvo i Upravljanje) rizicima, Banka je nastavila da unapređuje postavljeni ESMS Sistem (Environmental and Social Management System – Sistem upravljanja rizicima po životnu i društvenu sredinu), sprovodi dodatne obuka za sve zaposlene, ali i specijalističe obuka za ključne zaposlene u domenu ESG-a, unapređuje sistem praćenja strateški najbitnijih ESG indikatora na nivou Banke i na nivou portfolija. Na kvartalnim sednicama Komiteta održivosti, najviši menadžmenta je upoznat sa aktivnostima u ovoj oblasti.

Banka nastavlja da teži finansiranju projekata i instrumenata koji podstiču održivost, i sa druge strane, da ograničava i isključuje finansiranje projekata i aktivnosti za koje se utvrdi da mogu imati negativan uticaj.

Klimatski rizici mogu uticati na očekivane kreditne gubitke - klijenti koji su izloženi klimatskim rizicima mogu zbog toga imati pogoršanje kreditne sposobnosti što može dovesti do porasta očekivanih kreditnih gubitaka. S obzirom na strukturu Bančinog portfolija, geografsku i sektorsku, razmatraju se uticaji klimatskih promena na portfolio. Imajući u vidu da je jedan od najznačajnijih fizičkih klimatskih rizika u našoj zemlji suša, Banka posebno analizira i prati ovaj rizik. Banka ne očekuje značajan uticaj materijalizacije klimatskih rizika na očekivane kreditne gubitke za sada.

Takođe, i na procenu fer vrednosti instrumenata, klimatski rizici mogu da utiču ali Banka je procenila da isti nisu značajno uticali i da ih za sada nije potrebno dodatno izolovati s obzirom da se fer vrednost već procenjuje na bazi tržišnih informacija i da su učesnici na tržištu već uzeli u obzir navedeno prilikom određivanja cene imovine ili obaveza, u skladu sa MSFI 13 merenjem fer vrednosti.

Prepoznajući važnost odgovornog poslovanja definisan je postupak za rešavanje i davanje odgovora na prigovore / žalbe po osnovu direktnog ili indirektnog uticaja poslovanja i aktivnosti Banke na životnu i društvenu sredinu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9 Fer vrednost finansijske aktive i pasive

4.9.1. Pregled knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti finansijske aktive i pasive koja se ne vrednuje po fer vrednosti

U hiljadama dinara

	31.12.2024.					31.12.2023.				
	Računovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Računovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska aktiva										
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.811.982	111.811.982	-	111.811.982	-	98.199.666	98.199.666	-	98.199.666	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	36.467.830	36.467.830	-	36.467.830		43.829.705	43.829.705	-	43.829.705	
Dati kredit i plasmani klijentima	379.573.993	358.784.581	-	358.784.581		328.929.752	311.806.667	-	-	311.806.667
Ostala sredstva	3.550.608	3.550.608	-	-	3.550.608	3.828.154	3.828.154	-	-	3.828.154
Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanom trošku	46.599.869	48.710.853	32.285.911	15.578.942	846.000	18.538.677	18.437.101	4.443.930	13.194.360	798.811
Finansijska pasiva										
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	22.012.771	22.062.529	-	-	22.062.529	14.572.631	14.613.343	-	-	14.613.343
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	510.341.744	509.314.571	-	-	509.314.571	461.411.907	461.481.934	-	-	461.481.934
Subordinirane obaveze	1.767.497	1.767.497	-	-	1.767.497	1.772.995	1.772.995	-	-	1.772.995
Ostale obaveze	6.515.208	6.515.208	-	-	6.515.208	5.623.769	5.623.769	-	-	5.623.769

Obračunata fer vrednosti datih kredita i plasmana klijentima bazira se na aktuelnim nivoima kamatnih stopa, a kojim je respektovana promena trenda na tržištu.

Kod gotovine i potraživanja kod banaka knjigovodstvena vrednost je jednaka fer vrednosti iz razloga što su navedene izloženosti raspoložive u svakom trenutku, jer su većina plasmana prema bankama prekonoćna oročenja ili plasmani do sedam dana ročnosti.

Obračun fer vrednosti primljenih depozita klijenata obračunat je u skladu sa prosečnim kamatnim stopama na depozite objavljenim na sajtu NBS na dan 31.12.2024. godine.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.9. Fer vrednost finansijske aktive i pasive (nastavak)

4.9.2. Finansijski instrumenti koji se mere po fer vrednosti

Aktiva	31.12.2024.				31.12.2023.			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna aktiva / pasiva po fer vrednosti
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha (u dinarima)	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha (u stranoj valuti)	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	37.879	28.186.280	-	28.224.159	26.522	45.683.754	-	45.710.276
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	18.976.618	6.940.159	-	25.916.777	17.331.414	17.012.362	8.189	34.351.965
Ukupno	19.014.497	35.126.439	-	54.140.936	17.357.936	62.696.116	8.189	80.062.241

U nivo 1 raspoređuju se finansijski instrumenti kojima se trguje na međunarodnom tržištu i kod kojih postoji dostupna adekvatna cena ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja, ukoliko su u pitanju instrumenti sa Beogradske berze (obveznice Republike Srbije i Republike Srpske kojima se trguje na međunarodnom tržištu, Republika Slovenija, USA), dok nivo 2 sadrži hartije od vrednosti čija se fer vrednost procenjuje na osnovu interno razvijenih modela koji se baziraju na informacijama sa aukcija ili sa sekundarnog tržišta hartija od vrednosti (obveznice RS u RSD i EUR). U slučaju neraspolaganja informacijama sa primarnog i sekundarnog trgovanja za hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije u valuti EUR, koriste se bezrizične stope (Euribor do 1y i swap kamatne stope preko 1y) uvećane za riziko premiju dostupnu na eksternim informacionim sistemima (Reuters, Bloomberg).

Fer vrednost aktive za koju ne postoje direktne informacije o trgovanju se raspoređuje u nivo 3 (municipalne obveznice), dok se akcije (učešća u kapitalu) svrstavaju u nivo 1.

Tokom 2024. godine nije bilo promena nivoa HoV u portfoliju Banke.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.10. Upravljanje kapitalom**

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima u skladu sa obimom i strukturom svojih poslovnih aktivnosti, a cilj upravljanja kapitalom je nesmetano ostvarenje ciljeva poslovne politike Banke.

Obračun kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala je usklađen sa Bazel III standardima.

Osnovni ciljevi upravljanja kapitalom su:

- očuvanje minimalnog regulatornog zahteva (EUR 10 miliona);
- održavanje zaštitnih slojeva kapitala;
- poštovanje minimalnih regulatornih pokazatelja adekvatnosti kapitala uvećanih za zaštitne slojeve kapitala;
- održavanje poverenja u sigurnost i stabilnost poslovanja;
- ostvarenje poslovnih i finansijskih planova;
- podržavanje očekivanog rasta plasmana;
- omogućavanje optimuma budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja;
- ostvarenje politike dividendi.

Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog kapitala (koga čine osnovni akcijski i dodatni osnovni kapital) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala predstavljaju odnos kapitala (ukupnog, osnovnog ili osnovnog akcijskog) Banke i zbira: rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja / isporuke po osnovu slobodnih isporuka, rizične aktive po osnovu izloženosti riziku izmirenja / isporuke (osim po osnovu slobodnih isporuka), rizične aktive po osnovu izloženosti tržišnim rizicima, rizične aktive po osnovu izloženosti operativnom riziku, rizične aktive po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti i rizične aktive po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.

Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja / isporuke po osnovu slobodnih isporuka se utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve klase aktive. Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku se dobija množenjem recipročne vrednosti propisanog pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva za operativni rizik, utvrđenog kao trogodišnji prosek proizvoda indikatora izloženosti po svim linijama poslovanja i propisanih stopa kapitalnog zahteva za svaku poslovnu liniju.

Adekvatnost kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje i u svakom trenutku ih održava na nivoima koji nisu niži od propisanih:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala Banke na nivou većem od 4,5% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala;
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke na nivou većem od 6% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala; i
- pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala banke većem od 8% uvećanog za zaštitne slojeve kapitala.

U odnosu na kraj prethodne godine promena pokazatelja adekvatnosti kapitala je pod uticajem rasta kapitala radi uključivanja dobiti iz ranijeg perioda, rasta kreditne aktivnosti, i slično. Prilikom obračuna regulatornog kapitala, Banka je primenila odredbe Odluke o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke u skladu sa kojom je umanjen negativni efekat promene fair vrednosti hartija od vrednosti Republike Srbije.

Uvođenjem zaštitnih slojeva kapitala povećava se otpornost banke na gubitke, smanjuju se prekomerne ili potcenjene izloženosti i ograničava se raspodela kapitala. Na dan 31.12.2024, zaštitni slojevi za očuvanje kapitala Banke sastoje se iz elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu od 2,5% rizične aktive za zaštitni sloj za očuvanje kapitala, 1% rizične aktive za zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i 1,84% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji za zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.10. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Pokazatelji adekvatnosti kapitala	U hiljadama dinara	
	31.12.2024	31.12.2023.
Osnovni kapital	84.772.373	83.179.829
Osnovni akcijski kapital	84.398.863	82.806.319
Dodatni osnovni kapital	373.510	373.510
Dopunski kapital	1.509.146	1.757.606
Odbitne stavke od kapitala	(1.373.701)	(749.330)
Kapital	84.907.818	84.188.105
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	315.976.453	266.950.255
Rizična aktiva po osnovu izloženosti operativnom riziku	51.828.100	43.876.275
Rizična aktiva po osnovu izloženosti tržišnim rizicima	3.408.361	-
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	22,87%	27,09%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	22,47%	26,52%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	22,37%	26,40%

Na dan 31.12.2024. godine svi propisani pokazatelji adekvatnosti kapitala su bili iznad regulatornih limita uvećanih za SREP dodatak Narodne banke Srbije.

Banka Strategijom i Planom upravljanja kapitalom obezbeđuje održavanje nivoa i strukturu internog kapitala koji pruža adekvatnu podršku rastu plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, sprovođenju politike dividendi, kao i prilagođavanje promenama u regulatornim zahtevima.

Na dan 31.12.2024. godine Banka je obračunavala i pokazatelj leveridža u skladu sa regulatornim zahtevom, koji predstavlja količnik osnovnog kapitala i iznosa izloženosti koje ulaze u obračun predmetnog pokazatelja.

Plan upravljanja kapitalom, kao deo sistema upravljanja kapitalom, sadrži:

- strateške ciljeve i period za njihovo ostvarivanje;
- opis procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom, planiranje njegovog adekvatnog nivoa i odgovornosti za taj proces;
- procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- ograničenja u vezi sa raspoloživim internim kapitalom;
- prikaz i obrazloženje efekata stres testiranja na interne kapitalne zahteve;
- alokaciju kapitala;
- plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Banka na kontinuiranoj osnovi sprovodi proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa prirodom, obimom i složenosti poslovnih aktivnosti, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima, politikama za upravljanje pojedinačnim rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom, kao i Planom za upravljanje kapitalom.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala, kao dokumentovan i kontinuiran proces ispunjava sledeće uslove:

- zasnovan je na identifikaciji i merenju rizika;
- pruža sveobuhvatnu procenu i praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- obezbeđuje adekvatan nivo raspoloživog internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke;
- uključen je u sistem upravljanja Bankom i donošenje odluka;
- predmet je redovne analize, praćenja i provere.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**4.10. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Faze procesa interne procene adekvatnosti kapitala u Banci obuhvataju:

- utvrđivanje materijalno značajnih rizika, u skladu sa kvalitativnim i kvantitativnim kriterijumima;
- obračun iznosa internih kapitalnih zahteva;
- obračun iznosa stresiranih internih kapitalnih zahteva;
- određivanje ukupnog internog kapitalnog zahteva;
- poređenje sledećih elemenata:
 - regulatornog kapitala i raspoloživog internog kapitala;
 - minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;
 - zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva;
 - redovno praćenje internih kapitalnih zahteva i limita.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA

Rukovodstvo koristi pretpostavke i procene koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza u toku izveštajnog perioda. Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima uz primenu koncepta očekivanog kreditnog gubitka.

Ključni izvori neizvesnosti kod procena*Rezervisanja za kreditne gubitke*

Obezvredjenje sredstava koja se procenjuju metodom amortizovanog troška kao i finansijska imovina po FVOCI, finansijske garancije i obaveze po kreditima se utvrđuje na način koji je opisan u računovodstvenoj politici 3(j).

Obezvredjenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, kako bi se zaštitio kapital Banke u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvredjenje plasmana i rezervisanja vrše se u skladu sa očekivanim gubitkom, koji može da se dogodi u razumnom roku, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita (finansijske teškoće), opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Obezvredjenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata ili realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja na grupnoj i pojedinačnoj osnovi. Način i metodološke osnove pojedinačnog i grupnog obezvređenja detaljno su opisani u tački 4.1.

Utvrdjivanje fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata predstavlja iznose po kojima se sredstva mogu razmeniti ili obaveze izmiriti između upućenih, voljnih strana u transakciji po tržišnim uslovima.

Banka vrši vrednovanje finansijskih instrumenata po:

- fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- fer vrednosti kroz ostali rezultat, sa priznavanjem „recycling“ ili bez priznavanja u bilansu uspeha.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Finansijska sredstva i obaveze klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha se, u postupku naknadnog vrednovanja mere po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Dobici / gubici koji proističu od promene fer vrednosti ovih finansijskih instrumenata, njihovi prihodi od dividendi, kao i kursne razlike se priznaju u bilansu uspeha. Ne sprovodi se test na potencijalno obezvređenje ovih finansijskih instrumenata.

Nakon početnog priznavanja, instrumenti kapitala naknadno se odmeravaju u zavisnosti od toga da li imaju kotiranu tržišnu cenu. Instrumenti kapitala koji imaju kotiranu tržišnu cenu odmeravaju se po tržišnoj vrednosti, a investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu odmeravaju se korišćenjem tehnika procene, pri čemu se kombinuje više raspoloživih pristupa i tehnika za merenje fer vrednosti.

Investicije u instrumente kapitala koji se ne drže radi trgovanja i koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se mere, u postupku naknadnog vrednovanja, po fer vrednosti, bez uključivanja troškova prodaje ili drugih troškova pri prestanku priznavanja. Uz izuzetak primljenih dividendi koji se priznaju u bilansu uspeha, svi drugi vezani dobiti i gubici, uključujući i komponentu kursnih razlika, se priznaju u ostalom rezultatu, preko kapitala.

Iznosi prikazani u ostalom rezultatu se ne mogu naknadno preneti u bilans uspeha, iako se kumulirani dobiti ili gubici mogu transferisati unutar kapitala, na neraspoređenu dobit.

Investicije u dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat se, nakon inicijalnog priznavanja.

Banka za vrednovanje dužničke instrumente kroz bilans uspeha i ostali rezultat primenjuje sledeće metodologije:

- Metodologiju usklađivanja sa tržištem (mark to market) i
- Metodologiju interno razvijenih modela za vrednovanje (mark to model).

Metodologija usklađivanja sa tržištem podrazumeva metod vrednovanja kod kojeg se vrednovanje vrši na osnovu cena dostupnih na tržištu. Banka primenjuje ovaj metod za one finansijske instrumente za koje postoji dostupna cena koja se menja na dnevnoj osnovi ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja, ukoliko su u pitanju instrumenti sa Beogradske berze.

Metod interno razvijenih modela koristi se u situaciji kada za određeni finansijski instrument nisu dostupni nezavisni izvori tržišnih informacija, Banka sumnja u njihovu objektivnost ili su u pitanju manje likvidne pozicije.

Finansijski derivati naknadno se preračunavaju po tržišnoj vrednosti. Tržišne vrednosti finansijskih derivata se dobijaju na osnovu različitih tehnika procene, uključujući diskontovanje novčanih tokova. Promena vrednosti finansijskih derivata se računovodstveno iskazuje u okviru pasive, odnosno aktive i bilansa uspeha.

Valutni forward/swap vrednuje se korišćenjem mark to model s obzirom da je sekundarno tržište nedostupno.

Nominalna vrednost pozicije u valutnim swap/forward ugovorima računa se kao količina određene valute koja je bazna i koja se ne menja do dospeća tog instrumenta pomnožene srednjim kursom te valute u odnosu na valutu RSD, saglasno metodologiji Narodne banke Srbije.

Promene fer vrednosti finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti vrši se u slučaju:

- promena u fer vrednosti koja je posledica promene sopstvenog kreditnog rizika obaveze iskazuje se u ostalom rezultatu; a
- preostali iznos promene fer vrednosti obaveze se iskazuje u bilansu uspeha.

Osnovna metoda vrednovanja finansijskih obaveza je diskontovanje budućih očekivanih novčanih tokova. Svi novčani tokovi se diskontuju sa odgovarajućom stopom prinosa.

Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja i derivati, posle početnog priznavanja i odmeravanja, vrednuju se po fer vrednosti.

Promena fer vrednosti finansijske obaveze koja se drži radi trgovanja, uključuje se u prihode, odnosno rashode perioda u kome su nastali.

5. KORIŠĆENJE PROCENJIVANJA (nastavak)

Ključni izvori neizvesnosti kod procena (nastavak)

Koncept fer vrednosti

Prilikom merenja fer vrednosti Banka se opredeljuje za pristup / tehnike koje treba da maksimiziraju upotrebu relevantnih javno dostupnih podataka (engl. „observable inputs“), a da minimiziraju korišćenje podataka koji nisu javno dostupni (engl. „unobservable inputs“).

Na raspolaganju su 3 pristupa za merenje fer vrednosti:

- tržišni pristup;
- prihodni pristup;
- troškovni pristup.

Banka vrši utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata na dan bilansa. Kad god je moguće Banka vrši merenje fer vrednosti upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije po tržišnim uslovima (finansijski instrumenti kojima se trguje na međunarodnom tržištu i kod kojih postoji dostupna adekvatna cena ili kojima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja).

U suprotnom dok nivo 2 sadrži hartije od vrednosti čija se fer vrednost procenjuje na osnovu interno razvijenih modela koji se baziraju na informacijama sa aukcija ili sa sekundarnog tržišta hartija od vrednosti (obveznice Republike Srbije u RSD i EUR). U slučaju neraspologanja informacijama sa primarnog i sekundarnog trgovanja za hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije u valuti EUR, koriste se bezrizične stope (Euribor do 1y i swap kamatne stope preko 1y) uvećane za riziko premiju dostupnu na eksternim informacionim sistemima (Reuters, Bloomberg).

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, fer vrednost se određuje upotrebom interno razvijenih modela. Interno razvijeni modeli uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (primarno i sekundarno trgovanje), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju kao određujuće za cenu, u skladu sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata. Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Metode procene se podešavaju i testira njihova ispravnost upotrebom cena iz uočljivih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih uočljivih tržišnih podataka.

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena, osim ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim uočljivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (bez modifikovanja ili preformulisanja) ili je zasnovana na metodi procene čije varijable uključuju samo podatke koji su uočljivi na tržištu. Kada cena ostvarena u transakciji daje najbolji dokaz fer vrednosti prilikom inicijalnog priznavanja, finansijski instrumenti se inicijalno mere po ceni transakcije i sve razlike između te cene i vrednosti koja je inicijalno ustanovljena metodom procene se naknadno iskazuju u bilansu uspeha, u zavisnosti od pojedinačnih činjenica i okolnosti transakcije, ali ne kasnije od momenta kada je procena podržana uočljivim tržišnim podacima ili kada je transakcija zaključena.

Sve razlike između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i iznosa koji može da zavisi od neuočljivih parametara priznaju se u okviru bilansa uspeha bez odlaganja, ali se priznaju tokom veka trajanja instrumenta na odgovarajući način ili prilikom njihovog otkupa, prenosa ili otuđenja, ili kada fer vrednost postane uočljiva. Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata i priznavanje efekata procene se sprovodi na osnovu odredbi Metodologije Vrednovanje hartija od vrednosti.

6. FINANSIJSKA AKTIVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I POŠTENA (FER) VREDNOST

Metodologija i pretpostavke koje su korišćene za obračun poštene (fer) vrednosti za navedena finansijska sredstva i obaveze koja nisu evidentirana po poštenoj vrednosti u finansijskim izveštajima su sledeće:

(i) *Sredstva i obaveze kod kojih je sadašnja vrednost u knjigama približno jednaka poštenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna i sa kratkoročnim dospećem (do godine dana) pretpostavlja se da je sadašnja knjigovodstvena vrednost približno jednaka poštenoj vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez specificiranog roka dospeća i svih finansijskih instrumenata koji imaju promenljivu kamatnu stopu.

(ii) *Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Poštena vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena poštena vrednost sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom u najvećem delu odgovara knjigovodstvenoj vrednosti s obzirom da ugovorene kamatne stope ne odstupaju od tržišnih. Banka nema materijalno značajnih odstupanja po ovom osnovu jer je tokom 2024. godine usklađivala pasivne kamatne stope sa tržišnim. S obzirom na ročnost instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom (uglavnom manja od 1 godine), najveći procenat je zanođen u skladu sa tržišnim kamatnim stopama

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihodi / rashodi od kamata se sastoje od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Prihodi po osnovu:		
Plasmana (uključujući i REPO plasmane) bankama i drugim finansijskim organizacijama	2.065.701	2.060.460
Plasmana komitentima	27.583.636	23.614.027
Deponovanih likvidnih sredstava i obavezne rezerve Narodne Banke Srbije	439.157	278.452
Hartija od vrednosti koje se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.939.062	2.685.514
Lizing ugovora – prestanak priznavanja	4.637	7.835
Prihodi od kamata	34.032.193	28.646.288
Rashodi po osnovu:		
Depozita i ostalih obaveza banaka i drugih fin. organizacija	(550.698)	(283.956)
REPO transakcija sa Narodnom bankom Srbije	-	(437)
Depozita i ostalih obaveza komitenta	(4.167.810)	(2.118.197)
Primljenih kredita	(214.846)	(211.751)
Lizing ugovora	(70.535)	(45.706)
Rashodi od kamata	(5.003.889)	(2.660.047)
Neto prihod po osnovu kamata	29.028.304	25.986.241

Svi prihodi i rashodi od kamata prikazani u prethodnoj tabeli su obračunati korišćenjem metode efektivne kamatne stope, osim onih koji se odnose na hartije od vrednosti koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha (obračunati korišćenjem ugovorene kamatne stope), lizing ugovora (obračunati korišćenjem inkrementalne stope zaduživanja) kao i aktuarski obračun.

8. NETO PRIHOD /PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihodi / rashodi od naknada i provizija se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	2024.	2023.
Prihodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	4.726.913	4.551.667
Naknade za odobrene kredite i garancije	528.495	455.029
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	1.830.122	1.623.896
Naknade za brokerske i kastodi usluge	68.859	37.962
Naknade po poslovima sa karticama	3.128.002	3.053.150
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	65.645	53.607
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	1.150.449	731.995
	11.498.485	10.507.306
Prihodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	144.647	131.704
Naknade za odobrene kredite i garancije	2.489	3.499
Naknade za brokerske i kastodi usluge	42.524	31.138
Naknade po poslovima sa karticama	506.247	565.301
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	12.173	899
	708.080	732.541
Prihodi od naknada	12.206.565	11.239.847
Rashodi u dinarima		
Naknade za usluge platnog prometa	(232.624)	(226.686)
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	(79.242)	(128.346)
Naknade po poslovima sa karticama	(853.041)	(858.672)
Naknade po osnovu upita u Kreditni biro	(60.911)	(51.108)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(69.338)	(63.826)
	(1.295.156)	(1.328.638)
Rashodi u stranoj valuti		
Naknade za usluge platnog prometa	(133.931)	(128.648)
Naknade za odobrene kredite i garancije	(40.630)	-
Naknade po poslovima sa karticama	(1.085.077)	(1.250.164)
Naknade i provizije po osnovu ostalih bankarskih usluga	(51.409)	(63.212)
	(1.311.047)	(1.442.024)
Rashodi od naknada	(2.606.203)	(2.770.662)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	9.600.362	8.469.185

Banka nema materijalnih izvora prihoda po osnovu naknada i provizija koji bi zahtevali obelodanjivanje u skladu sa MSFI 15.

9. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Neto dobitak / (gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata se sastoji od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Prihodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - SWAP	68.255	269.174
Prihodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - FORWARD	-	495
	68.255	269.669
Rashodi od promene fer vrednosti derivata namenjenih trgovanju - SWAP	(297.150)	(51.754)
	(297.150)	(51.754)
Neto dobitak / (gubitak)	(228.895)	217.915

10. NETO DOBITAK / (GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja se sastoji od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	15.463	1.543
Dobici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	397	23.417
Dobici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – FORWARD i SWAP	579.939	587.868
Gubici po osnovu prestanka priznavanja fin.instr.koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(152.056)	-
Gubici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz BU – FORWARD i SWAP	(609.733)	(314.861)
Neto dobitak / (gubitak)	(165.990)	297.967

Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 15.463 hiljada dinara odnose se na obveznice Republike Srbije u stranoj valuti u iznosu od 13.864 hiljada dinara, obveznice stranih država u iznosu od 1.531 hiljada dinara i trezorske zapise stranih država u iznosu od 68 hiljada dinara.

Dobici po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti i ostalih plasmana po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 397 hiljada dinara odnose se na obveznice Republike Srbije u dinarima.

Dobici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 579.939 hiljada dinara odnose se na SWAP sa povezanim bankama u iznosu od 544.102 hiljada dinara i FORWARD u iznosu od 35.837 hiljada dinara.

Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 152.056 hiljada dinara odnose se na obveznice Republike Srbije u iznosu od 83.242 hiljada dinara, obveznice stranih država u iznosu od 68.806 hiljada dinara i trezorske zapise stranih država u iznosu od 8 hiljada dinara.

Gubici po osnovu prestanka priznavanja derivata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 609.733 hiljada dinara odnose se na SWAP sa povezanim bankama u iznosu od 608.696 hiljada dinara i FORWARD u iznosu od 1.037 hiljada dinara.

11. NETO (RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 2023.
Neto (rashod) kursnih razlika nastalih po osnovu ugovorene valutne klauzule	(293.804)	(271.887)
Neto (rashod) kursnih razlika nastalih po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti – ugovorena devizna klauzula	-	(19)
Neto prihod / (rashod) kursnih razlika nastalih po osnovu promene vrednosti obaveza	658	(139)
Neto prihod kursnih razlika nastalih po osnovu ugovorene valutne klauzule - lizing ugovori	2.389	1.410
Neto prihod / (rashod) kursnih razlika nastalih po osnovu deviznih potraživanja i obaveza	285.253	(97.847)
Neto (rashod)	(5.504)	(368.482)

12. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto rashodi obezvređenja finansijskih sredstava se odnose na:

	2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 2023.
Rashode indirektnih otpisa fin. sred. koja se vrednuju po amort. vredn.	(9.189.893)	(8.537.259)
Rashode rezervisanja za vanbilansne pozicije	(1.105.345)	(741.892)
Rashode dužničkih HoV - po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(40.616)	(22.480)
Gubitke po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	(457.891)	(1.844.965)
Rashode po osnovu direktnih otpisa plasmana	(5.938)	(1.554)
Prihode od ukidanja indirektnih otpisa fin. sred. koja se vrednuju po amort. vredn.	7.874.183	7.496.486
Prihode od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	998.745	968.817
Prihode od naplate otpisanih potraživanja	1.033.746	685.879
Prihode dužničkih HoV - po fer vrednosti kroz ostali rezultat	138.724	151.911
Neto rashod	(754.285)	(1.845.057)

U 2024. godini naplaćena otpisana potraživanja iznose 1.033.746 hiljada dinara. Najveći deo iznosa odnosi se na naplatu potraživanja iz vanbilansne evidencije za koja je prethodno izvršen otpis prenosom iz bilansa na vanbilans, od čega se na naplatu kredita fizičkih lica odnosi 639.115 hiljada dinara, a ostatak u iznosu od 337.505 hiljada dinara se odnosi na naplatu kredita pravnih lica i na naplatu od banka u stečaju u iznosu od 57.125 hiljada dinara.

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izveštaja nisu izvršene materijalno značajne naplate obezvređenih plasmana koje bi uticale na ukidanje ispravke vrednosti.

Efekti po osnovu kreditnog rizika dužničkih hartija od vrednosti u iznosu neto prihoda 98.108 hiljada dinara Banka je priznala u okviru kapitala na poziciji gubici po osnovu dužničkih instrumenata (rashodi dužničkih HoV po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 40.616 hiljada dinara i prihodi po istom osnovu u iznosu od 138.724 hiljade dinara). Ove pozicije su izuzete iz strukture tabele promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja za vanbilans.

Odlukom o privremenim ograničenju kamatnih stopa donete 23.12.2024.godine kod ugovora o kreditu zaključenog sa fizičkim licima u periodu do 31.12.2025. godine ograničene su kamatne stope na stambene kredite na 5%, zbog čega je Banka u skladu sa MSFI 9 obračunala gubitak od modifikacija u bilansu uspeha u iznosu od 457.981 hiljada RSD. Gubitak po osnovu modifikacija je obračunat na portfoliju bruto izloženosti 60.997.806 hiljada RSD Iznos modifikacije predstavlja razliku između stanja kredita na dan obračuna i diskontovane vrednosti novčanih tokova izmenjenih planova otplate korišćenjem inicijalne kamatne stope.

12. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

KRETANJE NA RAČUNIMA ISPRAVKI VREDNOSTI I REZERVISANJIMA ZA VANBILANS

Ispravke vrednosti za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti za godinu koja se završila 31. decembra 2024:

	Gotovina i sredstva kod Centralne banke (napomena 21)	Hartije od vrednosti- obveznice lokalne samouprave i korporat, (napomena 23)	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija (napomena 24)	Kredit i potraživanja od komitentima (napomena 25)	Investicije u zavisna društva (napomena 27)	Ostala sredstva (napomena 32)	Vanbilansne obaveze (napomena 40)	Ukupno
Stanje 1. januara 2024.	39.657	128.159	15.244	6.649.761	136.564	1.117.838	414.881	8.502.104
Nova ispravka vrednosti	45.300	166.018	48.850	8.267.377	-	662.348	1.105.345	10.295.238
Smanjenje ispravke vrednosti	(40.759)	(89.773)	(51.093)	(7.055.224)	-	(637.334)	(998.745)	(8.872.928)
Kursne razlike	(24)	(25)	(36)	(8.166)	-	(103)	-	(8.354)
Otpis	-	-	-	(1.263.032)	-	(556.795)	-	(1.819.827)
Ostale promene	-	-	-	215.474*	(136.564)**	-	-	78.910
Stanje 31. decembra 2024.	44.174	204.379	12.965	6.806.190	-	585.954	521.481	8.175.143

* efekat priznavanja prihoda od kamate na obezvređene kredite primenom alternativnog koncepta IRC metoda koji se odnosi na netiranje prihoda od kamata i rashoda ispravki vrednosti

** ukidanje ispravke vrednosti po osnovu prodaje/naplate zavisnog društva

12. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

Banka je u 2024. godini izvršila povećanje neto rashoda ispravke vrednosti plasmana vrednovanih po amortizovanoj vrednosti i rezervisanja za vanbilansne obaveze u iznosu od 1.422.310 hiljada dinara.

Od ostalih promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja iznos od 1.819.827 hiljade dinara odnosi se na otpis koji je Banka sprovela u 2024. godini prenosom sa bilansne na vanbilansnu evidenciju na osnovu Odluke NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive.

U toku 2024. godine prodajom zavisnog društva Društvo za upravljanje UCITS fondom KomBank Invest a.d., Beograd zatvorena je ispravka vrednosti u iznosu od 136.564 hiljada dinara (prikazana u koloni Investicije u zavisna društva).

Ispravke vrednosti za finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prikazane su u narednoj tabeli:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Stanje na početku godine	272.465	401.896
Nova ispravka vrednosti	40.616	22.480
Smanjenje ispravke vrednosti	(138.724)	(151.911)
Stanje na kraju godine	174.357	272.465

Sva finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za godinu koja se završila 31. decembra 2024. su sa aspekta nivoa obezvređenja kategorizovana u nivo I.

13. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Dobitak po osnovu prestanka priznavanja fin.instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	30.444	12.791
Neto dobitak	30.444	12.791

14. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNČKE PODUHVALE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Dobitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena i zavisna društva	17.962	-
Neto dobitak	17.962	-

Navedeni dobitak se odnosi na prodaju 100,00% vlasničkog učešća u Društvu za upravljanje UCITS fondom „KomBank Invest“ a.d. Beograd u septembru 2024. godine.

15. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Ostali prihodi operativnog poslovanja	258.212	224.923
Prihodi od dividendi i učešća	5.448	8.136
Ukupno	263.660	233.059

U okviru ostalih prihoda operativnog poslovanja u iznosu od 258.212 hiljada dinara najznačajniji iznosi odnose se na prihode po osnovu refundacije sudskih troškova i komunalnih troškova u iznosu od 68.310 hiljada dinara, po osnovu refundacija troškova isplata zaposlenima u iznosu 48.949 hiljada dinara, po osnovu davanja u zakup nepokretnosti u iznosu od 46.633 hiljada dinara, prihoda od naplaćenih troškova službenih mobilnih telefona po ovlašćenju zaposlenih i korišćenja službenog vozila u privatne svrhe u iznosu od 31.272 hiljada dinara.

U periodu januar – decembar 2024. godine Banka je primila dividende po osnovu ostalih učešća i akcija u iznosu od 5.448 hiljada dinara koje čine deo pozicije ostalih prihoda, i to dividende od učešća u vlasništvu VISA Inc. u iznosu od 4.094 hiljada dinara i Dunav osiguranja u iznosu od 1.354 hiljada dinara.

16. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi se sastoje od:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Troškovi zarada	3.608.749	3.361.786
Troškovi naknada zarada	674.222	602.858
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	525.316	490.615
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	1.132.947	1.063.771
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	18.043	27.427
Rezervisanja za primanja zaposlenih – neto (napomena 36)	97.635	141.597
Ostali lični rashodi	815.930	489.273
Ukupno	6.872.842	6.177.327

Ostali lični rashodi najvećim delom se odnose na godišnje nagrade zaposlenima.

17. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Troškovi amortizacije – nematerijalna ulaganja (napomena 28.2)	297.038	307.618
Troškovi amortizacije – nekretnine i oprema (napomena 29.2)	893.720	636.862
Troškovi amortizacije – lizing sredstava (napomene tačke 29.2 i 29.4)	424.671	381.315
Ukupno	1.615.429	1.325.795

18. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove	184.607	379.825
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih drugih rezervisanja	15.365	-
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji	24.321	748.836
Prihodi od prodaje nekretnina stečenih naplatom potraživanja	10.095	50.300
Prihodi od smanjenja obaveza	1.471	28.158
Naplaćene naknade, štete i penali	17.671	19.064
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	169.702	44.837
Prihodi od promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	1.038	-
Prihodi od promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	17.557	1.349
Drugi prihodi	70.207	35.588
Ukupno	512.034	1.307.957

U okviru ostalih prihoda u 2024. godini, najznačajniju stavku čine prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 184.607 hiljada dinara se najvećim delom odnose na povlačenje i odricanje od tužbi koje se odnose na obradu kreditnih zahteva i NKOSK, kao i ukidanje neiskorišćenih rezervisanih sredstava i ukidanje rezervisanja po presudama donetim u korist Banke.

Prihodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina u iznosu od 169.702 hiljada dinara se odnose na novu procenu vrednosti investicionih nekretnina od čega se najznačanija stavka odnosi na prihod od procene investicione nekretnine na Novom Beogradu u iznosu od 152.594 hiljada dinara.

19. OSTALI RASHODI

Ostali rashodi se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	2024.	2023.
Troškovi materijala	403.353	444.794
Troškovi proizvodnih usluga	2.728.775	2.613.013
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	4.090.407	3.592.712
Troškovi poreza	109.536	133.716
Troškovi doprinosa	862.536	809.881
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	363.485	-
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osn. sred., nemater. imovine i zaliha	15.473	9.224
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	138.966	189.431
Gubici od prodaje opreme	342	4.429
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava namenjenih prodaji	108	33.337
Rashodi po osnovu promene vrednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	5.709	100.294
Rashodi po osnovu prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	8.897	560
Rashodi po osnovu rezervisanja po sudskim sporovima (napomena 36)	644.897	1.067.272
Rashodi po osnovu ostalih rezervisanja	80.964	-
Ostali operativni troškovi	48.642	57.377
Drugi rashodi	1.421.221	782.143
Ukupno	10.923.311	9.838.183

19. OSTALI RASHODI (nastavak)**a) Troškovi proizvodnih usluga**

U okviru pozicije troškovi proizvodnih usluga, koji za 2024. godinu iznose 2.728.775 hiljada dinara (2023: 2.613.013 hiljada dinara) najznačajniji iznose odnose se na troškove održavanja informatičke opreme i softvera u iznosu od 623.738 hiljada dinara (2023: 593.970 hiljada dinara), troškove reklame i propagande u zemlji u iznosu od 452.756 hiljada dinara (2023: 408.961 hiljada dinara), troškove procesiranja platnih kartica kao i na poštanske troškove u iznosu od 261.239 hiljada dinara (2023: 295.588 hiljada dinara), troškove SMS servisa u iznosu od 231.388 hiljada dinara (2023: 251.384 hiljada dinara), troškove tekućeg održavanja poslovnog prostora i ostale opreme u iznosu od 180.025 hiljada dinara (2023: 189.327 hiljada dinara), troškove upravljanja i održavanja POS mreže i druge opreme za platne kartice u iznosu od 162.245 hiljada dinara (2023: 165.327 hiljada dinara), troškove održavanja opreme za elektronsko bankarstvo u iznosu od 159.052 hiljada dinara (2023: 119.278 hiljada dinara).

b) Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa), koji za 2024. godinu iznose 4.090.407 hiljada dinara (2023: 3.592.712 hiljada dinara) se u najvećem delu odnose na troškove osiguranja depozita u iznosu od 1.874.981 hiljada dinara (2023: 1.768.806 hiljada dinara). Strukturu ostalih troškova u poziciji nematerijalnih troškova između ostalog čine: troškovi copetence card centra u iznosu od 301.516 hiljada dinara (2023: 189.842 hiljade dinara), troškovi obezbeđenja imovine u iznosu od 200.329 hiljada dinara (2023: 222.083 hiljada dinara), sudski troškovi i administrativne takse u iznosu od 194.733 hiljada dinara (2023: 168.877 hiljada dinara), troškovi advokatskih usluga u iznosu od 194.612 hiljada dinara (2023: 167.195 hiljada dinara), troškovi ostalih eksternih usluga za HR i marketing u iznosu od 172.384 hiljada dinara (2023: 80.630 hiljada dinara) i troškovi transporta novca u iznosu od 164.990 hiljada dinara (2023: 149.303 hiljada dinara).

c) Drugi rashodi

U okviru pozicije drugih rashoda, koji za 2024. godinu iznose 1.421.221 hiljadu dinara (2023: 782.143 hiljadu dinara) između ostalih evidentirani su rashodi po osnovu plaćenih faktura osiguravajućem društvu za polise životnog osiguranja klijenata vinkuliranih u korist Banke u iznosu od 521.216 hiljada dinara (2023: 397.792 hiljada dinara), a čije je plaćanje na svoj teret preuzela Banka. Navedene polise se koriste kao kolateral za odobrene kredite fizičkim licima. Takođe, u ovoj poziciji su prikazani i rashodi po polisama za korisnike setova tekućih računa i putnog osiguranja internacionalnih platnih kartica u iznosu od 24.263 hiljada dinara (2023: 23.338 hiljada dinara). Dodatno, na ovoj poziciji evidentirani su troškovi pružanja usluga posredovanja u prodaji proizvoda banke u iznosu 171.785 hiljada dinara (2023: 93.229 hiljada dinara) kao i troškovi postupka prinudne naplate u iznosu od 132.847 hiljada dinara (2023: 126.416 hiljada dinara). Strukturu drugih rashoda čine i rashodi po osnovu rashodovanja stanja prolaznih računa u ukupnom iznosu od 484.126 hiljada dinara (2023: 0 dinara).

d) Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove

Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove u ukupnom iznosu od 644.897 hiljada dinara (napomena 36) rezultat su povećanje rashoda za 1.132 novih predmeta i povećanja rashoda za aktivne predmete iz ranijih godina po osnovu evaluacije i obračuna kamata.

20. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez**20.1. Komponente poreza na dobit su sledeće:**

	2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 2023.
Tekući porez na dobitak	(2.230.436)	(1.821.728)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	105.114	15.751
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(177.485)	(102.908)
Ukupno	(2.302.807)	(1.908.885)

Imajući u vidu da je iznos obračunate obaveze za porez na dobit za 2024. godinu veći od iznosa uplaćenih akontacija, Banka je na dan 31.12.2024. iskazala tekuće poreske obaveze u iznosu od 381.075 hiljada dinara.

20.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano u sledećoj tabeli:

	31.12.2024.		U hiljadama dinara 31.12.2023.	
Dobitak/ Gubitak pre oporezivanja	18.886.510		16.970.271	
Porez obračunat po domaćoj stopi poreza na dobit	(2.832.976)	15,00%	(2.545.541)	15,00%
Poreski efekti trajnih razlika:				
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(43.975)	0,23%	(87.276)	0,51%
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu kamata po osnovu dužničkih HOV čiji je izdavalac RS	666.943	-3,53%	616.607	-3,63%
Poreski efekti primljenih dividendi od rezidenata	203	0,00%	133	0,00%
Poreski efekti transfernih cena	(177)	0,00%	(87)	0,00%
Poreski efekti kapitalnih dobitaka/gubitaka	(4.675)	0,02%	114.510	-0,67%
Poreski efekti privremenih razlika:				
Poreski efekti prve primene MSFI 9				
Razlika amortizacije obračunate za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	9.080	-0,05%	13.833	-0,08%
Poreski efekti rashoda koji se priznaju u narednom periodu	(233.506)	1,24%	(238.244)	1,40%
Poreski efekti po osnovu umanjenja tekućeg poreza u skladu sa zakonskom regulativom i primenom MRS	208.647	-1,10%	304.337	-1,79%
Efekti privremenih razlika	(72.371)	0,38%	(87.157)	0,51%
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	(2.302.807)		(1.908.885)	
Efektivna poreska stopa	12,19%		11,25%	

20.3. Promene na odloženim porezima su prikazane kao što sledi:

	U hiljadama dinara	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Stanje na dan 1. januara	849.388	1.477.737
Nastanak i ukidanje privremenih razlika	(464.072)	(628.349)
Stanje na dan	385.316	849.388

20. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez (nastavak)

20.4. Odložena poreska sredstva i obaveze

20.4.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

	31. decembar 2024.			31. decembar 2023.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava za poreske i knjigovodstvene potrebe	-	(125.650)	(125.650)	-	(33.353)	(33.353)
Preneti poreski gubici	-	-	-	-	-	-
Efekat promene vrednosti dužničkih i vlasničkih HOV	167.610	(587.496)	(419.886)	418.879	(436.578)	(17.699)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine zaposlenih (MRS19)	48.935	-	48.935	46.305	-	46.305
Obezvređenje imovine	440.534	-	440.534	357.485	-	357.485
Primanja zaposlenih po čl.9 st. 2. ZPDPL obr. a neplaćena u por. periodu	5.549	-	5.549	4.993	-	4.993
Obračunate a neplaćene javne dažbine	432	-	432	567	-	567
Prva primena MSFI 9	-	-	-	-	-	-
Poreski kredit po osnovu konverzije kredita u CHF	-	-	-	-	-	-
Sredstva po rezervisanjima za sudske sporove	373.299	-	373.299	403.220	-	403.220
Aktuarski dobici po rezervisanjima za otpremnine	10.747	(8.965)	1.782	5.366	(8.965)	(3.599)
Obračunate, a neisplaćene otpremnine	60.321	-	60.321	91.469	-	91.469
	1.107.427	(722.111)	385.316	1.328.284	(478.896)	849.388

20.4.2. Kretanja u okviru privremenih razlika tokom 2024. i tokom 2023. godine su prikazana kao što sledi:

	U hiljadama dinara				
	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz neraspoređenu dobit	Stanje 31. decembra
31.12.2024.					
Nekretnine i oprema	(33.353)	(97.402)	5.782	(677)	(125.650)
Hartije od vrednosti	(17.699)	-	(402.187)	-	(419.886)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine (MRS 19)	46.305	2.630	-	-	48.935
Aktuarski dobici/gubici	(3.599)	-	5.381	-	1.782
Obezvređenje imovine	357.485	83.049	-	-	440.534
Primanja zaposlenih po čl.9 st.2. ZPDPL	4.993	556	-	-	5.549
Neplaćene javne dažbine	567	(135)	-	-	432
Rezervisanjima za sudske sporove	403.220	(29.921)	-	-	373.299
Obračunate a neisplaćene otpremnine	91.469	(31.148)	-	-	60.321
Ukupno	849.388	(72.371)	(391.024)	(677)	385.316

20. POREZ NA DOBIT – tekući i odloženi porez (nastavak)

20.4. Odložena poreska sredstva i obaveze (nastavak)

20.4.2. Kretanja u okviru privremenih razlika tokom 2024. i tokom 2023. godine su prikazana kao što sledi:
(nastavak)

	U hiljadama dinara				
	Stanje 1. januara	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Iskazano direktno kroz neraspore- denu dobit	Stanje 31.decembra
31.12.2023.					
Nekretnine i oprema	11.254	(49.913)	81.164	(75.858)	(33.353)
Hartije od vrednosti	533.925	-	(551.624)	-	(17.699)
Dugoročna rezervisanja za otpremnine (MRS 19)	46.535	(230)	-	-	46.305
Aktuarski dobiti/gubici	(8.725)	-	5.126	-	(3.599)
Obezvređenje imovine	360.961	(3.476)	-	-	357.485
Primanja zaposlenih po čl.9. st.2. ZPDPL	1.164	3.829	-	-	4.993
Neplaćene javne dažbine	312	255	-	-	567
Rezervisanjima za sudske sporove	391.679	11.541	-	-	403.220
Obračunate a neisplaćene otpremnine	140.632	(49.163)	-	-	91.469
Ukupno	1.477.737	(87.157)	(465.334)	(75.858)	849.388

20.5. Poreski efekti koji se odnose na Ostali ukupan rezultat

	U hiljadama dinara					
	31. decembar 2024.			31. decembar 2023.		
	Bruto	Porez	Neto	Bruto	Porez	Neto
Efekti promene vrednosti vlasničkih HOV	770.917	(115.641)	655.276	429.567	(64.435)	365.132
Efekti promene vrednosti dužničkih HOV koje se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	1.910.298	(286.545)	1.623.753	3.247.927	(487.189)	2.760.738
Promene po osnovu aktuarskih gubitaka / dobitaka	(35.868)	5.380	(30.488)	(34.172)	5.126	(29.046)
Promene na revalorizacionim rezervama po osnovu osnovnih sredstava	1.291	5.782	7.073	-	81.164	81.164
Ukupno	2.646.638	(391.024)	2.255.614	3.643.322	(465.334)	3.177.988

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

Gotovina i sredstva kod centralne banke uključuje:

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
<i>U dinarima</i>		
Gotovina u blagajni	10.481.574	7.154.515
Žiro račun	42.512.384	47.789.761
Deponovani višak likvidnih sredstava	14.500.000	-
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava oročenih kod NBS	15.147	-
Ostala dinarska novčana sredstva	99	99
	67.509.204	54.944.375
<i>U stranoj valuti</i>		
Gotovina u blagajni	3.210.594	3.934.266
Devizna obavezna rezerva	41.002.446	39.331.311
Ostala novčana sredstva	133.912	29.371
	44.346.952	43.294.948
Ukupno gotovina	111.856.156	98.239.323
Ispravka vrednosti (napomena 12)	(44.174)	(39.657)
Stanje na dan	111.811.982	98.199.666
<i>Korekcije gotovine za izveštaj o tokovima gotovine</i>		
Devizni računi kod stranih banaka	1.871.703	3.914.876
Devizna obavezna rezerva	(41.002.446)	(39.331.310)
Deponovani višak likvidnih sredstava	(14.500.000)	-
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava oročenih kod NBS	(15.147)	-
	(53.645.890)	(35.416.434)
Gotovina iz izveštaja o tokovima gotovine	58.210.266	62.822.889

Banka u izveštaju o tokovima gotovine iskazuje gotovinu na žiro računu kod NBS, gotovinu na računima kod stranih banaka, sredstva na računu kod Centralnog registra hartija od vrednosti i gotovinu u blagajnama.

U okviru žiro računa iskazana je dinarska obavezna rezerva, koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 76/2018 i 77/2023). U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih dinarskih obaveza u toku prethodnog kalendarskog meseca primenom sledećih stopa:

- na dinarske depozite do 730 dana stopa obračuna je 7% i
- na dinarske depozite preko 730 dana stopa obračuna je 2%.

Dodatno, obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir: obračunate obavezne rezerve u dinarima, 46% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve u evrima na depozite do 730 dana i 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve u evrima na depozite preko 730 dana.

Narodna banka Srbije plaća Banci kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve po stopi:

- 0,75% godišnje u periodu 01.01. - 31.12.2024. godine.

21. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Deviznu obaveznu rezervu Banka obračunava na osnovu prosečnog stanja deviznih depozita u toku prethodnog kalendarskog meseca. Deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u devizama na poseban račun kod Narodne banke Srbije i ta sredstva može po potrebi koristiti. Banka je dužna da održava prosečno mesečno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve, s tim što radi ostvarivanja prosečnog dnevnog stanja izdvojene obavezne rezerve dnevno stanje na računu devizne obavezne rezerve može biti manje ili veće od obračunate devizne obavezne rezerve.

Odlukom o obaveznoj rezervi banka kod Narodne banke Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 76/2018 i 77/2023), devizna obavezna rezerva se obračunava primenom sledećih stopa:

- na devizne depozite oročene do 730 dana stopa je 23%;
- na devizne depozite oročene preko 730 dana stopa je 16%;
- na dinarske depozite indeksirane valutnom klauzulom stopa je 100% bez obzira na ročnost.

Na deviznu obaveznu rezervu Banka ne ostvaruje kamatu.

22. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA I OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Potraživanja po osnovu derivata u RSD	66.052	259.160
Obaveze po osnovu derivata u RSD	(37.991)	(2.203)
Neto fer vrednost derivata	28.061	256.957

23. HARTIJE OD VREDNOSTI**23.1. Hartije od vrednosti se sastoje od:**

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u dinarima)	28.224.159	45.718.483
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u stranoj valuti)	25.916.776	34.343.777
Ukupno bruto I	54.140.935	80.062.260
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (u dinarima)	31.222.929	13.992.594
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (u stranoj valuti)	15.581.319	4.546.083
Ukupno bruto II	46.804.248	18.538.677
<i>Ispravka vrednosti (napomena 12)</i>	(204.379)	(128.159)
Ukupno neto	100.740.804	98.472.778

23. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

23.2. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
U dinarima		
Obveznice Republike Srbije	28.186.280	45.683.753
Obveznice lokalne samouprave	-	8.208
Vlasničke hartije od vrednosti	37.879	26.522
Ukupno u dinarima	28.224.159	45.718.483
U stranoj valuti		
Obveznice Republike Srbije	11.861.076	21.801.280
Obveznice stranih država	8.931.662	8.177.578
Trezorski zapisi stranih država	1.737.671	1.734.171
Vlasničke hartije od vrednosti	3.386.367	2.630.748
Ukupno u stranoj valuti	25.916.776	34.343.777
Ukupno	54.140.935	80.062.260

Obveznice lokalne samouprave se ne kotiraju na berzi, dok se ostale hartije vrednovane po FV kroz OCI u najvećem delu kotiraju na berzi.

23.3. Struktura hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti je prikazana u tabeli:

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
U dinarima		
Korporativne obveznice	846.000	846.000
Eskont menica	-	32.899
Obveznice Republike Srbije	30.376.929	13.113.695
Ukupno u dinarima	31.222.929	13.992.594
U stranoj valuti		
Obveznice Republike Srbije	2.274.515	2.228.693
Trezorski zapisi stranih država u stranoj valuti	1.581.578	2.317.390
Obveznice stranih država	11.725.226	-
Ukupno u stranoj valuti	15.581.319	4.546.083
Ukupno bruto	46.804.248	18.538.677
<i>Ispravka vrednosti (napomena 12)</i>	<i>(204.379)</i>	<i>(128.159)</i>
Ukupno neto	46.599.869	18.410.518

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

Plasmani bankama i drugim finansijskim organizacijama uključuju

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
<i>Kreditni dati u dinarima</i>		
REPO transakcije	26.786.170	34.500.000
Kreditni za obrtna sredstva	4.185.353	376.932
Investicioni krediti	28.084	42.183
Ostali plasmani	9.689	24.132
Aktivna vremenska razgraničenja	68.734	40.819
Pasivna vremenska razgraničenja	(397)	(42)
Ispravka vrednosti (napomena 12)	(7.178)	(2.190)
Ukupno u dinarima	31.070.455	34.981.834
<i>Kreditni dati u stranoj valuti</i>		
Devizni račun kod stranih banaka	1.871.703	3.914.876
Overnight krediti	2.779.513	2.577.065
Ostali plasmani stranim bankama	-	876.519
Dati depoziti u stranoj valuti	5.351	825.575
Aktivna vremenska razgraničenja	301	834
Ostala potraživanja	3.699	5.856
Pokrivena jemstva u stranoj valuti	742.595	660.200
Ispravka vrednosti (napomena 12)	(5.787)	(13.054)
Ukupno u stranoj valuti	5.397.375	8.847.871
UKUPNO	36.467.830	43.829.705

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka je imala 'reverse' repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije u iznosu od 26.786.170 hiljada dinara, ugovorene po godišnjoj kamatnoj stopi od 4,56%. Tokom godine plasmani u blagajničke zapise kupljene od Narodne banke Srbije, sa dospećem do 7 dana, plasirani su uz godišnju kamatnu stopu od 4,50% do 4,56%.

Kratkoročno oročeni depoziti i krediti kod banaka u dinarima su deponovani na period do jedne godine uz kamatnu stopu u rasponu od 4,45% do 5,5% godišnje. Kratkoročno oročeni plasmani kod banaka u stranoj valuti deponovani su na period do jedne godine uz kamatnu stopu od 2,36% do 3,9% godišnje za EUR, od 4,14% do 5,25% za USD, od 4,57% do 5,07 za GBP, od 0,2% do 1,40% za CHF.

25. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

Plasmani komitentima

	31. decembar 2024.			31. decembar 2023.		
	Bruto iznos	Ispravka vrednosti (napomena 12)	Knjigovodstvena vrednost	Bruto iznos	Ispravka vrednosti (napomena 12)	Knjigovodstvena vrednost
Privredna društva i registrovana poljoprivredna gazdinstva						
Kredit po transakcionim računima	528.551	(5.706)	522.845	441.941	(7.092)	434.849
Kredit za obrtna sredstva	108.618.828	(1.673.001)	106.945.827	93.466.851	(2.219.017)	91.247.834
Investicioni krediti	94.495.512	(1.458.949)	93.036.563	76.382.202	(1.605.608)	74.776.594
Kredit za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva	833.009	(9.566)	823.443	1.136.928	(48.752)	1.088.176
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama	42.759	(42.759)	-	42.818	(42.818)	-
Potraživanja po osnovu faktoringa (sa i bez prava regresa i obrnuti faktoring)	2.364.629	(15.846)	2.348.783	1.203.146	(6.711)	1.196.435
Ostali krediti i plasmani	11.790.032	(1.036.523)	10.753.509	15.902.837	(947.946)	14.954.891
Aktivna vremenska razgraničenja	1.257.319	(27.596)	1.229.723	1.305.063	(35.111)	1.269.952
Pasivna vremenska razgraničenja	(566.861)	-	(566.861)	(464.685)	-	(464.685)
UKUPNO privredna društva i reg.poljop.gazdinstva	219.363.778	(4.269.946)	215.093.832	189.417.101	(4.913.055)	184.504.046
Stanovništvo – fizička lica						
Kredit po transakcionim računima	2.463.236	(128.541)	2.334.695	2.569.005	(154.280)	2.414.725
Stambeni krediti	79.736.146	(300.044)	79.436.102	73.296.788	(281.573)	73.015.215
Gotovinski krediti	82.694.126	(1.953.787)	80.740.339	67.942.452	(1.186.129)	66.756.323
Potrošački krediti	150.511	(2.917)	147.594	218.248	(3.694)	214.554
Ostali krediti i plasmani	1.206.876	(133.872)	1.073.004	1.335.983	(92.958)	1.243.025
Aktivna vremenska razgraničenja	815.753	(17.083)	798.670	886.210	(18.072)	868.138
Pasivna vremenska razgraničenja	(50.243)	-	(50.243)	(86.274)	-	(86.274)
UKUPNO stanovništvo	167.016.405	(2.536.244)	164.480.161	146.162.412	(1.736.706)	144.425.706
Stanje na dan	386.380.183	(6.806.190)	379.573.993	335.579.513	(6.649.761)	328.929.752

26. INVESTICIJE U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVATE

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	779.384	445.637
Ukupno	779.384	445.637

Banka ima učešće od 48,91% u akcijskom kapitalu NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd.

Promena u odnosu na 2023. godinu u iznosu od 333.747 hiljada dinara, rezultat je sprovedene dokapitalizacije u oktobru 2024. godine.

Pridružena članica NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd je u 2024. godini ostvarila neto dobitak u iznosu od 26.242 hiljade dinara, tako da nema indikacija o potrebi obezvređivanja učešća Banke.

27. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
KomBank INVEST a.d., Beograd	-	230.000
Ispravka vrednosti	-	(136.564)
Ukupno	-	93.436

Skupština Banke je 29. aprila 2024. godine usvojila Odluku o davanju saglasnosti na prodaju 100% vlasničkog udela zavisnog društva – Društvo za upravljanje UCITS fondom „KomBank Invest“ a.d. Beograd. Prodaja je realizovana u septembru 2024. godine. Realizacijom prodaje ostvaren je dobitak od prestanka priznavanja investicija u zavisna lica u iznosu od 17.962 hiljade dinara.

28. NEMATERIJALNA IMOVINA

28.1 Nematerijalna imovina se sastoji iz

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Nematerijalna imovina	712.158	408.250
Nematerijalna imovina u pripremi	648.669	323.051
Ukupno	1.360.827	731.301

28.2 Promene na nematerijalnoj imovini u 2024. i 2023. godini prikazane su u sledećoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>		
	Licence i softver	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
NABAVNA VREDNOST			
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	3.531.798	141.843	3.673.641
Nabavke u toku godine	-	422.163	422.163
Prenos	240.955	(240.955)	-
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	3.772.753	323.051	4.095.804
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	3.772.753	323.051	4.095.804
Nabavke u toku godine	-	926.564	926.564
Prenos	600.946	(600.946)	-
Rashodovanje	(30.995)		(30.995)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	4.342.704	648.669	4.991.373
ISPRAVKA VREDNOSTI			
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	3.056.885	-	3.056.885
Amortizacija (napomena 17)	307.618	-	307.618
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	3.364.503	-	3.364.503
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	3.364.503	-	3.364.503
Amortizacija (napomena 17)	297.038	-	297.038
Rashodovanje	(30.995)		(30.995)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	3.630.546	-	3.630.546
SADAŠNJA VREDNOST			
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	408.250	323.051	731.301
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	712.158	648.669	1.360.827

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

29.1. Nekretnine, postrojenja i oprema se sastoje iz:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Nekretnine	5.971.520	6.931.492
Oprema	1.880.262	1.658.121
Investicije u toku	817.933	1.136.644
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	409.683	154.299
Lizing sredstva	2.359.930	1.566.354
Ukupno	11.439.328	11.446.910

29.2. Promene na nekretninama i opremi u 2024. i 2023. godini prikazane su u narednoj tabeli

	<i>U hiljadama dinara</i>					
	Nekretnine	Oprema	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Investicije u toku	Sredstva uzeta u lizing	Ukupno
NABAVNA VREDNOST						
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	6.055.169	4.833.029	784.016	3.468.654	2.331.026	17.471.894
Nabavke u toku godine i novi lizing ugovori	-	-	-	2.142.906	1.284.522	3.427.428
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	3.561.422	772.565	140.929	(4.474.916)	-	-
Prodaja	(1.027.289)	(375.812)	-	-	-	(1.403.101)
Rashodovanje	-	(857.610)	(8.837)	-	-	(866.447)
Manjak po popisu	-	(11.297)	-	-	-	(11.297)
Lizing ostalo i ostale promene	-	-	-	-	(808.123)	(808.123)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	8.589.302	4.360.875	916.108	1.136.644	2.807.425	17.810.354
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	8.589.302	4.360.875	916.108	1.136.644	2.807.425	17.810.354
Nabavke u toku godine i novi lizing ugovori	-	-	-	1.359.671	1.303.409	2.663.080
Prenos na/sa osnovnih sredstava u pripremi	495.137	797.212	382.378	(1.674.727)	-	-
Prenos na investicione nekretnine	(54.065)	-	-	-	-	(54.065)
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	(1.290.602)	-	-	-	-	(1.290.602)
Prodaja	-	(98.196)	-	-	-	(98.196)
Donacija	-	(4.532)	-	-	-	(4.532)
Rashodovanje	(14)	(1.235.970)	(31.753)	(3.655)	-	(1.271.392)
Manjak po popisu	-	(7.891)	-	-	-	(7.891)
Lizing ostalo i ostale promene	-	-	-	-	(919.891)	(919.891)
Smanjenje nabavne vredn. po osnovu promene vrednosti OS	(544.664)	-	-	-	-	(544.664)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	7.195.094	3.811.498	1.266.733	817.933	3.190.943	16.282.201
ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	1.952.016	3.520.086	721.105	-	1.448.742	7.641.949
Amortizacija (napomena 17)	173.878	413.614	49.370	-	381.315	1.018.177
Prodaja	(468.084)	(371.253)	-	-	-	(839.337)
Rashodovanje	-	(848.557)	(8.666)	-	-	(857.223)
Manjak po popisu	-	(11.136)	-	-	-	(11.136)
Lizing ostalo	-	-	-	-	(588.986)	(588.986)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	1.657.810	2.702.754	761.809	-	1.241.071	6.363.444
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	1.657.810	2.702.754	761.809	-	1.241.071	6.363.444
Amortizacija (napomena 17)	204.169	562.557	126.994	-	424.671	1.318.391
Prenos na investicione nekretnine	(40.855)	-	-	-	-	(40.855)
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	(415.076)	-	-	-	-	(415.076)
Prodaja	-	(97.626)	-	-	-	(97.626)
Donacija	-	(4.169)	-	-	-	(4.169)
Rashodovanje	(3)	(1.224.575)	(31.753)	-	-	(1.256.331)
Manjak po popisu	-	(7.705)	-	-	-	(7.705)
Lizing ostalo	-	-	-	-	(834.729)	(834.729)
Smanjenje ispravke vredn. po osnovu promene vrednosti OS	(182.471)	-	-	-	-	(182.471)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	1.223.574	1.931.236	857.050	-	831.013	4.842.873
SADAŠNJA VREDNOST						
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	6.931.492	1.658.121	154.299	1.136.644	1.566.354	11.446.910
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	5.971.520	1.880.262	409.683	817.933	2.359.930	11.439.328

29. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

29.3. Sredstva uzeta u lizing obuhvataju

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Poslovni prostor	2.044.317	1.551.525
Automobili	315.613	2.844
Ostala oprema	-	11.985
Ukupno	2.359.930	1.566.354

29.4. Promene na sredstvima uzetim na lizing u 2024. i 2023. godini prikazane su u tabeli koja sledi:

	Poslovni prostor	Automobili	Ostala oprema	<i>U hiljadama dinara</i> Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	2.256.535	14.227	60.264	2.331.026
Novi lizing ugovori	1.266.424	13.658	4.440	1.284.522
Prestanak priznavanja	(795.665)	(12.458)	-	(808.123)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	2.727.294	15.427	64.704	2.807.425
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	2.727.294	15.427	64.704	2.807.425
Novi lizing ugovori	945.742	353.839	3.828	1.303.409
Prestanak priznavanja	(880.960)	(17.726)	(21.205)	(919.891)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	2.792.076	351.540	47.327	3.190.943
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	1.403.008	13.020	32.714	1.448.742
Amortizacija (napomena 17.)	349.289	12.021	20.005	381.315
Prestanak priznavanja	(576.528)	(12.458)	-	(588.986)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	1.175.769	12.583	52.719	1.241.071
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	1.175.769	12.583	52.719	1.241.071
Amortizacija (napomena 17.)	370.828	38.771	15.072	424.671
Prestanak priznavanja	(798.838)	(15.427)	(20.464)	(834.729)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	747.759	35.927	47.327	831.013
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	1.551.525	2.844	11.985	1.566.354
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	2.044.317	315.613	-	2.359.930

Banka nema građevinske objekte pod hipotekom radi obezbeđenja otplate kredita.

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka za 6 građevinskih objekata sadašnje vrednosti 160.146 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti, preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Banke. Okončanje ovog procesa zavisi od postupanja nadležnih državnih organa.

30. INVESTICIONE NEKRETNINE**30.1. Promene na investicionim nekretninama u 2024. i u 2023. godini prikazane su u sledećoj tabeli**

	<i>U hiljadama dinara</i>
	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	2.208.624
Prodaja	(80.941)
Neto prihodi / rashodi po osnovu promene vrednosti	(144.594)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	1.983.089
Stanje na dan 1. januara 2024. godine	1.983.089
Prenos sa osnovnih sredstava	13.210
Prenos na stalna sredstva namenjena prodaji	(400.322)
Prodaja	(39.157)
Neto prihodi / rashodi po osnovu promene vrednosti	30.736
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	1.587.556

Na dan 31. decembar 2024. godine Banka ima iskazane investicione nekretnine sadašnje vrednosti u iznosu od 1.587.556 hiljada dinara koje čine objekti dati u zakup.

U toku 2024. godine Banka je prodala 2 investicione nekretnine knjigovodstvene vrednosti 39.157 hiljada dinara.

Banka je u skladu sa Računovodstvenim politikama izvršila procenu svih investicionih nekretnina tokom 2024. godine čiji je ukupan pozitivan neto efekat bio 30.736 hiljada dinara.

30.2. Operativni lizing

Banka izdaje u zakup svoje investicione nekretnine. Zakupi su klasifikovani kao operativni jer se ne prenose suštinski svi rizici i koristi povezane sa vlasništvom na imovinom.

Investicione nekretnine se iznajmljuje zakupcima prema ugovoru o operativnom zakupu sa mesečnim zakupninama. Banka nema promenljive rente u zavisnosti od indeksa ili stope. Investicione nekretnine se obično daju u zakup na period od 1 do 5 godina, a neki ugovori su na neodredjeno vreme.

Sledeća tabela prikazuje analizu dospeća potraživanja po osnovu zakupa - nediskontovane zakupnine koje će Banka primati nakon datuma izveštavanja

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Dospeće:		
- do jedne godine	40.604	25.509
- do 2 godine	14.557	21.088
- do 3 godine	11.726	13.624
- do 4 godine	11.137	11.954
- do 5 godina	10.856	3.711
- preko 5 godina	4.049	-
Ukupno	92.929	75.886

31. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Stanje na dan 1. januara	91.776	1.275.205
Neto prihodi / rashodi po osnovu promene vrednosti	930	(33.337)
Prodaja	(12.902)	(1.150.092)
Reklasifikacija sa osnovnih sredstava	875.526	-
Reklasifikacija sa investicionih nekretnina	400.322	-
Ukupno	1.355.652	91.776

Banka je po osnovu prodaje nepokretnosti namenjenih prodaji u iznosu od 12.902 hiljada dinara ostvarila prihod od prodaje u iznosu od 4.953 hiljada dinara kao što je prikazano u Napomeni br. 18. na poziciji Dobici od prodaje osnovnih sredstava i sredstava namenjenih prodaji u okviru Ostalih prihoda.

Rukovodstvo Banke i dalje ima nameru da sprovede postupak prodaje za sva sredstva koja nisu prodana u proteklih godinu dana. U toku 2024 godine, Banka je reklasifikovala poslovnu zgradu u Beogradu na sredstva namenjena prodaji imajući u vidu primljenu neobavezujuću ponudu za kupovinu i aktivne pregovore o prodaji objekta. Predugovor za navedenu nepokretnost je zaključen krajem 2024. godine.

U skladu sa MRS, MSFI i Računovodstvenim politikama Banke u decembru mesecu izvršena je reproцена ovih nepokretnosti koja je rezultirala neto prihodom od promene vrednosti u iznosu od 930 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka za 5 nekretnina namenjenih prodaji sadašnje vrednosti 23.790 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačim upisima prava svojine u korist Banke.

32. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva se sastoje od:

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	131.984	106.539
Ostala sredstva - zalihe	100.265	122.363
Sredstva stečena naplatom potraživanja	495.119	568.437
Dati avansi	93.568	127.210
Potraživanja od zaposlenih	5.550	5.724
Potraživanja po osnovu zakupnina	37.032	387.441
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa	28	28
Potraživanja po osnovu prodaje	21	-
Potraživanja u obračunu	1.230.390	305.974
Potraživanja iz operativnog poslovanja	848.366	2.463.352
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava	1.877	200.686
Ostala potraživanja	451.803	429.161
Razgraničeni ostali troškovi	184.106	189.833
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	585.095	77.920
	4.165.204	4.984.668
Ispravka vrednosti ostalih sredstava (napomena 12)	(585.954)	(1.117.838)
Ispravka vrednosti zaliha	(28.642)	(38.676)
	(614.596)	(1.156.514)
Ukupno	3.550.608	3.828.154

32. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

a) *Potraživanja iz operativnog poslovanja*

Potraživanja iz operativnog poslovanja u najvećem iznosu se odnose na prolazne i privremene račune vezane za kartičarsko poslovanje u iznosu od 841.952 hiljade dinara.

b) *Potraživanja u obračunu*

Strukturu potraživanja u obračunu u najvećem delu čine potraživanja u obračnu po poslovima sa settlement računom VISA International u iznosu od 825.142 hiljada dinara i potraživanja u obračunu po sudskoj presudi u iznosu od 209.085 hiljada dinara.

c) *Sredstva stečena naplatom potraživanja*

Materijalne vrednosti stečene po osnovu naplate potraživanja evidentirane su u iznosu od 495.119 hiljada dinara i uz proknjiženu ispravku vrednosti u iznosu od 1.940 hiljada dinara čine sadašnju vrednost u iznosu od 493.179 hiljada dinara.

U hiljadama dinara

2024.	Inicijalna vrednost u trenutku sticanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena u toku godine	Akumulirana promena
Nepokretnosti	789.991	482.618	(14.638)	(307.373)
Pokretna imovina	12.534	10.561	-	(1.973)
Hartije od vrednosti	1.940	1.940	-	-
Ukupno	804.465	495.119	(14.638)	(309.346)
2023.	Inicijalna vrednost u trenutku sticanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena u toku godine	Akumulirana promena
Nepokretnosti	907.197	547.148	(98.860)	(360.049)
Pokretna imovina	92.134	19.349	-	(72.785)
Hartije od vrednosti	1.940	1.940	-	-
Ukupno	1.001.271	568.437	(98.860)	(432.834)

Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Hartije od vrednosti stečene naplatom potraživanja	1.940	1.940
Ispravka vrednosti	(1.940)	(1.940)
Neto iznos	-	-

U toku 2024. godine. Banka je izvršila ponovnu procenu vrednosti nekretnina stečenih naplatom potraživanja koja je rezultirala neto prihodom od promene vrednosti u iznosu od 14.638 hiljada dinara.

Rukovodstvo Banke preduzima sve neophodne mere radi prodaje stečenih sredstava.

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka za 5 nekretnina stečenih naplatom potraživanja sadašnje vrednosti 92.240 hiljada dinara još uvek nema sproveden upis prava svojine u nadležnim javnim registrima. U odnosu na ove nepokretnosti preduzete su sve potrebne aktivnosti koje treba da rezultiraju konačnim upisima prava svojine u korist Banke.

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA. DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANSI

Obaveze prema bankama i finansijskim organizacijama se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Depoziti po viđenju	3.516.109	5.491.523
Oročeni depoziti i namenski depoziti	16.547.377	7.660.461
Overnight depoziti	250.000	264.734
Primljeni krediti	1.378.175	624.926
Aktivna vremenska razgraničenja	(17.268)	(2.673)
Ostalo	338.378	533.660
Stanje na dan	22.012.771	14.572.631

U periodu januar - decembar 2024. godine depoziti u dinarima deponovani su po stopi od 4,45% do 5,26%. Kamatne stope na uzete depozite u stranoj valuti iznosile su 2,6% do 3,65% za EUR , 4,00% - 5,30% za USD.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Primljeni krediti		
NLB dd Ljubljana	208.026	624.926
EBRD - European Bank for Reconstruction and Development London	1.170.149	
Stanje na dan	1.378.175	624.926

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Obaveze prema komitentima se sastoje od:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Privredna društva i registrovana poljoprivredna gazdinstva		
Depoziti po viđenju	123.060.445	107.490.049
Ostali i overnight depoziti	36.830.079	26.168.908
Primljeni krediti	141.026	223.294
Namenski depoziti	2.190.065	2.620.227
Depoziti po osnovu datih kredita	2.073.327	1.329.535
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	899.808	1.742.295
Stanovništvo – fizička lica		
Depoziti po viđenju	78.349.133	65.935.703
Štedni depoziti	254.564.068	243.676.191
Namenski depoziti	7.700.638	7.742.056
Depoziti po osnovu datih kredita	2.625.749	2.911.918
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i ostale finansijske obaveze	1.695.386	1.335.567
Ostali depoziti	212.020	236.164
Stanje na dan	510.341.744	461.411.907

34. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)*Primljeni krediti*

U okviru obaveza po osnovu kredita priznate su ukupne obaveze po ino-kreditnim linijama prema stranim pravnim licima koje se za potrebe bilansa stanja definišu kao komitenti.

Struktura primljenih kredita koji su iskazani na poziciji obaveza prema komitentima je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar	31. decembar
	2024.	2023.
Dugoročni krediti		
Evropska investiciona banka (EIB)	141.026	223.294
Stanje na dan	141.026	223.294

Dospeće ovih kredita je u periodu od 2025. do 2030. godine.

Kreditna linija od EIB-a je uspostavljena temeljem Posredničkog finansijskog ugovora, koji je sklopljen između Narodne banke Srbije (NBS) kao agent banke i Komercijalne banke kao posredničke banke. Ovaj ugovor definiše odnose između EIB-a, Republike Srbije (RS) i NBS, u cilju efikasnog sprovođenja finansijskih ugovora.

Sredstva od EIB-a se odobravaju putem NBS kao agent banke, koja zatim prosleđuje sredstva posredničkoj banci (NLB Komercijalna banka). Sve obaveze koje posrednička banka (NLBKB) ima, odnose se na NBS (kao agent banku), dok su dalje odgovornosti i odnosi između NBS i EIB-a.

Po kreditnim linijama (tripartitnim) Banka sa kreditorima nema ugovorene obaveze vezano za finansijske pokazatelje (praćenje / izveštavanje).

34.1. Struktura i kretanje obaveza po osnovu depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima prikazano je u nastavku

	U hiljadama dinara	
	31. decembar	31. decembar
	2024.	2023.
Početno stanje 1. januar		
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama.		
drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 33)	14.572.631	16.996.266
Depoziti i ostale finan. obaveze prema drugim komitentima (nap.34)	461.411.907	430.460.258
Ukupno početno stanje 1. januar	475.984.538	447.456.524
Neto prilivi/(odlivi) – depoziti	54.768.392	31.208.950
Neto prilivi/(odlivi) – krediti	428.732	(2.003.977)
Neto prilivi/(odlivi) – kamate	(4.540.916)	(2.236.102)
Neto prilivi/ (odlivi)- naknade	(18.157)	(845)
Kursne razlike	168.092	(397.812)
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije	5.563.834	1.957.800
Stanje na dan	532.354.515	475.984.538

	U hiljadama dinara	
	31. decembar	31. decembar
	2024.	2023.
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama.		
drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci (napomena 33)	22.012.771	14.572.631
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima (napomena 34)	510.341.744	461.411.907
Ukupno banke i komitenti	532.354.515	475.984.538

35. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Subordinirani kredit	1.755.224	1.757.606
Obaveze po osnovu kamata, razgraničene obaveze po kamatama i razgraničeni rashodi	12.273	15.389
Stanje na dan	1.767.497	1.772.995

Obaveza po subordiniranom kreditu je preuzeta u postupku statusne promene pripajanja NLB banke a.d. Beograd. NLB banka Beograd je u 2019. godini primila subordinirani kredit u iznosu od EUR 15.000.000 od matične banke. Dospeće primljenog kredita je 2029. godine. Primljeni kredit ispunjava sve uslove za uključanje u dopunski kapital Banke (Tier 2) u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke („Sl. glasnik RS“ br. 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020 i 59/2021).

Kretanja subordiniranih obaveza su prikazana u tabeli ispod:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Stanje na dan 01.01.	1.772.995	1.770.725
Povećanje (obračun kamate)	126.351	117.777
Smanjenje (otplata kamate)	(129.982)	(113.808)
Kursne razlike	(2.433)	(2.265)
Amortizacija razgraničene naknade po EKS	566	566
Stanje na dan 31.12.	1.767.497	1.772.995

36. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 12)	521.481	414.881
Rezervisanja za sudske sporove	2.488.664	2.688.134
Rezervisanja za primanja zaposlenih MRS 19	980.598	992.589
Ostala rezervisanja (napomena 18)	402.142	609.791
Stanje na dan	4.392.885	4.705.395

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

36. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računu rezervisanja su prikazane u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	31. decembar 2024.					31. decembar 2023.				
	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 12)	Rezervisanja za sudske sporove (napomene 18 i 19)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ostala rezervisanja (napomena 19)	Ukupno	Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija (napomena 12)	Rezervisanja za sudske sporove (napomena 18 i 19)	Rezervisanja za primanja zaposlenih (MRS 19)	Ostala rezervisanja (napomena 19)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	414.881	2.688.134	992.589	609.791	4.705.395	641.806	2.611.190	861.726	937.549	5.052.271
Povećanje	1.105.345	644.897	103.533	80.964	1.934.739	741.892	1.067.272	168.943	-	1.978.107
Rezervisanje na teret aktuarskih dobitaka u kapitalu	-	-	35.868	-	35.868	-	-	34.172	-	34.172
Korišćenje	-	(659.760)	(606.756)	(273.248)	(1.539.764)	-	(610.503)	(457.208)	(327.758)	(1.395.469)
Ukidanje rezervisanja	(998.745)	(184.607)	(5.898)	(15.365)	(1.204.615)	(968.817)	(379.825)	(27.346)	-	(1.375.988)
Ostalo	-	-	461.262	-	461.262	-	-	412.302	-	412.302
Stanje na dan 31.12	521.481	2.488.664	980.598	402.142	4.392.885	414.881	2.688.134	992.589	609.791	4.705.395

a) Rezervisanje po osnovu vanbilansnih pozicija

U tabeli ispod su prikazane promene vanbilansnih rezervisanja po stage-u:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 1. januara 2024. godine	277.786	61.629	75.466	414.881
povećanje rezervisanja	762.747	168.246	174.352	1.105.345
smanjenje rezervisanja	(786.732)	(172.847)	(39.166)	(998.745)
Transfer po nivoima	(27.502)	27.526	(24)	-
Stanje 31. decembar 2024.godine	226.299	84.554	210.628	521.481

b) Rezervisanja za sudske sporove

Priznavanje rezervisanja je vršeno na osnovu procene budućih odliva u visini tužbenih zahteva uključujući kamatu i troškove.

Ukupan iznos rezervisanja na dan 31. decembar 2024. godine za 12.852 sudskih sporova iznosi 2.488.664 hiljade dinara

U odnosu na 31.12.2023. došlo je do smanjenja u ukupnom nivou rezervisanja u neto iznosu 199.470 hiljada dinara.

Povećanje rezervisanja u iznosu od 644.892 hiljada dinara rezultat je dodatnog obračuna kamate i kursnih razlika za postojeće sporove i formiranje novih rezervisanja. Promena koja se odnosi na smanjenje rezervisanja po sudskim obavezama u iznosu od 659.760 hiljada dinara odnosi se na korišćenje rezervisanja za isplate po donetim presudama, dok se iznos od 184.607 hiljada dinara odnosi na ukidanje rezervisanja po donetim presudama i ukidanje rezervisanja usled povlačenja i odricanja od tužbi klijenata.

Najveći broj sporova se odnosi na zahteve za plaćanje naknade za obradu kredita, NKOSK i utvrđenje.

36. REZERVISANJA (nastavak)

c) Rezervisanja za primanja zaposlenih

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirane su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

U skladu sa MRS 19 izvršena je analiza senzitivnosti aktuarskih pretpostavki na sadašnju vrednost obaveza za otpremnine. Individualna analiza se radi tako što se jedna pretpostavka menja za +/- 0,5 procentnih poena, dok sve ostale pretpostavke ostaju iste i prikazane je u narednoj tabeli:

U dinarima

Aktuarske pretpostavke	Promena pretpostavki u procentnim poenima	Promena sadašnje vrednosti rezervisanja za zaposlene			
		Jubilarne nagrade		Otpremnine za penziju	
		30.septembar 2024.	30.septembar 2023.	30.septembar 2024.	30.septembar 2023.
Diskontna stopa	+0,5	(1.001.382)	(850.557)	(25.440.911)	(20.952.114)
	-0,5	1.061.399	902.360	27.530.564	22.673.824
Rast naknada / plata	+0,5	1.084.610	941.587	28.034.795	23.274.900
	-0,5	(1.027.889)	(893.650)	(26.029.389)	(21.658.851)
Fluktuacija	+0,5	(1.087.329)	(937.352)	(27.205.085)	(22.696.709)
	-0,5	951.373	828.098	14.287.666	11.472.041

Broj radnika za koje je rađen aktuarski obračun je 2.364. Korišćena je diskontna stopa od 5,6% i pretpostavka povećanja prosečnih zarada u Banci koja je jednaka inflaciji u RS uvećanoj za 1%.

Godina	Povećanje nominalnih prosečnih mesečnih zarada u Banci (u %)	Povećanja nominalnih mesečnih zarada zaposlenih (u %)
2024	5,8	4,8
2025	4,1	3,1
2026	4,0	3,0

Prosečno ponderisano trajanje obaveza za naknade za odlazak u penziju je 14,7 godina.

Pregled aktuarskih dobitaka i gubitaka u poslovnom periodu prema uzroku	Jubilarne nagrade	Naknade za odlazak u penziju	Ukupno u dinarima
Aktuarski dobitci i gubici zbog promene finansijskih pretpostavki	3.516.826	61.937.351	65.454.177
Aktuarski dobitci i gubici zbog iskustva	(498.285)	(26.068.878)	(26.567.163)
Ukupno	3.018.541	35.868.473	38.887.014

d) Ostala rezervisanja

Ostala rezervisanja se odnose na priznavanje rezervisanja za troškove reorganizacije koje je vršeno u cilju optimizacije broja zaposlenih Banke, procenjenog očekivanog broja zaposlenih koji bi bili zainteresovani za dobrovoljni odlazak iz Banke, kao i procenjenog okvirnog troška, u cilju smanjenja broja zaposlenih na neodređeno vreme i optimizacije poslovanje Banke.

U 2024. godini u cilju optimizacije broja zaposlenih od 01.01.2024 do 31.12.2024. godine isplaćeno ukupno 207.649 hiljada dinara.

37. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze uključuju:

	<i>U hiljadama dinara</i>	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obaveze prema dobavljačima	661.764	528.641
Obaveze prema zaposlenima (zarade, porezi, doprinosi i ostale obaveze prema zaposlenima)	48.746	76.471
Primljeni avansi	128.584	71.141
Obaveze po osnovu lizinga	2.419.395	1.595.642
Razgraničeni prihodi od kamata i naknada i ostali prihodi	619.582	556.979
Ukalkulisane obaveze i ostala razgraničenja	1.673.137	1.659.184
Obaveze u obračunu	2.656.555	1.442.359
Obaveze iz dobitka	121.172	128.787
Obaveze za poreze i doprinose	76.338	65.032
Ostale obaveze	402.655	1.715.695
Stanje na dan	8.807.928	7.839.931

Obaveze u obračunu u ukupnom iznosu od 2.656.555 hiljada dinara najvećim delom se odnose na obaveze po osnovu transakcija izvršenih našim karticama na tuđoj mreži u zemlji u iznosu od 822.393 hiljada dinara, obaveze po osnovu ugašenih računa klijenata u dinarima u iznosu 330.927 hiljada dinara, obaveze u obračunu po osnovu sprovedenih ostavina u stranoj valuti u iznosu od 269.982 hiljada dinara, obaveze u obračunu po ostalim osnovama u dinarima iznosu od 185.443 hiljada dinara, obaveze u obračunu za likvidirane devizne račune domaćih pravnih lica u iznosu od 176.816 hiljada dinara, obaveze u obračunu po osnovu transakcija izvršenih našim karticama na tuđoj mreži u inostranstvu u iznosu od 142.373 hiljada dinara, obaveze u obračunu po kreditnom poslovanju u iznosu od 128.963 hiljada dinara, obaveze po osnovu prinudnog otkupa akcija NLB Komercijalne banke pravnim licima u iznosu od 118.173 hiljada dinara i obaveze u obračunu po osnovu likvidiranih partija deviznih računa stranih pravnih lica u iznosu od 64.265 hiljada dinara.

Ostale obaveze u iznosu od 402.655 hiljada dinara najvećim delom se odnose na kartičarsko poslovanje u iznosu od 277.666 hiljada dinara i obaveze po osnovu faktoring poslova u dinarima u iznosu od 94.855 hiljada dinara.

37.1. Obaveze iz dobitka

Obaveze iz dobitka u ukupnom iznosu od 121.172 hiljade dinara sastoje se iz:

- obaveza po osnovu dividendi na prioritetne akcije u iznosu od 4.250 hiljada dinara,
- obaveza iz dobitka za zaposlene u iznosu od 116.922 hiljade dinara.

Preostali iznos obaveza po osnovu dividendi u iznosu od 4.250 hiljada dinara odnosi se na obaveze iz perioda pre 2014. godine i obaveze prema akcionarima koji nisu dostavili instrukciju za uplatu dividendi.

37. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

37.2. Obaveze po osnovu lizinga

Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2024.		31. decembar 2023.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeće:				
- do jedne godine	419.808	496.659	302.961	360.583
- do 2 godine	396.563	460.049	251.308	299.796
- do 3 godine	357.881	408.561	216.035	255.964
- do 4 godine	287.326	326.838	161.172	193.495
- do 5 godine	191.341	222.622	127.054	153.277
- preko 5 godina	766.476	800.868	533.463	588.419
Ukupno	2.419.395	2.715.597	1.591.993	1.851.534

Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga u 2024. godini i u 2023. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Fiksna plaćanja	469.166	396.298
Varijabilna plaćanja	11.501	10.498
Ukupno	480.667	406.796

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa. Od ukupnih odliva u iznosu od 480.667 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 410.132 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 70.535 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa u 2024. i u 2023. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 17)	(424.671)	(381.315)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 7)	(70.535)	(45.706)
Troškovi zakupnina male vrednosti izuzeti iz MSFI 16	(55.567)	(54.215)
Troškovi kratkorocnih zakupa izuzeti iz MSFI 16	(45.836)	(67.695)
Troškovi poreza MSFI 16 (napomena 19)	(91.047)	(76.650)
Neto efekti rashod/(prihod) po osnovu rashodovanja sredstava sa pravom korišćenja (napomena 7)	4.637	7.835
Kursne razlike (napomena 11)	2.448	1.455
Ukupno	(680.571)	(616.291)

Banka iznajmljuje poslovni prostor, vozila i drugu opremu koju koristi u svom poslovanju. Ugovori o zakupu za poslovni prostor obično se zaključuju na period od 5 do 10 godina ili su zaključeni na neodređeno vreme.

Ugovori na neodređeno vreme uključeni su u priznavanje obaveza zakupa u skladu sa planiranim procenama. Obično je predviđen period iznajmljivanja za nove ugovore od 5 ili 10 godina. Iznajmljivanje automobila i druge opreme se obično ugovara na period od 1 do 4 godine. Pojedini ugovori o zakupu uključuju i mogućnost automatskog produženja, dok velika većina uključuje i pravo jednostranog raskida za Banku. Ove opcije dogovara menadžment u skladu sa poslovnim potrebama Banke.

37. OSTALE OBAVEZE (nastavak)**37.2. Obaveze po osnovu lizinga (nastavak)**

Uslovi svakog zakupa dogovaraju se na individualnoj osnovi. Osim obaveza preuzetih u vezi sa zakupljenom imovinom, zakupi ne uključuju druge obaveze osim učešća u troškovima obezbeđenja, održavanja, marketinga i sl. zavisno od lokacije ili zakupodavca.

Banka takođe iznajmljuje određeni poslovni prostor i opremu sa rokom zakupa od 12 meseci ili manje i opremu male vrednosti. Za ove zakupe Banka primenjuje izuzeće od obaveze priznavanja, a plaćanje zakupnine za kratkoročne zakupe i zakupe malih vrednosti priznaje kao rashod tokom perioda trajanja zakupa.

Za izračunavanje neto sadašnje vrednosti budućih zakupnina Banka primenjuje metodologiju internih transfernih cena za depozite fizičkih lica prilikom diskontovanja otplate lizinga.

38. KAPITAL**38.1 Kapital se sastoji iz:***U hiljadama dinara*

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Aksijski kapital	18.849.896	18.849.896
Emisiona premija	27.009.724	27.009.724
Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	22.147.207	22.147.207
Revalorizacije rezerve	3.286.187	1.070.385
Akumulirani rezultat	13.500.724	13.455.191
Dobitak /(gubitak) tekućeg perioda	16.583.703	15.061.386
Stanje na dan	101.377.441	97.593.789

Aksijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom (vlasnici običnih akcija), kao i pravo učešća u raspodeli dobiti (vlasnici običnih i preferencijalnih akcija). Na dan 31. decembra 2024. godine aksijski kapital iznosi 18.849.896 hiljada dinara i sastoji se od 18.849.896 akcija sa nominalnom vrednošću od 1 hiljadu dinara po akciji. Nominalna vrednost preferencijalnih akcija je ujedno i njihova knjigovodstvena vrednost. Emisiona premija, rezerve iz dobiti i ostale rezerve (uključujući i revalorizacije rezerve), neraspoređena dobit i rezultat tekućeg perioda pripadaju vlasnicima običnih akcija i zajedno sa nominalnom vrednošću običnih akcija čine knjigovodstvenu vrednost običnih akcija.

Struktura akcija je data u narednoj tabeli:

	Broj akcija	
Vrste akcija	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Obične akcije	18.476.386	18.476.386
Preferencijalne akcije	373.510	373.510
Stanje na dan	18.849.896	18.849.896

Struktura akcionara Banke vlasnika običnih akcija na dan 31. decembra 2024. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
NLB d.d. Ljubljana	18.476.386	100,00
	18.476.386	100,00

38. KAPITAL (nastavak)

Struktura akcionara Banke vlasnika preferencijalnih akcija na dan 31. decembra 2024. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	% učešća
NLB d.d. Ljubljana	373.510	100,00
	373.510	100,00

Revalorizazione rezerve

Stanja i promene revalorizacionih rezervi sa iskazanim vrednostima koje sadrže i poreske efekte po osnovu revalorizacionih rezervi. prikazana su u okviru tabela ispod:

Revalorizacionie rezerve na dan 31.12.2024. i 31.12.2023.

Kategorije revalorizacionih rezervi	31.12.2024.	31.12.2023.
Revalorizazione rezerve po osnovu vrednovanja vlasničkih hartija od vrednosti	2.887.473	2.232.172
Revalorizazione rezerve po osnovu vrednovanja dužničkih hartija od vrednosti	(508.121)	(2.131.875)
Aktuarski dobici/(gubici)	(10.095)	20.393
Revalorizazione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	916.930	949.695
Ukupno stanje revalorizacionih rezervi	3.286.187	1.070.385

Promene revalorizacioni rezervi u toku 2024. i 2023. godine po navedenim kategorijama su prikazane u tabeli u nastavku:

Kretanje revalorizacionih rezervi u toku 2024. i 2023. godine

Kategorije revalorizacionih rezervi	1.1.-31.12.2024.		1.1.-31.12.2023.	
	Kapital	OCI	Kapital	OCI
Revalorizazione rezerve po osnovu promene vrednosti vlasničkih hartija od vrednosti	655.301	655.301	365.132	365.132
Revalorizazione rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti	1.623.754	1.623.754	2.760.738	2.760.738
Aktuarski dobici/(gubici)	(30.488)	(30.488)	(29.047)	(29.047)
Povećanje/(smanjenje) vrednosti OS po osnovu prodaje OS i prenosa srazmernog dela Am OS iz rev. rezervi u neraspoređenu dobit	(32.765)	7.047	(459.931)	81.165
Ukupna promena revalorizacionih rezervi	2.215.802	2.255.614	2.636.892	3.177.988

39. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA

Tabela u nastavku prikazuje analizu imovine i obaveza prema tome kada se očekuje da će biti dospeli ili izmireni:

31.12.2024.	U hiljadama dinara		
	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.811.982	-	111.811.982
Potraživanja po osnovu derivata	66.052	-	66.052
Hartije od vrednosti	35.012.582	65.728.222	100.740.804
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	33.311.008	3.156.822	36.467.830
Kredit i potraživanja od komitenata	116.289.224	263.284.769	379.573.993
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	779.384	779.384
Investicije u zavisna društva	-	-	-
Nematerijalna imovina	-	1.360.827	1.360.827
Nekretnine, potrojenja, oprema	-	11.439.328	11.439.328
Investicione nekretnine	-	1.587.556	1.587.556
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	1.355.652	-	1.355.652
Odložena poreska sredstva	385.316	-	385.316
Ostala sredstva	2.980.960	569.648	3.550.608
UKUPNO AKTIVA	301.212.776	347.906.556	649.119.332
Obaveze po osnovu derivata	37.991	-	37.991
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	20.834.405	1.178.366	22.012.771
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	497.364.704	12.977.040	510.341.744
Subordinirane obaveze	12.274	1.755.223	1.767.497
Rezervisanja	878.577	3.514.308	4.392.885
Tekuće poreske obaveze	381.075	-	381.075
Ostale obaveze	6.842.386	1.965.542	8.807.928
UKUPNO OBAVEZE	526.351.412	21.390.479	547.741.891
Neto	(225.138.636)	326.516.077	101.377.441

39. ANALIZA DOSPEĆA IMOVINE I OBAVEZA (nastavak)

31.12.2023.	U hiljadama dinara		
	Do 12 meseci	Preko 12 meseci	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	98.199.666	-	98.199.666
Potraživanja po osnovu derivata	259.160	-	259.160
Hartije od vrednosti	27.773.136	70.699.642	98.472.778
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	41.390.269	2.439.436	43.829.705
Kredit i potraživanja od komitenata	104.843.907	224.085.845	328.929.752
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	445.637	445.637
Investicije u zavisna društva	-	93.436	93.436
Nematerijalna imovina	-	731.301	731.301
Nekretnine, potrojenja, oprema	-	11.446.910	11.446.910
Investicione nekretnine	-	1.983.089	1.983.089
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	91.776	-	91.776
Odložena poreska sredstva	-	849.388	849.388
Ostala sredstva	1.413.662	2.414.492	3.828.154
UKUPNO AKTIVA	273.971.576	315.189.176	589.160.752
Obaveze po osnovu derivata	2.203	-	2.203
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14.013.778	558.853	14.572.631
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	444.404.560	17.007.347	461.411.907
Subordinirane obaveze	-	1.772.995	1.772.995
Rezervisanja	-	4.705.395	4.705.395
Tekuće poreske obaveze	-	1.261.901	1.261.901
Ostale obaveze	4.902.309	2.937.622	7.839.931
UKUPNO OBAVEZE	463.322.850	28.244.113	491.566.963
Neto	(189.351.274)	286.945.063	97.593.789

40. VANBILANSNE STAVKE

Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku predstavljene su u tabeli ispod:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Preuzete buduće obaveze	90.878.408	80.316.056
Druge vanbilansne pozicije	73.621.493	52.877.345
Derivati	17.155.570	27.829.588
Ukupno	181.655.471	161.022.989

40.1. Preuzete buduće obaveze**40.1.1. Garancije i akreditivi**

Banka izdaje garancije i akreditive kojim garantuje trećim licima izmirenje obaveza od strane svojih klijenata. Ovi ugovori imaju ugovoreno vreme trajanja koje najčešće iznosi do godinu dana. Ugovorene vrednosti potencijalnih obaveza su prikazane u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Plative garancije (napomena 4.1.1.)	18.129.195	14.697.392
Činidbene garancije (napomena 4.1.1.)	29.661.517	26.915.826
Akreditivi (napomena 4.1.1.)	87.376	286.749
Stanje na dan	47.878.088	41.899.967

Prethodno navedeni iznosi predstavljaju maksimalan iznos gubitka koji bi Banka ostvarila na datum finansijskih izveštaja ukoliko niko od klijenata Banke ne bi uspeo da izmiri ugovorene obaveze (napomena 4).

40.1.2. Preuzete obaveze

Struktura preuzetih obaveza je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Neiskorišćeni deo odobrenih prekoračenja po platnim karticama i tekućim računima	6.183.233	7.266.933
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	33.178.889	27.914.699
Ostale neopozive obaveze	3.638.198	3.234.457
Stanje na dan	43.000.320	38.416.089

40. POTENCIJALNE OBAVEZE I DRUGE VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)**40.2. Druga vanbilansna aktiva**

U okviru druge vanbilansne aktive koje su izložene kreditnom riziku Banka evidentira preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite i garancije u iznosu od 73.621.493 hiljada dinara, (31.12.2023.: 52.877.345 hiljada dinara). Po osnovu ovih poslova Banka snosi kreditni rizik.

40.3. Analiza derivativnih finansijskih instrumenata za trgovanje po nominalnim iznosima

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Potraživanja		
Swap ugovori u stranoj valuti	14.485.066	21.296.626
Swap ugovori u RSD	2.670.504	6.532.962
Ukupno potraživanja	17.155.570	27.829.588
Obaveze		
Swap ugovori u stranoj valuti	17.183.442	18.163.751
Swap ugovori u RSD	-	9.527.256
Ukupno obaveze	17.183.442	27.691.007

41. POVEZANA LICA

Povezanim licima Banke smatraju se: matična banka, zavisna i pridružena pravna lica, entiteti koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi drugih odbora imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti banke („ključno rukovodstvo“). bliski članovi njihovih porodica, kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili značajnim uticajem ključnog rukovodstva i članova njihovih porodica, saglasno MRS 24.

U okviru redovnog poslovanja Banke obavlja se izvestan broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti i derivatne instrumente, transakcije platnog prometa i druge bankarske poslove.

41.1. Zavisna i pridružena lica

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka ima jedno pridruženo pravno lice: NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd. U septembru 2024. godine realizovana je prodaja 100% vlasničkog udela zavisnog društva – Društvo za upravljanje UCITS fondom „KomBank Invest“ a.d. Beograd.

Transakcije sa zavisnim i pridruženim licima su prikazane kroz sledeće tabele:

Stanje na dan 31. decembra 2024. godine

POTRAŽIVANJA

	U hiljadama dinara						
Podređeno lice	Plasmani i krediti	Kamate i naknade	Ostala sredstva	Ispravke vrednosti	Neto	Vanbilans	Ukupno
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	4.031.282	-	898	(5.192)	4.026.988	5.383.947	9.410.935

OBAVEZE

	U hiljadama dinara			
Podređeno lice	Depoziti i krediti	Kamate i naknade	Ostale obaveze	Ukupno
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	122.577	-	332.594	455.171

41. POVEZANA LICA (nastavak)

41.1. Zavisna i pridružena lica (nastavak)

PRIHODI I RASHODI za period 01.01. - 31.12.2024.

U hiljadama dinara

Podređeno lice	Prihodi od kamata	Prihodi od naknada i provizija i ostali prihodi	Rashodi od kamata	Rashodi od naknada i provizija i ostali rashodi	Neto prihodi / rashodi
KomBank INVEST AD Beograd	-	7.600	-	-	7.600
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	84.284	30.774	(6.741)	(18.543)	89.774
Ukupno:	84.284	38.374	(6.741)	(18.543)	97.374

Stanje na dan 31. decembra 2023. godine

POTRAŽIVANJA

U hiljadama dinara

Podređeno lice	Plasmani i krediti	Kamate i naknade	Ostala sredstva	Ispravke vrednosti	Neto	Vanbilans	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	-	579	-	-	579	-	579
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	117.174	129	709	(98)	117.914	1.105.925	1.223.839
Ukupno:	117.174	708	709	(98)	118.493	1.105.925	1.224.418

OBAVEZE

U hiljadama dinara

Podređeno lice	Depoziti i krediti	Kamate i naknade	Ostale obaveze	Ukupno
KomBank INVEST AD Beograd	849	-	-	849
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	15.828	-	133	15.961
Ukupno:	16.677	-	133	16.810

PRIHODI I RASHODI za period 01.01. - 31.12.2023.

U hiljadama dinara

Podređeno lice	Prihodi od kamata	Prihodi od naknada i provizija i ostali prihodi	Rashodi od kamata	Rashodi od naknada i provizija i ostali rashodi	Neto prihodi / rashodi
KomBank INVEST AD Beograd	-	4.173	-	-	4.173
NLB Lease&Go Leasing d.o.o. Beograd	40.075	28.027	(1.404)	(14.310)	52.388
Ukupno:	40.075	32.200	(1.404)	(14.310)	56.561

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine
41. POVEZANA LICA ((nastavak)
41.2. Ostala povezana lica
Kredit i potraživanja od povezanih lica

	31.12.2024.			31. decembar 2023.		
	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno	Bilansno	Vanbilansno	Ukupno
Plasmani						
NLB d.d. Ljubljana	255.951	32.415.069	32.671.020	472.968	59.452.829	59.925.797
Metalac AD	-	1.133.743	1.133.743	-	1.054.563	1.054.563
NLB a.d. Banja Luka	25.060	-	25.060	42.720	-	42.720
NLB a.d. Podgorica	1.518	-	1.518	1.494	-	1.494
NLB DigIT doo Beograd	2.266	117.015	119.281	4	117.174	117.178
NLB Fondovi a.d. Beograd Društvo za upravljanje UCITS fondom	2.314	-	2.314	-	-	-
NLB Srbija d.o.o. Beograd	65	-	65	-	-	-
Prvi faktor faktoring d.o.o. Beograd- u likvidaciji	30	-	30	28	-	28
Preduz. radnja Plovak Plus	-	-	-	2.990	-	2.990
NLB REAL ESTATE doo Beogra-NBG	225	-	225	25	-	25
NLB banka a.d. Skopje	8	-	8	-	140.608	140.608
NLB InterFinanz d.o.o. Beograd- u likvidaciji	9	-	9	11	-	11
Fishing Team	1	-	1	-	-	-
Savez ekonomista Srbije	42	358	400	-	-	-
Udruženje banaka Srbije	1.451	-	1.451	721	-	721
Fizička lica	29.154	1.590	30.744	50.794	1.311	52.105
Ukupno	318.094	33.667.775	33.985.869	571.755	60.766.485	61.338.240
Obaveze						
NLB d.d. Ljubljana	69.568	1.975.523	2.045.091	87.140	2.397.886	2.485.026
NLB a.d. Banja Luka	30.670	-	30.670	33.962	-	33.962
NLB a.d. Podgorica	6.610	-	6.610	7.121	-	7.121
NLB banka a.d. Skopje	22.778	-	22.778	366.638	-	366.638
NLB banka a.d. Sarajevo	40.174	-	40.174	12.834	-	12.834
NLB Interfinanz AG u likvidaciji	51	-	51	6	-	6
NLB Interfinanz d.o.o Beograd – u likvidaciji	231	-	231	306	-	306
Savez ekonomista Srbije	27.280	-	27.280	-	-	-
NLB Srbija d.o.o.	2.158.614	-	2.158.614	2.134.823	-	2.134.823
Prvi faktor d.o.o. Beograd	136.097	-	136.097	124.116	-	124.116
NLB REAL ESTATE doo Beogra-NBG	92.905	-	92.905	164.423	-	164.423
Metalac A.D.	8	-	8	-	-	-
Bankart doo	6.057	-	6.057	-	-	-
NLB Skladi d.o.o	1.219	-	1.219	-	-	-
NLB Fondovi a.d. Beograd Društvo za upravljanje UCITS fondom	400.032	-	400.032	-	-	-
NLB DigIT doo Beograd	145.483	-	145.483	81.076	-	81.076
Preduz. radnja Plovak Plus	35	-	35	541	-	541
Slovenački poslovni klub	5.231	-	5.231	4.047	-	4.047
Fishing Team	5	-	5	39	-	39
Udruženje banaka Srbije	31.259	-	31.259	30.149	-	30.149
Maymar advisory doo Beograd	648	-	648	153	-	153
Srpska asocijacija menadžera	8	-	8	8	-	8
Fizička lica	173.713	-	173.713	159.004	-	159.004
Ukupno	3.348.676	1.975.523	5.324.199	3.206.386	2.397.886	5.604.272

U hiljadama dinara

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

41. POVEZANA LICA (nastavak)

41.2. Ostala povezana lica (nastavak)

Prihodi i rashodi od povezanih lica

	<i>U hiljadama dinara</i>		
	1.1.-31.12.2024.		
	Kamate	Naknade i ostalo	Ukupno
Prihodi			
NLB d.d. Ljubljana	470.053	779.863	1.249.916
NLB a.d. Banja Luka	-	1.720	1.720
NLB a.d. Podgorica	-	1.529	1.529
NLB banka a.d. Skopje	-	616	616
NLB Interfinanz d.o.o Beograd- u likvidaciji	-	148	148
NLB Srbija d.o.o.	-	5.500	5.500
Prvi faktor d.o.o. Beograd- u likvidaciji	-	515	515
NLB REAL ESTATE doo Beogra-NBG	-	2.023	2.023
NLB DigiT doo Beograd	890	6.886	7.776
Preduz. radnja Plovak Plus	75	311	386
NLB banka a.d. Sarajevo	-	170	170
Savez ekonomista Srbije	-	913	913
NLB Skladi d.o.o	-	858	858
NLB Interfinanz AG u likvidaciji	-	755	755
Metalac A.D.	-	2	2
Udruženje banaka Srbije	-	18.542	18.542
Fishing Team	-	5	5
Maymar advisory doo Beograd	-	3	3
Slovenački poslovni klub	-	85	85
NLB Fondovi a.d. Beograd Društvo za upravljanje UCITS fondom	-	32.251	32.251
Fizička lica	1.827	967	2.794
Ukupno prihodi	472.845	853.662	1.326.507
Rashodi			
NLB d.d. Ljubljana	(169.395)	(1.099.782)	(1.269.177)
NLB a.d. Banja Luka	-	(3.782)	(3.782)
NLB a.d. Podgorica	-	(757)	(757)
NLB banka a.d. Skopje	(677)	(6.016)	(6.693)
NLB banka a.d. Sarajevo	-	(556)	(556)
NLB Fondovi a.d. Beograd Društvo za upravljanje UCITS fondom	(9.286)	(291)	(9.577)
Srpska asocijacija menadžera	-	(3.626)	(3.626)
NLB Interfinanz d.o.o Beograd – u likvidaciji	-	(12)	(12)
Savez ekonomista Srbije	-	(7.900)	(7.900)
Prvi faktor d.o.o. Beograd	(5.574)	(134)	(5.708)
NLB REAL ESTATE doo Beogra-NBG	-	(54.407)	(54.407)
NLB DigiT doo Beograd	-	(301.887)	(301.887)
NLB Srbija d.o.o.	(67.197)	(2.026)	(69.223)
NLB Real Estate d.o.o.	-	(2.435)	(2.435)
Preduz. radnja Plovak Plus	-	(10)	(10)
Udruženje banaka Srbije	(1.642)	(17.059)	(18.701)
Slovenački poslovni klub	-	(293)	(293)
Fizička lica	(4.114)	(491)	(4.605)
Ukupno rashodi	(257.885)	(1.501.464)	(1.759.349)
Neto prihodi/rashodi	214.960	(647.802)	(432.842)

NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

41. POVEZANA LICA (nastavak)

41.2. Ostala povezana lica (nastavak)

Prihodi i rashodi od povezanih lica

	1.1.-31.12.2023.		
	Kamate	Naknade i ostalo	Ukupno
Prihodi			
NLB d.d. Ljubljana	265.313	1.051.805	1.317.118
NLB a.d. Banja Luka	-	1.695	1.695
NLB a.d. Podgorica	-	2.913	2.913
NLB banka a.d. Skopje	-	3.101	3.101
NLB Interfinanz d.o.o Beograd- u likvidaciji	-	130	130
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	-	876	876
NLB Srbija d.o.o.	-	1.796	1.796
Prvi faktor d.o.o. Beograd- u likvidaciji	-	461	461
REAM d.o.o Beograd	-	496	496
NLB DigiT doo Beograd	9	3.344	3.353
Preduz. radnja Plovak Plus	261	518	779
NLB banka a.d. Sarajevo	-	133	133
NLB Interfinanz AG u likvidaciji	-	7	7
SPV 2 d.o.o. Beograd –Novi Beograd	-	6	6
Udruženje banaka Srbije	-	5.860	5.860
Fishing Team	-	11	11
Maymar advisory doo Beograd	-	5	5
Slovenački poslovni klub	-	91	91
Srpska asocijacija menadžera	-	1	1
Fizička lica	2.669	453	3.122
Ukupno prihodi	268.252	1.073.702	1.341.954
Rashodi			
NLB d.d. Ljubljana	(180.383)	(506.935)	(687.318)
NLB a.d. Banja Luka	-	(3.560)	(3.560)
NLB a.d. Podgorica	-	(616)	(616)
NLB banka a.d. Skopje	(9.614)	(1.953)	(11.567)
NLB banka a.d. Sarajevo	-	(145)	(145)
NLB Interfinanz d.o.o Beograd – u likvidaciji	-	(16)	(16)
NLB Leasing d.o.o – u likvidaciji	-	(31)	(31)
Prvi faktor d.o.o. Beograd	(4.170)	(62)	(4.232)
REAM d.o.o Beograd	-	(33.199)	(33.199)
NLB DigiT doo Beograd	-	(190.464)	(190.464)
NLB Srbija d.o.o.	(87.397)	(12)	(87.409)
REAM d.o.o.. Podgorica	-	(3.234)	(3.234)
Preduz. radnja Plovak Plus	-	(310)	(310)
Udruženje banaka Srbije	(1.042)	(13.228)	(14.270)
Fizička lica	-	(715)	(715)
Ukupno rashodi	(282.606)	(754.480)	(1.037.086)
Neto prihodi/rashodi	(14.354)	319.222	304.868

41. POVEZANA LICA (nastavak)

41.3. Bruto i neto primanja Izvršnog odbora Banke. Upravnog odbora i Odbora za reviziju su sledeća

	31. decembar 2024.	<i>U hiljadama dinara</i> 31. decembar 2023.
Bruto primanja		
Izvršni odbor	105.141	100.452
Neto primanja		
Izvršni odbor	89.269	85.244
Bruto primanja		
Upravni odbor i Odbor za reviziju	9.506	11.200
Neto primanja		
Upravni odbor i Odbor za reviziju	6.160	7.776

42. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Na osnovu člana 22. Zakona o računovodstvu. Banka je izvršila usaglašavanje stanja obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 30.11.2024. godine.

Banka je prosledila 8.723 izvoda otvorenih stavki u ukupnom iznosu potraživanja od 266.655.563 hiljada dinara. Od ukupnog broja osporeno je 6 IOSa. Ukupna osporena suma je 227 hiljada dinara što predstavlja 0,00008% ukupnih potraživanja sadržanih u IOSima.

Banka je u kontinuiranom procesu usaglašavanja osporenih stavki.

43. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine za pojedine glavne valute su:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
EUR	117,0149	117,1737
CHF	124,5237	125,5343
USD	112,4386	105,8671

44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koje bi bilo neophodno obelodaniti u finansijskim izveštajima.

U Beogradu, dana 18. marta 2025. godine

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke a.d. Beograd:

		
Vladimir Bošković Član Izvršnog odbora		Dejan Janjatović Zamenik predsednika Izvršnog odbora

Godišnji izveštaj o poslovanju za 2024. godinu

Sadržaj

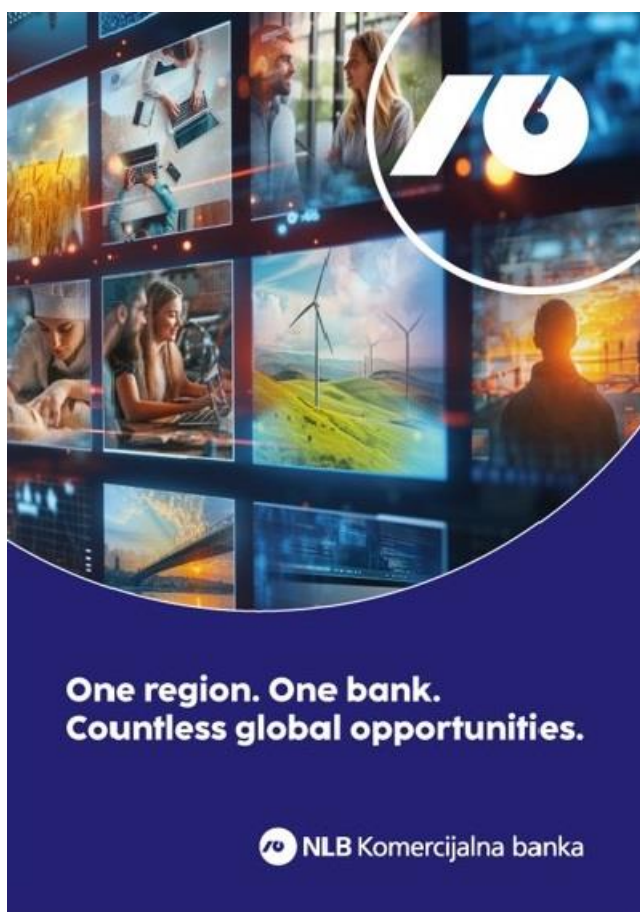
O NAMA	2
REČ MENADŽMENTA	3
DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE	5
OPŠTI USLOVI POSLOVANJA U 2024. GODINI	7
Makroekonomsko okruženje	7
Bankarski sektor	11
Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji	13
Bilans stanja	14
Bilans uspeha	15
POSLOVNE AKTIVNOSTI BANKE	16
Poslovanje sa stanovništvom i mikro klijentima	16
Poslovanje sa privredom	20
Poslovanje sa poljoprivredom	21
TREASURY I ALM	23
STRATEGIJA PLANIRANOG POSLOVANJA BANKE	24
UPRAVLJANJE RIZICIMA	25
Kreditni rizik	27
Tržišni rizik	28
Devizni rizik	28
Kamatni rizik	29
Rizik likvidnosti	31
Operativni rizik	34
UPRAVLJANJE KAPITALOM	36
DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA	38
ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE	39
OGRANCI BANKE	40
NEFINANSIJSKE INFORMACIJE	44

O NAMA

NLB Komercijalna banka je banka univerzalnog tipa, koja pruža sve vrste bankarskih usluga svim kategorijama klijenata, od građana, preko preduzetnika, malih i srednjih preduzeća, pa sve do najvećih domaćih i internacionalnih kompanija.

Kao sistemska banka, posedujemo sopstvenu likvidnost i jednu od najvećih mreža bankomata i ekspozitura u Srbiji, ali naš najveći kapital je fer, transparentan odnos poverenja s više od milion aktivnih klijenata. Upravo oni su u fokusu svih naših aktivnosti. To znači da svoje poslovanje razvijamo u korak sa njihovim potrebama – uvek vođeni motom da ne prodajemo proizvode, već kreiramo kompletne finansijske odgovore na životna i poslovna pitanja naših klijenata.

Kao članica NLB Grupe, vodeće bankarske i finansijske grupacije sa sedištem i isključivim strateškim fokusom na Jugoistočnu Evropu, Srbija je tržište od strateškog značaja. To je posebna prednost za sve naše klijente koji su poslovno ili privatno povezani sa državama regiona, ali i garancija aktivne podrške, na koju u svakom trenutku možemo da računamo - kako od strane matične banke u Sloveniji, tako i od svih njenih članica.

Naša matična NLB Grupa nije samo finansijska grupacija, a ovaj region za nju nije samo tačka na mapi, već dom pun pravih prilika. To znači da pored dobrih poslovnih i finansijskih rezultata, koji podržavaju dalji ekonomski razvoj, želimo da iniciramo promene nabolje u sredini u kojoj posluje i doprinesemo kvalitetnijem životu svih njenih stanovnika.

Zbog toga su stalno prilagođavanje potrebama klijenata, uvođenje novih bankarskih proizvoda i usluga, uz korišćenje naprednih tehnologija, ali i kontinuirano ulaganje u zajednicu u kojoj poslujemo, proveren recept za dugogodišnje uspešno poslovanje.

REČ MENADŽMENTA

Vlastimir Vuković, predsednik Izvršnog odbora NLB Komercijalne banke

Prethodna godina bila je prekretnica za NLB Komercijalnu banku, koja je ostvarila značajan rast u ključnim poslovnim segmentima, uprkos izazovima u globalnom bankarskom sektoru. Naša banka je kao sistemska finansijska institucija postigla impresivne rezultate - rast neto kredita komitentima od 15,4 posto čime smo zadržali trenda rasta iznad proseka sektora i potvrdili posvećenost inovacijama i pružanju kvalitetnih usluga svim klijentima. U ovom periodu, zabeležen je dvocifreni rast **nove produkcije** u gotovo svim segmentima poslovanja, uključujući gotovinske (+61%), stambene (+24%), mikro (+33%), kao i korporativne kredite (+28%).

Najvažnije, naš portfolio je rastao, ali ne na štetu kvaliteta. Nastavili smo politiku odgovornog upravljanja rizicima, koji je ostao ključ našeg stabilnog rasta - ponosimo **se najnižim udelom nenaplativih kredita u istoriji naše banke** od samo

jedan posto, što je značajno niže od 2,5 procenta ostvarenja na nivou sektora.

Digitalizacija je bila jedan od ključnih strateških pravaca tokom 2024. godine. Ulaganjem u nove tehnologije i unapređenje usluga, značajno smo poboljšali korisničko iskustvo i efikasnost procesa. Implementacijom novih funkcionalnosti na 246 bankomata i uvođenjem digitalnog odobravanja gotovinskih kredita u roku od 15 minuta, omogućili smo bržu i jednostavniju dostupnost bankarskih usluga. Ovaj strateški pravac dao je konkretne rezultate: broj korisnika digitalnog bankarstva porastao je za devet posto, dok je čak 261.000 korisnika prešlo na elektronsku komunikaciju. Pored toga, 41 ekspozitura je rekonstruisana i usklađena sa grupnim standardima, čime smo dodatno unapredili ambijent i kvalitet usluga, osiguravajući optimalno iskustvo za sve klijente, bez obzira na kanal koji koriste.

Nastavljamo sa ulaganjima u digitalizaciju i modernizaciju, jer znamo da je budućnost bankarstva jednostavnija, brža i dostupnija.

Zahvaljujući strateškom fokusu na održivi rast i inovacije, NLB Komercijalna banka je u 2024. godini ostvarila istorijske rezultate – iznad svih planova i predviđanja. Istovremeno, osvojila je prestižna globalna i lokalna priznanja, kao potvrdu rešenosti da ostane banka prvog izbora za klijente i zaposlene. Ugledni finansijski magazin Euromoney, koji od 1992. godine prepoznaje najbolje finansijske institucije u više od 100 zemalja, proglasio ju je „Najboljom društveno odgovornom bankom u Srbiji“, dok je International Banker nagradio njen inovativni pristup maloprodajnom bankarstvu. Istovremeno, Srpska asocijacija menadžera priznala je njen doprinos razvoju zaposlenih dodelivši joj titulu „Poslodavca godine“, dok je sertifikat Top Employer potvrdio njene visoke standarde u upravljanju talentima, inkluzivnoj kulturi i kontinuiranom profesionalnom razvoju.

U 2024. godini postavili smo čvrste temelje za budućnost, na kojima nastavljamo da postavljamo nove standarde u industriji, investiramo u tehnologije koje olakšavaju svakodnevne finansijske odluke i gradimo snažne odnose sa zajednicom.

Arčibald Kremser, predsednik Upravnog odbora NLB Komercijalne banke

Prethodna godina bila je izuzetno uspešna za NLB Komercijalnu banku, čiji su rezultati u velikoj meri doprineli ostvarenjima šire strategije čitave NLB grupacije, usmerene na postizanje održivog rasta, inovacija i odgovornog poslovanja.

NLB Grupa je postavila jasan cilj da bude lider u bankarskom sektoru u Jugoistočnoj Evropi, sa fokusom na povećanje angažovanosti klijenata i unapređenje korisničkog iskustva kroz digitalizaciju i održive finansijske proizvode. U okviru ove strategije, NLB Komercijalna banka je ostvarila impresivne rezultate, uključujući rast depozita komitenata od 11 i rast neto kredita komitentima od 15 posto. S obzirom na to da NLB Grupa teži tome da bude "partner od poverenja u svakom segmentu života klijenta", NLB Komercijalna banka je svojim uslugama u 2024. godini dodatno učvrstila poziciju systemske banke na lokalnom tržištu, kako u segmentu poslovanja sa građanima, tako i u sektoru korporativnih klijenata.

Pored toga, u skladu sa strategijom NLB Grupe da promoviše zelene i održive inicijative, NLB Komercijalna banka je postavila snažan fokus na finansiranje zelenih projekata, sa portfoliom od 189 miliona evra. Ovaj segment predstavlja važan korak ka ostvarenju dugoročnih ciljeva za smanjenje emisije ugljen-dioksida i razvoj održivih rešenja koja imaju pozitivan uticaj na zajednicu i društvo u celini.

U 2024. godini NLB Grupa je takođe unapredila svoju digitalnu ponudu, kako bi pružila brže i efikasnije usluge svim klijentima. U tom kontekstu, NLB Komercijalna banka implementirala je najnoviju generaciju veb sajta i potpuno integrisala Nexus platformu, koja je podržala nov koncept rada Kontakt centra.

Kombinacija inovativnih rešenja i digitalizacije klijentske baze postavila je stabilne temelje i infrastrukturu za potpunu digitalizaciju portfolija NLB Komercijalne banke – uključujući unapređeno online bankarstvo i kvalitet svih digitalnih transakcija. Istovremeno, svesni smo izazova prelaska sa pretežno manuelnog poslovanja na banku koja se oslanja na digitalne tehnologije, što ponekad utiče na iskustvo naših klijenata. Ipak, menadžment je uložio značajne napore i očekuje velike pomake na ovom polju u ovoj godini.

NLB Komercijalna banka nastavila je da ostvaruje izuzetne rezultate, prevazilazeći planove i očekivanja. Zbog toga verujemo da će, u godinama koje dolaze, ostati ključna poluga stabilnosti i razvoja čitave NLB Grupe, pružajući snažan oslonac klijentima i privredi, uz dalju digitalizaciju i održive finansijske inicijative koje oblikuju budućnost bankarstva u regionu.

DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Društveno odgovorno poslovanje postalo je punopravan element naše poslovne strategije. Za NLB Komercijalnu Banku, društveno odgovorno i održivo poslovanje predstavlja opredeljenje za sprovođenje aktivnosti koje zadovoljavaju potrebe i interese naše generacije, ali bez ugrožavanja budućih generacija da zadovolje svoje potrebe. Nastavljajući sa implementacijom principa odgovornog poslovanja, trudimo se da ga unapređujemo i razvijamo za sadašnje i buduće generacije. 2021. godine smo krenuli putem intenzivnog integrisanja principa održivosti u naše poslovanje pri čemu je 2024 godina bila godina i formalnog uspostavljanja našeg Sistema za upravljanje zaštitom životne i društvene sredine. Iznad svega, finansiranjem želimo da ubrzamo tranziciju Jugoistočne Evrope u ekonomiju sa niskom emisijom ugljenika. Zato smo i u 2024. godini nastavili sa naporima da svoje poslovanje uskladimo sa Principima za odgovorno Bankarstvo Ujedinjenih nacija, da naše operacije doprinose što manjoj CO2 emisiji, a da naš portfolio uključuje što više zelenih i održivih projekata.

NLB Komercijalna banka nastoji da u potpunosti integriše elemente korporativne održivosti u svoje poslovanje, što dovodi do toga da banka dugoročno donosi vrednost u finansijskom, ekološkom, socijalnom i etičkom smislu. Integracija elementata održivosti u sopstveno poslovanje vidljiva je kroz tri linije delovanja, odnosno "Tri stuba održivosti":

Održivo poslovanje

Održivo poslovanje odnosi se na upravljanje našim direktnim ESG (ekološkim, socijalnim, upravljačkim) uticajima, obezbeđujući naše etično i efikasno poslovanje. Naš pristup unapređenju održivog poslovanja zasniva se na merenju, upravljanju i izveštavanju o učinku u

skladu sa EU NFRD (EU direktiva o nefinansijskom izveštavanju) i UNEP FI (Finansijska inicijativa Programa za životnu sredinu Ujedinjenih nacija). Takođe, NLB Komercijalna banka je posvećena kontinuiranom praćenju i kontroli potrošnje resursa kao i pronalaženju inovativnih rešenja koja će doprineti smanjenju potrošnje resursa koje koristimo u svakodnevnim operacijama. S tim u vezi NLB Komercijalna banka je opredeljena da do 2050. godine postane CO2 neutralna institucija.

Održivo finansiranje

Održivo finansiranje integriše ESG kriterijume u naše poslovne i investicione odluke obezbeđujući trajnu korist za naše klijente i društvo u celini. Uključivanje praksi održivosti u naše kredite, investicije, proizvode i usluge, najvažniji je način na koji možemo podržati nacionalne i globalne ciljeve održivog razvoja. Štaviše, omogućava nam da upravljamo rizicima po

sopstvene finansijske performanse i ostvarujemo dobit od poslovnih prilika nastalih prelaskom na zeleniju, inkluzivniju ekonomiju. Implementacija analize ESG rizika prilikom donošenja poslovnih odluka, omogućava nam da sa velikom verovatnoćom predvidimo potencijalne rizike po životnu sredinu ili društvo koji mogu proisteći iz projekata koje finansiramo, ali, omogućava nam i da prepoznamo investicije i projekte koji mogu imati pozitivan efekat po životnu sredinu i društvo i samim tim da tu vrstu investicija i projekata promoviramo.

Korporativna društvena odgovornost

Aktivno doprinosimo širem društveno-ekonomskom razvoju kroz naše aktivnosti sa sveobuhvatnim fokusom na obrazovanje u zajednicama u kojima poslujemo. Pored toga, podržavamo i niz drugih inicijativa kao što su: humanitarne, inicijative u vezi sa kulturnom baštinom, sportom, preduzetništvom, životnom sredinom itd.

U NLB Komercijalnoj banci, svesni smo da se zemlje, preduzeća i pojedinci u regionu i širom sveta suočavaju sa važnim izazovima našeg vremena. To uključuje negativne ekološke i društvene posledice klimatskih promena usled povećane emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG), i izazove u uspostavljanju mehanizama za obezbeđivanje ravnopravnog i pravednog društva, kao i etike i integriteta u korporativnom upravljanju. Imajući to na umu, naša Banka u potpunosti prihvata definiciju održivog razvoja Ujedinjenih Nacija kao „razvoja koji zadovoljava potrebe sadašnjosti bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje sopstvene potrebe.“

Naši naponi u pogledu održivosti zasnovani su na dugoj tradiciji odgovornog poslovanja usredsređenog na sve zainteresovane strane, što je deo identiteta NLB Komercijalne banke i NLB Grupe od osnivanja. Održivost je takođe čvrsto ugrađena u viziju NLB Komercijalne banke i NLB Grupe: „brinemo o finansijskim potrebama svojih klijenata i istovremeno poboljšavamo kvalitet života u regionu u kojem poslujemo“. Štaviše, održivost je neizostavan element naših osnovnih vrednosti, a to su napredak ljudi, podsticanje preduzetništva i poboljšanje života.

Kao sistemski značajna finansijska institucija, NLB Komercijalna banka je postavila za cilj da aktivno doprinosi održivoj transformaciji privrede i društva u zeleniju, pravedniju i inkluzivniju budućnost za sadašnje i buduće generacije. Banka je, stoga, održivo poslovanje i ESG faktore (zaštita životne i društvene sredine, ljudska prava i korporativno upravljanje) postavila u srž svoje poslovne strategije i poslovnog modela.

NLB Organic konkurs

NLB Organic konkurs je jedan od strateških projekata društveno-odgovornog poslovanja, u okviru kog NLB Komercijalna banka nagrađuje najbolje pojedince i udruženja koji se bave organskom poljoprivredom i preradom organskih proizvoda. Pored glavnih nagrada za biljnu i stočarsku organsku proizvodnju, 2024. godine dodeljene su i dve specijalne nagrade – za damu koja se bavi organskom proizvodnjom i za najuspešnijeg mladog poljoprivrednika. Ukupan nagradni fond u četiri kategorije iznosio je 3 miliona dinara.

Na trinaesti NLB Organic konkurs ove godine pristigao je 41 projekat iz Šumadije i Zapadne Srbije, 16 iz Vojvodine, pet iz Južne i Istočne Srbije i osam iz Beograda. Najviše prijava, njih 27, stiglo je od gazdinstava koja se bave mešovitom proizvodnjom (biljna proizvodnja, prerada i usluge), 18 od gazdinstava koja se bave biljnom proizvodnjom, dok je 25 prijava došlo od poljoprivrednika koji se bave stočarstvom i pčelarstvom.

NLB Organic konkurs se organizuje od 2012. godine sa ciljem podrške i nagrađivanja najboljih i najodrživijih ideja iz oblasti organske proizvodnje i prerade. Tokom trinaest ciklusa prijavljeno je više od 750 projekata iz cele zemlje, a do sada je nagrađeno 50 najboljih. Kroz ovaj konkurs, NLB Komercijalna banka doprinosi razvoju tržišta organske proizvodnje, motiviše poljoprivredne

proizvođače da unaprede svoju proizvodnju i povećaju konkurentnost na rastućem tržištu. Kroz ovaj strateški CSR projekat, NLB Komercijalna banka će nastaviti da usmerava poljoprivredu ka održivijem razvoju, očuvanju biodiverziteta, prirodnih resursa i zemljišta za buduće generacije.

Donacije

NLB Grupa donirala je milion evra za sanaciju posledica poplava u Bosni i Hercegovini, u čemu su sve članice solidarno učestvovala. NLB Komercijalna banka je, u okviru ove inicijative, donirala 150.000 evra Crvenom krstu, a sredstva su iskorišćena za pružanje direktne finansijske pomoći najugroženijim domaćinstvima koja su pretrpela štetu na stambenim objektima ili imovini koja je predstavljala osnovni izvor prihoda.

U okviru kampanje "Priroda se čuva digitalno", čiji je cilj bio da motiviše klijente Banke da biraju imejl kao preferirani način komunikacije, za svakog klijenta koji pređe na imejl komunikaciju, NLB Komercijalna banka izdvojila je 100 RSD, a sva prikupljena sredstva su preusmerena organizaciji WWF Adria, regionalnom ogranku svetske organizacije World Wide Fund for Nature (WWF). Donirano je 20.000 evra za sadnju tri urbana voćnjaka u srednjim školama širom zemlje. Novi voćnjaci imaju značajan ekološki doprinos lokalnim zajednicama jer su zasađeni tako da imitiraju prirodne ekosisteme. Sadašnje i buduće generacije srednjoškolaca će ih koristiti kao učionice na otvorenom u kojima će steći praktična znanja o organskoj i regenerativnoj poljoprivredi.

Humanitarnoj organizaciji „Anđeli severa“ donirano je 8.000 evra, što je omogućilo kupovinu vozila za distribuciju 5.207 paketa za bebe u 69 gradova i opština širom Srbije. Preostala sredstva su iskorišćena za pomoć dečjim odeljenjima u deset bolnica, kao i za tri doma za decu sa poteškoćama u razvoju.

Organizaciji SOS Dečija sela, koja pruža dugoročnu brigu i podršku deci bez roditeljskog staranja i ugroženim porodicama, donirano je 6.500 evra. Ova sredstva su iskorišćena za organizaciju edukativnih radionica i individualizovanih inkluzivnih aktivnosti za porodice kod kojih je prepoznat rizik od izdvajanja dece iz nesigurnog porodičnog okruženja.

OPŠTI USLOVI POSLOVANJA U 2024. GODINI

Makroekonomsko okruženje

U 2024. godini Srbija je zabeležila realni rast bruto domaćeg proizvoda. Stopa nezaposlenosti je značajno smanjena, primetan je rast zaposlenosti i zarada u privatnom i javnom sektoru, kao i istorijski najviši nivo deviznih rezervi. Upravljanje javnim dugom pokazuje odgovorno fiskalno ponašanje i stabilnost uz značajan priliv stranih direktnih investicija.

Inflacija je uspešno kontrolisana, i u maju 2024. godine vratila se u granice cilja. Godina je završena sa nivoom inflacije od 4,3% međugodišnje. Očekivanja NBS su da će inflacija nastaviti da se kreće

u granicama cilja $3\pm 1,5\%$ i u narednim godinama. Deficit tekućeg računa je za prvih jedanaest meseci 2024. iznosio oko 4,3 mlrd evra i bio je u punoj meri pokriven prilivom FDI od 4,6 mlrd evra (neto priliv FDI 4,1 mlrd evra). Brži rast uvoza robe i usluga od izvoza je doveo do rasta deficita tekućeg računa. Posebno je na deficit uticao uvoz opreme za potrebe investicionog ciklusa. Prema preliminarnim procenama priliv FDI je u 2024. prestigao nivo od 5 mlrd evra. Srbija je u oktobru 2024. godine od strane rejting agencije Standard & Poor's po prvi put u istoriji dobila investicioni kreditni rejting BBB- sa stabilnim izgledima.

Zahvaljujući proizvodnoj i geografskoj diversifikaciji i pretežno izvozno-orijentisanim investicijama, izvoz robe i usluga Srbije pokazao je otpornost u prvih 11 meseci 2024. godine uprkos smanjenju tražnje zemalja iz EU i regiona. U 2024. godini došlo je rasta formalne zaposlenosti i realnog rasta prosečne zarade.

Srbija beleži deficit budžeta od 56,5 mlrd dinara u prvih 11 meseci 2024. godine. Javni dug sektora države krajem novembra čini 47,1% BDP-a. Deficit tekućeg računa u srednjem roku će iznositi oko 5% BDP-a i u punoj meri će biti pokriven neto prilivima po osnovu FDI.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*
Realni rast GDP, međugodišnje stope rasta u %	-0,4	0,5	-1,8	1,3	3	2,4	4,6	4,8	-1	7,9	2,6	3,8	3,9	4,5
Privatna potrošnja (u %)	-2,2	-1,8	-0,3	-0,4	1,9	2,1	2,8	3,7	-2,1	7,7	3,5	0,5	4,5	4,2
Privatne investicije (u %)	13,9	-12,1	-3,5	5,4	5,5	7,6	16,8	16,9	-1,4	14,7	2,2	9,7	6	9,1
Državna potrošnja (u %)	2	-2,7	-0,9	-4,2	-1,7	2,3	3,8	3,7	3,4	4,1	1,3	-2,4	3,1	2,7
Državne investicije (u %)	6,4	-33,6	13,7	14	21,2	-6,3	45,3	30,7	11	32,4	0	2	20,8	4,4
Izvoz (u %)	2,9	18	4,3	9	10,9	7,9	9	7,3	-4,6	20,4	17	2,7	4,5	6,5
Uvoz (u %)	1,5	7,2	5,1	6,8	6,4	10,3	11,1	9,8	-4	17,7	16,2	-1,6	8,3	7,8
Stopa nezaposlenosti (u %) ^{*1}	25,9	24	20,6	18,9	16,4	14,5	13,7	11,3	9,7	11,1	9,5	9,4	8,6	
Nominalne zarade (u %)	9	6,2	1,4	-0,2	3,7	3,9	6,5	10,6	9,4	9,6	13,8	14,8	14,4	
Novčana masa M3 (u %)	9,4	4,6	7,6	6,6	11,6	3,6	14,5	8,4	18,1	13,3	6,9	12,4		
Indeks potrošačkih cena (u %)	7,3	7,9	2,1	1,4	1,1	3,2	2	1,9	1,6	4	11,9	12,1	4,6	3,7
NBS referentna kamatna stopa (u %)	11,25	9,50	8,00	4,50	4,00	3,50	3,00	2,25	1,00	1,00	5,00	6,50	5,75	
Deficit tekućeg računa (u % BDP)	-10,5	-5,5	-5,4	-3,3	-2,8	-5	-4,6	-6,6	-3,9	-4,1	-6,6	-2,4	-4,7	-4,9

*Projekcija NBS

^{*1} Prosečna stopa za tri kvartala 2024. godine

Izvor: Makroekonomska kretanja u Srbiji, januar 2025., NBS

U prvoj polovini 2024. godine Narodna banka Srbije nije smanjivala referentnu stopu. U drugoj polovini godine, u skladu sa smanjenjem stope inflacije, NBS je tri puta snizila referentnu stopu za po 25 bps. Godina je završena sa referentnom stopom od 5,75%. Efekti dosadašnjeg ublažavanja monetarne politike mogu se očekivati i u narednom periodu.

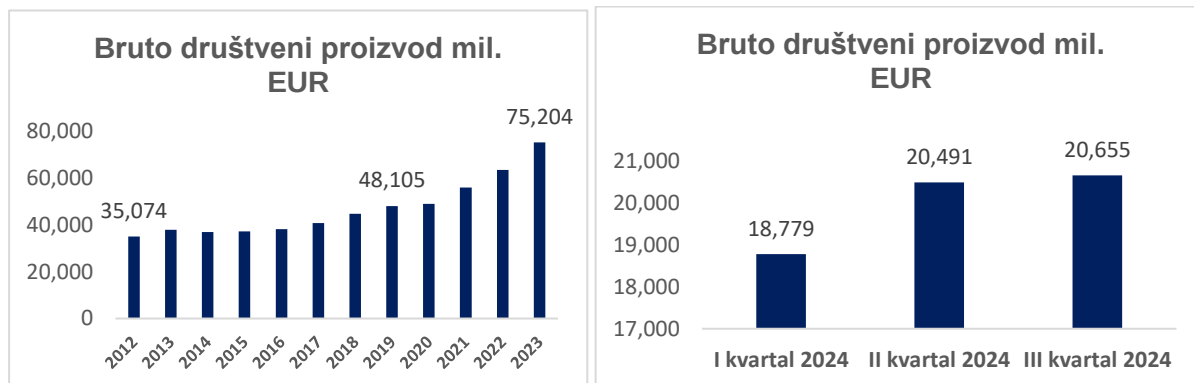
Tokom 2024. godine Evropska centralna banka (ECB) je četiri puta smanjivala kamatne stope kako bi podstakla ekonomiju evrozone. Prvo smanjenje kamatnih stopa od 25 bps dogodilo se u junu, zatim su usledila još 3 smanjenja stope od po 25 bps. Depozitna kamatna stopa smanjena je sa 4 na 3%. Navedena smanjenja su imala za cilj da ohrabre zaduživanje, potrošnju i investicije, kako bi se podstakao ekonomski rast. Očekuje se da će ECB nastaviti sa smanjenjem kamatnih stopa kako bi dodatno podržala ekonomski oporavak.

Tokom 2024. godine, Federalne rezerve SAD (FED) su tri puta smanjile kamatne stope. Prvo smanjenje kamatnih stopa dogodilo se u septembru, kada je referentna kamatna stopa smanjena za 50 baznih poena, što je bilo prvo smanjenje od 2020. godine. FED je još dva puta smanjio kamatne stope za četvrtinu procentnog poena. Navedeni potezi su imali za cilj da podstaknu ekonomski rast i stabilizuju tržište rada, koje je pokazivalo znake usporavanja. Očekuje se da će

FED nastaviti sa pažljivim praćenjem ekonomskih pokazatelja i prilagođavanjem monetarne politike u skladu sa pokazateljima.

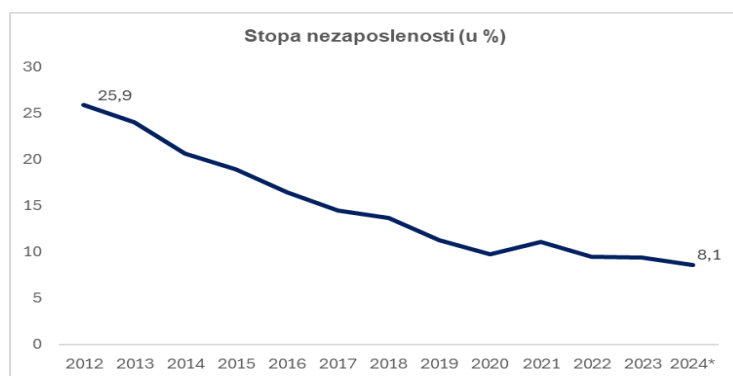
BDP

Izvor podataka: NBS, www.nbs.rs

Prema preliminarnoj proceni Republičkog zavoda za statistiku, realni rast BDP u 2024. godini je iznosio 3,9%. U 2025. i 2026. očekuje se ubrzanje rasta BDP-a na raspon od 4,0–5,0%, u skladu sa novim investicionim ciklusom vezanim sa projektom „Skok u budućnost – Srbija Ekspo 2027“.

NEZAPOSLENOST I ZARADE

Izvor: Republički zavod za statistiku, <https://www.stat.gov.rs/>

Stopa zaposlenosti je na rekordnom nivou od 51,9%, što predstavlja rast od 1,4 procentnih poena, dok je stopa nezaposlenosti prema Anketi o radnoj snazi u Q3 2024. iznosila 8,1% (prosek za prva III kvartala 2024. je 8,6%) i manja je za 0,9 p.p.

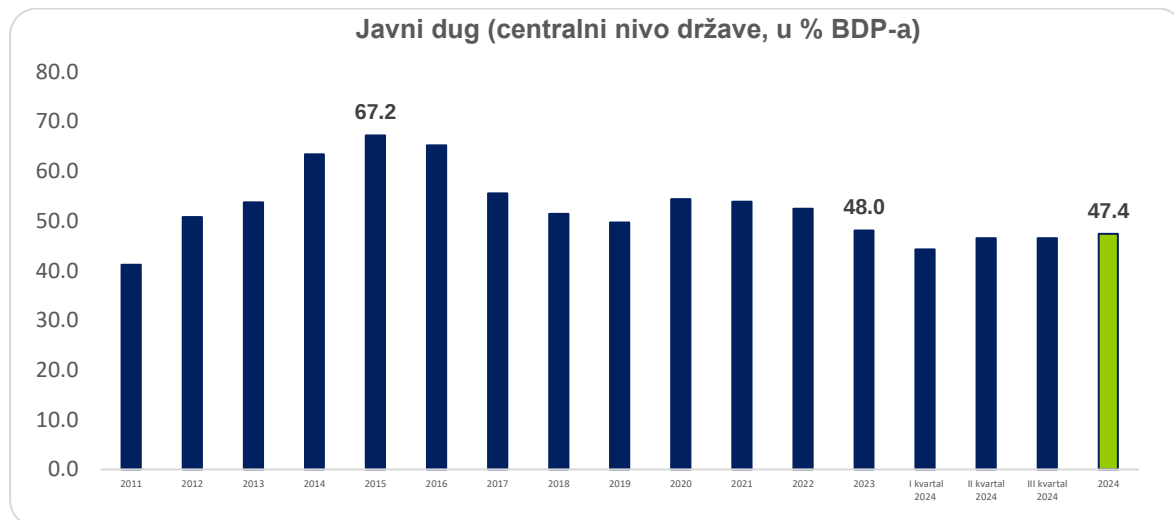
Pokrivenost prosečne potrošačke korpe prosečnom zaradom za 8 meseci 2024. godine je 94%, što je najviši nivo do sada. Nominalni rast prosečnih zarada je dvocifren kod skoro svih delatnosti, a posebno se po rastu izdvajaju: obrazovanje, usluge smeštaja i ishrane i prerađivačka industrija. Rast zaposlenosti je prisutan kod 10 od 19 delatnosti, a najviše u delatnosti zdravstva i socijalne zaštite, stručnih i naučnih delatnosti, u IKT sektoru, građevinarstvu i kod usluga smeštaja i ishrane.

Prosečna (bruto) zarada za novembar 2024. godine iznosila je 138.911 RSD, dok je prosečna neto zarada (bez poreza i doprinosa) iznosila 100.738 RSD. Rast bruto zarada u periodu januar-

novembar 2024. godine u odnosu na isti period 2023. godine iznosio je 14,2% nominalno i 9,1% realno. Prosečna neto zarada je veća za 14,1% nominalno i 9,0% realno.

JAVNI DUG

Izvor: NBS

U 2024. godini učešće javnog duga centralne države u BDP-u je na opadajućoj putanji i sa 48% BDP-a na kraju 2023. godine sniženo je na 46,8% u novembru ove godine (javni dug sektora države 47,1%). Prema preliminarnim podacima za decembar učešće javnog duga centralnog nivoa države u BDP je 47,4%.

Revidiranom Fiskalnom strategijom za 2025. sa projekcijama za 2026. i 2027. predviđen je nivo javnog duga na kraju 2024. od 47,9% BDP-a, a u srednjem roku njegovo dalje postepeno smanjenje do nivoa od 46,5%.

Nije bilo izmene regulative koja se odnosi na obaveznu rezervu.

Bruto devizne rezerve krajem 2024. godine iznose 29,29 mlrd EUR, što je istorijski najviši nivo rezervi. Bankarski sektor je stabilan. Učešće NPL u novembru 2024. godine iznosilo je 2,7%.

U 2024. godini Srbija je ostvarila rekordan priliv FDI u iznosu od 5,1 milijarda evra. Strane direktne investicije su uz pomoć investicionog rejtinga bile ključni faktor ekonomskog rasta i stabilnosti.

Strane direktne investicije (FDI) u Srbiju 2024. godine potiču iz različitih zemalja. Najznačajniji investitori dolaze iz sledećih zemalja: Kine (uključujući Hongkong, Tajvan i Makao), Holandije, Luksemburga, Velike Britanije, Češke, Austrije, SAD, Andore, Ruske Federacije, Švajcarske.

Bankarski sektor

Na kraju trećeg kvartala 2024. godine na bankarskom tržištu Srbije poslovalo je 20 banaka, sa ukupno 22.253 zaposlenih (krajem 2023. godine 21.899 zaposlenih). Najveći deo bankarskog sektora bio je u stranom vlasništvu (77,5% aktive bankarskog sektora). U vlasničkoj strukturi dominiraju banke iz Italije, Austrije, Mađarske i Slovenije. Ukupna bilansna suma bankarskog sektora Srbije iznosila je 6.308 mlrd RSD. Posmatrajući prema bilansnoj sumi, u trećem kvartalu u odnosu na isti period prošle godine bankarski sektor je rastao po stopi od 10,6%, odnosno 6,3% od početka 2024. godine.

Pet najvećih banaka, posmatrano prema visini bilansne sume, plasmanima nebankarskom sektoru i depozitima nebankarskog sektora činili su 62,1%, 64,6% i 61,7% tržišta, respektivno. Banca Intesa je vodeća banka po aktivni i depozitima, dok je OTP banka prva u plasmanima. U ukupnoj bilansnoj aktivni, Banca Intesa ima učešće od 15,6%, OTP Banka 14,1%, Raiffeisen banka 11,4%. Sa aspekta koncentracije bankarskog sektora, HHI indeks od 993 sugerše da srpsko bankarsko tržište i dalje odlikuje visok stepen konkurencije.

Zaključno sa trećim tromesečjem u 2024. godini, bankarski sektor je ostvario rezultat pre oporezivanja od 143 mlrd RSD, što je rast od 32% u odnosu na isti period prošle godine. Sa pozitivnim rezultatom je poslovalo 19 banaka sa ukupnim profitom od 143,1 mlrd RSD, dok je jedna banka poslovala sa gubitkom u ukupnom iznosu od 96,6 miliona RSD. Najveći uticaj na rast profita u odnosu na isti period 2023. godine dolazi uglavnom od znatno viših neto kamatnih prihoda, rast od 16% i neto prihoda po osnovu naknada i provizija, rast od 15%.

Ovakva kretanja odrazila su se i na kretanje pokazatelja profitabilnosti – prinos na kapital (ROE b.t.) je krajem trećeg kvartala iznosio 22,3% (YtD povećanje od 4,3 p.p), dok je prinos na aktivni pre poreza iznosio 3,1% i viši je u odnosu na početak godine za 0,7 p.p.

Neto krediti bankarskog sektora na kraju septembra 2024. godine iznosili su 3.406 mlrd RSD, što predstavlja rast od 6,9% u odnosu na početak godine.

Rešenost Vlade da doprinese dinarizaciji poreskom politikom i razvojem tržišta dinarskih HoV – učešće duga u RSD povećano je sa 2,5% (2008) na 21,9% u septembru 2024. Poslednjih godina dinarizacija plasmana stanovništvu imala je izražen trend rasta kao rezultat pada dinarskih kamatnih stopa, kao i mera koje NBS preduzima u cilju podrške procesu dinarizacije – sa 35,1% (2012) na 55,3% (septembar 2024). Dok kod štednje takođe imamo uzlazni rast, od juna 2023. godine dinarska štednja dostižući nove najviše nivoe (u oktobru 2024. je premašila nivo od 176 mlrd dinara).

Sprovođenje mera za rešavanje NPL dovelo je do značajnog smanjenja apsolutnog iznosa problematičnih kredita u portfolijima banaka. Apsolutni nivo NPL-a je u trećem kvartalu nastavio da se smanjuje (2,7%), i dalje je znatno ispod pretkriznog nivoa (4,1%; 2019).

Bankarski sektor Srbije je adekvatno kapitalizovan, sa pokazateljem adekvatnosti kapitala od 21,9% u septembru, što je znatno iznad propisanog minimuma od 8%. Vrednost pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala iznosila je 20,1%, što govori da pored visine, kapitalizovanost bankarskog sektora odlikuje i dobra struktura, u kojoj oko 95% ukupne adekvatnosti donosi najkvalitetniji osnovni akcijski kapital.

Banke poseduju značajne rezerve kapitala, što im omogućava da se uspešno nose s kreditnim rizikom, čak i u slučaju pretpostavljenog najpesimističnijeg scenarija u stres testovima. Visoku solventnost bankarskog sektora potvrđuje i pokazatelj leveridža, koji je u regulatorni okvir Republike Srbije uveden regulativom Bazel III i čija je vrednost na kraju septembra 2024. godine iznosila 10,6%. Pokazatelji likvidnosti se konstantno kreću na nivoima znatno višim od regulatornih minimuma.

Likvidna sredstva činila su oko 44,0% ukupne aktive bankarskog sektora krajem septembra 2024. godine. Odnos kredita i depozita klijenata, koji je na kraju novembra 2024. godine iznosio 75,8%, govori o stabilnoj strukturi finansiranja i uopšte likvidnosti bankarskog sektora.

NLB Komercijalna banka a.d. Beograd je na kraju trećeg tromesečja 2024. godine sa bilansnom sumom od 622,6 mlrd RSD imala tržišni udeo od 9,9% i zauzimala je 5. mesto u bankarskom sektoru. Plasmani komitentima krajem septembra 2024. godine iznosili su 361,5 mlrd RSD, i u ovom segmentu Banka je zadržala 3. mesto sa tržišnim učešćem od 10,6%. Depoziti komitenata krajem septembra 2024. godine iznosili 486,4 mlrd RSD, i u ovom segmentu Banka je zauzela 4. mesto sa tržišnim učešćem od 10,5%.

Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji

NLB Komercijalna banka ad Beograd

2024. godina

2023. godina

OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA

ROE a.t.	16,5%	16,3%
ROA a.t	2,7%	2,7%
CIR	49,7%	48,0%
LTD net	74,4%	71,3%
PAK	22,9%	27,1%
NIM	4,8%	4,7%

BILANS USPEHA (u milionima RSD)

Neto kamatni prihodi	29.028	25.986
Neto nekamatni prihodi	10.024	10.170
Troškovi poslovanja	-19.412	-17.341
Dobitak / gubitak pre troškova ispravki vrednosti	19.641	18.815
Dobitak / gubitak nakon poreza	16.584	15.061

BILANS STANJA (u milionima RSD)

Bilansna suma	649.119	589.161
Neto plasmani komitentima	379.574	328.930
Depoziti i druge obaveze prema komitentima	510.342	461.412
Kapital	101.377	97.594

OSTALI POKAZATELJI

Broj ekspozitura	162	171
Broj zaposlenih	2.329	2.332

Najznačajniji finansijski i regulatorni pokazatelji (izvor: NLB Komercijalna banka)

Bilans stanja

Stavka u 000 RSD	31.12.2024.	31.12.2023.		
	iznos	iznos	aps	indeks
AKTIVA	649.119.332	589.160.752	59.958.580	110
Gotovina i sredstva kod centralne banke	111.811.982	98.199.666	13.612.316	114
Potraživanja po osnovu derivata	66.052	259.160	-193.108	25
Hartije od vrednosti	100.740.804	98.472.778	2.268.026	102
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	36.467.830	43.829.705	-7.361.875	83
Kredit i potraživanja od komitenata	379.573.993	328.929.752	50.644.241	115
Investicije u pridružena društva	779.384	445.637	333.747	175
Investicije u zavisna društva	0	93.436	-93.436	0
Nematerijalna imovina	1.360.827	731.301	629.526	186
Nekretnine, postrojenja i oprema	11.439.328	11.446.910	-7.582	100
Investicione nekretnine	1.587.556	1.983.089	-395.533	80
Tekuća poreska sredstva	0	0	0	-
Odložena poreska sredstva	385.316	849.388	-464.072	45
Stalna sredstva namenjena prodaji	1.355.652	91.776	1.263.876	1.477
Ostala sredstva	3.550.608	3.828.154	-277.546	93
PASIVA	649.119.332	589.160.752	59.958.580	110
Obaveze po osnovu derivata	37.991	2.203	35.788	1.725
Depoziti i ostale fin.obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	22.012.771	14.572.631	7.440.140	151
Depoziti i ostale fin.obaveze prema komitenata	510.341.744	461.411.907	48.929.837	111
Subordinirane obaveze	1.767.497	1.772.995	-5.498	100
Rezervisanja	4.392.885	4.705.395	-312.510	93
Tekuće poreske obaveze	381.075	1.261.901	-880.826	30
Ostale obaveze	8.807.928	7.839.931	967.997	112
Ukupne obaveze	547.741.891	491.566.963	56.174.928	111
Kapital bez rezultata perioda	84.793.738	82.532.403	2.261.335	103
Rezultat perioda	16.583.703	15.061.386	1.522.317	110
Kapital	101.377.441	97.593.789	3.783.652	104

Bilans stanja (izvor: NLB Komercijalna banka)

Bilans uspeha

Stavka u 000 RSD	2024 iznos	2023 iznos	aps	indeks
I. Neto poslovni prihodi (1+2)	39.052.377	36.156.633	2.895.744	108
1. Neto kamatni prihodi	29.028.304	25.986.241	3.042.063	112
a) Prihodi od kamata	34.032.193	28.646.288	5.385.905	119
b) Rashodi od kamata	-5.003.889	-2.660.047	2.343.842	188
2. Neto nekamatni prihodi	10.024.073	10.170.392	-146.319	99
a) Neto prihodi od naknada	9.600.362	8.469.185	1.131.177	113
i) Prihodi od naknada	12.206.565	11.239.847	966.718	109
ii) Rashodi od naknada	-2.606.203	-2.770.662	-164.459	94
b) Ostali neto nekamatni prihodi	423.711	1.701.207	-1.277.496	25
II. Troškovi poslovanja i ostali rashodi	-19.411.582	-17.341.305	2.070.277	112
1. Troškovi zarada	-6.872.842	-6.177.327	695.515	111
2. Amortizacija	-1.615.429	-1.325.795	289.634	122
3. Ostali rashodi	-10.923.311	-9.838.183	1.085.128	111
III. Rezultat pre troškova ispravki vrednosti i rezervisanja	19.640.795	18.815.328	825.467	104
Neto rashodi ispravki vrednosti i rezervisanja	-754.285	-1.845.057	-1.090.772	41
IV Rezultat pre poreza	18.886.510	16.970.271	1.916.239	111
Porez i dobitak/gubitak po osnovu odloženih poreza	-2.302.807	-1.908.885	393.922	121
V Rezultat nakon poreza	16.583.703	15.061.386	1.522.317	110
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-
VI Rezultat perioda	16.583.703	15.061.386	1.522.317	110

Bilans uspeha (izvor: NLB Komercijalna banka)

POSLOVNE AKTIVNOSTI BANKE

Tokom 2024. godine tržište se suočilo sa brojnim ograničenjima koja su uticala na sve aspekte poslovnih aktivnosti. Upravljanje poslovnom mrežom je predstavljalo poseban izazov zbog optimizacije broja zaposlenih u ekspoziturama u cilju održanja kontinuiranog poslovanja s jedne, i zadovoljstva naših zaposlenih i klijenata sa druge strane. I pored navedenih izazova Banka je ostvarila pozitivan rezultat i značajan rast u ključnim segmentima poslovanja.

U skladu sa kretanjima na tržištu, digitalizacija i servisi koji su dostupni klijentima 24/7 bez potrebe za dolaskom u banku opredeljuju uslove poslovanja i NLB Komercijalna banka će i u narednom periodu biti usmerena na unapređenje servisa i dostupnosti prema klijentima.

Poslovanje sa stanovništvom i mikro klijentima

Stanovništvo

U izazovnim tržišnim uslovima koji su obeležili 2024. godinu, NLB Komercijalna banka je tokom cele godine potvrdila svoju ulogu sigurnog oslonca i pouzdanog partnera u segmentu stanovništva.

Poslovanje sa stanovništvom

2024. godina je bila i svedok naše čvrste opredeljenosti da budemo Banka prvog izbora za naše klijente.

Sa zadovoljstvom ističemo da je poslovanje sa stanovništvom ostvarilo impresivne rezultate u segmentu nestambenih i stambenih kredita. Kod nestambenih kredita zabeležena je produkcija cca pola milijarde evra, što je za 61% više u odnosu na ostvaren rezultat 2023. godine. Produkcija stambenih kredita od cca EUR 115 miliona, predstavlja bolji rezultat za 24% u odnosu na prošlu godinu.

Uspešnu 2024. godinu završili smo i sa izuzetnim rezultatima u segmentu investicionih fondova – naša prodaja tokom 2024.godine iznosila je preko EUR 55 miliona.

2024. godina je godina rekordnog rasta prihoda od zastupanja u osiguranju. Naime, ostvareno je 2,7 miliona EUR prihoda od ovog segmenta poslovanja što je za čak 21 put više u odnosu na prethodnu godinu. Navedeni rast prihoda rezultat je uvođenja novog proizvoda u paletu proizvoda bankoosiguranja, a to je CPI - Osiguranje lica od nemogućnosti otplate kredita usled rizika kao što su gubitak posla i nezgoda. Ovaj proizvod je pušten u punu produkciju u februaru 2024. godine i uz posebno kreiranu ponudu gotovinskih i kredita za refinansiranje obezbedio je značajnu penetraciju od 64% u ukupno uporedivim gotovinskim kreditima tokom cele godine. Dodatno, značajan napredak je postignut i u razvoju mreže prodavaca sa licencom NBS. 2024. godinu smo završili sa 311 aktivnih ovlašćenih zastupnika u osiguranju u poslovnoj mreži što je rast od 59% u odnosu na kraj prethodne godine.

CRM- Tokom 2024. godine realizovano je približno 100 kampanja za fizička lica. Ukupno je kreirano više od 500k leadova i svaki drugi klijent je imao generisanu ponudu kroz CRM.

Kao jedna od ključnih aktivnosti koje su obeležile 2024. godinu je i projekat uvođenja operativnog CRM rešenja.

Uspešno je implementirana prva faza novog operativnog CRM rešenja koja je namenjena radu sa fizičkim licima i agro klijentima. Implementacija novog operativnog CRM rešenja obuhvata sve ekspoziture, kao i Kontakt centar naše banke.

Održane su obuke za sve zaposlene u mreži i omogućena svakodnevna podrška po principu 1:1 zaposlenima ekspozitura pri korišćenju aplikacije.

Kroz novo CRM rešenje distribuirane su prve kampanje na zaposlene u mreži.

Ključni benefiti implementacije novog operativnog CRM rešenja su sledeći:

- Optimizacija broja korišćenih aplikacija
- Brži pristup informacijama
- Uvid u navike klijenata i personalizovana interakcija
- Cross-selling i up-selling
- Personalizovani prikazi i dr.
- Projekat se nastavlja i ove godine možemo očekivati implementaciju procesa matičenja klijenata fizičkih lica i agro klijenata, kao i implementaciju Marketing i Complaint modula.

Utemeljenje u postignutim rezultatima su u strateško taktičnim aktivnostima koje smo sprovodili tokom 2024. godine:

- Optimizacija transakcionih aktivnosti u ekspoziturama, razvijanjem savremenih alternativnih kanala koji su u skladu sa savremenim tržišnim trendovima (zamenjeno je 246 bankomata, postavljeno je 41 zona 24/7, takođe je postavljeno i 6 DNT i 53 CDS uređaja, implementirano je 30 QMS i 5 aQMS uređaja). Efekat svega pomenutog je smanjena gužva u ekspoziturama, adekvatno usmeravanje klijenata za potrebne usluge, praćenje aktivnosti zaposlenih i broja poseta klijenata, mogućnost sprovođenja analize opterećenosti ekspoziture i zaposlenih, praćenje CX-a
- Nastavili smo sa potpunom transformacijom ekspozitura i u 2024. godini. Cilj nam nije samo modernizacija prostora, već i stvaranje prijatnog i sigurnog okruženja za naše klijente i zaposlene
- Promocija i dodatno jačanje sinergije Retail-Corporate kroz incentive modele i odličnu saradnju sa kolegama iz drugih segmenata poslovanja
- Unapređena je nova incentive šema za zaposlene u ekspoziturama. Najveća promena u odnosu na prethodnu šemu je uvođenje korpe proizvoda kako bi se podstakle unakrsne prodajne aktivnosti.
- Kontinuirano planski kreirane kampanje tokom cele godine, a po prvi put smo pokrenuli kampanje za unapred odabrane kredite
- Dodatno unapređenje SFE koncepta kako bi se prihvatili standardi ponašanja u ekspoziturama, povećala produktivnost po zaposlenom i ojačala primena CRM alata
- Uvođenje koncepta „Banka na poslu“ u cilju jačanja kvalitetnog portfolija u segmentu fizičkih lica kroz unapređeni poslovni odnos Banke sa značajnim kompanijama
- Kontinuirane obuke prodajnog karaktera za zaposlene u ekspoziturama u cilju razmene znanja i dobrih praksi. Po prvi put su sprovedene prodajne obuke za blagajničke pozicije.

- Uvedene su nove radne pozicije i novi prodajni koncept kako bi dodatno unapredili organizaciju u ekspoziturama, pružili kvalitetniju uslugu našim klijentima i na efikasniji način promovisali digitalnu transformaciju.
- Uveli smo nove kreditne proizvode: Nestambeni kredit sa CPI osiguranjem, ESG potrošački kredit, stambeni kredit sa fiksnom kamatnom stopom tokom celog perioda otplate...
- Unapredili smo procese rada sa računima i kreditima koji se ogleda u značajnom smanjenju štampe dokumentacije, odobrenju stambenog kredita u jednom danu kroz tzv. Clear case i sl.
- U ponudi u 2024. godini imamo i novi koncept kreditnog kataloga za Agro klijente. Katalog je unapređen, ne samo sa aspekta ponude i konkurentnosti, već i sa aspekta procesa saradnje sa lokalnim samoupravama u delu kreditiranja klijenata.

Shvatajući važnost činjenice da se uspeh meri zadovoljstvom klijenata, lojalnošću i vrednosnim odnosima, 2024. godine smo postavili temelje za lansiranje Royal Blue premium bankarstva, kao i novih paketa računa početkom 2025. godine.

Nastavljamo da sa posebnom pažnjom osluškujemo potrebe tržišta, da razvijamo i uvodimo nove proizvode i usluge i kontinuirano unapređujemo procese.

Mikro klijenti

NLB Komercijalna banka je nastavila da pruža stabilnu podršku mikro klijentima: mikro privrednim subjektima i preduzetnicima, i u 2024. godini.

Banka je nastavila da gradi odnos zasnovan na poverenju, kroz sledeće inicijative, kao što su projekat Okvir Podrške, kampanje za akviziciju: Preselected kampanja, Kampanja dospeća kredita, Kampanja – kreditno aktivni klijenti, Kampanja overdraft kredita, Kampanja POS terminali, Kampanja - migracija klijenata na ATM/CDS, Kampanja – potencijal za refinansiranje, Kampanja za kredite iz Programa opreme, Kampanja – akcijska ponuda, AMK kampanja (brzi proces – krediti za obrtna sredstva i overdraft krediti).

Na ovaj način smo osnažili našu bazu mikro klijenata i povećali kreditni portfolio za EUR 29,9 miliona (26% u odnosu na 2023. godinu).

U 2024. godini Banka je sprovela unapređenja procesa kako bi podigli kvalitet usluge i poboljšali nivo zadovoljstva klijenata, i to: kroz AMK aplikaciju (brzi proces odobravanja kredita mikro klijentima) povećan limit kredita za obrtna sredstva sa EUR 30.000 na EUR 50.000; omogućeno procesuiranje akcijske ponude kroz AMK aplikaciju; povećan limit za donošenje odluka na frontu sa EUR 25.000 na EUR 50.000 (smanjen TTY u frontu); centralizivano otvaranje računa preduzetnicima u BO; uveden novi servisni model za pravna lica i preduzetnike za otvaranje, vođenje i gašenje računa. U 2024. godini za Mikro segment je kreirano više od 10 kampanja sa preko 70.000 lidova.

Unapređena i proširena ponuda za mikro segment u cilju potpune podrške mikro biznisu. U ponudi u 2024. godini je novi koncept kreditnog kataloga, akcijska ponuda u RSD koja je imala fokus i na povećanje avista depozitne baze, uvedene su specijalne ponude sa benefitima za klijente, i to: WB EDIF program, EBRD Reboot SME Program, EBRD GO Green, SEF program (start up krediti), Krediti sa DFC garancijom, ESG krediti.

Pokrenute marketinške kampanje u mikro segmentu, digitalne kampanje, promocija na portalima, direct mailing (DM), promocija putem društvenih mreža.

U cilju fokusiranja prodajnih timovi na prodajne aktivnosti, i oslobađanje od aktivnosti vezanih za ranu naplatu, preuzeto pozivanje mikro klijenata u docnji, čija je izloženosti manja od EUR 20.000 od strane tima za Collection.

Maksimalno usmeravanje mikro klijenata na digitalne servise, prvenstveno kroz edukaciju zaposlenih u ekspoziturama, u cilju povećanja novih korisnika digitalnih servisa i smanjenja broja papirnih naloga u ekspozitura. Banka je unapredila digitalne servise - NLB eBizKlik i NLB mBizKlik aplikacija, omogućeno je obavljanje i platnog prometa sa inostranstvom (usluga koju su do sada mogli da obavljaju samo preko Halcom i Asseco Office Banking rešenja).

U 2024. godini pojačani su prodajni timovi u regionima, zamenjeni low performerima sa ciljem povećanja broja produktivnih prodavaca.

Uveden je novi koncept u radu sa pravnim licima i preduzetnicima – u cilju promocije novog efikasnijeg kvaliteta usluga za mikro segment, na principu "sve na jednom mestu". Trenutno imamo 4 ekspoziture ovog tipa. Uvedene su dve nove pozicije u mikro segmentu, menadžer za mikro biznis i saradnik za podršku mikro biznisu.

Cilj nam je da nastavimo da budemo intenzivna podrška mikro klijentima kroz kompletan servis kojim podrazumeva, kako kreditne proizvode, tako i druge proizvode i usluge.

Poslovanje sa privredom

I pored izazovnog globalnog i regionalnog okruženja Srbija je uspela sačuvati stabilnost privrede, jačajući svoje odnose u regionu i poverenje kod investitora. Tehnološki napredak, regionalna povezanost i energetska tranzicija su bile ključne prilike za razvoj u prethodnom periodu. Rast bruto domaćeg proizvoda od 18,3% u periodu od 2020-2024. godine u velikoj meri je podržan domaćom tražnjom, investicijama u ključne infrastrukturne projekte i inflacijom koja je na opadajućoj putanji. Sve to je dovelo do toga da je godina iza nas bila prilika da nastavimo da koračamo u korak sa zahtevima tržišta dajući fokus unapređenju uslova za život i rad u zajednici u kojoj poslujemo i našem matičnom regionu usmeravajući naše zaposlene i klijente ka najpraktičnijim i najpouzdanijim rešenjima.

U okviru Korporativne Funkcije, tokom 2024. godine bili smo orijentisani na dalje jačanje svoje pozicije na tržištu što potvrđuju odlični rezultati ostvareni preko planova. Ostvarili smo povećanje nivoa kredita u Segmentu Privrede za 20,3%, u apsolutnom iznosu 258 miliona EUR, sa izuzetno niskom vrednošću NPL-a od 1,07%, koji dokazuje da je naša kreditna aktivnost rasla, ali ne na štetu kvaliteta portfolija, dok je ceo Bankarski sektor na nivou ukupnog portfolia zabeležio vrednost od 2,7%. Sve to je dodatno rezultiralo da je Banka ostvarila 9.97% tržišnog učešća u kreditiranju privrede sa ostvarenim rastom od 256 miliona EUR, odnosno činimo 22% rasta sektora i to u izuzetno izazovnim uslovima u kojima je čitavo tržište raslo 7,8%.

Tokom 2024. godine naš fokus je bio na podršci konkurentnosti privatnog sektora, tranziciji zelene energije i održivoj infrastrukturi. Povećano je korišćenje kredita gotovo svih namena, a preduzeća su najviše koristila kredite za likvidnost i obrtna sredstva, za kojima slede investicioni krediti kao i finansiranje većih infrastrukturnih projekata. Tokom 2024. godine smo radili odobrenje plasmana vezano za programe WB EDIF

Guarantee4SME Resilience Program- garantna šema, EBRD Reboot Program- kreditna linija, Odobranje kredita sa DFC garancijom- garantna šema i EBRD Go Green program- kreditna linija.

Tokom 2024. godine u oblasti kreditiranja privrede, Banka je nastavila sa kontinuiranim rastom kreditnog portfolija koji nosi obeležje ESG prepoznatih kriterijuma čime su i tokom 2024. godine potvrđen fokus ka vrednostima zelenog finansiranja i održivog poslovanja naših klijenata. Investicije koje je Banka podržala dolaze iz finansiranja projekata koje spadaju u obnovljive izvore energije sa posebnim fokusom na vetro parkove i solarne elektrane, koje su prepoznate kao najveći potencijal u zelenoj tranziciji. Zajedno sa NLB Grupom nastavljeno je sa snažnom podrškom razvoju projekata obnovljivih izvora energije, finansiranjem održivih investicija i unapređenjem energetske efikasnosti, kao ključnih stubova strategije za izgradnju održive budućnosti. Iz oblasti OIE projekata posebno smo ponosni na finansiranje izgradnje novih MW koje koriste energiju sunca kao i na projekat operativne vetroelektrane čiji će kapacitet biti dodatno povećan u narednom periodu. Navedeno će doprineti proizvodnji čiste energije te smanjenjem CO2 emisije u R Srbiji što je preduslov za stvaranje zdravijeg okruženja za buduće generacije kroz saradnju sa pouzdanim partnerima. Pored značajnih OIE projekata, uspešno smo realizovali više različitih investicija iz oblasti energetski efikasnih rešenja koji će takođe doneti pozitivan doprinos zaštiti životne sredine u okviru saradnje sa malim, srednjim i velikim preduzećima.

Factoring platforma NLB Komercijalne banke nudi moderan, efikasan i potpuno digitalizovan način trgovine potraživanjima.

Kada govorimo o poslovanju na finansijskim tržištima, NLB Komercijalna banka ispunjava visoke zahteve klijenata nudeći usluge iz oblasti kupoprodaje deviza (FX), brokerskih i kastodi poslova.

Konstantan rad na automatizaciji i unapređenju efikasnosti procesa, podizanju kvaliteta usluge i širenju palete proizvoda doprineo je značajnom rastu prihoda iz ovih poslova tokom 2024. godine. Prihodi od FX poslovanja sa pravnim licima su porasli preko 13% u odnosu na prethodnu godinu, dok su neto prihodi od naknada ostvarenih u brokerskom i kastodi poslovanju zabeležili rast od čak 72%. Tome je značajno doprinela promocija elektronske platforme za trgovanje NLB Trader, koju planiramo dodatno tehnički da unapredimo tokom 2025. godine. U brokerskom poslovanju na Beogradskoj berzi, Banka je ostvarila skoro 24% tržišnog učešća posmatrano u broju realizovanih transakcija i zauzela ubedljivo prvo mesto.

U skladu sa trendovima i očekivanjima naših klijenata nastavili smo sa unapređenjima i optimizacijom procesa, konstantnom inovacijom digitalnih rešenja prilagođenim realnim potrebama tržišta kao i daljim podizanjem nivoa ekspertize zaposlenih što je i tokom prošle godine rezultiralo da smo Banka sa najvećim brojem aktivnih klijenata. U uslovima jake konkurencije, ambijentu čestih promena, konsolidacija i ukupnjavanja bankarskog sektora, NLB Komercijalna banka zajedno sa svojim zaposlenima a kroz unapređenje servisa, posvećenosti i usmerenosti ka klijentima i njihovim potrebama i dalje je

prepoznata kao ključni partner na tržištu. Tokom 2024. godine isplaćeno je 1.038,7 miliona EUR kredita našim klijentima. Kao rezultat toga u našem kreditnom portfoliju imamo 198 kreditnih klijenata više u odnosu na početak 2024. godine čime je nastavljen pozitivan trend iz prethodnog perioda i potvrdilo naše mesto na tržištu kao stabilnog i pouzdanog partnera.

Poslovanje sa poljoprivredom

NLB Komercijalna banka je nastavila da pruža stabilnu podršku agro klijentima i u 2024. godini. Ostvarili smo značajne rezultate u poslovanju kroz kontinuirano zalaganje i snažnu podršku razvoju naših klijenata.

Unapređena je i proširena ponuda za agro segment u cilju potpune podrške agro biznisu. Fokusirali smo se na pružanje savremenih finansijskih rešenja koja omogućavaju unapređenja njihovih

poslovnih procesa i postizanje održivog rasta. Naši klijenti su ove godine mogli da dođu do novčanih sredstava po najpovoljnijim uslovima kroz program subvencionisanih poljoprivrednih kredita i ugovor koji je Banka potpisala sa MPŠV ali i po prvi put su poljoprivrednicima bila dostupna i sredstava iz programa kreditnih linija Edif, Sme reboot, Sef, Dfc, Go green, što je značajno uticalo na rezultate u agro segmentu. Pratili smo potrebe klijenata i osluškivali tržište i u skladu sa tim smo kreirali ponude. U toku godine imali smo nekoliko akcijskih ponuda i trudili smo se da posebno naglasimo značaj plasiranja ESG kredita. Kroz CRM kampanje, Marketing kampanje ali i uz pomoć alternativnih kanala prodaje uspeli smo sve to da iskomuniciramo na najbolji način poljoprivrednim proizvođačima. Tokom 2024. godine realizovano je više od 10 prodajnih kampanja sa preko 10.000 lidova. Kao i kod segmenta Fizičkih lica, Agro savetnicima je omogućeno korišćenje novog operativnog CRM rešenja. Distribuirane su i prve CRM prodajne kampanje kroz novo CRM rešenje. Za ovaj segment je implementiran Propensity to buy. Model predviđa sklonosti klijenta ka određenom proizvodu ili usluzi koje Banka nudi. Radili smo na povećanju broja korisnika digitalnih servisa i na kraju 2024. godine smo imali 27.541 digitalnog korisnika (ostvaren rast od 31,7% u odnosu na 2023. godinu). Na ovaj način smo smo osnažili bazu agro klijenata i završili godinu sa portfoliom preko 215 miliona EUR i tržišnim učešćem od 28,21%. U toku 2024. godine rast agro portfolia iznosio je 47% godišnjeg rasta agro sektora.

Pored tradicionalnih nastupa na zimskom seminaru farmera na Tari i savetovanju agronoma na Zlatiboru trudili smo se da budemo prisutni i na manjim manifestacijama lokalnog karaktera. Ostvarili smo i uspešan nastup na Međunarodnom sajmu poljoprivrede, organizovali 13. NLB ORGANIC konkrus i nagradili klijente koji su imali najbolje projekte u oblasti organske proizvodnje i prerade.

Inicirali smo brojne promene kreditnih pravila, procesa, proizvoda i uz sinergiju sa ostalim odeljenjima tražili najbolja rešenja kako za 2024. godinu tako i za sve ono što nas čeka u 2025. godini. Promenjen je limit za donošenje odluka na frontu na EUR 50.000, rok otplate kredita odobren na bazi troškovnika povećan sa 12 na 24 meseca, dozvoljen poreski dug povećan na EUR 10.000, rok otplate kredita za kupovinu mehanizacije produžen na 120 meseci, obavezna konsolidacija za izloženosti preko 1.000.000 EUR umesto 100.000 EUR, omogućen grace period do 12 meseci, važnost kreditne analize za kredite sa MPŠV sada je 18 meseci, izmene u posmatranju kreditne izloženosti umesto ukupne za tokove gotovine.

U cilju fokusiranja prodajnih timovi na prodajne aktivnosti, i oslobađanje od aktivnosti vezanih za ranu naplatu, preuzeto pozivanje agro klijenata u docnji, čija je izloženosti manja od EUR 20.000 od strane SPURP.

U okviru Agro odeljenja uveli smo novu poziciju za rad sa poslovnim partnerima banke (ugovori o poslovnoj saradnji) i time značajno uticali na saradnju sa dilerima i na plasiranje dugoročnih kredita za kupovinu mehanizacije i opreme.

Organizovali smo brojne obuke zaposlenih i uz zajednički rad i podršku došli do ostvarenih rezultata, a posebno smo ponosni na program Praktikanata u agro segmentu koji je doprineo stvaranju budućih stručnjaka za agro biznis, a kroz koji smo pružili studentima jedinstvenu priliku da nakon uspešne obuke postanu deo našeg tima.

Sve što smo radili u 2024. godini imalo je za cilj i postavljanje temelja za dalje. Nastavljamo sa velikim planovima kao apsolutna podrška agro klijentima u njihovom poslovanju.

TREASURY I ALM

Sektor za finansijska tržišta je tokom 2024. godine aktivno upravljao operativnom likvidnošću, obezbeđivao je potrebnu dinarsku i deviznu likvidnost, upravljao je viškovima likvidnosti i otvorenom deviznom pozicijom. U cilju obezbeđenja potrebnog iznosa EUR Sektor za finansijska tržišta realizovao je značajan broj SWAP transakcija u kojima su RSD i ostale valute svopovane u EUR. U 2024. godini obezbeđena su potrebna devizna sredstva za isplatu dividende NLB d.d. u iznosu od cca 14,308 mlrd RSD (neto).

NLB Komercijalna banka je u 2024. godini aktivno učestvovala na domaćem tržištu obveznica. Ministarstvo finansija RS je u 2024. plasiralo putem reotvaranja emisije obveznica koje dospevaju 2031. godine 107,57 milijardi dinara državnih obveznica u dinarima i 220,82 miliona EUR državnih obveznica denominovanih u EUR. U 2024. godini uspešno je realizovana prva emisija zelenih obveznica u vrednosti od 1,5 mlrd USD. Nakon emisije urađen je hedžing, kojim je navedeno zaduživanje konvertovano u EUR.

Ukupan promet ostvaren na sekundarnom tržištu državnih hartija u RSD u 2024. godini iznosio je preko 309 milijardi RSD, dok je promet u EUR bio neznatno niži od 187 miliona EUR. Banka je u 2024. godini imala dobro diverzifikovan portfolio hartija koji čine hartije od vrednosti Republike Srbije u RSD i EUR, kao i visoko likvidne i visoko kvalitetne HOV inostranih država.

Srednji kurs RSD u odnosu na EUR se u 2024. kretao u rasponu od min. 116,9513 do max. 117,2377 dinara za evro (spread između min. i max. srednjeg kursa 28,6 para). Srednji nivo kursa za 2024. godinu je 117,0851. Tokom 2024. godine dinar je nominalno apresirao prema evru za 0,1%. Radi održavanja relativne stabilnosti kursa dinara prema evru, NBS je na međubankarskom deviznom tržištu u 2024. neto kupila 2.725 miliona evra. Puna pokrivenost deficita tekućeg računa platnog bilansa prilivima po osnovu FDI, visok otkup efektivnog stranog novca i priliv deviza po osnovu poslova s platnim karticama vrše pritisak na apresijaciju dinara u odnosu na EUR.

U poslovima kupovine i prodaje deviza sa rezidentima Banka je pozicionirana na petom mestu, sa prometom od 3,62 milijardi EUR, uz ostvaren značajan rast od 11% (+ 366 miliona EUR) u odnosu na prethodnu godinu. Kada su u pitanju poslovi sa ovlašćenim menjačima i efektivom ostvareno je tržišno učešće od 10,93% uz treću poziciju na tržištu.

U 2024. godini Banka je zaključila niz novih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama u cilju pružanja dodatne podrške poslovanju malim i srednjim preduzećima u Srbiji. Ovi aranžmani obuhvataju kako kreditne linije tako i garantne šeme usmerene na ovaj segment klijenata.

Banka je tokom 2024. godine zaključila sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), ugovor za kreditnu liniju, vredan u iznosu do 15 miliona evra u okviru EBRD Reboot SME programa a koja je namenjena za investicije mikro, malih i srednjih preduzeća u zelene tehnologije, unapređenja njihove energetske efikasnosti i smanjenja CO2 otiska. Za klijente su predviđeni i posebni podsticaji u vidu povraćaja određenog iznosa u odnosu na vrednost investicije ili kredita.

Uspešnu saradnju sa EBRD Banka je potvrdila i kroz potpisivanje ugovora za kreditnu liniju iz EBRD Go Green programa vredan u iznosu od 5 miliona evra, pri čemu su navedena sredstva namenjena poboljšanju konkurentnosti i klimatske otpornosti mikro, malih i srednjih preduzeća kroz promovisanje zelenih investicija kao i olakšavanjem harmonizacije sa EU i drugim međunarodno priznatim standardima u ovoj oblasti. Takođe i kod ove kreditne linije za klijente su predviđeni posebni podsticaji u vidu povraćaja određenog iznosa u odnosu na vrednost investicije ili kredita.

Tokom 2024. godine NLB Komercijalna banka je nastavila da bude pouzdana partnerska institucija i dodatno proširila dugogodišnju saradnju sa Evropskim investicionim fondom (EIF). Ovaj put ta saradnja se realizovala kroz implementaciju garantne šeme u okviru WB EDIF Guarantee 4SME Resilience programa za koju je Banka potpisala ugovor krajem 2023. godine, a koji omogućava formiranje portfolija od 48 miliona evra za mikro, mala i srednja preduzeća. Cilj programa je da omogući lakši pristup finansiranju malim i srednjim preduzećima kroz smanjene zahteve za kolateralima. U 2024. godini Banka je sa EIF ugovorila dodatno povećanje obuhvaćenog portfolija do iznosa od 86,3 miliona evra.

NLB Komercijalna banka je u 2024. godini potpisala ugovor o garanciji sa Američkom razvojnom finansijskom korporacijom (DFC), kojim se se kroz garanti program pruža podrška mikro, malim i srednjim preduzećima, ali i agro klijentima kroz umanjeње zahteva za kolateralima za ovaj segment klijenata. Kreditnim portfolijom vrednosti do 80 miliona dolara, dodatno se promoviše pristup finansiranju ženama u poslovanju, investiranje u obnovljive izvore energije i energetske efikasnost, kao i poslovanje klijenata u manje razvijenim regionima u Srbiji.

Banka je u 2024. godini uspostavila saradnju sa Srpskom fondacijom za preduzetništvo (SEF) kojim je uspostavljena garantna podrška za start-up preduzećima u Srbiji. Pored olakšanog pristupa finansijama kroz umanjene kolateral, start-up klijentima je omogućen i dodatni podsticaj u vidu granta po izvršenoj otplati kredita.

NLB Komercijalna banka je u 2024. godini dokapitalizovala NLB Lease&Go Leasing d.o.o (2,85 miliona EUR) uz zadržavanje udela od 48,91%. Realizovana je i prodaja 100% učešća u DZU KomBank Invest AD Beograd NLB Skladi i društvo sada posluje pod imenom NLB Fondovi. Realizovana je delimična prodaja akcija Politika a.d. Beograd i SWIFT.

STRATEGIJA PLANIRANOG POSLOVANJA BANKE

NLB Komercijalna banka uspeva u kontinuitetu da ostvaruje značajan rast profitabilnosti, visoku adekvatnost kapitala i snažan napredak u svim ključnim segmentima poslovanja.

Strateški ciljevi u narednom periodu ostaju isti, a to su: rast ključnih bilansnih pozicija i rast tržišnog udela, pogotovo u delu kreditnog i depozitnog portfolija. U tom smislu, ključni poslovni ciljevi u narednom periodu su:

- značajno unapređenje u svim važnim pokazateljima poslovanja, koji će pokazivati bolje performanse u poređenju sa tržišnim;
- i dalje snažan rast kreditne aktivnosti u svim segmentima poslovanja i povećanje tržišnog učešća;
- povećanje depozitnog potencijala u cilju povećanja tržišnog učešća, uz održavanje likvidnosti na optimalnom nivou
- maksimalna iskorišćenost angažovanog kapitala, isplata dividendi u svim godinama, uz održavanje adekvatnosti kapitala u skladu sa propisanim limitima;
- unapređenje usluga i proizvoda za klijente Banke, uključujući nastavak rasta udela digitalnih kanala prodaje u skladu sa tržišnim tendencijama
- brzina i jednostavnost uz podizanje efikasnosti procesa i poslovanja
- poslovanje na principima održivosti.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka je uspostavila odgovarajući sistem upravljanja rizicima podržan internim procesima i internim aktima.

Strategijom za upravljanje rizicima uspostavljen je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji je uključen u sve njene aktivnosti i koji obezbeđuje da apetit za rizike i profil banke uvek budu u skladu sa već utvrđenom sklonošću ka rizicima. Sistem upravljanja rizicima srazmeran je prirodi, obimu i složenosti poslovanja banke, odnosno njenom rizičnom profilu.

Upravljanje rizicima Banke integrisano je u sve poslovne aktivnosti koje podrazumevaju donošenje poslovnih odluka. Strategija upravljanja rizicima zasniva se na konzervativnom pristupu, što podrazumeva oprezno preuzimanje svih rizika kojima je

Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Pri tome, afirmacija ovog principa usklađena je sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije Banke.

Politike za upravljanje rizicima u banci imaju za cilj postavljanje okvira za upravljanje pojedinačnim rizicima odnosno identifikovanje izvora svakog pojedinačnog rizika, uspostavljanje mera za savladavanje tog rizika kao i limitiranje negativnog uticaja svakog pojedinačnog rizika na finansijski rezultat i kapital banke.

Banka stavlja veliki akcenat na razvojne aktivnosti, modernizaciju upravljanja rizikom i sveobuhvatno unapređenje procesa upravljanja rizicima u celoj organizaciji. Sveobuhvatni pristup upravljanju rizikom se zasniva na stručnim kriterijumima i promišljenom i opravdano umerenom preuzimanju rizika.

Banka planira da oprezno preuzima rizike i da obezbedi dugoročno optimalno profitabilno poslovanje (uzimajući u obzir preuzete rizike), dok istovremeno ispunjava sve regulatorne zahteve sa dodatnim zaštitnim slojevima (baferima), naročito uzimajući u obzir SREP zahtev Narodne Banke Srbije.

Ciljani nivo adekvatnosti kapitala zasniva se na principu da pokazatelj adekvatnosti kapitala banke treba da bude u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje Banka obavlja i da, pored rizika sadržanih u propisima NBS, obezbedi zonu odstupanja (buffer) za druge rizike iz poslovanja banke i njenog okruženja kojima je Banka izložena. Upravljanje rizicima podrazumeva identifikovanje rizika, merenje / procenu rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika.

Banka je uspostavila okvir za upravljanje Apetitom za rizike (eng. Risk Appetite Framework) kojim se definiše najviši prihvatljiv nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati (tolerancija ka rizicima). Sklonost ka rizicima predstavlja za Banku prihvatljivu strukturu i nivo rizika koje ona namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva. Okvir za upravljanje Apetitom za rizike uključuje Izjavu o apetitu za rizike (RAS), limite za pojedinačne rizike, nadležnosti i odgovornosti u procesu postavljanja i kontrolisanja okvira za upravljanje Apetitom za rizike, proces eskalacije u slučaju prekoračenja definisanih nivoa, proces izveštavanja.

Upravljanje rizicima je funkcionalno i organizaciono nezavisno od poslovne funkcije u čijoj je nadležnosti preuzimanje rizika. Nezavisnost u radu je postignuta podelom poslova, odgovornosti i dužnosti zaposlenih kojima se sprečava sukob interesa. Organizacioni delovi zaduženi za upravljanje rizicima pod ingerencijom člana Izvršnog odbora za upravljanje rizicima podeljeni su u okviru:

- Sektora za analizu kreditnog rizika,
- Sektora za upravljanje rizicima,
- Sektora za naplatu i upravljanje problematičnim potraživanjima,
- Sektora za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma,
- Odeljenje za održivo poslovanje.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima konstantno prate dešavanja na lokalnom i globalnom nivou i analiziraju uticaj promena na visinu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena. U skladu sa tim donose se odluke o usaglašavanju poslovanja sa novonastalim okolnostima. Posebna pažnja posvećuje se zahtevima regulatora i promeni zakonske regulative.

U pogledu makroekonomskih kretanja u toku 2024. godine izdvaja se nekoliko ključnih rizika: inflatorni pritisci i neizvesnost u pogledu kretanja cena energenata i drugih primarnih proizvoda, potencijalni rast problematičnih kredita i njihov uticaj na profitabilnost banaka, smanjenje kamatonosnih prihoda i profitabilnosti i potencijalni pad solventnosti banaka, uticaj klimatskih promena na privredu i posledično na bankarski sektor (materijalizacija fizičkih i tranzicionih rizika), neizvesnost u pogledu cena nepokretnosti, rast cyber napada koji mogu da naruše poverenje u stabilnost finansijskog sistema, uticaj veštačke inteligencije i novih tehnologija na promene u funkcionisanju finansijskih sistema, i dr.

Rast svetske privrede se pokazao otpornijim od očekivanog tokom perioda vođenja restriktivnih monetarnih politika. Rast je neujednačen po regionima, pri čemu se ekonomska aktivnost u zoni evra oporavlja sporije od očekivanog. U toku 2024. godine nastavljena je opadajuća putanja globalne inflacije uz zadržavanje postojanog nivoa bazne inflacije. Većina centralnih banaka započela je proces ublažavanja monetarnih politika u skladu sa usporavanjem inflacije. Narodna Banka Srbije nastavila je da oprezno usporava monetarnu politiku. Kreditna aktivnost nastavlja da raste ali i dalje raste sporije od bruto domaćeg proizvoda.

U procesu usaglašavanja sa standardima matične banke, Banka je u toku 2024. godine nastavila sa unapređenjem uspostavljenog ESMS Sistema (Environmental and Social Management System – Sistem upravljanja zaštitom životne i društvene sredine); implementirane su nove procedure za upravljanje rizicima u delu ESG analize rizika, kao i procedure koje se odnose na aktivnosti finansiranja „zelenih“ projekata, odnosno projekata koji doprinose zaštiti životne sredine (Projekti energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije, smanjenja štetnih gasova i sl); unapređen je sistem praćenja strateški najbitnijih ESG indikatora na nivou Banke i na nivou portfolija; održan je novi krug obuka sa ciljem podizanja svesti o značaju ESG teme, ali su održane i obuke sa ciljem ekspertskog osposobljavanja zaposlenih za bavljenje temama zaštite životne sredine; nastavljen je proces usaglašavanja sa najbitnijim standardima i inicijativama na međunarodnom nivou poput EBRD Zahteva učinka i MIGA Standardima performansi i preduzete prve aktivnosti na formiranju Net-zero Strategije do 2050. godine. Takođe, u 2024. godini formalno je uspostavljen Komitet održivosti, kao najviše telo za odlučivanje o svim bitnim temama iz domena održivosti. Krajem 2024. usvojena je i prva Politika održivosti.

Kreditni rizik

Banka je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku, odnosno riziku gubitaka zbog nemogućnosti dužnika da izmiri svoje obaveze prema Banci. Iz tog razloga, Banka proaktivno i sveobuhvatno prati i procenjuje pomenuti rizik.

Upravljanje kreditnim rizikom, kao najznačajnijim rizikom koji ima uticaj na banku, se fokusira na preuzimanje umerenih rizika i obezbeđivanje optimalne zarade s obzirom na preuzete rizike. Kako bi se obezbedila srednjoročna i dugoročna stabilnost poslovanja, Banka nastoji da održi izbalansirani celokupni rizični profil (stanovništvo, pravna lica) sa umerenim troškom rizika i rizika koncentracije (koncentracija na nivou industrije, na nivo pojedinačne izloženosti) s obzirom da ne želi da se izlaže prekomernom riziku.

Primarna izloženost banke kreditnom riziku nastaje putem kredita i plasmana. Banka odobrava kredite u saglasnosti sa poslovnim politikom, usaglašavajući rokove dospeća odobrenih kredita i politiku kamatnih stopa sa namenom kredita i kreditnom sposobnošću svojih dužnika.

Banka kreditni rizik identifikuje, meri i procenjuje prema kreditnoj sposobnosti dužnika i njegovoj urednosti u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i prema kvalitetu instrumenata obezbeđenja potraživanja banke. Identifikovanje i merenje izloženosti banke kreditnom riziku, sprovodi se na dva nivoa – na nivou pojedinačnog potraživanja, odnosno klijenta i na nivou celokupnog kreditnog portfolija.

Proces identifikovanja kreditnog rizika omogućava blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje rizika kojima Banka jeste ili može da bude izložena. U procesu merenja, Banka definiše i unapređuje kvalitativne i kvantitativne metode koje omogućavaju uočavanje promena rizičnog profila banke uključujući i nastanak novih rizika.

Banka kontinuirano prati kreditni rizik putem standardizovanih pristupa kao što su: sagledavanje boniteta klijenata (interni rejting klijenta), analiza profitabilnosti posla i stope prinosa na plasirana sredstva, diverzifikovanje kreditnog portfolija, kao i unapređenjem mehanizma odobrenja i naplate potraživanja. Takođe, na mesečnom nivou se vrše merenja uticaja pojedinačnih varijabli klijenta na kreditni rizik i po potrebi se predlažu korektivne mere kreditne politike u cilju smanjenja i optimizacije kreditnog rizika.

U okviru upravljanja kreditnim rizikom kao i celokupnom okviru za upravljanje rizicima Banka posebno prati **rizik koncentracije** koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na: velike izloženosti, grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (privredni sektori, geografska područja, vrsta proizvoda i sl) i instrumente kreditne zaštite.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka upravlja rizicima koji su srodni kreditnom riziku, a ciljevi upravljanja ovim rizicima se zasnivaju na osnovnim ciljevima definisanim za upravljanje kreditnim rizikom.

Rizici srodni kreditnom riziku su:

- **Kreditno devizni rizik** je rizik ostvarenja kreditnog gubitka kojem je Banka izložena usled odobravanja plasmana u stranoj valuti ili u dinarima s valutnom klauzulom i koji proizilazi iz dužnikove izloženosti valutnom riziku, jer uticaj promene kursa dinara utiče na finansijsko stanje i kreditnu sposobnost dužnika (povećanje rata koje proističu iz depresijacije vrednosti lokalne valute),
- **Kreditni rizik indukovani kamatnim rizikom** je rizik nastanka gubitka usled promene u referentnim kamatnim stopama za koje je vezana otplata kredita što može uticati na mogućnost klijenata da otplaćuju svoje obaveze na vreme, Navedeni rizik posebno je dobio na značaju u 2023. godine, kada su se varijabilne kamatne stope značajno povećale zbog rasta varijabilnog dela kamatne stope, Belibora za gotovinske kredite i Euribora za stambene kredite. Tokom 2024. godine, dolazi do blagog smanjenja kamatnih stopa (dinarske i kamatne stope indeksirane u EUR) tako da se navedeni rizik smanjio u 2024. godini naročito imajući u vidu da je Narodna banka Srbije je u cilju ublažavanja ovog rizika nastavila i u 2025. godini da ograničava kamatne stope na stambene kredite. Banka i dalje sa posebnom pažnjom prati uticaj ovog rizika i po potrebi preduzima mera (grejs period, produženje roka i sl.) za pojedine klijente ili grupu klijenata koji su ugroženi ovim rizikom.
- **Rezidulani rizik** je rizik mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena.

Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju devizni rizik i cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik u skladu sa odlukom kojom se urađuje adekvatnost kapitala banke.

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

Pod deviznom imovinom i deviznim obavezama, podrazumevaju se, pored imovine i obaveza iskazanih u stranoj valuti – i imovina i obaveze iskazane u dinarima koji su indeksirani deviznom

klauzulom, pri čemu se pod deviznom klauzulom podrazumeva odredba u ugovoru kojom se ugovoreni iznos u dinarima vezuje za vrednost neke druge valute.

Dinarska protivvrednost imovine i obaveza iskazanih u stranoj valuti utvrđuje se prema zvaničnom srednjem kursu dinara na dan obračuna devizne pozicije banke.

Osnova za utvrđivanje izloženosti deviznom riziku su otvorene devizne pozicije u pojedinačnim valutama.

Otvorena devizna pozicija predstavlja razliku aktive i pasive nominirane u istoj stranoj valuti, odnosno u zlatu i drugim plemenitim metalima.

Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, definisano je da je maksimalna vrednost pokazatelja deviznog rizika 20% regulatornog kapitala banke.

Banka je u cilju aktivnog upravljanja deviznim rizikom uspostavila dva sistema limita otvorenih deviznih pozicija. Prvi nivo limita je zakonski propisan limit pokazatelja deviznog rizika od 20% regulatornog kapitala banke (iz obrasca KAP), drugi nivo jesu interni limiti po valutama za otvorenu i dugu i kratku deviznu poziciju i ukupnu otvorenu deviznu poziciju. Banka je uspostavila sistem upravljanja deviznim rizikom, definisan Politikom upravljanja deviznim rizikom koji obuhvata jasno definisana ovlašćenja i odgovornosti u ovom procesu, i to tako da se izbegne sukob interesa, kao i opis postupaka vezanih za merenje, praćenje i upravljanje deviznim rizikom.

Osetljivost na promenu deviznog kursa:

u 000 EUR	Scenario 1: 10%	Scenario 2: 20%
Povećanje kursa	P&L	P&L
EUR	-2.909	-5.819
USD	27	54
CHF	0	0
Ostale valute	33	67
TOTAL P/L efekat	-2.849	-5.698

u 000 EUR	Scenario 1: 10%	Scenario 2: 20%
Smanjenje kursa	P&L	P&L
EUR	2.909	5.819
USD	-27	-54
CHF	0	0
Ostale valute	-33	-67
TOTAL P/L efekat	2.849	5.698

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Banka prati, meri i upravlja različitim oblicima kamatnog rizika:

- Rizikom vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena (repricing risk),
- Rizikom krive prinosa (yield curve risk), kojem je izložena usled promene oblika krive prinosa,

- Baznim rizikom (basis risk), kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa različitim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
- Rizikom opcija (optionality risk), kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama (kredit s mogućnošću prevremene otplate, depoziti s mogućnošću prevremenog povlačenja i dr.).
- Rizikom kreditnog spreda (marže) koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata vrednovanja portfolija HOV usled promena kreditnog spreada prouzrokovanog kreditnim rejtingom.

Banka je uspostavila sistem upravljanja kamatnim rizikom, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima, koji omogućava pouzdan proces za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu kamatnog rizika, definisan Politikom upravljanje kamatnim rizikom.

U cilju efikasnijeg upravljanja izloženosti kamatnom riziku Banka je uspostavila sistem limita po različitim valutama i vremenskim intervalima, a u skladu sa dospećem, odnosno vremenom ponovnog određivanja cena. Banka mesečno procenjuje negativne efekte promene kamatnih stopa na finansijski rezultat banke (bilans uspeha), na ekonomsku vrednost banke i ekonomsku vrednost portfolija HOV. Kamatno osetljiva aktiva obuhvata sve kamatonosne kredite i plasmane u hartije od vrednosti, sredstva obavezne rezerve, kao i sredstva na računima kod centralne banke i poslovnih banaka na koja se obračunava kamata. Uzimajući u obzir malu verovatnoću otplate NPL kredita (kredit klijenata D,F i E boniteta) Banka uključuje u kamatno osetljive stavke samo očekivane novčane tokove po osnovu ovih kredita.

Kamatno osetljivu pasivu čine depoziti, uzeti krediti i izdate hartije od vrednosti na koje se obračunava kamata.

Vanbilansne pozicije daju mogućnost klijentima povlačenja sredstava do iznosa odobrenih kreditnih linija koje su evidentirane na vanbilansu. Na osnovu interne metodologije izračunava se stopa i iznos povlačenja vanbilansa koja se primenjuje u uključivanju vanbilansnih stavki u kamatno osetljivu aktivu.

Dodatno, kamatno osetljive vanbilansne stavke čine i izvedeni finansijski instrumenti koji su osetljivi na promenu kamatne stope. Ove instrumente čine interest rate swap, interest rate forward, interest rate futures, interest rate option i sl.

Osetljivost na promenu kamatnih stopa:

u 000 EUR	Scenario 1: 50b.p.	Scenario 2: 100b.p.	u 000 EUR	Scenario 1: 50b.p.	Scenario 2: 100b.p.
Povećanje kamatnih stopa	P&L	P&L	Smanjenje kamatnih stopa	P&L	P&L
RSD	4.083	7.621	RSD	-3972	-7386
EUR	2.521	5.133	EUR	-2554	-5198
CHF	318	635	CHF	-241	-241
USD	-33	-65	USD	33	65
OTH	61	123	OTH	-61	-123
Total P/L efekat	6.950	13.447	Total P/L efekat	-6.795	-12.882

Kretanje pokazatelja EVE, NII i credit spread ratio:

IRR risk	31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024	30.09.2024	31.12.2024	LIMIT	Δ Dec-Sep
EVE in 000 EUR (with stability of sight deposits)	-16.337	-10.026	-25.162	-23.149	-24.155	-57.017	-1.006
EVE in % of Tier 1 capital	-2,32%	-1,42%	-3,55%	-3,25%	-3,39%	-8,00%	-0,14%
Change in NII 100/50 bp in 000 EUR	-10.778	-13.411	-11.387	-12.734	-10.210	-24.945	2.524
Change in NII 100/50 bp in % of Tier 1 capital	-1,53%	-1,90%	-1,60%	-1,79%	-1,43%	-3,50%	0,36%
Credit spread ratio total u 000 EUR	-17.211	-24.589	-27.655	-26.593	-3.331	-57.017	23.262
Credit spread ratio total % Tier 1 capital	-2,45%	-3,49%	-3,90%	-3,73%	-0,47%	-8,00%	3,27%
Tier 1 capital						712.718	

Rizik likvidnosti

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizikom likvidnosti, sa jasno definisanim ovlašćenjima i odgovornostima, koji omogućava pouzdan proces za identifikovanje, merenje, praćenje i kontrolu rizika likvidnosti, koji je definisan Politikom upravljanja rizikom likvidnosti.

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti Banka je uspostavila Proces interne procene adekvatnosti upravljanja likvidnosti (ILAAP). Na operativnom nivou opisuje se kako se u Banci odvija proces upravljanja rizikom likvidnosti uključujući dva glavna dela, koji se odnose na kvalitativne i kvantitativne elemente procesa. Kvalitativni elementi opisuju strategije, procedure, metodologije i uspostavljeni sistem limita koji se koristi u Banci u cilju upravljanja i kontrole rizika likvidnosti. Plan za upravljanje rizikom likvidnosti u izuzetnim okolnostima je takođe predstavljen u kvalitativnom delu, kao i uloga Interne revizije. Kvantitativni aspekti ILAAP-a, su direktno vezani za kvalitativne elemente, uključujući uvid u ispunjenost interno propisanih limita, stres testove, gap analize, pokazatelje likvidnosti i ostale alate u cilju uspešne procene likvidne pozicije banke.

Banka meri i upravlja likvidnošću u tri faze:

- operativna likvidnost koja se odnosi na izmirivanje obaveza u kraćim rokovima (do 30 dana);
- strukturna likvidnost koja se odnosi na upravljanje rizikom likvidnosti na dugoročnijem nivou;
- likvidnost u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Ciljevi praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti u banci su:

- osiguranje dovoljnog nivoa likvidnih sredstava;
- minimiziranje troškova održavanja likvidnosti;
- optimiziranje visine rezervi likvidnosti;
- osiguranje odgovarajućeg nivoa likvidnosti za različite situacije i scenarije stresa;
- predviđanje vanrednih situacija ili kriznih uslova i sprovođenje planova za vanredne situacije u slučaju vanrednih okolnosti;
- priprema dinamičkih projekcija likvidnosti uzimajući u obzir nekoliko scenarija novčanih tokova banke;
- priprema predloga za uspostavljanje dodatnih finansijskih sredstava kao kolaterala za izvore finansiranja

Rizik likvidnosti i upravljanje sredstvima

Kako bi se efikasno upravljalo rizikom likvidnosti, Sektor za upravljanje rizicima je definisao Politiku Upravljanje rizikom likvidnosti.

Osnovni ciljevi upravljanja likvidnosti su:

- Dnevno ispunjavanje svih obaveza banke na odgovarajući način i u odgovarajućoj valuti
- Ispunjavanje svih zakonskih propisa kojima se uređuje područje likvidnosti
- Izbegavanje pribavljanja sredstava usled njihovog manjka po ceni koja je veća od tržišne ili prisilnom prodajom sopstvenih ulaganja
- Obezbeđivanje stabilnosti i diversifikacije izvora finansiranja

Merenje izloženosti banke riziku likvidnosti vrši se izračunavanjem pokazatelja dnevne likvidnosti LIK, užeg pokazatelja likvidnosti banke i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom. Pokazatelj dnevne likvidnosti banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da:

- 1) pokazatelj likvidnosti:
 - iznosi najmanje 1,0 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
 - ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
 - iznosi najmanje 0,8 kad je obračunat za jedan radni dan;
- 2) uži pokazatelj likvidnosti:
 - iznosi najmanje 0,7 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
 - ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana;
 - iznosi najmanje 0,5 kad je obračunat za jedan radni dan;
- 3) pokazatelj pokrića likvidne aktive:
 - iznosi najmanje 100%.

Kritično nizak nivo likvidnosti banke predstavlja nivo likvidnosti čiji je pokazatelj, uži pokazatelj i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom niži od jednog od limita utvrđenog u stavu 1. ove tačke.

Prikaz kretanja pokazatelja likvidnosti je dat u sledećoj tabeli:

	31.12.2024		31.12.2023	
	Širi pokazatelj	Uži pokazatelj	Širi pokazatelj	Uži pokazatelj
Kraj godine	2,71	2,58	3,17	3,01
Maksimalni	3,48	3,18	3,36	3,05
Minimalni	2,47	2,25	2,62	2,32
Prosečan	3,01	2,74	3,09	2,79

Prikaz kretanja pokazatelja pokrića likvidnom aktivom je dat u sledećoj tabeli:

	31.12.2024	31.12.2023
	Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	
Kraj godine	199%	216%
Maksimalni	264%	257%
Minimalni	190%	214%

Pokazatelj dnevne likvidnosti, uži pokazatelj dnevne likvidnosti i pokazatelj pokrivenosti likvidnom aktivom u toku 2024. godine kretali su se u okvirima zakonski propisanih limita.

Upravljanje rezervama likvidnosti

Banka održava dovoljan nivo likvidnih rezervi u obliku gotovine i drugih visoko likvidnih nezaloženih sredstava koja se mogu u relativno kratkom roku unovčiti.

Banka u cilju formiranja rezervi likvidnosti kupuje dužničke hartije od vrednosti visokog kvaliteta, pre svega državne hartije od vrednosti u skladu sa postojećim sistemom limita izloženosti prema državi na nivou NLB Grupe (CRD limiti). Banka samostalno formira rezerve likvidnosti imajući u vidu specifičnosti svojih bilansnih struktura kao i mogućnosti za korišćenje rezervi likvidnosti za finansiranje preko dostupnih instrumenata Narodne banke Srbije.

Ciljana struktura portfolija hartija od vrednosti, kao i plan za dostizanje ciljane strukture, godišnje se definišu tokom procesa planiranja (izrada godišnjeg budžeta banke). Pri tome se vodi računa o usvojenim limitima otvorenih kamatno osetljivih pozicija. Plan investiranja u hartije od vrednosti treba da deluje u pravcu obezbeđenja dodatne likvidnosti u slučaju značajnih poremećaja na tržištu.

Banka ima obavezu da održava minimalni iznos nezaloženih rezervi likvidnosti za pokriće potencijalnih odliva u stresu. Osim toga visina likvidnih rezervi mora biti u skladu sa propisanim limitima pokazatelja strukturne likvidnosti.

U toku 2024. godine Banka je raspolagala sa adekvatnim nivoom rezervi likvidnosti.

U navedenoj tabeli prikazana je struktura likvidnih rezervi banke:

KEUR	31.12.2024	31.12.2023
Žiro račun i viškovi likvidnih sredstava	487.223	407.854
Devizna OR	350.404	335.667
Gotovina	117.012	94.635
Repo plasmani	228.912	294.435
Portfolio HOV	835.440	777.241
Ukupno	2.018.991	1.909.832

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka mogućeg gubitka za Banku, gde njegov uzrok može biti: nedostatak ili greške kod funkcionisanja unutrašnjih procesa Banke, sistema i ljudi ili zbog spoljnih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne i strateški i reputacioni rizik. Zbog značaja, reputacioni rizik se uzima u obzir kod upravljanja operativnim rizikom. Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat:

- neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka zaposlenih i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja,
- internih i eksternih prevara,
- neadekvatne prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu,
- potraživanja clijenata Banke,
- distribucije neadekvatnih proizvoda,
- novčanih kazni i penala usled povreda zakonskih obaveza,
- štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i
- sistemskih propusta i upravljanja procesima.

Banka događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: Finansiranje privrednih subjekata, Trgovina i prodaja, Brokerski poslovi s fizičkim licima, Bankarski poslovi s privrednim društvima, Bankarski poslovi s fizičkim licima, Platni promet, Usluge za račun klijenta i Upravljanje imovinom.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja integralni deo aktivnosti Banke koji se sprovodi na svim nivoima i omogućava identifikaciju, merenje, ublažavanje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o operativnim rizicima u skladu sa zahtevima i rokovima regulative. Postojeći proces se oslanja na pouzdane metode merenja izloženosti operativnim rizicima, bazu podataka o štetnim događajima i identifikovanim operativnim rizicima, ažuran sistem kontrole i izveštavanja.

Organizaciona jedinica Banke u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima Upravnom odboru Banke, Izvršnom odboru Banke, Odboru za reviziju, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i Odboru za operativne rizike.

U Banci je formiran Odbor za operativne rizike koji je odgovoran za nadzor nad upravljanjem operativnim rizicima, a posebno prati sprovođenje usvojenih politika iz oblasti operativnog rizika, razmatra identifikovane operativne rizike i štetne događaje, prati primenu mera za upravljanje operativnim rizikom, prati bezbednosne pretnje i incidente, prati rizični profil Banke, kao i ostala važna pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizikom.

Merenje, odnosno procena operativnog rizika Banke vrši se kroz kvantitativnu i / ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Banka sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja, praćenje ključnih indikatora rizika i utvrđivanje profila operativnih rizika Banke. Ključni indikatori rizika predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promena u rizičnom profilu Banke i ukazuju na određeni operativni rizik i veću izloženost u nastanku štetnih događaja operativnog rizika.

Profil operativnih rizika Banke predstavlja izloženost Banke operativnom riziku i predstavlja osnovu za donošenje odluka koje vode ka unapređenju postojećeg profila operativne rizičnosti i približavanja ciljnom profilu. Postojeći profil operativnih rizika je rezultat identifikacije i ocene operativnih rizika u okviru definisanih procesa, od strane organizacionih jedinica Banke, koja se sprovodi najmanje jednom godišnje. On uključuje operativne rizike koje zaposleni, koji su odgovorni za praćenje operativnih rizika, kao i drugi zaposleni koji učestvuju u identifikaciji, prepoznaju u okviru svojih organizacionih jedinica u svom radu ili izvan njih.

Banka je uspostavila sistem praćenja štetnih događaja i sa njima povezanih identifikovanih operativnih rizika na dnevnom nivou. U cilju efikasnog praćenja, u svakoj organizacionoj jedinici Banke imenovani su zaposleni koji su odgovorni za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka o operativnim gubicima, kao i za tačnost i ažurnost unetih podataka. Posebna pažnja se posvećuje i izveštavanju o potencijalnim štetnim događajima po osnovu operativnih rizika, u cilju identifikacije uzroka koji su doveli do događaja, a nakon toga i definisanja dodatnih mera koje doprinose unapređenju: procesa rada, procedura, internih kontrola. Praćenje potencijalnih i realizovanih štetnih događaja se vrši centralizovano u okviru nadležne organizacione jedinice Banke zadužene za upravljanje rizicima.

Banka je definisala nultu toleranciju na sledeće štetne događaje: interni i eksterni kriminal, događaji koji za posledicu imaju odliv i/ili obelodanjivanje informacija neovlašćenim licima, pranje novca i finansiranje terorizma, zloupotrebe na tržištu finansijskih instrumenata, ostale vrste štetnog ponašanja, uključujući koruptivne prakse.

U periodu od 1.1. – 31.12.2023. godine Banka je izvršila redovno usklađivanje internih akata koji definišu sveobuhvatan proces upravljanja operativnim rizicima sa standardima NLB Grupe. Upravljanje operativnim rizikom u Banci uključuje sledeće aktivnosti: identifikaciju, procenu i upravljanje operativnim rizikom, kao i praćenje nastalih i potencijalnih događaja gubitka (štetnih događaja). Banka definiše i preduzima mere u cilju ublažavanja operativnih rizika. Proaktivno reaguje na potencijalne događaje operativnih rizika kroz permanentno praćenje svih poslovnih aktivnosti u Banci, definisanje i realizaciju mera za unapređenje procesa i internih kontrola.

Putem pouzdanog izveštavanja o realizaciji donetih mera za ublažavanje operativnih rizika, Banka je uspostavila sistem za monitoring aktivnosti koje preduzimaju organizacione jedinice Banke u cilju umanjenja operativnih rizika i preventivnog reagovanja na događaje operativnih rizika koji mogu nastati.

Takođe, Banka procenjuje rizik poveravanja aktivnosti trećim licima za obavljanje određenih aktivnosti u vezi sa poslovanjem Banke, a na osnovu ugovora zaključenog sa trećim licima kojima se jasno određuju uslovi, prava, obaveze i odgovornosti ugovoreni strana.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja informacionog sistema i procesa Banke, u slučaju prekida poslovanja koji su prouzrokovani elementarnim nepogodama, negativnim uticajima spoljnih faktora, velikim kvarovima računarske opreme, epidemijama, kao i ograničavanja gubitaka u takvim situacijama, Banka je usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja. Banka je takođe, izradila i usvojila Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DR plan).

Banka jednom godišnje sprovodi Analizu uticaja na poslovanje (BIA) za sve organizacione jedinice, kada poslovne funkcije procenjuju prioritete oporavka poslovnih procesa i aplikacija. Nakon sprovedene Analize uticaja na poslovanje vrši se ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja i planova oporavka (DR plan).

UPRAVLJANJE KAPITALOM

Proces upravljanja kapitalom je jedan od najvažnijih procesa u savremenim bankama. U poslednjih deset godina bankarski sektor se suočava sa intenzivnim razvojem regulative u ovoj oblasti što je rezultovalo povećanjem složenosti procesa upravljanja kapitalom i dovelo do velikih neizvesnosti u proceni budućih kapitalnih potreba. Dodatno, iznos kapitala potrebnog za pokriće istog nivoa preuzetog rizika je znatno povećan i dodatno će se uvećavati u narednim godinama.

Adekvatnost kapitala je jedan od instrumenata nadzora kojima regulator ograničava rizičnost poslovanja banaka i time štiti interese deponenata. Banka je u obavezi da u svakom trenutku raspolaže dovoljnim iznosom kapitala imajući u vidu obim i rizičnost svog poslovanja. U tom smislu, ključni ciljevi upravljanja kapitalom jesu:

- obezbeđivanje i održavanje dovoljnog nivoa kapitala (odgovarajućeg kvaliteta):
 - da pokrije sve regulatorne zahteve,
 - da pokrije sve rizike preuzete u poslovanju banke,
 - da pokrije sve interne zahteve za pokrivanje rizika od strane NLB Grupe
 - da omogući sprovođenje strateških ciljeva banke,
- Postizanje optimalne stope prinosa

Upravljanje kapitalom u NLB Komercijalnoj banci definisano je kroz Strategiju upravljanja kapitalom NLB Komercijalne banke a.d. Beograd i Politiku upravljanja kapitalom NLB Komercijalne banke a.d. Beograd.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala banke se prati mesečno od strane rukovodstva banke.

Banka je dužna da obezbedi da visina njenog kapitala nikada ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10 miliona EUR. Dodatno, potrebno je da Banka raspolaže dovoljnim kapitalom da pokrije sledeće elemente adekvatnosti kapitala:

- Zahteve stuba 1 (zahtevi za kapitalom propisani Odlukom o adekvatnosti kapitala):
 - Da pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala ne bude niži od 4,5%,
 - Da pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala ne bude niži od 6%,
 - Da pokazatelj adekvatnosti kapitala ne bude niži od 8%
- Zahteve stuba 2, u skladu sa članom 23. Zakona o bankama i tačkom 5 Odluke o adekvatnosti kapitala banke - dodatni regulatorni zahtevi za kapitalom (veći od dva iznosa koji proizlaze iz SREP ili ICAAP procesa)

Banka mora u svakom trenutku ispunjavati regulatorne zahteve u pogledu kapitalne adekvatnosti. Rešenjem Narodne banke Srbije o Održavanju pokazatelja adekvatnosti kapitala iz aprila 2024. godine propisano je da Banka mora ispuniti ukupni kapitalni zahtev i to:

- USZK – ukupni supervizorski zahtev za kapitalom koji se sastoji od zahteva iz Stuba 1 (minimum kapitalne adekvatnosti propisan Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka) i od dodatnih zahteva iz Stuba 2 (SREP process). USZK za 2024. godinu iznosi 10,95%;

- SZK – sveobuhvatni zahtev za kapitalom koji predstavlja ukupni supervizorski zahtev za kapitalom uvećan za kombinovani zaštitni sloj kapitala

Kombinovani zaštitni sloj kapitala može se sastojati samo iz elemenata osnovnog akcijskog kapitala i čine ga:

- Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u iznosu od 2,5% rizične aktive banke, u skladu sa tačkom 424 Odluke o adekvatnosti kapitala banke.
- Kontraciklični zaštitni sloj kapitala koji utvrđuje NBS svakog tromesečja i može da se kreće u rasponu od 0 – 2,5% rizične aktive u skladu sa tačkom 437. Odluke o adekvatnosti kapitala banke. Svakog kvartala Odlukom o stopi kontracikličnog zaštitnog sloja NBS propisuje važeći iznos. Vrednost kontracikličnog zaštitnog sloja na dan 31.12.2024. godine iznosi 0%.
- Zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik predstavlja iznos 3% deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke privredi i stanovništvu u Republici Srbiji. Ne izračunava se u slučaju da ukupni bančini devizni i devizno indeksirani plasmani čine manje od 10% svih plasmana privredi i stanovništvu Banke. Visina zaštitnog sloja kapitala propisana je Odlukom o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik. Izraženo kroz iznos rizikom ponderisanih izloženosti, zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik na dan 31.12.2024. godine iznosi 1,84%.
- Zaštitni sloj za sistemski značajne banke se kreće u rasponu od 0 – 2% rizične aktive. NBS jednom godišnje putem Odluke o utvrđivanju liste sistemski značajnih banaka u Republici Srbiji i stopa zaštitnog sloja kapitala za te banke utvrđuje sistemski značajne banke i stope zaštitnog sloja kapitala koji su u obavezi da održavaju. Banka spada u grupu sistemski značajnih banaka i sa stanjem na dan 31.12.2024. godine imala je obavezu održavanja zaštitnog sloja u visini od 1% rizikom ponderisanih izloženosti.

Kapital NLB Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2024. se sastoji od elemenata osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital se sastoji od: 1) osnovnog akcijskog kapitala koga čine uplaćeni akcijski kapital po osnovu izdatih običnih akcija, emisiona premija, neraspoređena dobit iz ranijih godina, ostale rezerve iz dobiti, revalorizacione rezerve, nerealizovani dobici/gubici kao i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala i 2) dodatnog osnovnog kapitala koga čini kapital po osnovu izdatih preferencijalnih akcija. Dopunski kapital se u celosti sastoji od subordiniranog kredita uzetog od matične banke NLB dd Ljubljana.

U skladu sa zakonskom regulativom, NLB Komercijalna banka ad Beograd izračunava kapitalne zahteve za sledeće rizike:

- Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke – primenom standardizovanog pristupa,
- Tržišni rizik,
- Operativni rizik – primenom pristupa osnovnog indikatora,
- Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti,
- Rizik prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.

Banka je krajem 2024. godine iskazala pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou od 22,87%. Tokom godine kapitalna adekvatnost je smanjena za 4,22 p.p.

Banka je godinu završila sa rizičnom aktivom po osnovu kreditnog rizika u iznosu od RSD 315.976 miliona, što predstavlja povećanje od 18,4% u odnosu na prošlu godinu kao posledica značajne kreditne aktivnosti realizovane u 2024. godini. Rizična aktiva po osnovu operativnih rizika je uvećana u odnosu na prošlu godinu za RSD 7.952 miliona i iznosila je 51.828 miliona RSD. Na kraju 2024. godine, Banka je iskazala i kapitalni zahtev za devizni rizik s obzirom da je otvorena devizna pozicija krajem godine bila veća od 2% iznosa kapitala i na taj način je ostvarila rast rizične aktive u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 3.408 miliona RSD.

Regulatorni kapital Banke na dan 31.12.2024. godine iznosio je RSD 84.908 miliona. U 2024. godini Banka je na osnovu Odluke o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala banke iz obračuna kapitala isključila deo nerealizovanih gubitaka i dobitaka po osnovu dužničkih HOV čiji emitent je bila Republika Srbija što je imalo neto pozitivan efekat na visinu kapitala u iznosu od RSD 24 miliona.

U izveštajnom periodu, regulatorni kapital Banke je povećan za RSD 720 miliona.

Pozitivan efekat na kretanje kapitala imala su sledeća kretanja:

- uključivanje neraspoređene dobiti u kapital u iznosu od RSD 465 miliona na osnovu odluke Skupštine Banke o raspodeli neraspoređene dobiti iz ranijih godina u osnovni akcijski kapital;
- povećanje revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka/gubitaka u iznosu od RSD 1.128 miliona

S druge strane, kapital je tokom 2024. godine smanjen po osnovu:

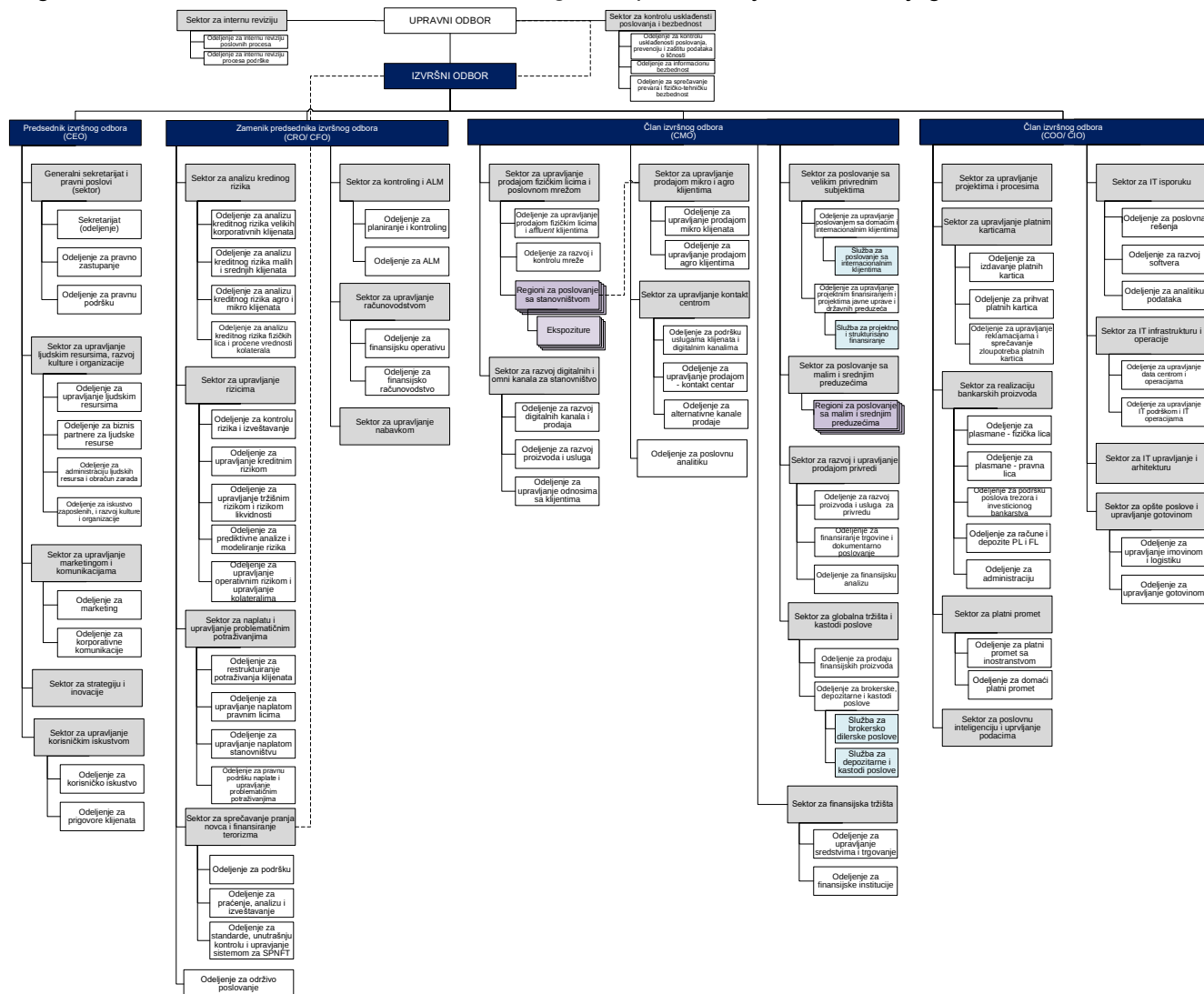
- povećanje nematerijalnih ulaganja u iznosu od RSD 629 miliona.
- Prestanka uključivanja dela subordiniranog kredita u dopunski kapital Banke u iznosu od RSD 248 miliona s obzirom da je preostala ročnost kredita ušla u period kraći od 5 godina.

DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koje bi bilo neophodno obelodaniti u finansijskim izveštajima.

ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

Organizациона šema banke na dan 31.12.2024. godine prikazana je sledećim dijagramom:

OGRANCI BANKE

LISTA EKSPOZITURA REGIONALNIH CENTARA NLB KOMERCIJALNE BANKE 31.12.2024.

Redni broj	Organizacioni oblik	Naziv organizacionog oblika	Mesto	Adresa
REGION BEOGRAD				
1.	Ekspozitura	8V28	Beograd	Kneza Mihaila 38
2.	Ekspozitura	8V54	Beograd	Trg Nikole Pašića 7
3.	Ekspozitura	8VKK	Beograd	Trg Politika 1 (VIP ekspozitura)
4.	Ekspozitura	8VM8	Beograd	Svetogorska II 42-44
5.	Ekspozitura	8VKO	Beograd	Kolarčeva 1
6.	Ekspozitura	8VKG	Beograd	Cara Dušana 35
7.	Ekspozitura	8VBG	Beograd	Svetog Save 14
8.	Ekspozitura	8V02	Beograd	Makenzijeva 43
9.	Ekspozitura	8VN1	Beograd	Vatroslava Jagića 1
10.	Ekspozitura	8VVE	Beograd	Rableova 19b (Mirijevo)
11.	Ekspozitura	8V29	Beograd	Kneza Miloša 83
12.	Ekspozitura	8VS4	Beograd	Birčaninova 34
13.	Ekspozitura	8V03	Beograd	Brankova 34
14.	Ekspozitura	8V22	Beograd	Savska 35 (MUP)
15.	Ekspozitura	8V30	Beograd	Despota Stefana 107 (MUP)
16.	Ekspozitura	8VF5	Beograd	Ruzveltova 41-45
17.	Ekspozitura	8VGM	Beograd	Marijane Gregoran 56 (Karaburma)
18.	Ekspozitura	8VVA	Beograd	Bratstva i jedinstva 105a (Borča)
19.	Ekspozitura	8VG3	Beograd	Vojvode Stepe 101
20.	Ekspozitura	8VKH	Beograd	Paunova 9 (Banjica)
21.	Ekspozitura	8VF9	Beograd	Ustanička 63
22.	Ekspozitura	8VG5	Beograd	Ustanička 194
23.	Ekspozitura	8V04	Beograd	Ljermontova 12a (MUP)
24.	Ekspozitura	8VS2	Beograd	Požeška 42a (Beteks)
25.	Ekspozitura	8V09	Beograd	Kneza Višeslava 49 (Vidikovac)
26.	Ekspozitura	8VV8	Beograd	Titova 2 (Železnik)
27.	Ekspozitura	8VV9	Beograd	Beogradska 167a (Sremčica)
28.	Ekspozitura	8VBP	Beograd	Blagoja Parovića 25a
29.	Ekspozitura	8V21	Beograd	Čelebićka 11 (Miljakovac)
30.	Ekspozitura	8VFP	Beograd	Miletija Popovića 9 (Sava Centar)
31.	Ekspozitura	8VHO	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 165v
32.	Ekspozitura	8VKF	Beograd	Bulevar Maršala Tolbuhina 36
33.	Ekspozitura	8VG7	Beograd	Partizanske avijacije 4a
34.	Ekspozitura	8VDC	Beograd	Jurija Gagarina 16 (Delta City)
35.	Ekspozitura	8VG6	Beograd	Jurija Gagarina 36
36.	Ekspozitura	8V06	Beograd	Bulevar Zorana Đinđića 104, SIV II (MUP)
37.	Ekspozitura	8V27	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 2, SIV I (MUP)
38.	Ekspozitura	8VR1	Beograd	Bulevar Mihajla Pupina 165 (MUP)
39.	Ekspozitura	8V46	Beograd	Ljabinke Bobić 14 (MUP)
40.	Ekspozitura	8VN2	Beograd	Rajačićeva 2 (Zemun)
41.	Ekspozitura	8VPS	Beograd	Vojvođanska 126-128 (Surčin)
42.	Ekspozitura	8VG8	Beograd	Milana Uzelca 23a (Zemun)
43.	Ekspozitura	8V13	Beograd	Majora Zorana Radosavljevića 252 (Batajnica)
44.	Ekspozitura	8VV5	Beograd	Bulevar oslobođenja 9 (Grocka)

45.	Ekspozitura	8VFT	Beograd	Smederevski put 3g (Leštane)
46.	Ekspozitura	8VN7	Beograd	Svetosavska 20 (Barajevo)
47.	Ekspozitura	8VH1	Beograd	Milosava Vlajića 1 (Sopot)

REGION VOJVODINA

48.	Ekspozitura	88N9	Subotica	Korzo 10
49.	Ekspozitura	8820	Subotica	Segedinski put 45 (MUP)
50.	Ekspozitura	88SU	Subotica	Park Rajhl Ferenca 3
51.	Ekspozitura	88T5	Bačka Topola	Glavna 9
52.	Ekspozitura	88D2	Sombor	Vojvođanska 3
53.	Ekspozitura	88T3	Crvenka	Moše Pijade 61
54.	Ekspozitura	88V1	Kula	Lenjinova 14
55.	Ekspozitura	88D3	Apatin	Petefi Šandora 2
56.	Ekspozitura	88H8	Odžaci	Železnička 18
57.	Ekspozitura	8866	Novi Sad	Ilije Ognjanovića 24
58.	Ekspozitura	88FC	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 60
59.	Ekspozitura	88GB	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 88
60.	Ekspozitura	88MK	Novi Sad	Bulevar oslobođenja 102, TC Merkator
61.	Ekspozitura	88KR	Novi Sad	Ložionička 10
62.	Ekspozitura	8815	Novi Sad	Bul.Kralja Petra I br.11 (MUP)
63.	Ekspozitura	88NC	Novi Sad	Trg mladenaca 1-3
64.	Ekspozitura	88K1	Futog	Cara Lazara 7
65.	Ekspozitura	8855	Temerin	Novosadska 318
66.	Ekspozitura	8851	Bačka Palanka	Trg Bratstva i jedinstva 30-32
67.	Ekspozitura	88H6	Vrbas	Maršala Tita 49
68.	Ekspozitura	88D1	Bečej	Zelena 41
69.	Ekspozitura	88C9	Stara Pazova	Kralja Petra I Oslobodioca 22
70.	Ekspozitura	88U2	Indija	Blok 44, Lamela A
71.	Ekspozitura	8808	Ruma	Poslovni centar bb
72.	Ekspozitura	8848	Sremska Mitrovica	Kralja Petra I 5-7
73.	Ekspozitura	88EA	Šid	Cara Dušana 2
74.	Ekspozitura	8898	Kikinda	Braće Tatić 7
75.	Ekspozitura	88T6	Senta	Glavni trg 8
76.	Ekspozitura	88D7	Kanjiža	Glavna Ulica 16
77.	Ekspozitura	88G2	Zrenjanin	Trg slobode 5
78.	Ekspozitura	8845	Zrenjanin	Beogradska bb (MUP)
79.	Ekspozitura	88N4	Pančevo	Generala Petra Aračića 4-6
80.	Ekspozitura	88V6	Kovačica	JNA 50
81.	Ekspozitura	88V4	Kovin	JNA 26
82.	Ekspozitura	88P8	Bela Crkva	1. oktobra 50
83.	Ekspozitura	8868	Vršac	Trg Svetog Teodora Vršačkog 2

REGION ZAPADNA SRBIJA

84.	Ekspozitura	8HHE	Obrenovac	Vojvode Mišića 201
85.	Ekspozitura	8HN3	Mladenovac	Kralja Petra I 235 i 239g
86.	Ekspozitura	8HP5	Lazarevac	Dimitrija Tucovića 1
87.	Ekspozitura	8HC2	Valjevo	Vuka Karadžića 7
88.	Ekspozitura	8HH3	Lajkovac	Vojvode Mišića 8
89.	Ekspozitura	8HH5	Ub	Kralja Petra I oslobodioca 2
90.	Ekspozitura	8HC4	Osečina	Karađorđeva 123
91.	Ekspozitura	8H53	Kragujevac	Save Kovačevića 1
92.	Ekspozitura	8HP4	Kragujevac	Kralja Aleksandra I Karađorđevića 41a
93.	Ekspozitura	8H36	Kragujevac	Trg slobode 3 (MUP)

94.	Ekspozitura	8HH2	Lapovo	Njegoševa 15
95.	Ekspozitura	8HD5	Arandelovac	Knjaza Miloša 176
96.	Ekspozitura	8HE9	Topola	Bulevar kralja Aleksandra 26
97.	Ekspozitura	8H73	Šabac	Gospodar Jevremova 2
98.	Ekspozitura	8H74	Bogatić	Mike Mitrovića 2
99.	Ekspozitura	8HP9	Loznica	Gimnazijska 1
100.	Ekspozitura	8H38	Čačak	Gradsko šetalište 10-14
101.	Ekspozitura	8HD9	Lučani	Bulevar JNA bb
102.	Ekspozitura	8H96	Guča	Republike 65
103.	Ekspozitura	8HE7	Gornji Milanovac	Karađorđeva 5
104.	Ekspozitura	8HK6	Ivanjica	Milinka Kušića 9
105.	Ekspozitura	8H93	Užice	Petra Čelovića 4
106.	Ekspozitura	8HUE	Užice	Dimitrija Tucovića 93
107.	Ekspozitura	8HD6	Požega	Nikole Pašića 2
108.	Ekspozitura	8HS7	Arilje	Svetog Ahilija 20
109.	Ekspozitura	8HD8	Bajina Bašta	Milenka Topalovića 3
110.	Ekspozitura	8HS8	Kosjerić	Karađorđeva 41
111.	Ekspozitura	8HR8	Nova Varoš	Trg oslobodilaca 1
112.	Ekspozitura	8HR7	Priboj	Meše Selimovića 1
113.	Ekspozitura	8HD4	Prijepolje	Polimska 21
114.	Ekspozitura	8HT8	Kraljevo	Trg srpskih ratnika 1
115.	Ekspozitura	8H35	Kraljevo	Vojvode Putnika 3 (MUP)
116.	Ekspozitura	8HB6	Vrnjačka Banja	Nemanjina 11
117.	Ekspozitura	8HCK	Raška	Nemanjina 10
118.	Ekspozitura	8HE4	Novi Pazar	Njegoševa 1
119.	Ekspozitura	8HB1	Trstenik	Vuka Karadžića 46
REGION JUGOISTOČNA SRBIJA				
120.	Ekspozitura	8717	Niš	Nikole Pašića 41
121.	Ekspozitura	87R2	Niš	Trg kralja Aleksandra 2 (PC Aleksandrija)
122.	Ekspozitura	87GH	Niš	Episkopska 32
123.	Ekspozitura	8742	Niš	Nade Tomić 14 (MUP)
124.	Ekspozitura	87B0	Aleksinac	Drakčeta Milovanovića 6
125.	Ekspozitura	87A0	Kruševac	Trg fontana 1
126.	Ekspozitura	8701	Aleksandrovac	29. novembra 102
127.	Ekspozitura	87A2	Brus	Kralja Petra I bb
128.	Ekspozitura	87A5	Čičevac	Karađorđeva 96
129.	Ekspozitura	87E8	Prokuplje	Ratka Pavlovića 15
130.	Ekspozitura	87CS	Žitorađa	Topličkih heroja 53
131.	Ekspozitura	87P3	Blace	Karađorđeva 47
132.	Ekspozitura	8769	Kuršumlja	Svete Ane 10
133.	Ekspozitura	87C7	Leskovac	Bulevar oslobođenja bb
134.	Ekspozitura	8757	Vlasotince	Trg oslobođenja 6
135.	Ekspozitura	87P2	Lebane	Cara Dušana 12
136.	Ekspozitura	87K8	Medveđa	Kralja Milana 61
137.	Ekspozitura	87E1	Pirot	Trg pirotskih oslobodilaca 15a
138.	Ekspozitura	8758	Vranje	Kralja Stefana Prvovenčanog 58
139.	Ekspozitura	87C5	Vladičin Han	Svetosavska 35
140.	Ekspozitura	87C8	Surdulica	V septembar bb
141.	Ekspozitura	87P6	Bujanovac	Karađorđev Trg bb
142.	Ekspozitura	87E2	Preševo	Save Kovačevića 2
143.	Ekspozitura	87K9	Bosilegrad	Georgi Dimitrova 74
144.	Ekspozitura	87C6	Jagodina	Skver narodne omladine bb

145.	Ekspozitura	87K2	Ćuprija	Karađorđeva 67
146.	Ekspozitura	87DK	Paraćin	Tome Živanovića 5
147.	Ekspozitura	87H9	Despotovac	Kralja Milana 11
148.	Ekspozitura	8795	Svilajnac	Ustanička 1
149.	Ekspozitura	8772	Bor	Zeleni Bulevar 4
150.	Ekspozitura	8791	Negotin	Trg Đorđa Stanojevića 11/3
151.	Ekspozitura	87CF	Majdanpek	28. marta 2
152.	Ekspozitura	87P1	Kladovo	22. septembra 11
153.	Ekspozitura	8756	Zaječar	Nikole Pašića 25
154.	Ekspozitura	87N5	Knjaževac	Trg oslobođenja 16
155.	Ekspozitura	8792	Smederevo	Karađorđeva 14
156.	Ekspozitura	87M0	Požarevac	Moše Pijade 8
157.	Ekspozitura	87M7	Kostolac	Trg Bratstva i jedinstva 6
158.	Ekspozitura	87M3	Veliko Gradište	Kneza Lazara 47
159.	Ekspozitura	87M5	Golubac	Golubački Trg 1
160.	Ekspozitura	87M2	Petrovac na Mlavi	Srpskih vladara 240
161.	Ekspozitura	87K4	Smederevska	Prvog srpskog ustanka 57
162.	Ekspozitura	87K3	Velika Plana	Miloša Velikog 77

NEFINANSIJSKE INFORMACIJE

Poslovni model Banke

NLB Komercijalna banka a.d. Beograd je poslovna banka univerzalnog tipa. Banka je u svom poslovanju podjednako usmerena na rad sa stanovništvom i pravnim licima, kao i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima.

Banka posluje po tržišnim principima, uz primenu načela likvidnosti, profitabilnosti i sigurnosti, uz poštovanje zakona, drugih propisa i opštih principa bankarskog poslovanja u ostvarivanju svojih ciljeva na društveno odgovoran način, u skladu sa temeljnim vrednostima i poslovnom etikom.

Poslovni model Banke opredeljen je kao prikupljanje i držanje slobodnih novčanih sredstava od pravnih i fizičkih lica pod definisanim uslovima i plasiranje prikupljenih novčanih sredstava pravnim i fizičkim licima u obliku kredita definisanim uslovima, investiranje u hartije od vrednosti i druge registrovane poslove.

U saradnji sa klijentima, Banka se vodi najvišim standardima NLB Grupe, najveće finansijske institucije sa sedištem u regionu, za koju je Srbija tržište od strateškog značaja. Značaj srpskog tržišta u strategiji razvoja NLB Grupe garant je aktivne podrške banci u Srbiji, kako od strane matične banke u Sloveniji, tako i od svih njenih članica. To je posebna prednost za sve naše klijente koji su poslovno ili privatno povezani sa državama u regionu jugoistočne Evrope.

Misija Banke – Banka je posvećena kulturi odgovornosti, postupa u skladu sa zakonima i pravilima profesije, principima izvrsnosti i integriteta, i neguje organizaciju NLB Grupe u kojoj sa postojećim resursima donosi veću vrednost za svoje klijente. Poverenje koje Banka uživa među klijentima, kolegama zaposlenih, akcionarima i društvu u celini nosi veliku odgovornost. To poverenje Banka opravdava radom sa zainteresovanim stranama radi pozitivne promene, uzajamnih koristi i rasta. Inkorporiranjem vrednosti u sve što radi, Banka doprinosi pozitivnim promenama u okruženju.

Vizija Banke – Banka je posvećena razvoju kulture fokusiranosti na klijente, svesti o rizicima, integritetu, posvećenosti i društvenoj odgovornosti. Poverenje između klijenata, zaposlenih, akcionara i same Banke predstavlja veliku odgovornost, koja se opravdava tako što svi rade zajedno sa svim ciljnim javnostima na pozitivnim promenama, uzajamnoj koristi i razvoju. Uključivanjem navedenih vrednosti u svaki aspekt svog poslovanja, Banka doprinosi pozitivnim promenama u svom okruženju.

Naš cilj je da u NLB Grupi promoviramo ideju da konačna rešenja koja nudimo treba da budu najbolja za sve one sa kojima radimo. Izuzetno cenimo postavljanje ciljeva i otvorenu komunikaciju. Svakog dana se fokusiramo na svoje klijente i trudimo se da razumemo njihove potrebe i želje. Posvećeni smo aktivnostima u oblasti društvene odgovornosti. Rad sa integritetom i odgovornošću je ključni element naše korporativne kulture. Nije važno samo postići poslovne ciljeve, već i način na koji ih postižemo.

Ulaganja u cilju zaštite životne sredine

Kao regionalna bankarska grupa koja pruža finansijsko savetovanje i širok spektar usluga u oblasti kreditiranja korporacija i stanovništva, za klijente u različitim sektorima, čvrsto verujemo da održivo/zeleno finansiranje omogućava značajne pozitivne promene. NLB Komercijalna banka obezbeđuje finansiranje različitih održivih ekonomskih aktivnosti i mera koje ispunjavaju finansijske kriterijume ali i kriterijume održivosti relevantnih okvira, kao što su EU Taksonomija, MIGA – Svetska Banka, EBRD, Okvir zelenih obveznica NLB Grupe (prateći ICMA standarde zelenih obveznica) itd. Banka tako poklanja izuzetnu pažnju naporu da svoja sredstva ulaže isključivo u projekte koji ne ugrožavaju kako životnu, tako i društvenu sredinu. Zaštita životne i društvene sredine osim ekoloških aspekata obuhvata i pitanja zaštite radnika i probleme lokalne zajednice.

U toku 2024. godine, NLB Komercijalna banka je unapredila postojeća dokumenta koja daju bolje razumevanje aktivnosti klijenata Banke koje mogu ugroziti životnu sredinu, pomažu u rešavanju problema koji izazivaju zabrinutost, pomažu u prepoznavanju i minimiziranju ESG rizika za NLB Grupu i upravljaju očekivanjima zainteresovanih strana. Ovaj set usvojene dokumentacije pruža referentnu tačku zaposlenima o minimalnim standardima, procedurama i upravljanju i nadzoru u vezi sa ekološkim i socijalnim rizicima kada rade sa klijentima i konkretnim transakcijama. Usvojena pravila, uputstva i procedure nastaviće da se razvijaju tokom vremena kako bi odražavali promene očekivanja zajednice, povratne informacije zainteresovanih strana ili regulatorne zahteve. Tokom 2024. godine, interni kapaciteti Banke su osnaženi, te je tako troje novih kolega prošlo potrebne obuke i uključilo se u sprovođenje analize potencijalnih ESG rizika proisteklih iz aktivnosti i projekata klijenata. Pored toga, Odeljenje za održivo poslovanje je dobilo još jednog zaposlenog koji se isključivo bavi pitanjima održivog poslovanja.

Stvarna izloženost banke finansijskom, pravnom i reputacionom riziku (koji proističe iz ekoloških i socijalnih pitanja) zavisiće i od drugih faktora kao što su priroda i veličina transakcije i finansijski i upravljački kapacitet kompanije da efikasno upravlja ekološkim i socijalnim pitanjima. S tim u vezi, razlikovaće se stepen i opseg analize rizika po životnu i društvenu sredinu onih transakcija koje imaju veći volumen u iznosu i viši nivo ESG rizika, od analize za transakcije koje su manje u volumenu i sa nižim ESG rizikom. Međutim, za sve klijente, osnovna ESG analiza rizika uvek postoji. U 2024. Godini smo implementirali i centralnu ESG aplikaciju na nivou cele NLB grupe koja značajno olakšava i digitalizuje proces sprovođenja ESG risk analize za klijente i transakcije.

Banka poštuje najviše međunarodne standarde i vrednosti u kreiranju finansijskih proizvoda i usluga, razvija i sprovodi aktivnosti na polju zaštite životne sredine. Banka je definisala standarde za identifikovanje, praćenje i upravljanje rizicima životne i društvene sredine u procesu odobravanja i praćenja kredita. Cilj sistema upravljanja rizikom zaštite životne sredine je uvođenje ovog sistema u proces kreditne aktivnosti i praćenja kredita, i na taj način povećanje mogućnosti za prihvatljiv i održiv ekonomski razvoj sa stanovišta zaštite životne sredine i minimiziranje mogućnosti pojave ekoloških i društveno negativnih uticaja. U 2024. godini preduzeti su odlučni početni koraci koji će u budućnosti doprineti integraciji ESG risk analize u kreditni rejting klijenta.

Pristupi upravljanja rizikom zaštite životne i društvene sredine obuhvataju dva nivoa upravljanja: na nivou pojedinačnog plasmana i klijenta i na nivou celokupnog portfolija. Za svaku delatnost klijenata Banka definiše nivo rizičnosti, odnosno kategoriju rizika, sa aspekta uticaja na životnu i društvenu sredinu. Banka ne finansira aktivnosti koje su isključene pod svim okolnostima - aktivnosti koje su nezakonite ili strogo ograničene nacionalnim ili međunarodnim pravom. Kao

članica NLB Grupe, Banka je potpisala Ugovor o garanciji za kapitalne investicije sa Multilateralnom agencijom za garancije ulaganja (MIGA) i obavezala se na poštovanje limita za finansiranje određenih proizvodnih delatnosti, gde smo u posmatranom periodu bili u skladu sa propisanim limitima.

Banka neće podržavati nikakva nova finansiranja i projekte povezane sa eksploatacijom i vađenjem uglja ili proizvodnjom električne energije na ugalj na bilo koji način, uključujući eventualna prelazna poboljšanja.

Sa druge strane, NLB Komercijalna banka je odlučna da kroz finansijske proizvode i usluge na pravi način promoviše rešenja i investicije koje će doprineti razvoju i očuvanju životne i društvene sredine. U skladu sa tim, u 2024. godini unapređeni su postojeći ESG proizvodi i dodatno definisani kriterijumi pogodnosti za takve proizvode. NLB Komercijalna banka će i u narednom periodu nastaviti sa razvojem ESG proizvoda i investicija i promocijom istih.

Započeli smo i sa upotrebnom posebne aplikacije putem koje se svaki ESG proizvod proverava da li ispunjava kriterijume pogodnosti, a predviđeni su i posebni benefiti ukoliko se dokaže da će kredit Banke na neki način pozitivno doprineti zaštiti životne sredine.

Banka tradicionalno organizuje konkurs NLB Organic, u okviru kojeg nagrađuje najbolje projekte iz oblasti organske proizvodnje, sa željom da na taj način podrži i doprinese promociji organske proizvodnje, kao proizvodnje koja doprinosi zdravlju ljudi i očuvanju životne sredine.

NLB Komercijalna banka Beograd nastavlja da pruža podršku daljem razvoju tog vida poljoprivredne proizvodnje, pokazujući istu istrajnost koju pokazuju sertifikovani proizvođači u svojim namerama da građanima ponude zdrave, organske proizvode.

U toku 2024. godine, organizovano je i više obuka na temu održivog poslovanja Banke sa ciljem upoznavanja svih zaposlenih sa promenama koje su se implementirale.

Dodatno, NLB Komercijalna banka sprovodi mere usmerene na zaštitu životne sredine i u domenu redukcije potrošnje električne energije, kao i potrošnje papira. Banka vrši odvajanje starog papira i ambalažnog otpada koji ustupa ovlašćenom pravnom licu za sakupljanje i transport neopasnog otpada, reciklira tonere, štampanje u banci se vrši dvostrano, a uvedene su i mere usmerene na uštedu energije. U toku 2024. godine, instalirani su novi BMS Sistemi na nekoliko lokacija (Sistemi centralnog upravljanja grejanjem i hlađenjem zgrada), a nastavilo se sa mesečnim merenjem potrošnje svih najbitnijih resursa koji nastaju kao posledica poslovanja Banke.

Nastavljeno je i sa razvojem kriterijuma koji se odnose na analizu održivosti poslovanja svih dobavljača sa kojima Banka sarađuje, s obzirom da Banka ima cilj da u srednjem roku u potpunosti sarađuje samo sa dobavljačima koji su ocenjeni kao "Održivi". Bitno je napomenuti i da je više od 95% električne energije koje koristimo u prostorijama NLB Komercijalne banke u 2024. godini nastala iz obnovljivih izvora energije, što znači da se naša potrošnja struje nije negativno odrazila na stanje životne sredine. U toku 2024. godine, nastavili smo sa redovnim, kvartalnim izveštajima Menadžmenta Banke o ukupnoj emisiji CO2 gasova, kao i o ukupnim potrošenim resursima tokom obavljanja operativnih delatnosti.

Rezultati koje vidimo su dokaz da je misija uspešno unapređena, ali svakako nije završena, jer osim unapređenja, kontinuitet je ono što će nam obezbediti ostvarenje strateškog cilja i prvo mesto u očima naših kolega i u narednom periodu. Deo naše kulture, jedna vrednost je i fokus na razvoj ljudi. Sistem razvoja kompetencija i znanja predstavlja temelj strategije upravljanja ljudskim resursima. Kroz ciljno organizovan proces učenja i treninga, Banka na sistematičan način utiče na organizacionu kulturu, na razvoj novih biznis praksi i jačanju NLB brenda.

Kolege iz Sektora za ljudske resurse su predano radile na jednoj misiji – da naša Banka (p)ostane prvi izbor naših zaposlenih. Ovaj zadatak je podrazumevao povećanje zadovoljstva i angažovanja zaposlenih, unapređenje organizacione kulture, pozicioniranje NLB Komercijalne banke na tržištu rada, pružanje jednakih mogućnosti za razvoj svim zaposlenima, talent menadžment i zadržavanje zaposlenih, performans menadžment i nagrađivanje.

Nastavili smo sa radionicama o angažovanju, koje su za cilj imale da uvidimo kako zajedno možemo da unapredimo naše iskustvo na radnom mestu i osnažimo novu kulturu koju kreiramo kroz doprinos svakog od nas pojedinačno. Svest o našim vrednostima, koje delimo i živimo na radnom mestu, postaje sve veća. U saradnji sa svim kolegama iz Banke, Odeljenje za upravljanje ljudskim resursima, uspelo je da postigne respektabilne rezultate po pitanju razvoja zaposlenih, te je ostvaren rezultat od 5,6 dana treninga po zaposlenom u 2024. godini. Naša interna akademija dobila je novo ime i logo – Svetionik. Organizovali smo čak 1648 trening dana, naši treninzi su okupili oko 1400 zaposlenih, prosečne ocene treninga i trenera iznose impresivnih 4,97/5, dok je najpopularniji trening godine bio je „Rad sa teškim ljudima“, za koji se prijavilo čak 286 zaposlenih.

Naša posvećenost zaposlenima u 2024. godini prepoznata je kroz prestižna priznanja. NLB Komercijalna banka ponosni je dobitnik nagrade "Poslodavac godine" Srpske asocijacije menadžera, kao i priznanja "Top poslodavac 2024", koju dodeljuje Top Employers institut, globalni lider u prepoznavanju izvrsnih HR praksi. Ova priznanja potvrda su naše predanosti stvaranju izvanrednih uslova za rad i profesionalni razvoj.

Dobre stvari nismo menjali – nastavili smo tradicije koje neguju timski duh i osnažuju našu zajednicu: doručak sa predsednikom IO, izbor kvartalnih i godišnjih Asova, glasanje za NAJ kolegu, odlazak na Sportske igre Grupe, predstavljanje novozaposlenih kolega i objavljivanje kvartalnog magazina "Sve što jesmo". Uz to, svaki zaposleni dobija rođendanski poklon, a nastavljamo i da obezbeđujemo jubilarne nagrade, u znak zahvalnosti za lojalnost i doprinos banci.

Verujemo da je otvorena i dvosmerna komunikacija ključ svakog uspeha, zbog čega smo unapredili načine razmene informacija. Heartcount nedeljna anketa omogućava nam da redovno pratimo zadovoljstvo zaposlenih i pružamo povratne informacije u realnom vremenu. Od 2024. godine pokrenuli smo i Townhall panel sa članovima izvršnog odbora, gde zaposleni imaju priliku da direktno učestvuju i postavljaju pitanja.

Poseban fokus stavili smo na blagostanje zaposlenih i ravnotežu između privatnog i poslovnog života, čime smo 2023. godine postali prva banka u Srbiji sa Family Friendly sertifikatom. Do sada smo realizovali 95% benefita na koje smo se obavezali. Nastavili smo da organizujemo zdravstvene seminare, omogućili besplatne sistemske preglede za sve zainteresovane kolegice i kolege, finansirali prenatalne testove za kolegice i supruge kolega, kao i pružili podršku vantelesnoj oplodnji za pet prijavljenih koleginica u 2024. godini. Još neki od ključnih benefita jesu: mogućnost rada na daljinu, klizno radno vreme, vaučeri za novogodišnje praznike i čak prvu, Dečiji NLB

KB letnji kamp, volonterske aktivnosti u kojima učestvuju i naše porodice kroz NLBKB Volonterski klub, Porodični dan, Dan u prirodi, stipendije za decu zaposlenih, beskamratne pozajmice.

Pored priznanja za Godišnje i kvartalne Asove i NAJ kolegu, uveli smo i nove nagrade: CX ekspoziture, CX Asa i ESG Asa, čime dodatno ističemo važnost korisničkog iskustva i održivog poslovanja. Istovremeno, nastavljamo da negujemo druženje i timski duh kroz raznovrsne aktivnosti – team buildinge, takmičenje za najlepšu uskršnju fotografiju, Serbia Business Run trke, Oktoberfest, takmičenje u kićenju jelki, pub kvizove, obeležavanje značajnih međunarodnih dana. Na tržištu rada ističemo se posvećenošću mladima kroz saradnju sa fakultetima, studentskim i učeničkim organizacijama, kao i programe plaćene prakse "Bank On IT" i "Imam pravu priliku", fleksibilne EB prakse "Student ambasador", jedinstveni ESG projekat "Izazovi budućnost", kao i takmičenje u skladu sa našom vrednošću Podstičemo preduzetništvo – NLB IDEJA.

Od unapređenja ili kreiranja novih procesa do zabavnih aktivacija za kolege, posvećenost našeg Sektora za ljudske resurse je bila vidljiva u svakom trenutku, zaključno sa izuzetnim rezultatima istraživanja angažovanosti na kraju godine. Ponosni smo na činjenicu da je 78% koleginica i kolega izdvojilo vreme da popuni anketu, dok je 49% zaposlenih prepoznato kao aktivno angažovano u našoj Banci. Ovo predstavlja značan napredak od 5% u odnosu na rezultate iz 2023. godine. Posebno nas raduje što ste spremni da našu Banku preporučimo kao poželjnog poslodavca, što potvrđuje i indeks preporuke zaposlenih (eNPS) koji iznosi 23, smeštajući nas između medijane i gornjeg kvartila. Ovi rezultati nisu samo dokaz napretka, već i podstrek da nastavimo istim tempom – jer je kontinuitet ključ uspeha. Naš cilj ostaje isti: da budemo prvi izbor naših kolega – sada i u budućnosti.

Na kraju, uzimajući u obzir ambiciozne ciljeve i planove, tokom 2024. godine formalno je uspostavljen Komitet održivosti a imenovani su i koordinatori za održivo poslovanje ispred različitih sektora, koji će imati funkciju unapređenja celokupnog Sistema upravljanja zaštitom životne i društvene sredine i sprovođenje svih aktivnosti koje se preduzimaju u Tri stuba održivosti NLB Komercijalne banke.

Strateško upravljanje ljudskim resursima i kulturom

Godina za nama je definitivno bilo godina kreiranja našeg iskustva na radnom mestu. Kolege iz Sektora za ljudske resurse su predano radile na jednoj misiji – da naša Banka (p)ostane prvi izbor naših zaposlenih. Ovaj zadatak je podrazumevao povećanje zadovoljstva i angažovanja zaposlenih, unapređenje organizacione kulture, pozicioniranje NLB Komercijalne banke na tržištu rada, pružanje jednakih mogućnosti za razvoj svim zaposlenima, talent menadžment i zadržavanje zaposlenih, performans menadžment i nagrađivanje.

Godinu smo počeli radionicama o angažovanju, koje su za cilj imale da uvidimo kako zajedno možemo da unapredimo naše iskustvo na radnom mestu i osnažimo novu kulturu koju kreiramo kroz doprinos svakog od nas pojedinačno. Osim toga, okrenuli smo se suštini – našim vrednostima, koje delimo i živimo na radnom mestu.

Strateški pristup razvoju

Glavni cilj tokom godine je bio proaktivno praćenje i podrška potreba biznisa, ostvarili smo **6,56 trening dana** po zaposlenom, što je ukupno 90,000 trening sati.

2024. godine razvijeno je i dodato još 8 internih treninga u okviru naše akademije "Svetionik" koji se primarno odnose na lični razvoj i unapređenje efikasnosti. Neke od tema su Veštine prezentovanja, Lična efikasnost dok smo 3 treninga razvili i koristili u razvoju srednjeg menadžmenta.

Dodatno, imajući u vidu važnost razvoja liderskih veština na svim nivoima, sve kolegice i kolege na **menadžerskim funkcijama** dobili su individualne razvojne planove. Zaposleni na ovim nivoima menadžmenta su ostvarili preko 15,000 trening sati, tj. 16,7 % svih trening sati.

Ponosni smo i na pokretanje internog **Executive mentorskog programa**, gde su mentori bili iz redova IO I B1, a mentiji iz redova B1 I B2. Ovom prilikom smo okupili 25 mentorskih parova koji rade na unapred definisanim ciljevima.

Posvećeni razvoju naših talenata u okviru **Talent programa "ISKRA"** su ostvarili po 9 trening dana u 2024. godini.

Po prvi put smo okupili Innovation entuzijaste (**Innovation lab**), poseban program koji je podrazumevao rad na inovacijama, rad na razvoju inovativnih ideja kao i rad na njihovim implementacijama.

Wellbeing teme su nam takođe bile prioritet, te smo osigurali za sve zainteresovane zaposlene (400 licenci) pristup partnerskoj **Support room** platformi putem koje imaju pristup različitim webinarima, sadržajima, časovima, ali i razgovor sa psihologom. Ovaj sjajan benefit je dodatno pojačao našu posvećenost našoj korporativnoj vrednosti – poboljšavamo kvalitet života.

Naša posvećenost zaposlenima u 2024. godini prepoznata je kroz prestižna priznanja. NLB Komercijalna banka ponosni je dobitnik nagrade "Poslodavac godine" Srpske asocijacije menadžera, kao i priznanja "Top poslodavac 2024", koje dodeljuje Top Employers institut, globalni lider u prepoznavanju izvrsnih HR praksi. Ova priznanja potvrda su naše predanosti stvaranju izvanrednih uslova za rad i profesionalni razvoj.

Heartcount nedeljna anketa omogućava nam da redovno pratimo zadovoljstvo zaposlenih i pružamo povratne informacije u realnom vremenu. Od 2024. godine pokrenuli smo i Townhall panel sa članovima izvršnog odbora, gde zaposleni imaju priliku da direktno učestvuju i postavljaju pitanja.

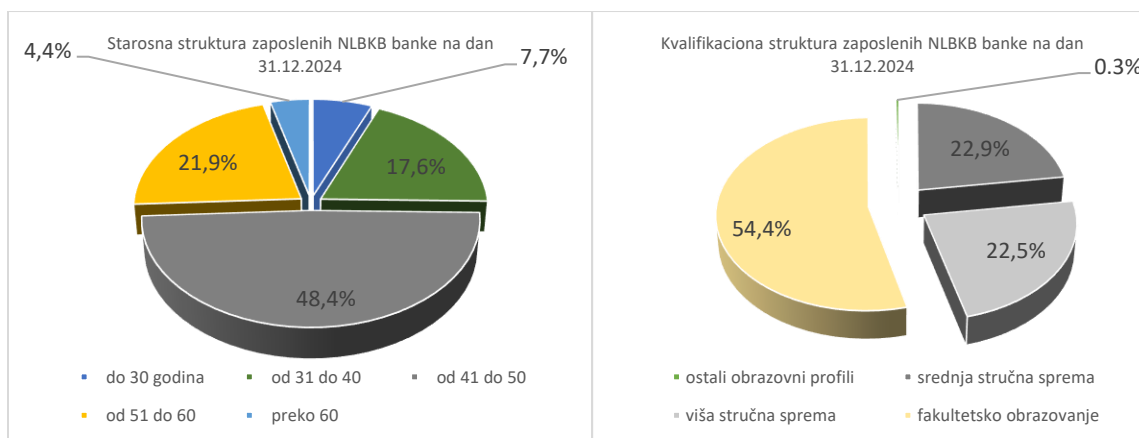
Poseban fokus stavili smo na blagostanje zaposlenih i ravnotežu između privatnog i poslovnog života, čime smo 2023. godine postali prva banka u Srbiji sa Family Friendly sertifikatom. Nastavili smo da organizujemo zdravstvene seminare, omogućili besplatne sistematske preglede za sve zainteresovane kolegice i kolege, finansirali prenatalne testove za kolegice i supruge kolega, kao i pružili podršku vantelesnoj oplodnji za pet prijavljenih kolegica u 2024. godini. Još neki od ključnih benefita jesu: mogućnost rada na daljinu, klizno radno vreme, vaučeri za novogodišnje praznike i čak prve, Dečiji NLB KB letnji kamp, volonterske aktivnosti u kojima učestvuju i naše

porodice kroz NLBKB Volonterski klub, Porodični dan, Dan u prirodi, stipendije za decu zaposlenih, beskamratne pozajmice...

Na tržištu rada ističemo se posvećenošću mladima kroz saradnju sa fakultetima, studentskim i učeničkim organizacijama, kao i programe plaćene prakse "Bank On IT" i "Imam pravu priliku", fleksibilne EB prakse "Student ambasador", jedinstveni ESG projekat "Izazovi budućnost", kao i takmičenje u skladu sa našom vrednošću Podstičemo preduzetništvo – NLB IDEJA.

Od unapređenja ili kreiranja novih procesa do zabavnih aktivacija za kolege, posvećenost našeg Sektora za ljudske resurse je bila vidljiva u svakom trenutku, zaključno sa izuzetnim rezultatima istraživanja angažovanosti na kraju godine. Ponosni smo na činjenicu da je 78% koleginica i kolega izdvojilo vreme da popuni anketu, dok je 49% zaposlenih prepoznato kao aktivno angažovano u našoj Banci.

Na kraju 2024. godine Banka ima 2.329 zaposlenih. Od ukupnog broja zaposlenih na dan 31.12.2024. godine žene čine 72,48%, dok muškarci čine 27,52%. Žene i muškarci su ravnopravni u pogledu iznosa plate za posao za koji su potrebne iste kvalifikacije i iste složenosti, odnosno primaju istu platu za istu vrstu posla koji obavljaju.

Poštovanje ljudskih prava

U Banci se poštuju sva ljudska prava zagarantovana Ustavom Republike Srbije.

Zaposlenim ženama u Banci je dozvoljeno da koriste pravo na trudničko bolovanje, porodiljska odsustva, odsustva radi nege deteta i odsustvo sa rada radi posebne nege deteta, u skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom. U svom poslovanju Banka ne koristi i ne zloupotrebljava decu odnosno maloletna lica.

U NLB Komercijalnoj banci se poštuje zaštita podataka o ličnosti propisana Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. U Banci je usvojen i interni akt Pravilnik Zaštita podataka o ličnosti. Banka poštuje privatnost zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Banka u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora kolektivno osigurava sve zaposlene za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija, za slučaj smrti usled nezgode i invaliditeta, preloma kosti i profesionalnog oboljenja (24/7/365).

Borba protiv korupcije i pitanja u vezi sa podmićivanjem

U Banci je u primeni dokument Politika - Upravljanje sukobom interesa i sprečavanje korupcije u NLB Komercijalnoj banci a.d. Beograd (u daljem tekstu: Politika) kojom je regulisano pitanje borbe protiv korupcije i podmićivanja.

U primeni Politike, Banka se pridržava važećih zakonskih propisa, Standarda Usklađenost poslovanja i jačanje integriteta u NLB Grupi i Kodeksa ponašanja NLB Grupe. U skladu sa Politikom:

- „Korupcija“ znači svaku zloupotrebu položaja u privatne svrhe. To uključuje pribavljanje finansijskih i nefinansijskih koristi za sebe ili za druge. Primeri korupcije su ucene, podmićivanje, prevara, nepotizam, plaćanje olakšica;
- „Podmićivanje“ znači tražiti ili prihvatiti, za sebe ili za nekoga drugog, nezakonitu nagradu, poklon ili bilo koju drugu korist ili obećanje ili ponudu takve koristi kojom bi, zbog sticanja ili zadržavanja transakcije ili druge nezakonite koristi, zanemarili interese članice NLB Grupe ili drugog fizičkog lica ili im naneli štetu. Podmićivanje takođe znači obećanje, ponudu ili davanje nedozvoljene nagrade, poklona ili bilo koje druge koristi drugom licu kako bi se sebi ili nekome priuštila neopravdana prednost pri dobijanju ili zadržavanju transakcije ili druge nezakonite koristi, takođe u zamenu za uslugu pribavljanja ili zadržavanja transakcije ili druge koristi.

Zabranjene radnje u vezi sa korupcijom

U NLB Grupi bilo koji oblik korupcije je strogo zabranjen, odnosno NLB Komercijalna banka a.d. Beograd i NLB Grupa imaju apsolutno nultu toleranciju prema svim oblicima korupcije. Zabranjeno je korišćenje bilo kojih resursa bilo koje članice NLB Grupe u bilo koje nezakonite svrhe ili svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima predviđenim Politikom. Zaposleni su dužni da odbiju svako koruptivno ponašanje i odmah ga prijave organizacionoj jedinici nadležnoj za kontrolu usklađenosti poslovanja.

U okviru borbe protiv korupcije Banka ima razvijene procedure u cilju borbe protiv nedozvoljenih i nepoželjnih aktivnosti i postupanja, naročito u pogledu:

- nezakonitog prihvatanja i nedozvoljenog davanja poklona (podmićivanje);
- plaćanja olakšica;
- nepotizma;
- lobiranja i političkih doprinosa;
- sponzorstava i donacija;
- standarda za dobavljače i / ili spoljne pružaoce usluga;
- korišćenja posrednika;
- zapošljavanja ili naručivanja usluga od bivših državnih službenika ili njihovih rođaka;
- kontakata sa visokim državnim zvaničnicima; i
- kontakata sa drugim licima.

Kao proces koji je posebno podložan riziku korupcije, poseban akcenat je stavljen na detaljno uređenje procesa nabavke roba i usluga. Učesnici u postupku nabavke potpisuju izjavu u vezi sa sprečavanjem korupcije i sukobom interesa. U postupku dostavljanja ponuda, u okviru dokumentacije koju dostavljaju dobavljači uključena je antikorupciona klauzula, koja je i sastavni deo svih ugovora.

Ostale nedozvoljene odnosno zabranjene radnje u obavljanju poslovnih aktivnosti Banke i Grupe su opisane u pomenutom dokumentu - Politici, a Banka kontinuirano preduzima aktivnosti u cilju podizanja svesti iz oblasti koje Politika uređuje održavanjem redovnih internih obuka koje su obavezne za sve zaposlene i eksternih obuka.

Tokom 2024. godine nije bilo evidentiranih slučajeva korupcije.

Aktivnosti na polju istraživanja i razvoja

NLB Komercijalna banka je tokom 2024. godine detaljno i ažurno pratila dešavanja na finansijskom tržištu redovnim istraživanjem, analiziranjem finansijskih potreba klijenata i uspešnom prilagođavanju novim uslovima i promenama.

Ostali smo usmereni na unapređenje proizvoda i usluga Banke i nastojali da, na bazi informacija i zaključaka koje dobijemo kroz aktivnosti istraživanja tržišta i potreba klijenata, razvijemo nove i unapredimo postojeće proizvode i usluge, pre svega u domenu digitalizacije, elektronskog i mobilnog bankarstva. Obeležile su je kampanje koje su nas još bolje pozicionirale na tržištu kao jednog od lidera – kampanja za keš, poljoprivredne, stambene kredite, itd.

Pored tradicionalnih kanala prodaje i komunikacije, nastavljena je sveobuhvatna komunikacija preko novog veb portala i društvenih mreža. Svi ovi kanali doprineli su boljoj informisanosti klijenata, ali i lakši pristup tradicionalnim uslugama preko elektronskih servisa Banke – mobilnog i elektronskog bankarstva, bankomata i platnih kartica, umesto direktnog odlaska u banku.

U Beogradu, dana 18.03.2025. godine.

Potpisano u ime NLB Komercijalne banke a.d. Beograd:

Vladimir Bošković

Član Izvršnog odbora

Dejan Janjatović

Zamenik predsednika Izvršnog odbora